

„Търговска банка Д“ АД
Консолидиран годишен
финансов отчет и доклад за
дейността за 2024 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	1
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	3
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	4
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	6
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ	
1. КОРПОРАТИВНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА	7
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА	10
3. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА ПОЛИТИКИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА	59
4. НЕТЕН ДОХОД ОТ ЛИХВИ	90
5. НЕТЕН ДОХОД ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ	90
6. НЕТЕН ДОХОД ОТ ТЪРГОВСКИ ОПЕРАЦИИ	91
7. НЕТНА ЗАГУБА/(ВЪЗСТАНОВЕНА) ОБЕЗЦЕНКА НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ	91
8. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	92
9. АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	92
10. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА	94
12. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ВЗЕМАНЯ ОТ ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА	95
13. ВЗЕМАНЯ ОТ БАНКИ	95
14. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ	96
15. ЦЕННИ КНИЖА ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	98
16. ЦЕННИ КНИЖА ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ	99
17. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ	101
18. ИМОТИ, ОБОРУДВАНЕ И АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ	101
19. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	104
20. ТЕКУЩИ ДАНЪЧНИ ВЗЕМАНЯ	104
21. ДРУГИ АКТИВИ	104
22. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ БАНКИ	105
23. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ КЛИЕНТИ	106
24. ТЕКУЩИ ДАНЪЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	106
25. ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	107
26. ДРУГИ ПАСИВИ	109
27. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	111
28. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	114
29. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ	114
30. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	115
31. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ	117
32. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ	117

КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

И

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

НА

ГРУПА ТЪРГОВСКА БАНКА Д

за 2024 г.

I. Профил на групата

Група Търговска банка Д (Групата) включва дружеството майка (Търговска банка Д АД) и нейните дъщерни дружества. Данни за дружествата от Групата са представени по-долу:

Дружество - майка

Търговска Банка Д АД е акционерно дружество, притежаващо универсален банков лиценз за извършване на банкова дейност на територията на страната и на сделки в чужбина.

Основната дейност на банката през 2024 г. е свързана с привличане на депозити от клиенти, предоставяне на кредити на бизнес клиенти и граждани, обслужване на разплащания на клиенти в страната и в чужбина, сделки с ценни книжа, извършване на репо-сделки на междубанковия пазар, сделки с чуждестранна валута, издаване на акредитиви и гаранции и други финансови услуги в България.

Дъщерни дружества

„Д Застрахователен Брокер” ЕООД

През 2013 г. Търговска Банка Д АД придоби 100 % от дружествените дялове на еднолично дружество с ограничена отговорност „Виза Консулт ЕООД“. Банката е направила промени в търговското му наименование на „Д Застрахователен брокер” ЕООД и адреса на управление - гр. София, р-н Красно село, бул. Ген. Тотлебен №8. Дружеството е с предмет на дейност: застрахователен брокер, осъществяване на посредничество по възлагане при сключване на застрахователни и презастрахователни договори и свързаните с тях консултантски услуги. Към 31 декември 2024 г. дружеството е с основен капитал от 5 хил. лв.

„Д Имоти” ЕООД

Дружеството е учредено през месец октомври 2013 г. от Търговска банка Д АД. Същото е със седалище и адрес на управление - гр. София, р-н Красно село, бул. Ген. Тотлебен №8. Предметът на дейност включва покупко-продажби на недвижими имоти, проектиране, обзавеждане, строеж на недвижими имоти с цел продажба, отдаване под наем. Към 31 декември 2024 г. дружеството е с основен капитал от 19 400 хил. лв.

„ИВАНЧОВ СТАН” ЕООД – непряко

Дружеството „Иванчов Стан ЕООД” е учредено през 2022 година, със седалище и адрес на управление - гр. София, р-н Красно село, бул. Ген. Тотлебен №8. Предметът на дейност е стопанисване на недвижими имоти, посредничество при сделки с тях и всякаква друга дейност незабранена от закона. Към 31 декември 2024 г. дружеството е с основен капитал в размер на 17 027 хил. лв.

„Д Лизинг“ ЕАД

Дружеството „Д Лизинг“ ЕАД е създадено през 2014 г. и е регистрирано като финансова институция с пълнен лиценз от БНБ. Д ЛИЗИНГ ЕАД е учредено, като акционерно дружество с едноличен собственик на капитала ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД. Към 31 декември 2024 г. дружеството е с акционерен капитал от 2200 хил. лева.

„Д Инвест Парк“ ЕООД

Дружеството „Д Инвест Парк“ ЕООД е създадено през 2021 г. Д Инвест Парк ЕООД е учредено като еднолично дружество с ограничена отговорност с едноличен собственик на капитала ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД. Към 31 декември 2024г. дружеството е с основен капитал от 17 554 хил. лева.

1. Собственост и управление на групата

Към 31.12.2024 г. капиталът на банката е собственост на г-н Фуат Гювен, който притежава пряко 55,52 % от капитала, а останалите 44,48 % - чрез компанията ФОРТЕРА АД с ЕИК 175194303.

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД има двустепенна система на управление с Надзорен и Управителен съвети. Надзорният съвет (НС) избира членовете на Управителния съвет (УС), одобрява овластяването на изпълнителни членове - Изпълнителни директори, и определя възнаграждението на членовете на УС.

Към 31 декември 2024 г. Надзорният съвет на Банката е в състав:

- Фуат Гювен – Председател на НС;
- Бахатин Гюрбюз – член на НС;
- Валери Борисов Борисов – член на НС.

Към 31 декември 2024 г. съставът на Управителния съвет е:

- Анна Иванова Аспарухова – Председател на УС и Главен изпълнителен директор;
- Мартин Емилов Ганчев - Член на УС и Изпълнителен директор;
- Пламен Иванов Дерменджиев – Член на УС;
- Валентина Димитрова Борисова – Член на УС;
- Захари Димитров Алипиев – Член на УС.

2. Настъпили промени в управлението и по регистрацията на дружеството-майка през 2024 г.

През периода 01.01.2024 год. – 31.12.2024 год. няма извършени промени в управлението и по регистрацията на Банката.

3. Информация за лицата, управляващи и представляващи дружеството-майка

Към 31.12.2024 г. Банката има двама изпълнителни директори и пет члена на Управителния съвет:

- г-жа Анна Иванова Аспарухова – Председател на УС и Главен изпълнителен директор;
- г-н Мартин Емилов Ганчев – Член на УС и Изпълнителен директор;
- г-н Пламен Иванов Дерменджиев – Член на УС ;
- г-жа Валентина Димитрова Борисова – Член на УС;
- г-н Захари Димитров Алипиев – Член на УС.

Съгласно изискванията на Закона за кредитните институции, разпоредбите на Устава на “Търговска банка Д” АД и търговската регистрация на дружеството, банката се представлява от всички членове на УС колективно или заедно от двама изпълнителни директори.

Изпълнителните директори и членовете на УС нямат участие в акционерния капитал на Банката.

4. Настъпили промени в управлението и по регистрацията на дъщерните компании през 2024 г.

Информация за извършени промени в управлението и търговската регистрация на дъщерните компании през периода 01.01.2024 - 31.12.2024 г. е представена по-долу:

4.1. „Д ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН БРОКЕР“ ЕООД

През периода 01.01.2024 год. – 31.12.2024 год. няма извършени промени в управлението и по регистрацията на дружеството.

4.2. „Д ИМОТИ“ ЕООД

През периода 01.01.2024 год. – 31.12.2024 год. няма извършени промени в управлението и по регистрацията на дружеството.

4.2.1. „ИВАНЧОВ СТАН“ ЕООД – дъщерно дружество на „Д ИМОТИ“ ЕООД

През периода 01.01.2024 год. – 31.12.2024 год. няма извършени промени в управлението и по регистрацията на дружеството.

4.3. „Д ЛИЗИНГ“ ЕАД

През периода 01.01.2024 год. – 31.12.2024 год. няма извършени промени в управлението и по регистрацията на дружеството.

4.4. „Д ИНВЕСТ ПАРК“ ЕООД

През периода 01.01.2024 год. – 31.12.2024 год. няма промени в управлението и регистрацията на дружеството.

5. Информация за лицата, управляващи и представляващи дъщерните компании

Към 31.12.2024 г. лицата, управляващи и представляващи дъщерните компании, са, както следва:

5.1. „Д ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН БРОКЕР“ ЕООД – Любомир Светославов Иванов – Управител;

5.2. „Д ИМОТИ“ ЕООД – Явор Николов Терзиев и Ивайло Георгиев Иванов – Управители, представляващи дружеството винаги заедно;

5.3. „Д ЛИЗИНГ“ ЕАД – Ивайло Георгиев Иванов, Петя Радева Вълева, Костадин Божилов Мунев – Членове на Съвета на директорите, като дружеството се представлява винаги заедно от всеки двама от тримата членове на Съвета на директорите;

5.4. „Д ИНВЕСТ ПАРК“ ЕООД – Явор Николов Терзиев и Ивайло Георгиев Иванов – Управители, представляващи дружеството винаги заедно;

5.5. „ИВАНЧОВ СТАН“ ЕООД – дъщерно дружество на „Д ИМОТИ“ ЕООД – Фуат Гювен – Управител.

6. Информация по чл. 39, т.5 и т.6 от Закона за счетоводството и чл. 187д и чл. 247 от Търговския закон

6.1 по чл. 39, т. 6 от ЗС – не е приложимо;

6.2 по чл. 187д от ТЗ – не е приложимо;

6.3 по чл. 247, ал. 2 от ТЗ:

- т. 1 - Възнагражденията, получени общо през 2024 г. от членовете на НС и УС на Групата, са в размер на 5 703 хил. лева;
- т. 2 - Няма такива сделки през 2024 год.;
- т. 3 - Не съществуват ограничения на правата на членовете на съветите да придобиват акции и облигации на дружеството (Банката);
- т. 4 – По наше най-добро знание участията на членовете на НС и УС на Банката като неограничено отговорни съдружници, притежаването на повече от 25 % от капитала на други дружества, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети са:

Валери Борисов Борисов – Член на НС (за периода от 01.01.2024 г. до 31.12.2024 г.):

1. Елкабел АД, ЕИК 102008573 – Член на Надзорния съвет;
2. Адвокатско дружество "Борисов и Борисов", БУЛСТАТ 175640079 – управляващ;
3. Интерюс ООД, ЕИК 831644428 – съдружник с дял в капитала повече от 25 %.

Фуат Гювен – Член на НС, избран за Председател на НС (за периода от 01.01.2024 г. до 31.12.2024 г.):

1. Фортера АД, ЕИК 175194303, гр. София, бул. «Черни връх» № 12 – краен собственик на капитала, Председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор;
2. Гама Инвест АД, ЕИК 831283821, гр. София, бул. «Черни връх» № 12 – краен собственик на капитала, Председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор;
3. Елкабел АД, ЕИК 102008573, гр. Бургас, ул. «Одрин» № 15 – мажоритарен акционер и Председател на Надзорния съвет;

4. Аидатур АД, ЕИК 836143710, гр. Хасково, пл. "Атлантически" № 1 – член на Съвета на директорите и Изпълнителен директор, краен собственик на капитала;
5. ЕТ Магазин Шипка Фуат Гювен, Република Турция, рег. № на Търговски регистър Истанбул 192291, Истанбул, Селимие Искеле Джад. № 37, Юскюдар;
6. Емелда Дери Конфексийон Туризм Иншаат Санаи Ве Дъш Тиджарет Аноним Ширкети, Република Турция, рег. № на Търговски регистър Истанбул 281 558, Истанбул, Зейтинбурну, Казлъчешме, Демирхане Джаддеси, Бешкардешлер Сок 8-10 – мажоритарен акционер и представляващ;
7. Магазин Шипка Фуат Гювен ООД, ЕИК 175205415, гр. София, бул. «Черни връх» № 12 – краен собственик на капитала, както и управител;
8. Емелда ЕООД, ЕИК 175205365, гр. София, бул. «Черни връх» № 12 – краен собственик на капитала и управител;
9. Тракия 97 ЕООД, ЕИК 126073031, гр. Свиленград, кв. Гарата, Свободна безмитна зона – краен собственик на капитала и управител;
10. Стил 93 ООД, ЕИК 831303003, гр. София, бул. «Черни връх» № 12 – краен собственик на капитала и управител;
11. Елефорс ООД, ЕИК 131237742, гр. София, бул. «Черни връх» № 12 - краен собственик на капитала и управител;
12. Кърджали-Табак АД, ЕИК 108024351, гр. Кърджали, ул. „Републиканска“ № 1– краен собственик на капитала , член на Съвета на директорите и Изпълнителен директор;
13. ШИПКА-ФУАТ-ГЮВЕН-ВАРНА ООД, ЕИК 000100591, гр. Варна, к.к. СВ.СВ.Константин и Елена, Търговски център обособена част от СВ.СВ.Константин и Елена АД - краен собственик на капитала и управител;
14. Свиленград-Газ АД, ЕИК 200462966, гр. Свиленград, пл. Свилен, х-л Свилен, ет. 1, ап. 2 – мажоритарен акционер;
15. ШИПКА ОЙЛ ЕООД /с предходно търговско наименование Свиленград Газ Сервиз ЕООД/, ЕИК 201025058, гр. Свиленград, пл. Свилен, х-л Свилен, ет. 1, ап. 2 – едноличен собственик на капитала и управител;
16. БРАТЯ ВАСИЛЕВИ ООД, ЕИК 010752510, гр. София, район Изгрев, бул. Щерю Атанасов № 5 – собственик на капитала – лично и чрез Ле Рой Ентърпрайсиз Лимитед, Лондон, Обединено Кралство Великобритания и Северна Ирландия и управител на дружеството;

17. „Алфа Дери Конфексион Туризъм“ ООД, Турция, регистрирано в търговския регистър на Република Турция, Турция, град Истанбул, кв. Зейтинбурну, Казлъ чешме 8-10, Бешкардешлер 2, мажоритарен дял от капитала;
18. „Интер Ким Петрол Ве Петрокимия“ ЕООД, Турция, гр. Истанбул, мажоритарен дял от капитала;
19. „Плас Ким Петрол Ве Петрокимия Юрунлери Дъш Тидж.“ ООД, Турция, гр. Истанбул, мажоритарен дял от капитала;
20. „Бета Туристик Тесислер Ишл.“ ООД, Турция, гр. Истанбул, мажоритарен дял от капитала;
21. „Делта Балончулук Хаванджалък Туризъм ве Енерджи Тиджарет“, Турция, град Истанбул – управител;
22. „Гама Туристик Тесис Ишл. АШ“, Турция, град Истанбул – управител;
23. „Фрегат“ АО, гр. Москва, кв. Измайлово, бул. „Уралска“ №1 - едноличен собственик на капитала, представляващ и управляващ;
24. Ле Рой Ентърпрайсиз Лимитед, Лондон, Обединено Кралство Великобритания и Северна Ирландия – едноличен собственик на капитала и управител на дружеството;
25. Елматериали ЕООД, ЕИК 205149060, гр. Бургас, ул. Одрин № 15 - краен собственик на капитала;
26. „Иванчов хан“ ЕАД, ЕИК 206801576, гр. София, бул. Черни връх № 12 – краен собственик на капитала, член на Съвета на директорите и Изпълнителен директор;
27. „Иванчов стан“ ЕООД, ЕИК 207148740, гр. София, бул. Едуард Тотлебен № 8, ет. 5 – краен собственик на капитала и управител;
28. „Ловни хълмове“ ЕООД, ЕИК 200521126, сед. и адрес на управление: гр. София, бул. Черни връх № 12 – краен собственик на капитала и управител;
29. „ФОРХЪНТ“ ЕАД, ЕИК 200966005, сед. и адрес на управление: гр. София, бул. Черни връх № 12 – едноличен собственик на капитала, Председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор;
30. „ФОРХЕД“ АД, ЕИК 200378646, сед. и адрес на управление: гр. София, р-н Изгрев, ул. „Ген. Щерю Атанасов“ № 5 – акционерно участие в размер на 50 на сто от капитала, Председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор;
31. „ФОРЛАНД“ АД, ЕИК 200285067, сед. и адрес на управление: гр. София, р-н Изгрев, ул. „Ген. Щерю Атанасов“ № 5 - акционерно участие в размер на 50 на

сто от капитала, Председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор;

32. „ФОРМЕДОН“ АД, ЕИК 201762016, сед. и адрес на управление: гр. София, р-н Красно село, бул. „Ген. Едуард И. Тотлебен“ № 8 – мажоритарен акционер.

*Г-н Фуат Гювен се явява и краен собственик на капитала на дъщерните дружества на Банката: «Д ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН БРОКЕР» ЕООД с ЕИК 175001373, гр. София, район Красно село, бул. «Ген. Тотлебен» № 8; «Д ИМОТИ» ЕООД с ЕИК 202773186, гр. София, район Красно село, бул. «Ген. Тотлебен» № 8; «Д ЛИЗИНГ» ЕАД с ЕИК 203159604, гр. София, район Красно село, бул. «Ген. Тотлебен» № 8 и «Д ИНВЕСТ ПАРК» ЕООД с ЕИК 206722972, гр. София, район Красно село, бул. «Ген. Тотлебен» № 8.

Пламен Иванов Дерменджиев - Член на Управителния съвет (за периода 01.01.2024 – 31.12.2024 г.):

1. "ФОНД ЗА УСТОЙЧИВО ГРАДСКО РАЗВИТИЕ" ЕАД, ЕИК 202033232 – Член на Надзорния съвет.

- т. 5 – По наше най-добро знание през 2024 г. няма сключени договори по чл. 240б от Търговския закон.

II. Финансови показатели на групата

В съответствие с чл.39, т 1 и 2 от Закона за счетоводството групата на Търговска банка Д АД представя финансови и нефинансови показатели, представящи развитието на групата.

През годината групата успя да насочи своята бизнес стратегия основно към:

- продължаване на работата по оптимизиране на управлението на активите и пасивите;
- запазване на отлични бизнес взаимоотношения и осигуряване на компетентно съдействие и подкрепа на корпоративните и индивидуалните клиенти на банката в светлината на новата икономическа реалност;
- по-нататъшно повишаване на качество и ефективността от предлаганите банкови услуги и продукти;
- близък и непрестанен мониторинг на качеството на кредитния портфейл;
- повишаване на ефективността при управление на риска;
- предоставяне на конкурентно обслужване чрез развитие на информационните технологии и дигитални канали;
- грижа за здравето и безопасността на клиенти и служители;

Финансовото състояние на групата през 2024 година остава стабилно и устойчиво, с повишена ефективност и профитабилност. Негативните икономически ефекти са добре адресирани, мониторирани и управлявани в посока тяхното минимизиране и/или елиминирание.

Финансови резултати (хил.лв)	2023	2024	Изменение	
Нетен доход от лихви	63 670	73 910	10 240	16%
Нетен доход от такси и комисиони	10 417	10 525	108	1%
Нетен доход от търговски операции	2 776	2 453	(323)	-12%
Нетна загуба/(възстановена) обезценка	(1 511)	1 197	2 708	-179%
Оперативен доход	75 352	88 085	12 733	17%
Административни разходи за дейността	(35 501)	(42 913)	(7 412)	21%
Други доходи от дейността, нетно	3 144	5 755	2 611	83%
Печалба преди данък върху печалбата	42 995	50 927	7 932	18%
Разход за данък върху печалбата	(4 321)	(5 152)	(831)	19%
Нетна печалба за годината	38 674	45 775	7 101	18%

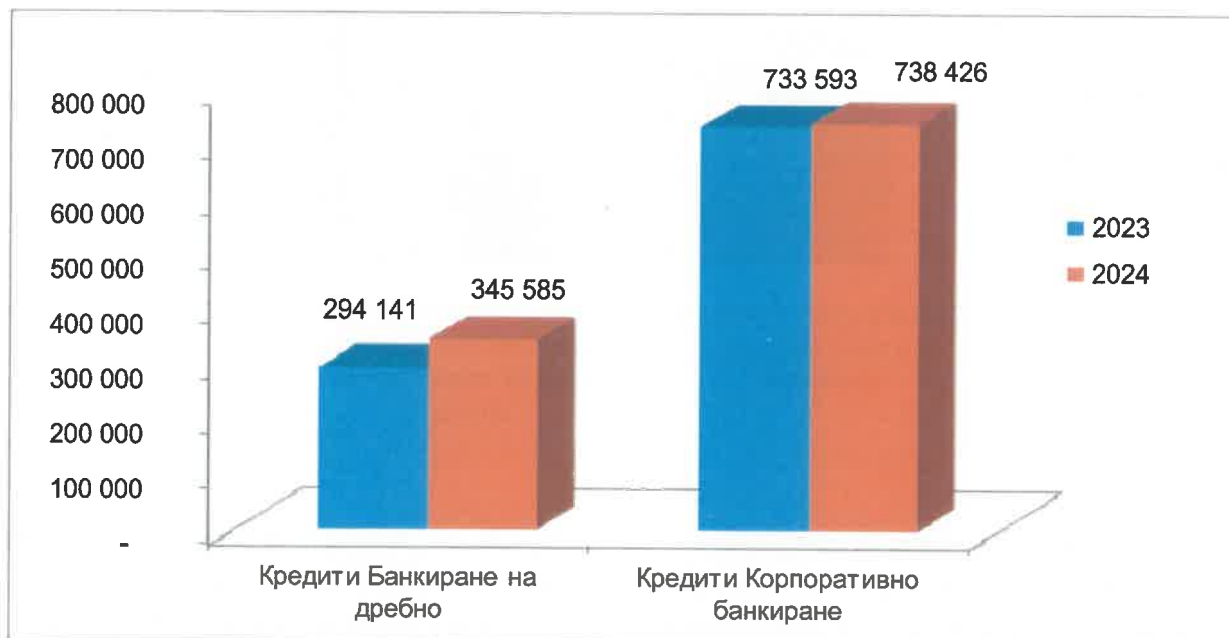
Балансови показатели (хил.лв)	2023	2024	Изменение	
Общо Активи	1 654 411	2 160 598	506 187	31%
Предоставени кредити и аванси на клиенти(брутни)	1 048 899	1 105 920	57 021	5%
Вземания от банки	39 201	167 526	128 325	327%
Ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	68 476	216 826	148 350	217%
Ценни книжа по амортизирана стойност	123 476	110 216	(13 260)	-11%
Задължения към клиенти	1 431 754	1 884 499	452 745	32%
Задължения към банки	7 658	10 633	2 975	39%
Собствен капитал	203 888	250 430	46 542	23%
Основни съотношения (%)	2023	2024	Изменение	
Съотношение кредити спрямо депозити	73.3	58.7	-	14.6
Балансови провизии спрямо кредити	2.2	1.9	-	0.3
			-	
Нетен лихвен марж	3.9	3.9	-	0.1
Съотношение на обезценка към кредити	-	0.1	0.1	0.3
Възвръщаемост на активите	2.4	2.4	0.0	
Възвръщаемост на собствения капитал	20.8	20.2	-	0.6
			-	

През 2024 г. групата отчита печалба преди данъци в размер на 51 милиона лева като възвръщаемостта на капитала е 20.2%, а възвръщаемостта на активите 2.4%.

Общият размер на активите на групата Търговска банка Д към края на 2024 година достигна 2,161 милиона лева като отбелязва увеличение спрямо 2023 година от 31%.

Брутният размер на предоставените кредити и аванси на клиенти нараства с 5% или 57 милиона лева на годишна база. Размерът на привлечените средства от клиенти към 31.12.2024 година е 1,885 милиона лева или увеличение с 32% на годишна база.

Предоставени кредити

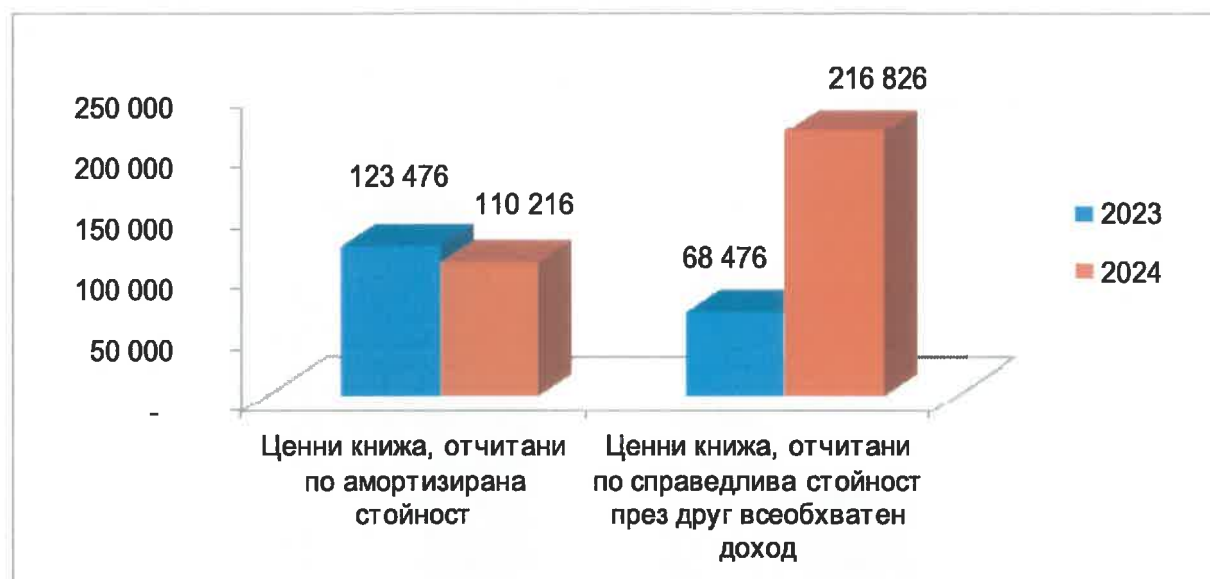
*Корпоративно банкиране включва бюджетни и публични клиенти (изключени съдебни и присъдени)

*Банкиране на дребно включва граждани и малки бизнес клиенти (изключени съдебни и присъдени)

През 2024 година делът на корпоративните кредити на групата представлява 68% от брутния портфейл на Групата. Корпоративният портфейл бележи ръст на годишна база от 1% или 5 млн. лева.

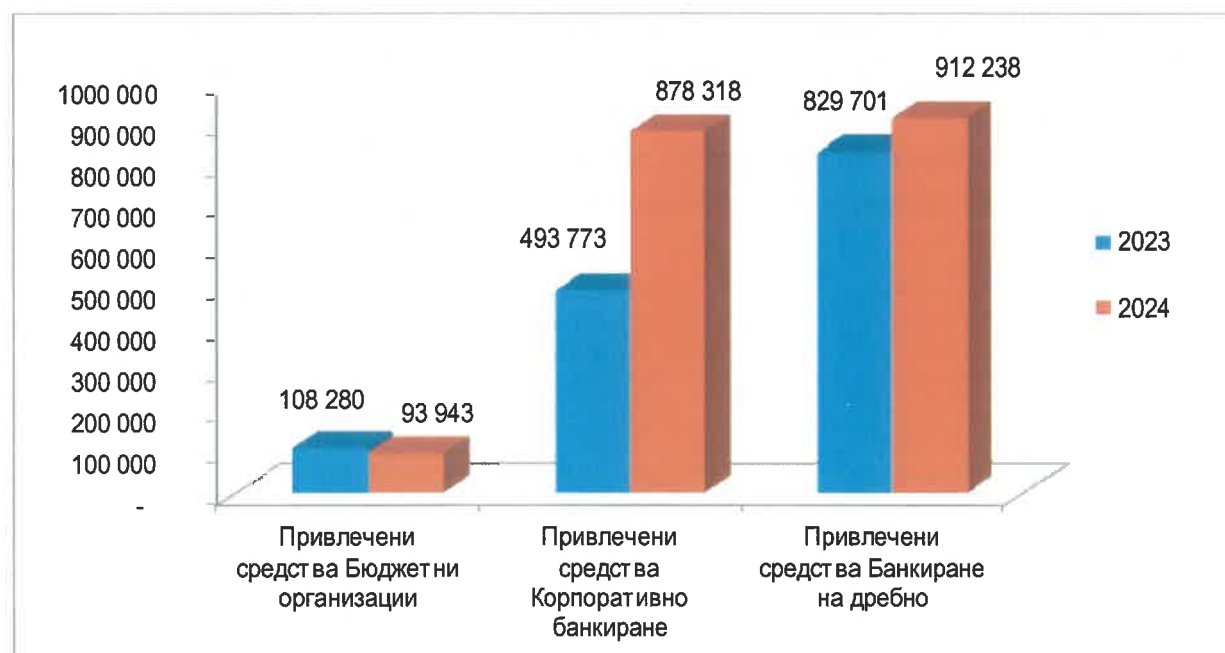
Кредитите Банкиране на дребно нарастват със 17% на годишна база, водени основно от ръст в жилищните кредити и потребителските кредити с ипотека.

Ценни книжа

През 2024 година Групата чрез компанията-майка (банката) увеличи портфейла си от ценни книжа със 135 млн. лева, където ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност намаляват с 13 млн. лева, а книжата, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход нарастват със 148 млн. лева

Привлечени средства

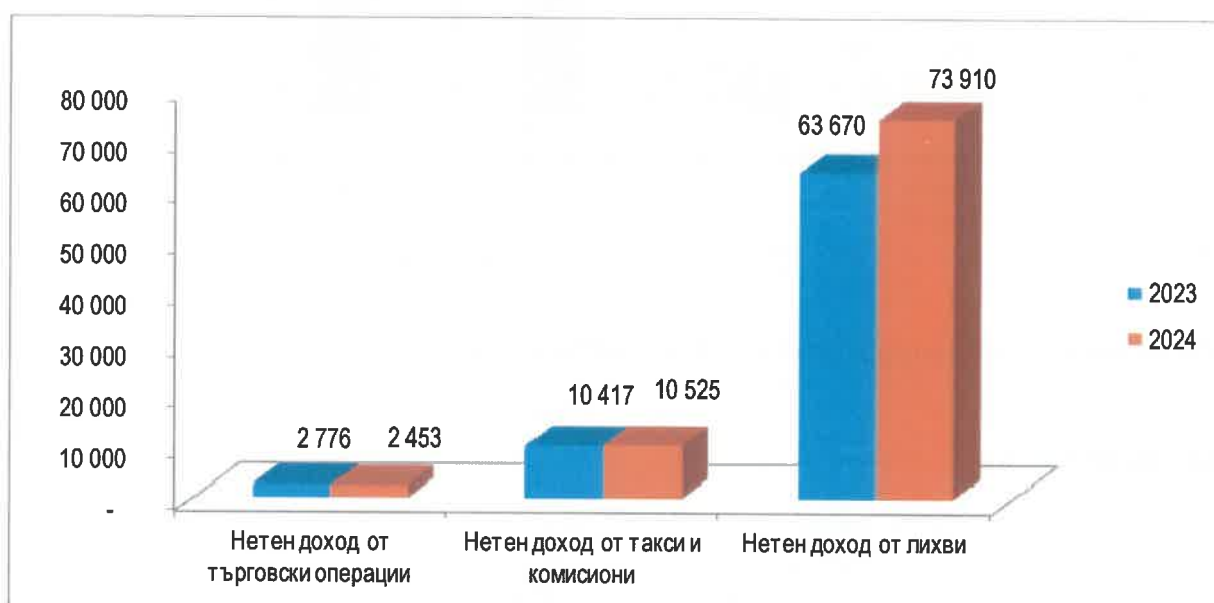
Групата води балансирана политика по отношение на управлението на активите и пасивите, с цел оптимизация на постигнатите резултати.

Привлечените средства в корпоративно банкиране нарастват на годишна база със 78% или 385 млн. лева.

Привлечените средства от бюджетни организации намаляват с 13% на годишна база.

Увеличението в привлечените средства Банкиране на дребно на годишна база е 83 млн. лева или 10%.

Оперативен доход

Оперативният доход на групата без обезценка на финансови активи през 2024 година достигна 88 млн. лева нараствайки със 17% годишно.

За отчетения период нетния доход от лихви се увеличава до 74 млн. лева., бележейки 16 % ръст на годишна база.

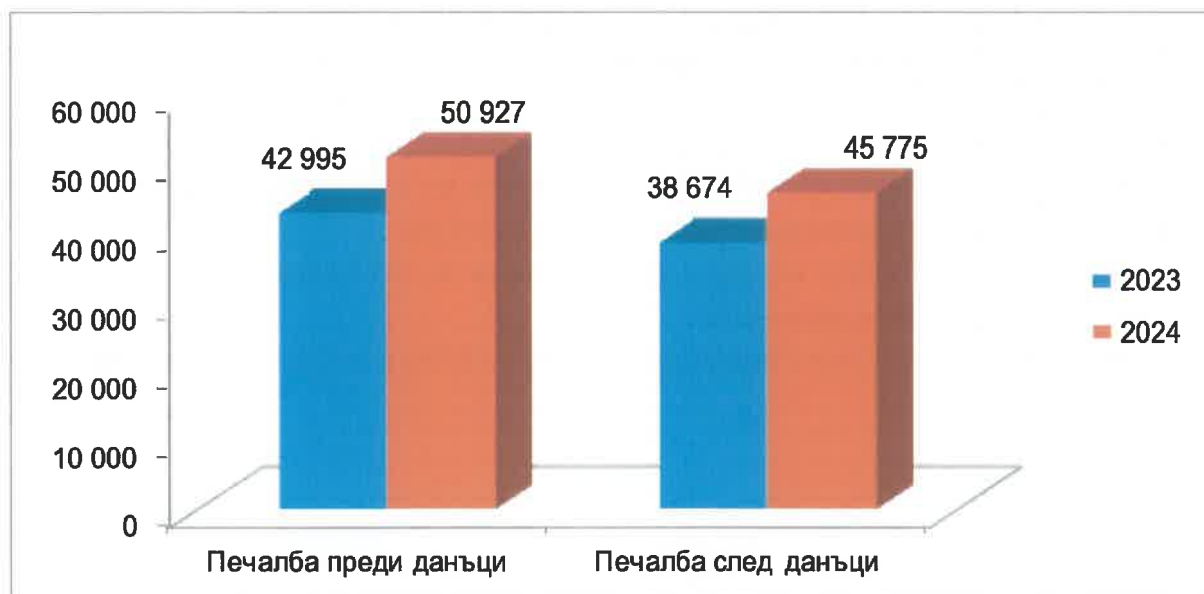
Нетният доход от такси и комисионни достига 10.5 млн. лева или 1% нарастване на годишна база.

Оперативни разходи

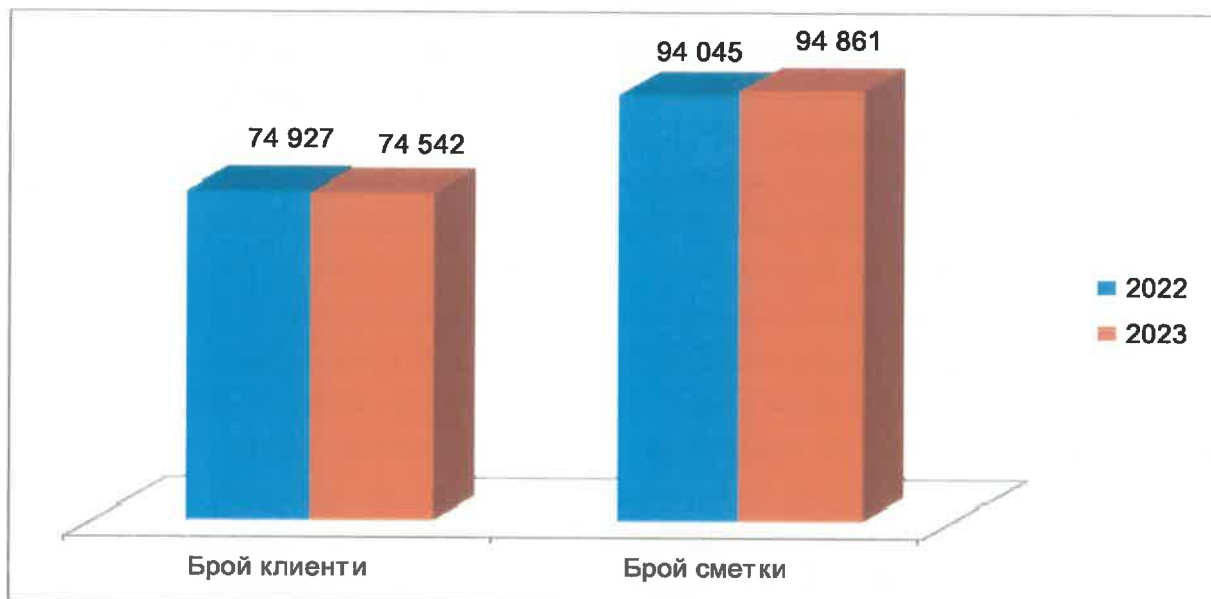

Оперативните разходи нарастват с 21% на годишна база.

Нетен резултат

Брой клиенти и сметки

III. Управление на риска

В съответствие с чл.39 т 8 от Закон за счетоводството, Групата представя политиката си по отношение на управлението на рисковете и експозицията на предприятието към съответния риск.

1. Кредитен риск

Кредитен риск и риск от контрагента е текущият или потенциален риск за приходите и капитала, възникващ от невъзможността на длъжника да изпълни изискванията, по който и да е сключен договор с Групата и/или невъзможността да действа в съответствие с договорните условия. Кредитният риск включва транзакционния риск, риска от обезпечението (остатъчен риск), държавния риск и риск от концентрация. Кредитният риск произтича основно от кредитната дейност на Групата, включващи Корпоративно банкиране и Банкиране на дребно. Групата е изложена на кредитен риск, произтичащ от други дейности, като например инвестиции в дългови ценни книжа, търговски дейности, капиталови пазари и други споразумения. Кредитният риск е най-големият риск, пред който Групата е изправена. Той е управляван и се контролира чрез централизирани специални рискови звена в Банката.

Транзакционният риск се отнася до отделните кредити и по същество се оценява вероятността кредитополучател да не бъде в състояние да изплати задължението си, както и на крайната загуба в случай на неплатежеспособност на кредитополучателя след като бъде реализирано обезпечението по кредита и бъдат приложени други смекчаващи фактори.

Рискът от обезпечението най-вече се състои от:

- Риск от рязък спад в стойността на обезпеченията;
- Обезпеченията стават неликвидни и непродаваеми;
- Недостатъчни процедури или неизпълнение на правилните стъпки, потвърждаващи приложимостта на договорите за обезпечение във всички относими юрисдикции.

Риск от влошаване на кредитния рейтинг или финансовото състояние на кредитополучател е текущият или потенциален риск за приходите и капитала на Групата, възникващ в следствие на влошаване на финансовото състояние на кредитополучател и/или намаляване на вътрешната или външна кредитна оценка на кредитополучател.

Рискът от концентрация засяга експозициите (преки или непреки), които могат да възникнат в рамките на отделна категория риск или между различни категории риск в Банката и които могат да предизвикат достатъчно големи загуби, застрашаващи финансовото състояние и/или способността на Групата да поддържа основните си дейности или съществена промяна в рисковия профил на групата.

Групата определя рискът от концентрация като един от важните потенциални източници на големи загуби, които могат да окажат съществено влияние върху финансовия ѝ резултат и капитала.

Рискът от концентрация се разглежда както от гледна точка на балансовите експозиции на Групата, така и от гледна точка на задбалансовите ѝ експозиции и експозиции, произтичащи от различните финансови инструменти. Рискът от концентрация по актива е тясно свързан с кредитния риск, анализиран и измерван като част от общия процес на управление на кредитния риск, но може да се прояви във всеки друг вид риск.

Групата структурира нивата на кредитния риск, който поема, чрез поставяне на определени лимити за приемлив риск по отношение на един кредитополучател или група кредитополучатели, по отношение на отрасли. Експозицията към банки и финансови институции, се ограничава допълнително чрез подлимити, обхващащи балансовите и задбалансовите експозиции. Ефективната диверсификация на кредитния портфейл на Групата е основен приоритет.

Управлението на специфичния кредитен риск се осъществява от Комитета за очаквани кредитни загуби на Групата и се наблюдава от Управителния съвет. Функцията по управление на кредитния риск осигурява прилагането на подходяща политика и съответствието на тази политика със свързаните процедури и контроли за текущо наблюдение на всеки вид кредитна експозиция.

Ръководството на групата на "Търговска банка Д" АД текущо следи кредитния риск от концентрация на финансовите активи по сектори на икономиката, а така също и по отделни контрагенти на база на утвърдени лимити. Регулаторните лимити и вътрешно банковите лимити за максимални експозиции към едно лице и икономически свързани

лица, в т. ч. към банки-контрагенти, се оценяват и анализират периодично. Общата кредитна експозиция към отделен отрасъл като процент от общо рисково претеглени активи се проследява периодично и се разглежда от Управителния съвет на Групата.

Максималната експозиция към кредитен риск на Групата, включваща финансови активи, признати в отчета за финансовото състояние и условни ангажименти, отчетени задбалансово, е оповестена в *Приложение № 3.1 Кредитен риск* към индивидуалния годишен финансов отчет на Групата за 2024 г.

2. Пазарен риск

Пазарен риск е рискът, при който стойността на даден инструмент се колебае в резултат на промени в пазарните цени, независимо дали тези промени са причинени от фактори, характерни за отделните инструменти или за техния издател (контрагент), или от фактори, отнасящи се до всички инструменти търгувани на пазара и вероятността, тези промени да повлияят отрицателно на финансовото състояние на Групата. Най-често срещани рискови фактора за пазарен риск са лихвените проценти, валутните курсове, цените на борсовите стоки, цените на капиталовите съучастия и други пазарни променливи. Пазарният риск може да е функция на един, на няколко или на всички фактори и в много случаи той може да е изключително сложен.

Една от целите на групата на “Търговска банка Д” АД е да се определи нивото на пазарния риск, който институцията е готова да поеме. Рисковият апетит по отношение на пазарния риск следва да се оценява с оглед запазване на капитала на институцията, както и възможността за излагане на други рискове. Основната насока е да се увеличи възвращаемостта, като същевременно експозициите изложени на пазарен риск се поддържат в или под предварително определено ниво.

Групата е дефинирала рисковата рамка по отношение на сделките и инвестициите във финансови инструменти чрез въвеждане на лимити по видове финансови инструменти, лимити по контрагенти, лимити по държави, VaR лимит за портфейла от ценни книжа, лимит за модифицирана дюрация, индивидуални лимити. Бенчмаркът отразява дългосрочната инвестиционна стратегия по отношение на комбинацията от пазарен и кредитен риск, който ръководството е склонно да поеме за постигане на поставените пред Групата инвестиционни цели. Управлението на пазарния риск има за цел да:

- предпазва Групата срещу непредвидени пазарни загуби и допринася за стабилността на печалбата чрез независими идентификация, оценка и разбиране на пазарните рискове, присъщи на бизнеса;
- разработване на прозрачна, обективна и последователна информация за пазарния риск, като основа за начина за вземане на решения;
- определят рамката и минималния стандарт за контрол и управление на пазарния риск в цялата банка;

- осигуряване на съответствие с нормативните изисквания на местни и чуждестранни регулатори;
- създаване на рамка, която ще позволи на Групата да получи конкурентно предимство чрез основано на риска вземане на решения.

Още в първите дни от втория си президентски мандат Доналд Тръмп даде начало на нова търговска война, като Вашингтон обяви, че въвежда мита върху по-голямата част от вноса от Канада и Мексико (от 25%) и допълнителни 10% мита върху вноса от Китай. Последните влязоха в сила веднага и получиха незабавен отговор от Пекин с ответни мита, износни ограничения на редки метали и технологии, както и възобновени антимонополни разследвания срещу Google, Nvidia и Intel. Тарифите върху търговията със съседните на САЩ страни получиха отсрочка след спешни преговори на най-високо ниво. В близко бъдеще се очаква да бъдат наложени подобни ограничения и спрямо ЕС, а в случай че преговорите с европейските партньори не постигнат търсеният резултат, ЕС е готов да реагира твърдо на митата на Тръмп. Търговската дирекция на Европейската комисия е подготвила списъци с американски стоки, върху които може да бъдат наложени мита от поне 50%. По отношение на Европа – негативите на тежката бюрократична система на ЕС силно се открояват, особено в условията на бързо променящата се геополитическа среда, като ЕК планира мащабна реформа за намаляване на административната тежест за бизнеса, както и създаване на фонд „Конкурентоспособност“ за финансиране на проекти, базирани на общи цели за ЕС. С всички произтичащи последствия от тези политически решения и контрамерки може да се очаква силно нарушаване на търговските вериги и възобновяване на инфлационните процеси в засегнатите страни, вместо стимулиране на местното производство и икономически растеж.

На заседанията си през декември 2024 г. и на 30 януари т.г. ЕЦБ намали последователно с по 25 базисни пункта трите основни лихвени процента на ЕЦБ. Така, лихвените проценти по депозитно улеснение, основните операции по рефинансиране и пределното кредитно улеснение се понижават съответно до 2,75%, 2,90% и 3,15%, считано от 5 февруари 2025 г. Процесът на дезинфлация протича според предвижданията и се очаква инфлацията да се върне към определеното от средносрочно целево равнище от 2% през тази година.

Очакванията от Световната банка растеж на БВП на България за 2024 г. е 2.2% (малко по-висок спрямо 2.1% от предишната и прогноза), като институцията понижава прогнозата си за икономическия растеж за 2025 г. до 2.8% (от 3.1% по-рано). За 2026 г. Световната банка запазва прогнозата си за икономическия растеж на ниво от 2,7%, т.е. за страната ни важи същото очакване за стабилизиране на растежа, като за световната икономика. Предвижданията на СИСР за България са почти идентични – да бъде достигнат ръст на БВП от 2.3% за 2024 г., 2.8% през 2025 г., последван от лек спад до 2.6% през 2026 г. От организацията посочват, че се очаква инфлацията у нас да остане около настоящите нива, но по-нататъшно увеличение на минималните заплати през 2025 г., съчетано с постоянния

недостиг на работна ръка, ще поддържа натиска върху заплатите. Посочва се необходимостта от по-разумна фискална политика и реформиране на механизми за индексирание на минималната работна заплата и пенсиите за приемането на еврото.

Въпреки общата перспектива за икономическа устойчивост, прогнозите са съпроводени от значителна несигурност. Повишеното геополитическо напрежение рискува да наруши енергийните пазари и вериги за доставки, потенциално да доведе до по-висока инфлация и забавяне на икономическата активност. Повишената несигурност относно бъдещия курс на световната търговия повишава риска от установяване на по-фрагментирана, протекционистична търговска среда и политики, които биха повлияли отрицателно на конкуренцията, повишили цените и възпрепятствали производителността и растежа.

Всичко това може значително да се отрази на цените на финансовите инструменти с фиксиран доход. Както положително в резултат на движението на основните лихви в посока надолу, така и отрицателно в резултат на фискалната политика в България и особено в разширяващата се пропаст в отношенията между ЕС и САЩ.

Групата изцяло следваше консервативна политика през 2024 г. по отношение на инвестиции в ценни книжа. Покупките бяха основно ценни книжа на държавни ценни книжа на Република Франция и Европейски съюз, които са високо ликвидни и с нисък риск.

2.1. Лихвен риск

Лихвен риск е текущият и прогнозен риск за приходите и икономическата стойност на една институция, произтичащ от неблагоприятни движения в лихвените проценти, който влияе върху чувствителните към изменение на лихвения процент инструменти.

Групата е изложена на лихвен риск, когато лихвената чувствителност на нейните активи не съответства на лихвената чувствителност на пасивите. Посредством управлението на лихвения риск Групата се стреми към стабилизиране на разликата между лихвените приходи и лихвените разходи, с цел осигуряване адекватна рентабилност и висока стойност, при приемливо ниво на риск.

При управление на лихвения риск Групата спазва насоките относно управлението на лихвения риск, по начин, пропорционален на размера, сложността и интензивността на дейността си. Основна цел на анализа на лихвения риск е да се идентифицират рисковите области и в частност конкретните подвидове лихвен риск, на които е изложена Групата и да се установи, дали те са съобразени с целите, стратегията и политиката на финансовата институция. Анализът на лихвения риск се извършва по отношение на всички бизнес процеси, всички продукти и услуги, предлагани и предоставяни от Групата.

Разглеждането на лихвения риск от гледна точка както на дохода, така и на икономическата стойност е с особена важност. Променливостта на доходите е отправна точка за лихвения анализ, тъй като значително намаление в доходите може да застраши нивото на капиталовата адекватност. Измерването на ефекта върху икономическата стойност (настоящата стойност на очакваните нетни входящи парични потоци в Групата),

обаче дава по-изчерпателна представа за потенциалните дългосрочни ефекти върху цялостната експозиция на Групата. Разликата между лихвочувствителните активи и лихвочувствителните пасиви в отделните матуритетни зони е така наречения метод на дисбаланс или GAP.

В зависимост от конкретните условия се използват следните подходи при управлението на лихвения риск, прилагайки метода на дисбаланса:

- Балансираност - осигуряване на паритет между лихвочувствителните активи и пасиви на Групата;
- Преструктуриране на портфейлите от активи и пасиви при възникването на циклични изменения на лихвените проценти;
- Определяне размера на лихвените проценти, както и техния вид (фиксиращи или променливи), по активите и пасивите на Групата в зависимост от тенденциите на развитие на вътрешния и международни финансови пазари.

Групата е разработила точна и конкретна методология за целите на оценката на рисковете, произтичащи от потенциални промени в лихвените проценти, които засягат както икономическата стойност на собствения капитал, така и нетен лихвен доход на дейностите на Групата извън търговския портфейл. Групата има ясна политика, определяща аспекти на идентифицирането, оценката, управлението и смекчаването на рисковете, произтичащи от потенциални промени в лихвените проценти и на оценка и мониторинг на дейностите.

Групата извършва наблюдение и оценка на риска на кредитния спред CSRBB. Риска от кредитния спред представлява, промяната в пазарното възприятие, относно кредитното качество на групи от различни кредитно-рискови инструменти, поради промени в очакваните нива на изпълнение или поради промяна в пазарната ликвидност.

- Експозицията на Групата по отношение на лихвения риск към 31.12.2024 година е оповестен в *Приложение № 3.2.1. Лихвен риск* от приложенията към индивидуалния годишен финансов отчет на Групата към 31.12.2024 г.

2.2. Валутен риск

Валутният риск е риск от настъпване на загуби, свързани с позициите на Групата в чуждестранна валута. Тези позиции предизвикват специфичен риск, произтичащ от равнището на обменния курс на различните видове валути спрямо националната валута. Той се определя от обстоятелството, че когато Групата има открита позиция в чуждестранна валута (активите във валута не са равни на пасивите в същата валута), процесът на преоценка на същите формира положителни или отрицателни курсови разлики за Групата. Групата контролира валутния риск чрез стриктен ежедневен мониторинг и система от лимити. Групата има поддържана лимитирана, балансирана и отлична управлявана валутна позиция.

Експозицията на Групата по отношение на валутния риск към 31.12.2024 година е оповестен в *Приложение № 3.2.2 Валутен и ценови риск* от приложенията към индивидуалния годишен финансов отчет на Групата към 31.12.2024 г.

2.3. Ликвиден риск

Ликвидният риск представлява рискът от невъзможността на Групата да посрещне текущите и потенциалните си задължения, свързани с плащания, когато те са дължими, без да понесе неприемливи загуби.

Групата контролира ликвидния риск чрез основни принципи, формални критерии и индикатори за наблюдение на ликвидността на финансовите инструменти и пазари.

За да управлява риска, Групата поддържа във всеки момент високо ликвидни активи в различни валути. Контролът и следенето на общата ликвидност се извършват текущо от Комитета за управление на активите и пасивите в Групата (КУАП).

Експозицията на Групата по отношение на ликвидния риск към 31.12.2024 година е оповестен в *Приложение № 3.3. Ликвиден риск* от приложенията към индивидуалния годишен финансов отчет на Групата към 31.12.2024 г.

3.Операционен риск

„Операционен риск“ означава рискът от загуба, произтичащ от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процедури, лица и системи, или поради външни събития, като тук спадат, без списъкът да е изчерпателен, правният риск, рискът, свързан с модела или рискът при информационните и комуникационните технологии (ИКТ), но не се включват стратегическият риск и рискът за репутацията; Идентифицирането на основната причина за събитие (риск) помага да се изолират оперативните загуби от другите загуби и да се разбере какви действия биха могли да бъдат подходящи за намаляване на нивото на риска.

В Групата функционира и се надгражда вътрешна система за анализ и оценка на операционния риск, включваща вътрешно нормативна уредба и специализиран вътрешен орган - Комисията за оценка на рисковите събития, отговорен за координацията на дейностите по управление на операционния риск и подпомагащ процеса за постигане на ефективност и ефикасност на контролната среда в Групата.

През изминалата 2024 г. операционният риск остава един от най-критичните рискове поради геополитическите събития, които увеличават вероятността от кибератаки срещу банките. Най-често срещаните заплахи днес включват атаки с цел получаване на откуп, кибератаки с помощта на изкуствен интелект, атаки по веригата на доставки, хибридни атаки (APT) и фишинг схеми, използващи социално инженерство. Всяка от тези заплахи се усъвършенства, като се насочва както към организационните системи, така и към човешките уязвимости. Софтуерната инфраструктура остава уязвима за кибератаки,

включително атаки с цел получаване на откуп и заплахи срещу доставчици на услуги от трети страни.

През 2024 г. Групата започна работа за постигане на съответствие с Регламент (ЕС) № 2022/2554 („DORA“) който задължава финансовите институции и доставчиците на услуги от трети страни в ЕС да засилят оперативната си устойчивост чрез прилагане на надеждни рамки за киберсигурност. Това включва проактивно откриване на заплахи, управление на риска и протоколи за реагиране при инциденти, като всички те са пряко свързани с намаляването на тези съвременни киберзаплахи. С привеждане в съответствие с регулаторните стандарти на DORA, Групата цели и подобряване на способността за откриване на заплахи, подобряване на оперативната устойчивост, бързото идентифициране на необичайни дейности, като например опити за неоторизиран достъп, реакция при инциденти и мониторинг.

Нарастването на броя и сложността на кибератаките поставя сериозни предизвикателства пред управлението на операционния риск. Технологичният напредък изисква непрекъснато да подобряват киберсигурността и други вътрешни контроли, за да се създадат оперативна устойчивост и да се намали риска Групата да претърпи значително прекъсване на обслужването.

Усилията на Групата през годината са приоритетно насочени за засилване сигурността на системите, оценки и тестове на сигурността, идентификация на потенциални уязвимости и редовна оценка на цялостната сигурност на системите и техните компоненти. Риска в областта на информационно - комуникационните технологии /ИКТ/ и сигурността, се разглежда в контекста на операционния риск в Групата.

Основната цел при управлението на операционните рискове е да опази (съхрани) активите на Групата и нейната репутация и да осигури организационна и финансова оптимизация (ефикасност). Приоритет е въвеждане и прилагане на насоки на Европейския банков орган, в частност управлението на операционния риск в областта на информационните и комуникационни технологии и сигурност; извършване на оценка на операционните рискове, във връзка с предоставяните от Групата платежни услуги; да се създадат условия за спазване на здравословни, безопасни условия на труд и равно третиране интересите на служителите; да се осигури достатъчност на застрахователното покритие и спазване на изискванията за съответствие с действащата нормативна уредба; да се предприемат мерки по предотвратяване на щети, загуби, наранявания, смърт, както и намаляване на цената на риска; да се осигурят начини и възможности за споделяне, повишаване на осведомеността и обучение на всички служители в Групата относно идентифициране на рисковете и тяхното въздействие.

Комисията за оценка на рискови събития (КОРС) се явява специализиран вътрешен орган на ръководството на „Търговска банка Д“ АД в областта на управлението и контрола

на операционния риск. Анализът показва, че контролните процеси работят и софтуерната обезпеченост на Групата достига нужните нива на защита.

Групата идентифицира съществениите рискове за ИКТ, на които е или би могла да бъде изложена, като е направила преглед на рисковия профил на ИКТ в институцията и преглед на критичните ИКТ системи и услуги. Източници на информация основно са свързаните с ИКТ констатации от вътрешния и външния одит и информация от докладваните инциденти на риска за ИКТ, ако има такава. Цялата информация се обсъжда на работни срещи с участници от засегнатите структурни звена, т.нар. „risk workshops“. Това не е еднократно действие, а процес, който има непрекъснат характер. На годишна база се изготвя Оценка на рисковете в областта на ИКТ и сигурността, представлява оценка на видовете риск по категории, на база вероятност за възникване на риск от съответния вид и оценка на въздействието на риск от съответния вид върху ИКТ системите в Групата.

През 2024 г. бе извършена годишна Оценка на риска Споразумение за възлагане на дейности за изпълнение от външен изпълнител и проверка на споразумение за възлагане на дейности. Изводът бе, че разглежданите споразумения постигат поставените цели.

Експозицията на Групата по отношение на операционния риск към 31.12.2024 година е оповестена в Приложение № 3.5. Управление на собствения капитал от приложенията към индивидуалния годишен финансов отчет на Групата към 31.12.2024 г.

IV. Оперативна дейност

1. Корпоративно банкиране

Големи и средни корпоративни клиенти

Пазарни тенденции и конкуренция

2024г. беше белязана най-вече от трайната тенденция на поетапно, но непрекъснато понижаване на основните лихвени проценти, както в САЩ, така и от страна на ЕЦБ и БНБ. С тази политика ЕЦБ цели стимулиране на икономиката в Европа, която забави растежа си, спрямо предварителните прогнози. Euribor, който е основният индекс за ценообразуване на кредитите на корпоративни клиенти, беше последователно намаляван от ЕЦБ като от 3,609% в началото на годината достигна до 2,43% в края и, което е най-агресивното свиване от 2012 г.

След дълго продължилото запазване на ниски лихвени проценти по депозитите, в резултат от високата ликвидност в Банките в България, в частност и в Търговска банка Д АД, през 2024г. започна плавно увеличаване на цената по привлечените средства като най-голям акцент беше поставен на едногодишните депозити.

Това, както и засилената конкуренция с оферирани значително по-ниски лихви по кредитните продукти от останалите по-големи банки на пазара, доведе до свиване на лихвената ножица.

Очакванията за следващата 2025 г. са лихвите по депозитни продукти да продължат плавно да растат, а лихвите по кредити, повлияни от политиката на ЕЦБ за поетапно сваляне на основният лихвен процент, да продължат да се свиват.

Продължаващата война в Украйна и конфликта в Израел създадоха условия на нестабилност през цялата 2024 г.

По отношение на отделните отрасли строителният сектор продължава своето стабилно развитие, средната цена на кв. м в по-големите градове спря да расте, като очакванията са да се задържи и през следващата година, но продължава да има засилен интерес към развитие на жилищни проекти, поради продължаващото търсене от страна на крайните клиенти. ВЕИ сектора продължава да бъде актуален отрасъл, но вече в частта на съхранение на произведената електроенергия. Грантовете, подкрепящи изграждането на батерии за съхранение от една страна и високата волатилност на цената в рамките на деня, допринесоха за засилване на интереса към тези инвестиции като очакваме в следващата 2025г. да зачестят запитванията за финансиране на такива проекти.

Продължава развитието на търговски центрове тип „ритейл паркове“, секторът с търговия с МПС продължи да расте, развитие бележат и продажбите на лизингови дружества като алтернатива за финансиране на бизнеса, както и производството и търговията в хранително-вкусовата индустрия. Земеделският отрасъл продължава да е приоритет за Групата.

Основни цели и задачи

- Подготовка за спокойно преминаване към еврото във връзка с очакването за прием на страната в еврозоната
- Умерен ръст на кредитния портфейл, в съответствие със секторните лимити, рисковия апетит на Групата и необходимостта да се компенсира съществения обем на предстоящи погасявания на съществуващи клиенти.
- Предлагање на пълен пакет банково обслужване на кредитни и некредитни клиенти с фокус върху транзакционния бизнес и кръстосаните продажби, целящи повишаване на приходите от такси и комисиони, с цел компенсиране на стесняващите се лихвени маржове;
- Ясно фокусиране върху списък от потенциално добри клиенти и провеждане на срещи с тях;
- Запазване на доброто качество на кредитния портфейл и ранно идентифициране на потенциални проблемни експозиции;
- Кръстосани продажби съвместно с други сегменти в Групата;

- Стремех към постигане на оптимални нива на депозитния ресурс, с цел неговото постепенно нарастване, за да бъдат задоволени ликвидните нужди на Групата и съотношение кредити към депозити да намалява постепенно.
- Насочване на кредитирането към клиенти с устойчив бизнес, експортно ориентирани компании и компании, произвеждащи стоки и услуги със стабилно търсене;
- Диверсифициране на портфейла в отделните браншове и недопускане на концентрации с цел избягване на секторен риск.
- Активно привличане на срочен и безсрочен ресурс с цел запазване на висока и стабилна ликвидност.

Предприети стъпки, политики и действия

- Засилен мониторинг на кредитния портфейл с акцент върху пряко засегнатите от здравната криза отрасли.
- Полагане на специални усилия за стриктен и качествен контрол върху кредитните експозиции на съществуващи клиенти, целящ ранно идентифициране на първите сигнали за потенциално влошаване. Въведен е регулярен детайлен мониторинг на клиентите, по кредитите на които са приложени механизмите за отсрочване на главници и лихви, поради настъпилата пандемия;
- Строго индивидуално анализиране на всички аспекти от дадените кредитни експозиции;
- Развитие на кръстосаните продажби с цел увеличаване на доходността без завишаване на риска;
- Постигане на по-голяма гъвкавост при предлагането на специфични за бизнес модела на даден клиент, кредитни продукти;
- Въведена е форма за контрол на времетраенето на кредитния процес с основна цел да се намали срокът за сключване на кредитна сделка;
- Постигане на по-високо качество при обслужването на клиенти от този сегмент;

2. Публични и бюджетни клиенти

Отдел Публични клиенти и финансови институции инициира и координира взаимоотношенията на групата на Търговска банка Д АД с външните финансиращи институции, реализира сътрудничеството с бюджетните клиенти и търговски дружества с преобладаващо държавно и/или общинско участие в капитала явяващи се възложители по смисъла на Закона за обществените поръчки, Закона за публичните предприятия или други приложими нормативни актове, регламентиращи правовия ред по осъществяване на конкурсните процедури за избор на кредитираща или обслужваща банкова институция..

Отделът създава и поддържа с клиентите взаимоотношения, изградени на основата на взаимно доверие и последователна политика.

Пазарни тенденции

И през 2024 г. Търговска банка Д АД продължи да оперира в условията на много агресивната конкуренция на останалите търговски банки и Фонд ФЛАГ ЕАД при кредитирането, както на бюджетните разпоредители–общини, така и при търговските дружества с преобладаващо държавно и/или общинско участие в капитала. Засиленият интерес към сегмента доведе до понижение на ценовите параметри по кредитните продукти, както и до нарастване на разходите за привлечен ресурс.

Очакванията за 2025 г. са общините да продължат да разчитат на финансирането от търговските банки за осигуряването на собственото участие при изпълнението на проекти с безвъзмездно финансиране в полза на местните общности и държавните и общински търговски дружества да ползват кредитни инструменти за покриване на оборотни и инвестиционни нужди.

Основни цели и задачи

Важно значение за постигане на успехи от работата в сегмента е познаването и съобразяването с особеностите на бюджетните разпоредители и публичните предприятия, на техните специфичните потребности, правила и процедури. Поради различията, породени от характера им на дейност и формата на управление, публичните и бюджетни клиенти представляват специфични субекти, изискващи индивидуален подход във всеки отделен етап.

За 2025 година отделът ще продължи успешното си сътрудничество с вече привлечените клиенти, като същевременно ще разширяваме обхвата на предоставяните услуги. Индивидуалният подход в нашата работа, допринася и за популяризиране продуктите на Групата за физически лица. Качеството на предоставяните услуги рефлектира в популярността на Групата, като бранда е още по разпознаваем и търсен за партньор от публичните предприятия и бюджетните разпоредители.

Високо квалифицираните услуги по обслужване, финансиране и консултации, които Д Банк предоставя, водят до ползотворно взаимноизгодно сътрудничество, както и за начертаване на перспективи напред. Планирането и прогнозите са възможни и надеждни, предвид особеностите в управлението на публичните клиенти. Клиентите на Отдел ПКФИ приоритетно финансират дългосрочни цели, което създава условия за възникване на нови пазарни ниши във времето – било то за клиента или за наетия персонал. Усилията на екипа ни са насочени и към постигане на конкурентни пазарни нива за финансиране и общо банково обслужване на публичните клиенти.

Целите за постигане на ръст, както по отношение на кредитен и лизингов портфейл и привлечен ресурс, така и по отношение на клиентската база като брой и обеми, ще се реализира на база участие на Групата в публични процедури за финансиране на общини, държавни и общински дружества в стабилно финансово състояние. Предвид факта, че кредитните сделки бяха извадени от приложното поле на ЗОП и съществуващия

разнопосочен ред на публично оповестяване на търсените кредити от страна на бюджетните клиенти, усилията на Отдела ще продължат да бъдат насочени към запазване на добро качество на кредитния портфейл.

И през настоящата година усилията на екипа ще бъдат насочени към мултиплициране ефекта от привлечените клиенти чрез разгръщане на потенциала за бизнес чрез изкупуване на вземания (цесии) и други кредитни инструменти.

Увеличението на клиентската база от публични и бюджетни клиенти, освен към обемите на специфичния за отдела бизнес, предоставя възможност и за повишаване ръста на продажби на продукти, както на физически лица (на персонала на всички наши клиенти), така и на юридически лица (техни доставчици и контрагенти). Чрез активното участие в процедурите за избор на финансови институции за комплексно банково обслужване на публичните и бюджетни възложители, се създават реални предпоставки за нарастване на обемите и в другите сегменти на банковия бизнес като например обслужването на служителите им в пълната гама продукти за индивидуални клиенти – сметки, картови продукти, депозити, кредити, инвестиционни услуги и др.

3. Банкиране на дребно

През 2024 г. Банката продължи успешното развитие на сегмент Банкиране на дребно, като едновременно с това се фокусирахме върху развитието на дигиталните канали на банката, подобряване на качеството на обслужване и повишаване на степента на удовлетвореност на вътрешните и външни клиенти на банката. Успешно продължихме да съчетаваме в клонова мрежа обслужването на съществуващите клиенти с проактивни дейности за продажби на нови продукти и услуги. Създадохме условия за привличане на нови клиенти, чрез разнообразни продажбени кампании и маркетингови инициативи. Основен канал за продажби на продукти и услуги през 2024 г. продължи да бъде клоновата мрежа. Банката предлага надеждно и удобно обслужване във ФЦ/Офис/ИРМ, предоставяйки персонализирани клиентски решения, според конкретните потребности и предпочитания.

Внедрихме напълно автоматизиран кредитен процес за разглеждане, одобрение и усвояване на жилищни и ипотечни кредити на физически лица. В процеса е включена оценка на кредитоспособността на клиентите с автоматизиран скоринг модел.

През 2024 г. сегмент банкиране на дребно продължи да развива основните си дейности, както следва:

Постоянен анализ на пазара по видовете продукти по актива и пасива, както и услуги за физически и юридически лица, в т.ч. такси и комисиони. В тази връзка се извършихме актуализиране на продуктови карти, тарифа за такси и комисиони и лихвени бюлетини на физически лица и юридически лица - малък бизнес. На база на анализите на пазара са направени пет промени на тарифите по различните раздели, като всички са

в посока на увеличения на таксите, одобрени бяха три изменения на лихвените бюлетини, две от които при лихвите по срочни депозити на физически и една промяна на лихвите за юридически лица и клиенти в сегмент Публични клиенти. Подготвени са девет промени относно различни параметри по кредитните продукти за физически лица, които обхващат финансовите условия, общите условия, премахване на периода на фиксирана лихва по потребителските кредити, въвеждане на показатели за кредитни стандарти при ипотечните кредити и др. елементи на риска и изискванията към кредитоспособността.

Разработихме кампании за различни продукти на ФЛ и ЮЛ МБ и проведехме състезания за стимулиране на продажбите за привличане на клиенти. През годината се проведеха следните продажбени и рекламни кампании - 2 за жилищно кредитиране, 2 за депозити, 1 за потребителско кредитиране, 1 за кредити МБ.

През годината продължихме активното налагане на бранда на Банката и позиционирането ѝ в областта на жилищното и ипотечното кредитиране. През месец април участвахме в национален семинар Експо Моите пари в Бургас. През месец юни се включихме в семинар и презентация за жилищни кредити, съвместно с Кредитланд във Варна. През месец ноември взехме участие в X конференция на НСНИ за действията на пазара на недвижими имоти в България. През юли месец се включихме в специализирано събитие за представяне на Банката в годишното събитие на НСНИ и Unique Estates, включително и с интервю в списание за специализирани недвижими имоти в страната. С тези участия осъществихме продуктово позициониране на Д Банк в сегмент жилищно кредитиране. През първото полугодие на 2024 г. продължихме фокуса за работа с кредитни посредници и чрез сдружения с широко представителство на бизнеса в различни сфери. Подкрепихме позиционирането на Банката в областта на жилищните кредити със засилена реклама в таргетираните сайтове и аутдор реклама в големите градове и националната пътна мрежа. Също така през 2024г. участвахме в събитието за земеделски производители – Бата Агро, с цел подкрепа на кредитиране малък бизнес.

През 2024 г. започнахме нови проекти за оптимизиране на процеси и бяха внедрени иновативни финансови решения:

След извършената оптимизация на клиентските документи, въвеждане на електронните досиета и въвеждане на възможността за подписване на клиентски документи с КУКЕП от физически лица при продажба на пасивни продукти в офисите на Групата, като следваща стъпка към намаляване на хартиения печат на документи през 2024 г. продължихме работа по следващата фаза на проекта Безхартиено обслужване, а именно за автоматизация на искания, бланки и формуляри и подписване с КУКЕП при обслужване на клиенти юридически лица.

През изминалата година увеличихме обема на ново отпуснатите кредити при високо ниво на качество на кредитния портфейл. Постигнахме годишно нарастване на

кредитния портфейл в Банкиране на дребно в размер на 17,5%, а на привлечените средства с 9,9%.

Пазарът на кредитни продукти за физически лица беше силно конкурентен и при жилищното кредитиране имаше търсене и ръст на продажбите. С цел запазване на добър ритъм на продажби и увеличаване на кредитния портфейл продължихме кампаниите за жилищни кредити, които обвързвахме с увеличаване на кръстосаните продажби.

През 2024 г. промените в лихвените нива по привлечени средства не бяха чести, като приложихме двукратно увеличение на лихвите по депозити на физически лица в съответствие с новите пазарните тенденции. Фокусът беше основно към депозитни продукти за привличане на нови клиенти и нови пари, както и провеждане на кампания в периода до 30 април 2024 г. за задържане на привлечените средства по падежиращи депозити чрез промоционална лихвена надбавка при определен продукт.

През м. август 2024 г. въведохме в продажба нов продукт – сметки за клиенти Етажна собственост и пакетна програма Етажна собственост. Продължихме промотирането на спестовния продукт СЕЙФ СМЕТКА за редовно спестяване, като привлякохме суми в размер на 3,5 млн. лв.

През 2024 г. продължи активното предлагане на кредити, като в течение на годината бяха правени допълнения и изменения на кредитните продукти:

- Въведено беше специално предложение по кредити НАШ ДОМ И ЖЕЛАН ДОМ, които закупуват жилище в сграда с наличен и представен Сертификат за енергийни характеристики на сградата при клас А, А+ или В. Одобрено беше по тези сделки клиентите да могат да ползват допълнителна отстъпка 0,1 процентен пункт от обявените лихви по бюлетин.
- Въведени бяха промени в продуктите на база нови изисквания на БНБ за показатели за кредитни стандарти при жилищните и ипотечни кредити. Промените включват налагане на ограничения в определени показатели при оценка на кредитоспособността и обезпечеността по кредити на физически лица, обезпечени с жилищни недвижими имоти.

Промените в тарифирането през 2024 г. следваха пазарните тенденции в посока на увеличаване на таксите и най-вече продължи същественото увеличаване на таксите при операции, които се извършват през банковите салони. Увеличени бяха таксите за валутни разплащания, касови операции, за картови операции и пакетни програми.

През 2024 г. постигнахме изпълнение на бюджета за приходи от такси и комисиони от операции в сегмент граждани в размер на 99%, а в малък бизнес 82%. Ръстът спрямо предходната година при гражданите е 12%, докато при малкия бизнес има спад от 4%.

Търговският фокус през годината се насочи върху привличането на нови бизнес клиенти с добър финансов профил и ликвидно обезпечение.

Акцентът в кредитирането бе насочен към развитие на портфейла от кредити на малки предприятия с висок потенциал и агробизнес клиенти. Паралелно с финансирането на този профил клиенти разширихме и обхвата от ползваните от тях продукти и услуги. През 2024 г. проведохме различни търговски инициативи, в т.ч.:

Търговска кампания за финансиране на клиенти Малък бизнес, бе проведена през второ и трето тримесечие на 2024 г., с цел привличане на нови, развитие и задържане на съществуващи клиенти на Банката с потенциал.

Нестабилната и несигурна вътрешна и международна политическа среда оказва негативно влияние върху дейността на икономическите субекти и по-конкретно в агро бизнес сегмент Малък бизнес, което в нашата банкова дейност се изрази в намаляване на ръста на кредитния портфейл в този сегмент от 20% през 2023 г. на 8% през 2024г. Привлечените средства по разплащателни сметки и срочни депозити от клиенти Малък бизнес намаляха с 4% на годишна база.

През 2024 г. се наблюдава устойчив ръст на клиентите, които ползват услугата дигитално банкиране. За една година потребителите с активни права в платформата са нараснали с 9 %, като преобладаващият дял продължава да е на физическите лица. Броят на извършените през основния дигитален канал операции отбелязват увеличение с 30% спрямо 2024 година.

През 2024 г. активните потребители на платформата са се увеличили на 22 411 в сравнение с 2023, чиито общ брой е 20 769 (като в края на 2023 е отчетен спад с 200 потребителя). Общият брой потребители на Д Мобайл (ДМ) е 9 281 и продължава да нараства на експоненциално

Следва да отбележим, че $\frac{1}{4}$ от активните клиенти на Банката използват и мобилната услуга и прогнозата е техният брой да нараства пропорционално на внедрените нови функционалности, които предоставяме. Броят на извършените през двата канала операции отбелязва ръст над 50%. Основният дял на увеличеният брой операции е през ДМобайл – ДБО 10%, срещу ДМобайл 40%.

Внедрени са 14 нови функционалности в ДМобайл. Реализирани са общо 5 нови проекта, които касаят развитието на ДБанк он-лайн, в това изцяло дигитален процес за он-бординг на нови клиенти 24/7, без посещение в офис на банката, клиентите на Търговска банка Д вече могат да достъпват сметките си в други банки, използвайки Мултибанкинг функционалността а ДМобайл. Функционално дигиталните канали на банката са сравними с първите 5 системни банки в България и заслужено банката беше отличена през 2024-та с първо място за „Иновация в мобилното банкиране“ за проект

Мултибанкинг и трето място за „Клиентско изживяване“ в дигиталните канали на престижния конкурс Next DiFi awards B2B media .

През 2024 г., Групата подобри качеството на услугите, предоставяни от Контактния център на Групата и Борика за обслужване на крайни клиенти на Д Банк.

По този начин продължаваме да осигуряваме на своите клиенти 24/7 обслужване по теми с по-широк обхват като: блокиране на банкови карти; съдействие при проблеми с банкови карти; казуси свързани с разплащания в Интернет с карта; блокиране на достъп до дигиталните канали на банката, съдействие при използване на за онлайн базирани услуги. Разширяването на дейността на Кол центъра на Борика носи безспорни ползи, както при спешна необходимост от блокиране на достъп до услугите за дигитално банкиране и банкови карти, така и по отношение на клиентската удовлетвореност.

През 2024 г. се завършиха значителен брой проекти осигуряващи подобряване на функционалностите на системи свързани с обслужване на картови разплащания и проекти свързани с предоставяне на нови услуги за клиенти. Най-важните за Банката завършени проекти през 2024 г. са следните :

- приключена Фаза 1 от проекта за пълноправно членство на Банката в МКО във VISA проект, с който се осигурява възможност за самостоятелно обслужване на разплащания на наши ПОС. В тази връзка бяха приети от УС на Банката нова Тарифа за комисионни на ПОС, нови Общи условия, договор и др. съпътстващи документи свързани с предлагани услуги за ПОС, в т.ч. и нова Процедура за работа с ПОС във ФЦ. От м.10/2024 г. Банката е пълноправен член на VISA и са предприети действия по Фаза 2 на проекта за самостоятелно обработка на плащания на ПОС;

- успешно приключен проект за миграция на системата и услугите за управление на карти, търговци и терминали от SUCARD CMS On-Prem към SUCARD CMS SaaS (софтуер като услуга);

- приключен проект за доставка и инсталиране на 3 бр. депозитни АТМ и свързаните с това доработки в обслужващите системи. В края на 2024 г. бяха закупени 5 бр. нови АТМ с депозитна и рециклираща функция;

- през 2024 г. се извършиха и дейности свързани с инсталации на АТМ на нови очаквано по-ефективни локации – ТИР паркинг Кап.Андреево, Общински пазари Силистра, ФЦ В. Търново, с. Ясенково, общ. Венец, обл. Шумен , втори АТМ в Момчилград и др.;

- успешно завърши и проекта по прехвърляне на всички ПОС собственост на Банката за обслужване от БОРИКА АД съгласно договор за ПОС аутсорсинг;

- в рамките на 2024 г. се завърши анализа и актуализацията на всички такси и комисионни за карти съгласно тарифата на Банката в картовата програма. Приключени са и доработки в БАНКЕР за промени свързани с неравнения по кредитни карти;

- по отношение на Проект въвеждане на EUR бяха предприети действия за осигуряване на допълнителен брой касети за АТМ за работа с евро банкноти.;

- инициран е и проект с Mastercard за закриване на BIN 676073, под който са издавани карти Маестро;

Продължи се активно и работа по допълнителни доработки на картовата програма СУКАРД и основната счетоводна програма БАНКЕР свързани с картови разплащания и услуги.

4. Финансови пазари и инвестиции

През 2024 г. финансовите резултати отбелязаха значителен ръст спрямо предходната година, достигайки 26.26 млн. лева. Това представлява преизпълнение на заложените бюджетни показатели с 4.3 млн. лева. Дирекция "Финансови пазари и инвестиции" (ДФПИ) продължи да изпълнява ключовите си функции като трежъри на банката, фокусирайки се върху осигуряване на ликвидност, управление на свободните средства, обезпечаване на бюджетните средства и валутна търговия на международните финансови пазари.

• Ликвидност

Дирекцията гарантира оперативната ликвидност, необходима за текущите разплащания чрез активни операции на паричния пазар. В резултат на провежданата от централните банки политика на парична експанзия, Европейската централна банка (ЕЦБ) понижи основните лихвени проценти четири пъти през годината, което доведе до спад на междубанковите лихви от 3.80% до 2.85% в края на 2024 г.

През отчетния период ДФПИ разшири дейността си на паричния пазар, като освен междубанкови депозити, предприе и инвестиции в краткосрочни първокласни скотови облигации. Това доведе до диверсификация на риска и запазване на доходността в условията на понижаващи се лихвени проценти. Размерът на междубанковите депозити варираше от 400 млн. лева в началото на годината до над 500 млн. лева към средата на 2024 г., достигайки 650 млн. лева през юли. Портфейлът от краткосрочни скотови облигации се движеше в диапазона 50-150 млн. лева към края на годината.

Свободните средства бяха основно инвестирани в краткосрочни (до 14 дни) депозити и скотови облигации с остатъчен срок до падежа до 30 дни. В резултат на тези мерки, приходите от междубанкови депозити достигнаха 18.73 млн. лева, което представлява увеличение с 4.23 млн. лева спрямо заложените в бюджета стойности.

• Инвестиции

През 2024 г. тенденцията за поддържане на високи нива на ликвидност, започнала през 2023 г., продължи. Средният размер на управлявания от ДФПИ портфейл от ценни книжа възлезе на 260 млн. лева (при 150 млн. лева през 2023 г.), като в края на годината достигна 327 млн. лева вследствие на покупки на краткосрочни първокласни скотови облигации. Общата доходност на портфейла се повиши от 1.65% през предходния период до 3.00%. Реализираните приходи от ценни книжа възлязоха на 5.26 млн. лева, което представлява увеличение с 822 хил. лева спрямо заложените бюджетни показатели.

- **Бюджетни средства**

През 2024 г. размерът на бюджетните средства остана в диапазона 85-137 млн. лева. В съответствие със законовите изисквания, тези средства бяха обезпечени с български държавни ценни книжа (ДЦК), блокирани в портфейла на банката.

- **Валутна търговия**

През 2024 г. активността в областта на валутната търговия беше по-ниска в сравнение с предходната година. Реализираните приходи от покупко-продажба на валута възлязоха на 2.46 млн. лева, което представлява спад от 320 хил. лева спрямо 2023 г. Основната причина за това е промяната в дейността на ключови публични клиенти, предизвикана от продължаващите военни конфликти и новата геополитическа обстановка, което доведе до намаляване на обема на сделките.

Въпреки по-слабите резултати във валутната търговия, ДФПИ продължи да следва положителната тенденция от 2023 г., постигайки изключително високи финансови резултати. Това утвърди 2024 г. като най-успешната година за дирекцията от създаването на банката.

5. Д Застрахователен брокер ЕООД

Предметът на дейност на Д застрахователен брокер ЕООД е осъществяване на посредничество по възлагане за сключване на застрахователни договори и свързаните с тях консултантски услуги.

През 2024 г. дъщерното дружество е сключило 4 хил. броя застрахователни договора /в т.ч. анекси по действащи застраховки/ в „Общо застраховане“ и „Живото застраховане“.

Общо записан премиен приход през 2024 година е в размер 2 542 хил. лева.

Реализираните комисиони по сключените застрахователни договори са 567 хил. лв. (за 2023 г.: 448 хил. лева)

Д Застрахователен брокер има сключени договори със следните застрахователни компании:

- ЗАД „Алианц България“
- ЗАД „Алианц България живот“
- ЗАД „Армеец“
- ЗАД „Асет иншурънс“
- ЗД „Бул Инс“ АД
- ЗАД „Булстрад Живот ВИГ“
- ЗЕАД „Булстрад ВИГ“
- ЗК „България иншурънс“ АД
- „ДЗИ ОЗ“ ЕАД
- „ДЗИ ЖЗ“ ЕАД

- „Дженерали застраховане“ АД
- „ЗД Евроинс“ АД
- „ЗД Евроинс живот“ АД
- ЗК „Лев Инс“ АД
- „ЗАД ОЗК застраховане“ АД
- ЗК „Уника“ АД
- ЗК „Уника Живот“ АД
- „Групама застраховане“ ЕАД

За 2024 г. е отчетена нетна счетоводна печалба в размер на 350 хил. лева (2023 г.: 268 хил. лв.)

6. Д Лизинг ЕАД

Д Лизинг ЕАД предоставя лизингови услуги както на клиенти на групата Търговска банка Д, така и на външни за групата клиенти.

Като търговско дружество една от целите на Д Лизинг ЕАД е да извършва дейност по предоставяне на финансиране при максимално пазарни и ефективни условия, така че да формира печалба за своя акционер, като в същото време отговаря на постоянно променящите се очаквания на своите клиенти. Стремешт е непрекъснато да се развиват и актуализират предлаганите продукти и услуги, и по този начин лизинговото дружество да се превърне в разпознаваема финансова институция на лизинговия пазар в България и да обогати продуктовата гама, предлагана в групата Търговска банка Д.

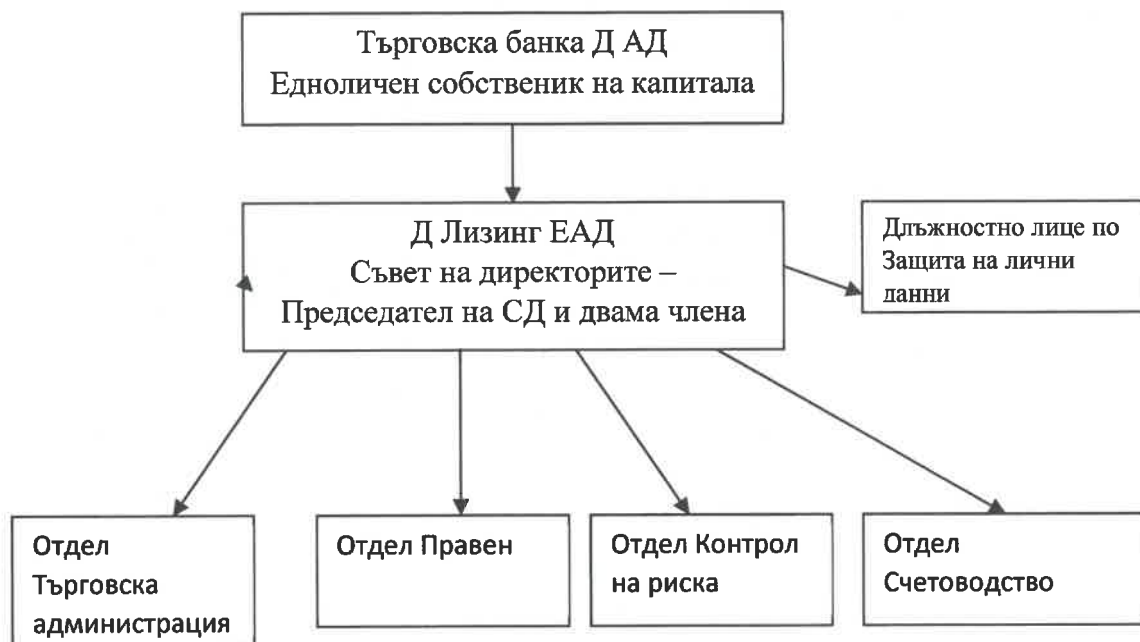
Към 31.12.2024 г. активите на дъщерното дружество са в размер 28 084 хил. лева. Дружеството е предоставило финансиране на целевите си групи под формата на финансов лизинг на стойност 27 323 хил.

Пасивите на Дружеството представляват основно задължения по сключени договори за кредит в размер на 23 330 хил. лева, както и 509 хил. лева задължения по финансов лизинг за недвижими имоти, които са собственост на Търговска банка Д АД и са сублизинговани на трети лица.

Собствен капитал на Дружеството в размер на 3 458 хил.лв, от които основен капитал 2200 хил.лв, законови резерви 820 хил.лв, натрупани печалби 438 хил.лв.

Към 31.12.2024 нетен доход от лихви 943 хил.лв.

Управленска структура на Д Лизинг:

Няма настъпили промени в структурата през 2024 г.

7. Д Имоти ЕООД

Д Имоти– предметът на дейност включва покупко-продажби на недвижими имоти, проектиране, обзавеждане и строеж на недвижими имоти с цел продажба и отдаване под наем.

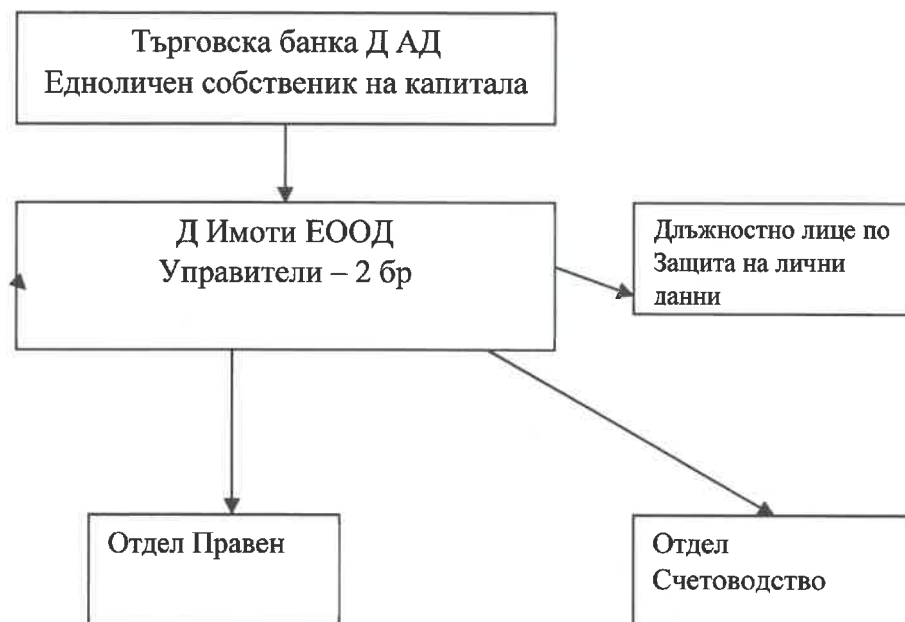
Към 31.12.2024 г. активите на Дружеството са на стойност 24 951 хил. лева, в т.ч. инвестиционни имоти 6 292 хил. лева (реновиран х-л Москва гр. Добрич, инвестиционен имот 75 дка на входа на гр. Бургас, земеделска земя 103 дка), инвестиция в дъщерно дружество 17 027 хил.лв (покупка на 100% дялове от Иванчов стан ЕООД, което притежава недвижими имоти в КК Св. Константин и Елена гр. Варна).

Пасивите на Дружеството са на стойност 5 953 хил.лв и представляват задължения по сключен договор за кредит с Търговска банка Д АД в размер на 3 583 хил. лева, които са за покупка на дяловете от Иванчов стан ЕООД, както и 2 219 хил.лв задължение към Иванчов стан ЕООД за погасена вноски като съдължник по кредита в Търговска Банка Д АД от името на Д Имоти ЕООД.

Собствен капитал на Дружеството в размер на 18 998 хил.лв, от които основен капитал 19 400 хил.лв, натрупани загуби от предни години 402 хил.лв.

Към 31.12.2024 приходи 360 хил.лв.

Управленска структура на Д Имоти:

Няма настъпили промени в структурата през 2024 г.

8. Д Инвест Парк ЕООД

Д Инвест Парк – предметът на дейност на дружеството е: изграждане на индустриална зона, създаване и регистриране на индустриален парк по смисъла на Закона за индустриалните паркове; експлоатиране, управление и развитие на индустриалния парк; продажба на имоти от индустриалната зона на инвеститори; привличане и стимулиране на инвестициите във високотехнологични производства; сделки с недвижими имоти; стопанисване и управление на недвижими имоти; придобиване, управление, оценка и продажба на активи и/или тяхното управление; консултантски и рекламни услуги в областта на недвижимите имоти; търговско представителство и посредничество и всякаква друга дейност, която не е забранена от закона.

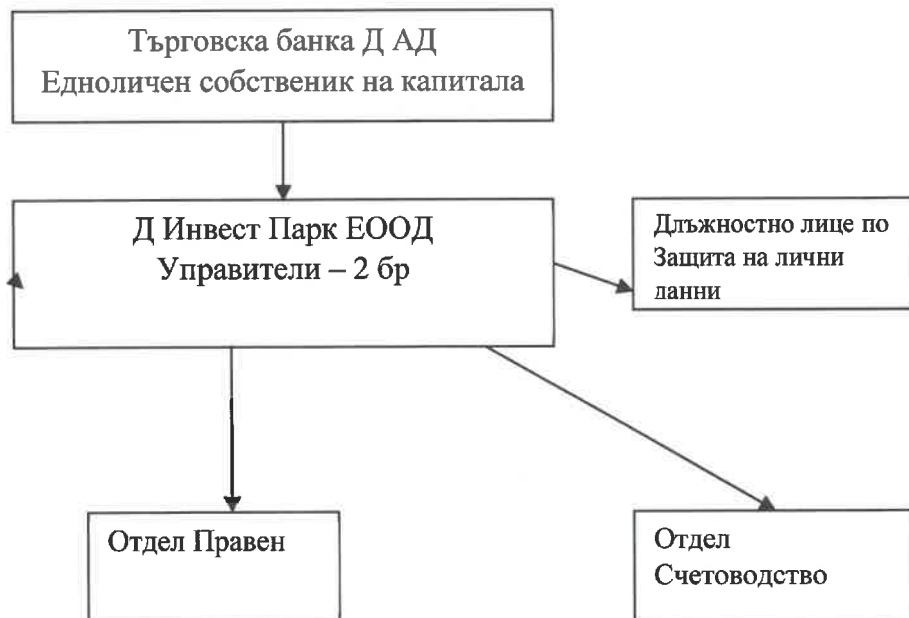
Към 31.12.2024 г. активите на Дружеството са на стойност 15 644 хил. лева, представляват инвестиционни имоти 9 613 хил.лв (Индустриален парк с. Хрищени, УПИ и банков офис в гр. Бургас, УПИ и търговски обект в гр. Бургас), както и материални запаси (стоки) 5873 хил.лв (УПИ и сграда в гр. София, УПИ и офиси в гр. Бургас, УПИ жк Люлин, УПИ жк Факултета).

Пасиви на Дружеството 214 хил. лв, от които 200 хил. лв кредит от Търговска Банка Д АД.

Собствен капитал на Дружеството в размер на 15 430 хил.лв, от които основен капитал 17 554 хил.лв, натрупани загуби от предни и текуща година 2124 хил.лв. Загубата е от начислена обезценка на материален запас (недвижим имот в гр. София).

Към 31.12.2024 г. приходи 152 хил. лв.

Управленска структура на Д Инвест Парк:

Няма настъпили промени в структурата през 2024 г.

9. Иванчов стан ЕООД

Иванчов стан ЕООД – предметът на дейност на дружеството: стопанисване на недвижими имоти, посредничество при сделки с тях и всякаква друга дейност незабранена от закона.

Към 31.12.2024 г. активите на Дружеството са на стойност 19 081 хил. лева. Представяват основно материални запаси – недвижими имоти /апартаменти, подземни гаражи, външни паркоместа/ в КК Св Св Константин и Елена гр. Варна.

Пасиви на дружеството в размер на 1 697 хил.лв, представляват основно търговски заем от едноличния собственик на капитала Д Имоти ЕООД.

Собствен капитал на Дружеството в размер на 17 384 хил.лв, от който основен капитал 17 027 хил.лв, натрупана загуба от предни години 31 хил.лв.

През 2024 г. печалба на дружеството в размер на 1 793 хил.лв, от продажба на недвижими имоти /апартаменти, подземни гаражи, външни паркоместа/ в КК Св Св Константин и Елена гр. Варна.

Реализираният финансов резултат за 2024 г. след облагане е печалба в размер на 388 хил. лева.

През отчетната 2024 г. Дружеството няма служители, назначени на трудов договор.

Управленска структура на Иванчов стан ЕООД:

Няма настъпили промени в структурата през 2024 г.

V. Планове за развитие

В съответствие с чл.39 т.4 от Закона за счетоводството Групата представя очакваното стратегическо развитие през 2025 година.

През 2025 година групата на Търговска банка Д АД предвижда да насочи усилията си към :

- Устойчив ръст и развитие Групата;
- Модернизация на съществуващите и създаването на нови продукти и услуги, съответстващи на нуждите на клиентите;

- Доразвиване на алтернативните канали за дистрибуция за привличането на допълнителен бизнес, инициативи и продажбени кампании, маркетингова подкрепа;
- Подобряване на вътрешната организация, с цел достигане на пазарните стандарти по отношение на процесите и одобренията на кредитните сделки;
- Интензивно обучение на служителите и отлично ниво на обслужване на клиентите;
- Опростяване и дигитализация на основните процеси във фронт офис и бек офис;
- Инвестиции в техническа и апликационна инфраструктура
- Финализиране на вече стартирали стратегически за Групата проекти

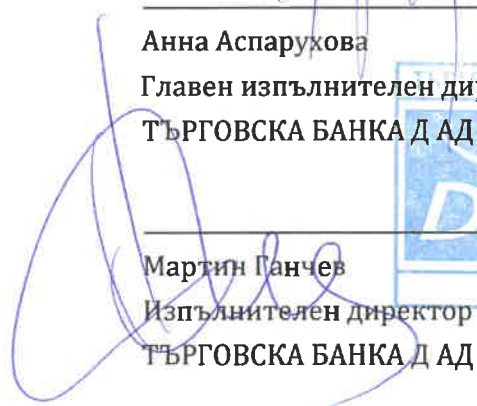
VI. Събития след датата на финансовите отчети в съответствие с чл. 45 във връзка с чл. 39 т. 3 от закона за счетоводството

На 21 март 2025 г. Групата е уведомила БНБ, че е готова да стартира процеса на надзорен диалог във връзка с капиталовите планове и планиране на извършване на разпределение на дивидент в размер на 14 300 000 лева от реализирана печалба след данъци за 2024 г.

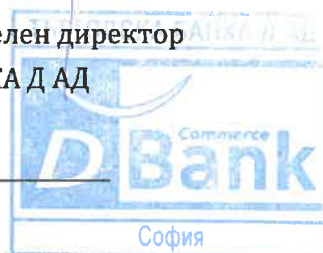
Дата: 30.05.2025 г.

Анна Аспарухова
Главен изпълнителен директор
ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

Мартин Ганчев
Изпълнителен директор
ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

Декларация съгласно регламент (ЕС) 2020/852 („Регламент за Таксономията“)

Регламент (ЕС) 2020/852 за Таксономията на ЕС¹ цели да насочи финансирането към устойчиви дейности чрез установяване на правна и техническа рамка и да подпомогне постигането на целите на Европейската зелена сделка. Регламентът, заедно с делегираните актове, публикувани между юни 2020 г. и ноември 2023 г., определя критериите, чрез които икономическите дейности могат да бъдат класифицирани като устойчиви от финансовите и нефинансовите предприятия.

Съгласно Регламента, финансовите предприятия трябва да оповестяват дела на експозициите към допустими и съобразени с Таксономията икономически дейности към финансови и нефинансови предприятия в обхвата на Директивата относно оповестяването на нефинансова информация² (ДОНФИ).

Допустимост по смисъла на Таксономията означава, че дадена дейност е в обхвата на Регламента, а за да бъде в съответствие, тя трябва да отговаря на следните изисквания:

- I. Да има съществен принос към една от шестте екологични цели, спрямо техническите критерии за дейността:
 1. Сметчане на измененията на климата
 2. Адаптиране към изменението на климата
 3. Устойчиво използване и опазване на водните и морските ресурси
 4. Преход към кръгова икономика, включително предотвратяване на отпадъци и рециклиране
 5. Предотвратяване и контрол на замърсяването
 6. Защита и възстановяване на биоразнообразието и екосистемите
- II. Да не нанася значителни вреди върху други екологични цели
- III. Да отговаря на минималните гаранции за обществото

За нефинансовите предприятия цели 1 и 2 са приложими от януари 2022 г., а цели от 3 до 6 се прилагат от януари 2023 г., като от дружествата се очаква публично разкриване на информация доколко дейностите им са допустими и съобразени с критериите на Таксономията.

Финансовите предприятия на свой ред използват публикуваната от нефинансовите предприятия информация, за да изчислят основните ключови показатели, определени в Делегиран регламент (ЕС) 2021/2178.

Основният показател за финансовите предприятия е отношението на екосообразните активи (ОЕА), което включва брутната стойност на финансови инструменти, включени в баланса на институцията. Числителят на съотношението обхваща експозиция към финансови и

¹ Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 година за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции

² Директива 2014/95/ЕС на европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 година по отношение на оповестяването на нефинансова информация и на информация за многообразието от страна на някои големи предприятия и групи

ГРУПА ТЪРГОВСКА БАНКА Д

нефинансови предприятия, под обхвата на ДОНФИ³, експозицията към домакинства с цел закупуване на имот или автомобил, както и такива обезпечени с недвижим имот, под формата на заеми и аванси, дългови ценни книжа, капиталови инструменти и придобити обезпечения, финансиращи съобразени с таксономията икономически дейности. Знаменателят обхваща балансови активи на Банката, с изключение на експозицията към държавни образувания и централни банки, и стойността на търговския портфейл.

За да изчисли основните ключови показатели, определени в Делегиран регламент (ЕС) 2021/2178, Търговска Банка Д следва насоките на Европейската Комисия и използва единствено публично достъпни и официални данни и информация, оповестени от контрагентите в обхват на Регламента. Към дата на публикуване на тази нефинансова декларация, нефинансови предприятия (НФП) в портфейла на Банката, които са обхванати от задължения за оповестяване по ДОНФИ (предприятия от обществен интерес с над 500 души персонал), не публикуват публично информация за дейностите си, приходите, капиталови и оперативните си разходи, които са допустими и/или съобразени с критериите за устойчивост на Таксономията. От друга страна, Следователно, делът на съобразените с Таксономията експозиции (ОЕА) е близък до 0 по подразбиране.

Някои от финансовите предприятия контрагенти на Търговска Банка Д, основно кредитните институции със седалища на територията на западна Европа, оповестяват нужната информация за съобразността на техните портфейли, на база на която Търговска Банка Д оповестява екологично устойчиви активи на стойност 9,770 хил. лв. за 2024 г. и отношение на екосъобразните активи от 0.56%, базирано на данни за приходите на контрагенти, и на стойност 10,202 хил. лв., базирано на данни за капиталовите разходи на контрагенти.

Докладваният процент допустими по Таксономията активи се дължат на експозиции към физически лица за ипотечни кредити и , които представляват 16.1% (280,468 хил. лв.) от обхванатите активи.

Отношение на екосъобразните активи (ОЕА) - размер към определена дата (наличност)	КПР****	КПР*****	% на обхващане (от общата стойност на активите)***	% от активите, изключени от числителя на ОЕА (Член 7(2) и (3) и Раздел 1.1.2. на Приложение V)		% от активите, изключени от знаменателя на ОЕА (Член 7(1) и Раздел 1.2.4. на Приложение V)
	0.56%	0.59%	80%		34%	20%

³ Директива 2013/34/ЕС по отношение на оповестяването на нефинансова информация и на информация за многообразието от страна на някои големи предприятия и групи

Оценката на ОЕА представлява предизвикателство за портфолиото на банката поради липсата на структурирани данни. Търговска Банка Д в голямата си част финансира малки и средни предприятия и пропорционално малка част големи предприятия. С отлагането на Директивата за отчитане на корпоративната устойчивост (CSRD) в българското законодателство обаче, постепенното разширяване на обхвата на задължените нефинансови предприятия и съответно увеличаването на обхванатите активи и отношението на екосъобразните активи (ОЕА) на Банката ще се забави.

Доброволно отчитане

В допълнение, Банката извърши допълнителен анализ на дейността и ползването на средствата от портфейла си към корпоративни клиенти. Потенциално допустимите по Таксономията икономически дейности на база секторната класификация на контрагентите по основна дейности и цел на кредитирането за малки и средни предприятия, не подлежащи на задължение за докладване по ДОНФИ, както и големи предприятия, които подлежат на докладване по ДОНФИ, но не са оповестили информация по Таксономията, представляват около 32% от общата стойност на обхванатите активи.

В допълнение като резултат от анализа, Търговска Банка Д изчисли и Отношението на Екосъобразни Активи (ОЕА), което обхваща експозициите към клиенти, чиято дейност е производство на електроенергия чрез слънчева фотоволтаична технология. Техническите критерии за значителен принос към постигане на целта за „Смекчаване на измененията на климата“ са леснопостижими и се изчерпват с установяване на фотоволтаичната инсталация. За да удостоверят съответствие с изискванията на Таксономията дружествата трябва да предоставят единствено нужната документация, с която да гарантират ненанасяне на значителни вреди по останалите пет цели (като оценка на климатичните рискове, документация по ОВОС) и спазване на минимални социални гаранции.

	Като % от обхванатите активи	Като % от всички активи	Брутна балансова стойност (хил. лв.)
Експозиция към допустими по Таксономията дейности	32%	26%	560,325
- от които експозиция към предприятия, които са обхванати от задължения за оповестяване на информация за устойчивост	4%	3%	64,872
- от които експозиция към предприятия, които не са обхванати от задължения за оповестяване на информация за устойчивост	16%	13%	279,857
- от които експозиция към домакинства	12%	10%	215,596
Експозиция към съобразени с Таксономията дейности (ОЕА)	1.0%	0.8%	17,394
Обхванати активи (които влизат в изчислението на ОЕА)			1,741,773
Всички активи			2,183,512

100

КОНСОЛИДІРОВАНИЙ ДОКЛАД ЗА ДІЯЛЬНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ КОМПАНІЇ ЗА КОРИСТОВАНИННЯ УПРАВЛІННЯ

КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА И
ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

Групата Търговска банка Д (групата) се състои от Търговска банка Д АД (дружество-майка/Групата) и нейните четири дъщерни дружества – Д Лизинг ЕАД, Д Застрахователен брокер ЕООД, Д Имоти ЕООД, Д Инвест Парк ЕООД и Иванчов стан ЕООД

Състав и функциониране на Ръководния орган на Търговска банка Д АД в лицето на Надзорния съвет и Управителния съвет и комитетите към Ръководния орган.

Дружество майка

Търговска банка Д АД има двустепенна форма на управление.

Общото събрание на акционерите избира Надзорен съвет, който от своя страна избира членовете на Управителния съвет, Главен изпълнителен директор, Изпълнителните директори и членовете на Управителния съвет.

Роля и отговорности на **Ръководния орган** в лицето на **Надзорния съвет** и на **Управителния съвет**.

Ръководният орган носи крайната и цялата отговорност за Групата и определя, упражнява контрол и носи отговорност за прилагането на организационните правила и правилата регламентиращи вътрешно управление в Групата, което гарантира нейното ефективно и разумно управление.

Задълженията на ръководния орган са ясно определени, като се прави разграничение между задълженията на Управителния съвет - управленската (изпълнителната) функция и на Надзорния съвет - контролна (неизпълнителната, надзорна) функция.

Отговорностите и задълженията на Надзорния съвет и на Управителния съвет са представени подробно в следните документи.

- Устав на Търговска банка Д АД
- Правила за обхвата на правомощията и отговорностите на администраторите и на лицата, заемащи ключови позиции в Групата;
- Правила регламентиращи реда за вземане на решения в Търговска банка Д АД
- Правилник за работата на Управителния съвет на Търговска банка Д АД, одобрен от Надзорния съвет на Търговска банка Д АД
- Правила за дейността на Надзорния съвет като Комитет по риска
- Правила за дейността на Надзорния съвет като Комитет по подбор
- Правила за дейността на Надзорния съвет като Комитет по възнагражденията
- Политика за подбор и оценка на членовете на УС и НС

- Политика за възнагражденията
- Политика за корпоративно управление в Групата Търговска банка Д АД
- Организационни правила на Търговска банка Д АД
- Устав на Д Лизинг ЕАД
- Устав на Д Застрахователен брокер ЕООД
- Устав на Д Имоти ЕООД
- Устав на Д Инвест Парк ЕООД
- Устав на Иванчов стан ЕООД

Всички членове на ръководния орган са напълно запознати със структурата и отговорностите на ръководния орган, както и с разделението на задачите между различните звена на ръководния орган и неговите комитети. С цел да се разполага с подходящи механизми за контрол и противодействие, вземането на решения не трябва да бъде доминирано от един член или от малка подгрупа членове. Контролната и управленската функция на ръководния орган взаимодействат ефективно помежду си. Двете функции предоставят една на друга достатъчно информация, което да им позволява да изпълняват съответните си роли.

Ръководният орган носи отговорност за определяне, одобряване и контролиране прилагането на:

а. цялостната бизнес стратегия и ключовите политики на институцията в приложимата правна и регулаторна рамка, като се отчитат дългосрочните финансови интереси и платежоспособността на Групата;

б. цялостната стратегия за риска, включително рисковия апетит на институцията и нейната рамка и мерки за управление на риска, за да се гарантира, че ръководният орган отделя достатъчно време за проблемите, свързани с риска;

в. адекватно и ефективно вътрешно управление и рамка за вътрешен контрол, която включва ясна организационна структура и добре функциониращи независими звена за вътрешно управление на риска, нормативно съответствие и одит, които имат необходимите правомощия, статут и ресурси, за да изпълняват своите функции;

г. размера, вида и разпределението на вътрешния и регулаторния капитал, за да обхванат адекватно рисковете на Групата;

д. цели за управление на ликвидността на Групата;

е. политика за възнаграждения, която да е в съответствие с приложимото законодателство;

ж. правила, целящи да гарантират, че индивидуалните и колективните оценки на пригодността на ръководния орган се извършват ефективно, че съставът и планирането

на приемствеността на ръководния орган са подходящи и че ръководният орган изпълнява функциите си ефективно;

з. подбор и процедура за извършване на оценка на пригодността за лица, заемащи ключови позиции;

и. правила, целящи да гарантират вътрешното функциониране на всеки комитет на ръководния орган, когато бъде създаден, които предоставят подробна информация за:

- ролята, състава и задачите на всеки от тях;
- подходящ информационен поток, включващ документацията относно препоръките и заключенията, и нивата за докладване между всеки комитет и ръководния орган, компетентните органи и други страни;

й. култура на поемане на риск, която се отнася до осведомеността за риска и поведението по отношение поемането на риск на институцията;

к. корпоративна култура и ценности, които насърчават отговорно и етично поведение, включващи кодекс за поведение или подобен инструмент;

л. политика по отношение на конфликти на интереси на институционално равнище и за персонала;

м. правила, целящи да гарантират надеждността на системите за счетоводна и финансова отчетност, включително гарантиращи финансовия и оперативен контрол и спазването на правните изисквания и съответните стандарти;

н. процеси, механизми и методологии за управлението и културата на кредитния риск; апетита за кредитен риск, стратегия и лимити на кредитния риск; политики и процедури за кредитен риск; политики и процедури за вземане на кредитни решения; рамки за управление на кредитния риск и вътрешен контрол.

о. стратегия за необслужвани експозиции, насочена към обвързано със срокове намаляване на необслужваните експозиции, представяща подхода и целите на Групата по отношение ефективното управление на необслужваните експозиции с цел постигане на максимална събираемост и минимизиране броя на необслужваните експозиции;

п. ефективни и ефикасни процеси за вътрешен контрол на рамката за събиране на необслужваните експозиции, за да се осигури пълно съответствие между стратегията за необслужвани експозиции и оперативния план, от една страна, и цялостната бизнес стратегия и рисковия апетит на Групата от друга страна;

Ръководният орган осъществява контрол върху процеса на оповестяване и комуникация с външни заинтересовани страни и компетентни органи;

Всички членове на ръководния орган са информирани за цялостната дейност, финансовото състояние и състоянието на институцията по отношение на риска, като се има предвид икономическата среда, както и за взетите решения, които оказват значително въздействие върху дейността на институцията;

Главен изпълнителен директор - осъществява контрол върху цялостната дейност на Групата и дейността на останалите Изпълнителни директори и членове на УС. Отговаря за въвеждането на взетите решения от УС и НС.

Изпълнителни директори и Членове на УС - организират работата по правилното прилагане на възприетата политика по управлението на рисковете и спазването на утвърдените лимити за дейностите, за които пряко отговарят, контролират работата на отделните структурни звена по отношение анализа и оценката на риска.

Комитети към Ръководния орган на Групата

В Групата функционират комитети, които подпомагат дейността на Ръководния орган на Групата.

Всеки комитет изпълнява своята работа на база Правила за своята дейност, които са приети от Управителния съвет и одобрени от Надзорния съвет.

Комитети към Надзорен съвет

Надзорният съвет на Групата изпълнява функциите на **Комитет по риска**, като съветва и дава указания на Управителния съвет на Групата във връзка с цялостната текуща и бъдеща стратегия по отношение на риска и склонността на Групата към поемане на риск и подпомага контрола върху изпълнението ѝ от висшия ръководен персонал. Надзорният съвет, като Комитет по риска, може да използва човешки и други ресурси, които счита за необходими и подходящи с оглед осъществяване на неговата дейност, включително външни експерти за получаване на консултации. Надзорният съвет изпълнява функциите на Комитет по риска, съгласно изискванията на Закона за кредитните институции и Наредба 7 на Българската народна банка за организацията и управлението на рисковете в банките. При изпълнение на своите функции като Комитет по риска, Надзорният съвет се придържа към предварително приети правила за работа на Надзорния съвет като Комитет по риска.

Надзорният съвет на Групата изпълнява функциите на **Комитет по подбор** и организира и осъществява дейността си в съответствие с разпоредбите на Закона за кредитните институции, Регламент (ЕС) № 575/2013 г. и Наредба № 20 на Българска народна банка за издаване на одобрения за членове на управителния съвет (съвета на директорите) и

надзорния съвет на кредитна институция и изисквания във връзка с изпълнение на техните функции, Насоките на ЕБО за оценка на пригодността на членовете на ръководния орган и лицата, заемащи ключови позиции (ЕВА/GL/2021/06). При изпълнение на своите функции като Комитет по подбор, Надзорният съвет се придържа към предварително приети правила за работа на Надзорния съвет като Комитет по подбор.

Надзорният съвет на Групата изпълнява функциите на **Комитет по възнагражденията** съгласно изискванията на Закона за кредитните институции и Наредба 4 на Българската народна банка за изискванията към възнаграждения в банките. При изпълнение на своите функции като Комитет по възнагражденията, Надзорният съвет се придържа към предварително приети правила за работа на Надзорния съвет като Комитет по възнагражденията.

Одитен комитет – Функционира съгласно разпоредбите на Закона за независимия финансов одит. Одитният комитет наблюдава процеса на финансово отчитане, с което се осигурява прозрачност, вярно и честно представяне на финансовите отчети на Групата. Наблюдава ефективността на вътрешния контрол на Групата, вътрешната контролна система и системата на управление на риска. Одитният комитет проверява и наблюдава независимостта на задължителните одитори, наблюдава процеса по задължителния одит на годишните и консолидирани финансови отчети и доклада за устойчивост на Групата, взема предвид одиторските доклади и информира Надзорния съвет на Търговска банка Д АД за резултатите от задължителния одит.

Комитети, постоянно действащи органи към Управителния съвет

Комитет за управление на активите и пасивите - орган за управление на ликвидността, компетентен да подготвя планове за действие в случаи на непредвидено изтичане на парични средства, дължащо се на неочаквани събития или неблагоприятни обстоятелства, като отчита възможното въздействие на алтернативни сценарии по отношение на Групата или на пазара като цяло, както и комбинация от тях; извършва текущ контрол и анализ на капиталовата адекватност на Групата и при необходимост предлага на УС проект на решение за промяна на структурата на активите и пасивите и възможностите за диверсификацията им; разглежда всички политики, правила, процедури и лимити отнасящи се до управлението на всички видове риск и ги предлага за одобрение на Управителния съвет, анализира текущото състояние на активите и пасивите на "Търговска банка Д" АД, наблюдава рисковете, свързани с управление на ликвидността на Групата и пазара на финансови инструменти и предлага конкретни мерки в случай на отклонение от приетите лимити или при извънредни ситуации.

Кредитен комитет - постоянно действащ колективен орган, чиято основна дейност е насочена към оценка на кредитния риск, произтичащ от конкретни кредитни сделки или обща кредитна експозиция на лице или група свързани лица и одобрение на параметрите по тях в рамките на своите компетенции, като със своите предложения и решения

съдейства за увеличаване на кредитния портфейл чрез ефективен подбор на кредитните сделки. Анализира качеството на кредитния портфейл и тенденциите в неговото развитие.

Комитет за определяне на очаквани кредитни загуби - специализиран консултативен и контролен орган към УС на Групата, чиято основна дейност е насочена към минимизиране на риска от загуби на Групата, посредством системата за наблюдение, оценка, класифициране и провизиране на рисковите експозиции; определяне на очаквани кредитни загуби, съгласно МСФО 9 и категоризиране на рисковите експозиции, съгласно Регламент(ЕС)№575/2013 общи цели и задачи на Групата, като със своите предложения и решения съдейства на Управителния съвет за ефективното управление на кредитния риск.

Комисия за оценка на рискови събития - специализиран вътрешен орган на ръководството на Търговска банка Д АД в областта на управлението и контрола на операционния риск; взема решения за окончателно регистриране на настъпили оперативни събития, извършва оценка на евентуално възникналите загуби, анализира регистрираните в счетоводните регистри данни.

Комисия по разглеждане на жалби, сигнали и възражения постоянно действащ вътрешно-банков орган, който отговаря за разглеждане на жалби, сигнали и възражения, подадени до Търговска банка Д АД, като обсъжда, анализира и взема решения по случаите, за които е сезиран.

Длъжностното лице по защита на личните данни има задължение да наблюдава спазването на Общ регламент относно защитата на данните и да информира и съветва служителите за законовите им задължения във връзка с обработването на лични данни. Също така предоставя съвети и наблюдава процеса по оценката на въздействието върху защитата на данните в съответствие с принципите, заложи в регламента. Действа като точка за контакт и си сътрудничи с надзорния орган – Комисия за защита на личните данни, като надлежно отчита рисковете, свързани с операциите по обработване на лични данни и се съобразява с естеството, обхвата, контекста и целите на обработката.

Координационна група по прилагане на мерките срещу изпиране на пари, финансиране на тероризъм и специализиран нормативен контрол, Комитет по условията на труд.

Политика на многообразие, прилагана по отношение на административните, управителните и надзорните органи

Политиката за осигуряване на разнообразие при подбор на членовете на управителния съвет на Търговска банка Д АД описва законовите изисквания към членовете на Управителния съвет, вкл. изпълнителните членове на Управителния съвет на Групата, представени са изискванията, целящи осигуряване на разнообразие при подбора на членовете на Управителния съвет на Групата, заложи са и подробно описани критерии, на които е необходимо да отговарят и качествата, които е необходимо да притежават членовете на ръководния орган на Групата.

Управление на възнагражденията

В Групата функционира Политика за възнаграждения, приета от Надзорният съвет, по предложение на Управителния съвет на Търговска банка Д АД. Политиката въвежда принципите за формиране на възнагражденията в Групата, които трябва да отговарят на мащаб на дейността, бизнес-стратегията, изпълнението на целите и постигнатите средносрочни финансови резултати, ценностите, приетите етични стандарти и дългосрочните интереси на акционерите, като насърчават надеждното и ефективното управление на риска, не стимулират прекомерното поемане на риск и концентрации.

При управление на възнагражденията се гарантират равни възможности за всички служители, независимо от техния пол по отношение на тяхното професионално развитие и се наблюдава развитието на разликата в заплащането за мъжете и жените поотделно за идентифицирания персонал и за членовете на Ръководния орган.

Основни характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска на предприятието във връзка с процеса на финансово отчитане

Вътрешната контролна система на финансовото отчитане и отчетност на Търговска банка Д АД е разработена в резултат на проучвания на добри отчетни и контролни практики в България и на големи международни групи, както и при спазване на националните законови изисквания, вкл. за листвани на регулирани пазари компании и групи. Тя е в постоянен процес на наблюдение от страна на ръководството и на доразработване и усъвършенстване.

Вътрешната контролна система на финансовото отчитане и отчетност на Групата представлява комплекс от поведенчески и технически принципи, правила, средства, процедури и контролни действия, които са специално разработени и приспособени към спецификата на Групата, нейната дейност и отчетна система. Тя е насочена към:

- осигуряване на текущо наблюдение и насочване на отчетните дейности спрямо техните цели и очакванията на различните й потребители, и постигане на необходимата им ефективност и ефикасност, вкл. при използването на заетите ресурси; и
- осигуряване на адекватно и своевременно адресиране на установени бизнес рискове, които имат влияние върху финансовата, управленска и оперативна отчетност.

По-специално, тя е разработена по начин, който да създава комфорт на ръководството, че:

- Групата спазва приложимите законови изисквания в областта на счетоводството, отчетността и другите пряко свързани с тях области, и особено изискванията на Закона за счетоводството и Международните стандарти за финансово отчитане;

- в Групата се спазват инструкциите и насоките на висшето ръководство по отношение на отчетността и документацията;
- налице е изискваната ефективност и ефикасност на финансово-счетоводния процес, вкл. консолидационния и документалната обоснованост;
- налице е висока степен на сигурност по опазването и поддържането на активите на Групата, вкл. и превенция от измами и грешки; и
- налице е осигуряване на достоверна, качествена и своевременно финансова и оперативна информация за вътрешни и външни потребители.

Основните компоненти на вътрешната контролна система относно финансовото отчитане и отчетност включва:

- възприемане и спазване на етичните принципи и правила на поведение, които са приети с Етичния кодекс на Търговска банка Д АД и по отношение на финансовото отчитане и отчетност и всички свързани с нея процеси, процедури и действия на целия персонал на Групата;
- разработване и определяне на оптимална структура от звена, ангажирани в процесите, свързани с финансовата отчетност, с ясно дефинирани отговорности и делегации, правомощия и задължения, вкл. чрез разработени писмени вътрешни документи;
- разработване на политики за подбор, обучение и развитие на персонала, зает в процесите на счетоводството и финансовата отчетност;
- разработване, внедряване и поддържане на контролни процедури и правила за всеки етап от процесите, свързани със счетоводството, финансовото отчитане и отчетност, с приоритетно постепенно въвеждане на формализирани писмени процедури; и
- разработване на процедури по идентифициране, наблюдение и управление на рисковете, свързани със счетоводството, финансовото отчитане и отчетност, вкл. разработването на адекватни мерки и действия за тяхното минимизиране;
- разработване и поддържане на адекватна организация на информационната система, вкл. контроли за достъп, въвеждане, обработка и извличане на данни, промени в системата, разпределение на отговорностите на заетите в нея лица, както и съхранение и опазване на целостта и истинността на данните в системата.

Контролна среда

Групата развива и усъвършенства надеждна и всеобхватна рамка за вътрешен контрол, която включва контролни функции с необходимите правомощия и достъп за независимо изпълнение на задълженията от структурните и спомагателни звена, които наблюдават и контролират. Всички процеси в Групата, в т.ч. и процесите по управление на риска са структурирани съобразно „трите линии на защита“, които включват в себе си бизнес звената, функциите по управление на риска и съответствие, както и вътрешен одит. Контролните функции са независими от оперативните звена, които наблюдават и

контролират, както и са организационно независими една от друга, тъй като изпълняват различни функции. Рамката за вътрешен контрол е в съответствие с приложимите изисквания в тази област, вкл. Наредба № 10 на БНБ за организацията, управлението и вътрешния контрол в банките и Насоките на ЕБО относно вътрешното управление съгласно (EBA/GL/2021/05). В Търговска банка Д АД функционира Политика за разкриване на конфликтите на интереси и е установен процес по навременното установяване, управление, предотвратяване или смекчаване на съществуващи и потенциални конфликти на интереси.

Етични принципи и правила свързани с процесите на счетоводство, финансовото отчитане и отчетност

Ръководството на различните нива на групата на Търговска Банка Д АД е въвело и постоянно наблюдава спазването на етични ценности като почтеност, независимост и обективност като фундаменти на професионалното поведение на всички лица, заети в процесите, свързани със счетоводството и финансовото отчитане в Групата. Те се явяват рамката, спрямо която е изградена контролната среда, и които са повлияли върху ефективността на проектирането на модела, администрирането и текущото наблюдение на останалите компоненти на вътрешния контрол в областта на счетоводната дейност и финансовата отчетност. Почтеността и етичното поведение са продукт на установените общи етични и поведенчески стандарти на Групата. Те са ясно комуникирани с целия финансово-счетоводен и контролен персонал, както и те непрекъснато се утвърждават на практика.

Етичните принципи, които ръководят професионалното поведение и които следва да се спазват от всички лица, ангажирани пряко или косвено в счетоводната дейност и процесите по и свързани с финансовото отчитане са: обективност; безпристрастност; независимост; консервативност; прозрачност; методологическа обоснованост; последователност и използване на независими експерти. Тези принципи се прилагат на всички етапи на финансовото отчитане при: избор на счетоводна политика; счетоводно приключване; изготвянето и прилагането на приблизителни счетоводни оценки и изготвянето на публични и управленски финансови отчети, на други публични доклади и документи, съдържащи и финансова информация.

Етичният кодекс регулира и се отнася до професионалното поведение на служителите, взаимоотношенията между служителите и клиентите на Групата, взаимоотношенията между отделните служители, защита на интересите на Групата, предотвратяване на конфликта на интереси, както и начините за разрешаването им, при възникване. Етичният кодекс има за цел:

- да определи етичните стандарти на професионалната дейност на служителите;
- да предложи норми на поведение, които ще помогнат на служителите да управляват своите действия в области, където могат да възникнат конфликти между морала, поставените задачи и индивидуалната култура на служителите;
- да създаде единност чрез преодоляване на конфликтите и споровете;

- да създаде добра атмосфера между всички служители, спомагаща за споделянето на опит и изграждането и развиването на професионализъм.

Чрез спазването на правилата на поведение, заложиени в този кодекс и приети от всички служители, се цели изграждането и утвърждаването на положителния имидж на Групата. Правилата на поведение, съдържащи се в този кодекс, са неизменна част от ежедневната дейност на служителите от Групата като спазването на етичните правила за поведение е гаранция за законността на действията на служителите и защита от необосновани обвинения от страна на клиентите на Групата. Дейността на служителите се осъществява при спазване принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, отговорност и отчетност. При подбора на кандидати за работа в Групата се отчита наличието на качества, отговарящи на изискванията за професионална етика. Всяко лице, което постъпва на работа в Групата, се задължава да изпълнява възможно най-добре възложените му служебни задачи.

Органи, отговорни за отделните компоненти на цялостния процес по счетоводство и финансово отчитане в групата

Дружество-майка (банката)

Органите, които носят определени отговорности и правомощия относно процеса на финансово отчитане и респ. на други свързани с него процеса са: Ръководния орган на Банката в лицето на Надзорния съвет и Управителния съвет, Главен икономист - директор дирекция Планиране, контрол, финансова отчетност и Главно счетоводство, и ръководителят на служба „Вътрешен одит“. Техните функции и отговорности могат да се обобщят по следния начин:

- **Ръководният орган на Банката**, в лицето на Надзорния съвет и Управителния съвет приема и потвърждава: счетоводната политика и промените в нея за всеки отчетен период, разработените счетоводни приблизителни оценки към датата на всеки отчетен период, вкл. прилаганата методология; финансовите отчети и доклади, и други публични документи, съдържащи финансова информация; функциите, организацията и отговорностите на всички структурни звена и техните ръководители, заети в процесите по и свързани с финансовото отчитане; разработването, внедряването и текущото наблюдение функционирането на отделните компоненти на вътрешната контролна система; получава своевременна информация от дейността на Служба „Вътрешен одит“;
- **Главен икономист, Директор дирекция Планиране, контрол, финансова отчетност и Главно счетоводство**
 - ✓ организира и ръководи счетоводно отчетната дейност на банката – контролира и методологически направлява текущото счетоводство, отговаря за разработването и внедряването на счетоводно отчетните методики и техники; отговаря за процеса по счетоводно приключване и изготвянето на всички

счетоводни приблизителни оценки, предлага и разработва счетоводни политики и промени в тях, следи за текущи промени в МСФО.

- ✓ осъществява цялостна организация, методологическо обезпечаване и реализация на процеса, свързан с изготвяне на самостоятелните и консолидираните финансови отчети на банката, вкл. текущия контрол, инструктиране, наблюдение и анализи на финансовите отчети за целите на консолидация на дружествата от групата на Търговска банка Д АД, осъществява комуникацията с регулаторните органи, изготвя анализи, прогнози и мениджърска отчетна информация, осъществява контакт с вътрешни и външни експертни органи, консултантски и одиторски компании.
- **Служба „Вътрешен одит“** извършва независима оценка на дейностите, свързани с изготвянето на финансовите отчети на банката и ефективността и спазването на въведените вътрешни контроли по отделните рутинни и нерутинни процеси. Следи и оказва съдействие за постигане на целите и задачите на банката. Съдейства за ефикасното, ефективно и икономично използване на ресурсите, както и за въвеждане на адекватни контролни механизми на различните рискове. Съдейства за опазване стойността на банковите активи. Следи за законосъобразността на дейността, за точно спазване на политиката, плановете, вътрешните правила и процедурите. Изразяват становище по адекватността на системите за вътрешен контрол и управлението на рисковете на организацията на процесите, както и системите за мониторинг и отчетност и тяхната адекватност и ефективност.

Дъщерни дружества

Д Лизинг ЕАД – органите, които носят определени отговорности и правомощия относно процеса на финансово отчитане и респективно на други свързани с него процеси, са Съветът на директорите и главният счетоводител.

Д Застрахователен брокер ЕООД – органите, които носят определени отговорности и правомощия относно процеса на финансово отчитане и респ. на други свързани с него процеси, са управителят и главният счетоводител.

Д Имоти ЕООД се управлява и представлява от управител – органите, които носят определени отговорности и правомощия относно процеса на финансово отчитане и респ. на други свързани с него процеси, са управителят и главният счетоводител.

Д Инвест Парк ЕООД се управлява и представлява от управител – органите, които носят определени отговорности и правомощия относно процеса на финансово отчитане и респ. на други свързани с него процеси, са управителят и главният счетоводител.

Иванчов Стан ЕООД се управлява и представлява от управител – органите, които носят определени отговорности и правомощия относно процеса на финансово отчитане и респективно на други свързани с него процеси, са управителят и главният счетоводител.

Политика и практика, свързани с човешките ресурси във финансово счетоводните отдели

В Групата има въведени политики и правила и установени практики, свързани с управлението на човешките ресурси, заети в процеса на финансово отчитане и другите процеси, свързани с него. Акцентът при подбора се поставя, освен върху необходимостта от специализирано образование във финансово-счетоводната сфера, основно и върху релевантния професионален опит, като допълнително се изисква много добра компютърна грамотност и личностни качества, необходими за осигуряване на точност, навременност и коректност при изпълняване на дейността. При подбора на кандидатите за всяка конкретна позиция във финансово-счетоводните звена на Групата водещи по отношение на професионалните качества са изискванията, заложиени в длъжностните характеристики на отделните позиции, като образование и придобитата съответна образователно – квалификационна степен, както и професионален стаж на подобна длъжност в банка.

От голямо значение са и личностните качества, отговарящи на изискванията на Етичния кодекс на Групата, който са дефинирани етичните стандарти на професионалното поведение на служителите, норми на поведение, които ще им помогнат да управляват своите действия в области, в които могат да възникнат конфликти между морала, поставените задачи и индивидуалната култура на служителите, създаването на добра атмосфера между всички служители, спомагаща за споделянето на опит и изграждането и развитието на професионализъм.

Към политиките за управление на персонала са включени и такива, свързани с постоянното допълнително професионално обучение, осъвременяване и разширяване на знанията и уменията на наетите специалисти, задълбочаване на експертизата им и дългосрочното им задържане в екипа.

Групата ежегодно актуализира и приема годишен план за предстоящи обучения, структуриран по теми и по сфера на дейност на служителите. Задължително се провеждат обучения при промяна на нормативни актове, МСФО, данъчни закони и други, касаещи пряко работата. Целта на тази политика е да се постигне актуализиране и увеличаване на експертизата на служителите и усъвършенстване на уменията им с цел осигуряване на коректност и съответствие и повишаване на ефективността им при изпълнение на служебните им задължения.

Стратегията за обучение и повишаване на квалификацията на служителите е неразделна част от бизнес стратегията на Групата и е насочена към повишаване на

качеството и ефективността в работата. Процесът на обмяна на добри практики в професионалната област - вътре в Групата и чрез мрежа от професионални контакти с външни обучаващи институции е основен инструмент в Политиката на Групата за управление и развитие на човешките ресурси.

Процес за оценка на риска свързан с финансовото отчитане в Групата

Управителният съвет и Главен икономист на Търговска банка Д АД имат ключова роля в процеса за постоянно идентифициране, наблюдение и контрол на бизнес рискове, вкл. за установяване и контрол на ефектите от тези от тях, които оказват и пряко влияние върху отделни процеси и обекти от счетоводството, финансовото отчитане и отчетността на Търговска банка Д АД. Те, заедно, осигуряват цялостния мониторинг върху процеса по управление на рисковете.

Рисковите фактори, имащи отношение към надеждната финансова отчетност, включват външни и вътрешни събития, сделки и обстоятелства, които могат да възникнат и да се отразят негативно върху способността на Групата да създава, поддържа и обработва счетоводни и оперативни данни по начин, който да гарантира достоверна финансова отчетност, отчети и доклади. В Групата са дефинирани като основни следните фактори:

- като външни рискове се определят: промяна в бизнес средата и пазарната среда на Групата, както и в предлаганите от нея продукти и услуги; дейността на конкурентите; промяна в законовата и регулаторна рамка; промени в ключови доставчици или клиенти/групи от клиенти; недобросъвестни или злонамерени действия от външни лица; бърз корпоративен растеж и растеж на групата; развитие на дружествата, в които то държи значителни инвестиции под формата на участия и/или предоставени кредити.
- към вътрешните рискове се причисляват: промяна в техническата инфраструктура на Групата, на начина и интензитета на използване на наличните активи и ресурси; въвеждането на нови продукти и услуги; нови счетоводни политики и МСФО; промени в персонала на дирекциите, отговорни за финансовата отчетност; промени в информационните системи; грешки в работата и/или недостатъчни знания или умения на персонала, бързо разширяване дейността; приложение на множество приблизителни оценки – особено приложение на справедливи стойности и изчисляване на възстановими стойности на определени нетекущи активи, с участието на външни експерти.

Рисковите фактори, които имат повтарящ се характер и/или са свързани с приложение на счетоводни политики и приблизителни оценки, текущо се следят от дирекция Планиране, контрол, финансова отчетност и главно счетоводство, които предлагат решения за управлението и правилното отразяване на техните ефекти във финансовите отчети. Новите рискови фактори се идентифицират, оценяват и разработват от директор дирекция Планиране, контрол, финансова отчетност и главно счетоводство. При

необходимост, се използва и консултантска помощ от независими консултанти, вкл. и за приложението на нови МСФО. Общото наблюдение на процеса по управлението на рисковете, свързани с финансовото отчитане се осъществява от управителния съвет на Групата.

Органи, отговорни за осъществяването на контролни функции върху процеса на финансово отчитане

Надзорен съвет – преглежда годишния финансов отчет и предложенията за разпределение на печалбата и представя на едноличния собственик на капитала годишния отчет за дейността на Групата.

Одитният комитет независимо наблюдава реализацията на процесите по финансово отчитане, прилаганите счетоводни политики и ефективността на вътрешната контролна система на Групата, вкл. управлението на риска, както и изпълнението и резултатите от външния и вътрешен одит.

Информационна система

Дружество-майка

Информационната система на Търговска Банка Д АД включва инфраструктура (физически и хардуерни компоненти), софтуер, хора, процедури и данни.

Информационната система, имаща отношение към целите и процеса на финансовото отчитане, обхваща методи и документация, които:

идентифицират и отразяват всички валидни сделки и операции;

- описват своевременно сделките и операциите с достатъчно подробности, позволяващи подходящата им класификация за целите на финансовото отчитане;
- оценяват стойността на сделките и операциите по начин, който позволява отразяване на тяхната подходяща парична стойност във финансовия отчет;
- определят времеви период, през който са възникнали сделките и операциите, за да позволят записването им в подходящия счетоводен период;
- представят подходящо сделките и операциите и свързаните с тях оповестявания във финансовия отчет съгласно изискванията на отчетната рамка.
- Осигурява детайлизирани журнални файлове за действията на потребителите с цел упражняване на контрол;

За доброто и безрисково функциониране на информационните системи в Групата отговарят различни отдели в структурата на Дирекция Информационни технологии.

Техните функции са разпределени според приетите им функционални характеристики по следния начин:

- ИТ Операции – Структура отговорна пряко за текущата поддръжката на ползваните в Групата приложни системи, интерфейси между тях. Провеждане на тестове на разработки. Внедряване на версии;
- ИТ Развитие – Структура отговорна пряко за осъществяване на Процеса на Change Management, посредством който биват изпълнявани изменения в приложните системи в Групата. Провеждане на тестове на разработки;
- ИТ Инфраструктура – Структура поддържаща хардуерната, комуникационната и сървърна инфраструктура на Групата – производствена и тестова среда;
- ИТ Хелп Деск – Структура имаща за цел да осигурява първа линия на поддръжка на вътрешни потребители на ИТ услуги.
- Екип DWH поддръжка – Структура имаща за цел да осигури поддръжка на DWH склад с данни на Групата

Главен икономист, Директор Дирекция Планиране, контрол, финансова отчетност и главно счетоводство.

Главен счетоводител, на пряко подчинение на Главен икономист и функции, свързани с прякото счетоводно отчитане

На пряко подчинение на Главен счетоводител са заместник главен счетоводител, ръководители на отдели и експерти. В структурно отношение на подчинение на Главен счетоводител са Отдел „Счетоводна методология и данъци“, отдел „Счетоводно отчитане“, отдел „Бюджетни разпореждания, ностро сметки и разчети“ и отдел „Запори по сметки“. Съгласно функционалната характеристика, дирекцията обхваща и реализира изцяло счетоводно-отчетната функция в Групата, вътрешния счетоводен контрол. В отговорностите на Главен счетоводител попада и последователното прилагане на разработените счетоводни политики, разработването и приложението на вътрешен сметкоплан; отчетни методики, текущото водене на счетоводството; текущия счетоводен анализ и контрол на отчетните данни и документация; изготвянето и/или обработката на входящите данни за приблизителните счетоводни оценки заедно с ангажираните експерти, както и докладване на установени отклонения и несъответствия на управителния съвет; и спазването на нормативните изисквания в областта на счетоводството, данъците и други свързани с тях области.

Счетоводната политика на Групата се актуализира при необходимост и подлежи на одобрение от управителен и надзорен съвет. Актуализираната счетоводна политика се публикува чрез вътрешната система за оповестяване на актуализирани и нови политики.

Изборът на отчетната рамка е дефиниран на база изискванията на Закона за счетоводството. Търговска банка Д АД прилага Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз. Текущият контрол за правилното приложение на МСФО се извършва от Главен икономист. Допълнително потвърждение за коректността на приложението се получава от външните одитори.

Функции, свързани с планиране, контрол и финансова отчетност на пряко подчинение на Главен икономист в дружеството-майка

Функциите, свързани с планиране, контрол и финансова отчетност са разпределени в следните отдели на Дирекция Планиране, контрол, финансова отчетност и главно счетоводство.

Отдел „Бюджетиране и планиране“ разработва годишни и средносрочни планове за развитие на бизнеса и бюджета на Групата, като и да контролира изпълнението на поставените бизнес целите и на изпълнението на годишния бюджет. Разработва система за годишно бюджетиране по центрове на печалба, продукти и сегменти. Изготвя анализи и отчети на банковата система и сравнение на основни показатели в Групата спрямо пазарните нива (пазарен дял, лихвени проценти и др.).

Отдел „Управленска информация и контрол на приходите и разходите“ изпълнява процеса на контрол по отчетените приходи, обеми и изпълнение на бюджетните цели за годината. Участва в разработването на методологически правила и процедури за определяне на бизнес целите, приходите, разходите и инвестициите. Изготвя ежедневни справки за финансовото състояние на показателите на Групата за целите на управлението, както и месечни отчети за финансовото състояние на Групата. Ръководи процеса на контрол върху разходите на Групата, както и на изразходването на бюджета за годината. Контролира изразходването на заложените в бюджета на Групата средства за инвестиции за годината.

Отдел „Стратегическо развитие“ изготвя информационно-аналитични обзори, доклади относно макроикономическото развитие, политическите и други събития и тяхното отражение върху бизнеса и планове на Групата.

Отдел „Финансова отчетност“ изготвя годишни финансови отчети по МСФО, годишни финансови отчети за местни нужди, за ФГВБ, КФН, БФБ, за Международни финансови институции, предоставящи външно финансиране. Участва в изготвянето на различни видове отчети във връзка с целите на надзора, регулациите на БНБ, банковата статистика, баланса на плащанията. Участва при разработването на вътрешно – нормативната уредба на Групата, както и в усъвършенстването на методологията на планирането. Прави предложение за оптимизиране структурата на активите на Групата. Организира, координира, ръководи и контролира цялостната дейност по събирането, обобщаването, анализирането и разпространяването на нормативно изискуемата статистическа и финансова информация за Групата.

Изготвянето на финансовите отчети на Групата за публично ползване е резултат на цялостен процес по счетоводно приключване на отчетен период. Този процес е формализиран чрез приети от ръководството документи с правила и инструкции. Те са свързани с извършването на определени действия и процедури, и респ. изготвянето на определени документи от лица от *дирекция Планиране, контрол, финансова отчетност и*

Главно счетоводство или от други отговорни лица и тези действия и процедури са насочени към: извършване на инвентаризации; анализи на сметки; изпращане на потвърдителни писма; определяне на най-добри приблизителни оценки като амортизации, преоценки, обезценки и начисления, които да са базирани на разумно обосновани предположения; проучвания и анализи на определени правни документи (договори, съдебни дела, становища на правни консултанти); проучвания и оценка на доклади на експерти (оценители, актюери, вътрешни одитори, други вътрешни експерти и длъжностни лица); изготвяне на справки и финансови пакети за консолидация; изготвяне, анализи и обсъждания на проекти на финансови отчети.

Контролни дейности

Контролните действия, които са предвидени в разработените и внедрени вътрешни контроли по процеси, включват: прегледи на изпълнението и резултатите от дейността; обработка на информацията; физически контроли и разделение на задълженията и отговорностите.

Общите контроли, които имат отношение към финансовото отчитане, могат да бъдат категоризирани като процедури, свързани с текущи и периодични прегледи и анализи на финансовите показатели и входящите данни за тях. Те включват прегледи и анализи на фактически отчетени данни за резултати спрямо бюджетни, прогнозни, предходни периоди, спрямо системата като цяло и спрямо таргетната група. Те обичайно могат да съдържат и предложения за оптимизации или преразглеждане на определени бюджети.

Контролите, заложиени към информационните системи на Групата обхващат както контролите на приложните програми, така и общите ИТ контроли, които представляват политика и процедури, които спомагат за гарантиране на непрекъснатото правилно функциониране на информационните системи. Типичните контроли върху приложните програми, които са заложиени, са: проверка на математическата точност на записите, поддържане и преглед на сметки и оборотни ведомости, автоматизирани контроли, като проверки на входящите данни и проверки за последователността на номерацията и неавтоматично проследяване на докладите за изключения. Общите ИТ контроли включват: контроли върху промяната на програмите, контроли, които ограничават достъпа до програми или данни, контроли върху внедряването на нови издания пакетни софтуерни приложни програми и контроли върху системен софтуер, ограничаващи достъпа или текущото наблюдение върху ползването на системните помощни функции, които биха могли да променят финансови данни или записи, без да оставят следа за последващо проследяване.

Прилаганите физическите контроли обхващат:

- мерки за физическата сигурност на активите - обезопасени съоръжения и помещения, както и специални условия за достъп до активи и документи;

- специална процедура за одобрение на достъп до компютърни програми и файлове с данни;
- периодични инвентаризации - процедури по организацията и провеждането на инвентаризации чрез физическо преброяване/претегляне на наличностите/изпращане на подходящи писма за потвърждаване и сравняване със сумите, отразени в контролните описи и счетоводните документи/регистри.

В разработените и внедрени процедури по управление, организация и изпълнение на основните рутинни процеси (доставки и продажби), както и за процесите по изготвянето и приемането на комплексните приблизителни оценки (амортизация, обезценки, преоценки, актюерски изчисления и дългосрочни провизии) са предвидени и вътрешни контроли. Те са насочени към: оторизация на отделната операция и издаваните първични документи; преглед и проверка на издаваните документи и ангажираните в операцията активи; последващо преизчисляване и сравняване с други документи (договори, заявки, потвърждения, ценови листи и др.) и лица, както и разделянето на задълженията и отговорностите на участващите длъжностни лица на всяка стъпка от съответния процес, за да се осигури взаимен контрол между тях, както и за намаляване на възможностите да се позволи на някое лице да бъде в позиция както да извърши, така и да прикрие грешки или измама в обичайния ход на изпълнение на задълженията си.

Групата е в процес на постоянно разширяване на формализираните контролни процедури и дейности.

Текущо наблюдение на контролите

Важна приоритетна цел на ръководството, в лицето на Главен икономист е да се установи и поддържа непрекъснат и ефективен вътрешен контрол. Текущото наблюдение на контролите от страна на ръководството включва преценка дали те работят както това е предвидено и дали те биват модифицирани по подходящ начин, за да отразят промените в условията. Текущото наблюдение на контролите може да включва дейности, като например, преглед от ръководството дали своевременно се изготвят вътрешните управленски отчети и дали ключови данни в тях са в равнение с потвърждение от трети лица и неговите предвиждания, оценка от вътрешните одитори на спазването на политиките и процедурите по осъществяването на рутинните процеси от страна на заетия в тях персонал, надзор върху спазването на етичните норми или общоприетите бизнес практики. Текущото наблюдение се извършва с цел гарантиране, че контролите продължават да действат ефективно във времето.

Вътрешните одитори, както и служителите, изпълняващи надзорни, мониторингови или контролни функции, също допринасят за текущото наблюдение върху вътрешните контроли по процесите на предприятието чрез своите оценки за отделни контроли или групи контроли. Обикновено те периодично предоставят такава информация, в хода на изпълнение на своите задължения и функции, и свои преценки относно функционирането на определени вътрешни контроли, фокусирайки значително внимание върху оценката на

ефективността им, комуникират със съответните лица информацията за установяване на силните и слабите страни на вътрешни контроли и отправят препоръки за тяхното подобряване.

Надзорният съвет може да проверява всяко действие, свързано с дейността на Групата, да проверява по всяко време счетоводните документи и книги на Групата и да констатира състоянието на Групата.

Одитния комитет наблюдава ефективността на вътрешния контрол на Групата и системата за управление на риска, препоръчването, назначаването на регистрирания одитор (външен одитор) на Групата и оценката на неговата независимост, политиката на Групата по отношение на спазването на изискванията на нормативни актове, имащи значение за варното и честно представяне на финансовите отчети.

Дейностите по текущо наблюдение включват ползването на информация от външни страни, която посочва проблеми или да очертава области, нуждаещи се от подобрене. Такива страни са клиентите, доставчиците, надзорният регулатор в лицето на БНБ, регулаторният орган в лицето на КФН. Също така при изпълнение на дейностите по текущо наблюдение ръководството винаги взема под внимание и комуникацията с външните одитори, свързана с вътрешния контрол и установените от тях слабости и направени препоръки.

Групата не е емитент на ценни книжа и не планира да придобие публичен статут. За нея не е приложим Кодексът за корпоративно управление, във връзка с изискванията на чл.100 (н), ал. 8, т.1 и т.2 от Закона за публично предлагане на ценни книжа (ЗППЦК).

Дата: 30.05.2025 г.

Анна Аспарухова

Главен изпълнителен директор
ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

Мартин Ганчев

Изпълнителен директор
ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

ДО АКЦИОНЕРИТЕ НА ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД гр. София

ДОКЛАД ОТНОСНО ОДИТА НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Мнение

Ние извършихме одит на консолидирания финансов отчет на **ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД** („Банката“) и нейните дъщерни дружества (общо „Група Търговска Банка Д“ или „Групата“), съдържащ консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2024 г., консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, консолидирания отчет за промените в собствения капитал и консолидирания отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет, съдържащи съществена информация относно счетоводната политика и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният консолидиран финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Групата към 31 декември 2024 г. и за нейните финансови резултати от дейността и паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет“. Ние сме независими от Групата в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независим финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта (ЗНФОИСУ), приложими по отношение на нашия одит на консолидирания финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на Кодекса на СМСЕС и ЗНФОИСУ. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка, са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на консолидирания финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Ние определихме въпроса, описан по-долу, като ключов одиторски въпрос:

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
Обезценка за очаквани кредитни загуби на предоставени кредити и аванси на клиенти Към 31 декември 2024 г. консолидирания финансов отчет включва: - Брутна стойност на предоставени кредити и аванси на клиенти включително вземания по финансов лизинг в размер на 1,105,920 хил. лева (31 декември 2023 г.: 1,048,899 хил. лева) и загуба от обезценка за очаквани кредитни загуби („ОКЗ“) в размер на 20,705 хил. лева (31 декември 2023 г.: загуба от обезценка за ОКЗ: 22,754 хил. лева), както са представени в приложение 14 към консолидирания финансов отчет; - Нетна (загуба)/възстановена обезценка на предоставени кредити и аванси на клиенти, призната в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в размер на 1,197 хил. лева (2023 г.: (1,511) хил. лева), както е представен в приложение 7 към консолидирания финансов отчет; Оповестявания са включени в следните приложения към финансовия отчет: 2.11.1.7 „Обезценка на финансови активи“ 2.24.1.2 „Определяне на очаквани кредитни загуби по видове финансови активи“ 3.1 „Кредитен риск“ 14 „Предоставени кредити и аванси на клиенти“ 7 „Нетна (загуба)/възстановена обезценка на финансови активи“	
Предоставените кредити и аванси на клиенти представляват съществена част (50%) от общите активи на Групата към 31 декември 2024 година. Както е описано в приложение 3.1 Групата прилага модел за обезценка, базиран на очаквани кредитни загуби (ОКЗ) на предоставени кредити и аванси на клиенти на индивидуална и колективна (портфейлна) база, в съответствие с МСФО 9 „Финансови инструменти“. Определянето на обезценката за кредитни	В тази област, нашите одиторски процедури, наред с други такива, включиха: - Проучващи запитвания, обхождане и получаване на актуално разбиране за процеса за мониторинг и определяне на обезценката за кредитни загуби на предоставени кредити и аванси на клиенти в Групата. - Преглед на документи и на прилаганата от Групата методология, вътрешната политика и процедури, и използвания модел за обезценка, както и за направени промени

загуби на предоставените кредити и аванси на клиенти чрез прилагането на модел за обезценка на ОКЗ е свързано с използването на сложни допускания, изчисления и преценки от страна на ръководството на Групата по отношение на класификацията на кредити и вземания с кредитни загуби, и при определяне размера на очакваните кредитни загуби. Ключовите предположения, преценки и параметри при определяне на ОКЗ са свързани с разработване на количествени и качествени показатели за:

- проследяване и установяване на съществено влошаване на кредитното качество на експозициите, на наличие на нисък и/или значително увеличен кредитен риск и респективно на експозиции с обективни доказателства за настъпила обезценка – за разпределението на отделните кредитни експозиции по фази (Фаза 1: Експозиции без значително увеличение на кредитния риск; Фаза 2: Експозиции със значително увеличение на кредитния риск, но без налични обективни доказателства за обезценка и Фаза 3: Експозиции с налични обективни доказателства за обезценка);
- определяне на основните предположения за „вероятност за неизпълнение” (PD), загуба при неизпълнение”(LGD) и „експозиция при неизпълнение” (EAD). По-висока степен на приближение, преценки и оценъчна несигурност са присъщи на изчисленията на очакваните кредитни загуби на кредити и аванси на колективна (портфейлна) основа при Фаза 1 и Фаза 2, която е в зависимост от това, доколко Групата разполага с адекватна и достатъчна подкрепяща историческа информация за тестване на използваните допускания и калибриране на точността на оценките

през текущата година, свързани с тях. Проучващи запитвания към експертите на Групата, отговорни за моделирането и управлението на кредитния риск.

- Преглед и оценяване на вътрешните процедури и ключови контроли на ниво процес по приложение на политиката и модела за обезценка, включително документация на модела, както и за мониторинг, честота и точност на актуализиране, и за обосноваване на прилаганите параметри и макро показатели.
- Получаване на актуално разбиране, оценяване на дизайна и приложението, и съответно - тестване на оперативната ефективност на определени ключови контроли, уместни за одита, на процеса по наблюдение, класификация по фази, и определяне размера на обезценката за кредитни загуби на предоставени кредити и аванси на клиенти. Ние включихме нашите експерти по информационни технологии (ИТ) в извършването на тестване и оценяването и на общите ИТ контроли на вътрешната информационна система на Групата, използвана в процеса по мониторинг на предоставени кредити и аванси на клиенти и определяне на очакваните кредитни загуби.
- Оценка на последователността в прилагането и уместността на методологията, конкретните модели за идентификация на кредитни загуби и изчисление на обезценката, вкл. на ключовите предположения и преценки, използвани в тях, в съответствие с изискванията на МСФО 9.

Също така бе направен анализ за разумност и оценка на:

- адекватността на критериите за установяване на значително увеличен кредитен риск;
- уместността на направеното разпределение на експозициите по фази съгласно

за „вероятност за неизпълнение“ (PD) и загуба при неизпълнение”(LGD) в модела за обезценка;

- включването на информация за бъдещо развитие на макроикономически фактори при определянето на приблизителните оценки на ОКЗ;
- предположения и преценките, прилагани от ръководството при прегледа на индивидуално значими обезценени експозиции във Фаза 3, най-вече свързани с набора от вероятностни сценарии за сумите и времевото разпределение на бъдещи парични потоци и крайните резултати, както и за бъдеща събираемост на обезпеченията.

Поради значимостта на посочените по-горе обстоятелства: а) съществеността на предоставените кредити и аванси на клиенти като отчетен обект за консолидирания финансов отчет на Групата, както и б) сложността на процеса, множеството значителни преценки и допускания, и високата степен на присъща несигурност в приблизителните оценки на очакваните кредитни загуби, заложили в модела за обезценка на предоставените кредити и аванси на клиенти на индивидуална и колективна (портфейлна) база, съгласно изискванията на МСФО 9, ние сме определили този въпрос като ключов одиторски въпрос.

определените от Групата класификационни критерии;

- изчисленията на показателите за PD „вероятност за неизпълнение” и LGD „загуба при неизпълнение” чрез проверка на използваните допускания в модела на очакваните кредитни загуби;

- подхода на включване на прогнозна информация в моделите.

При извършването на тези процедури включихме специалисти за оценка на кредитния риск.

- Независимо преизчисление, включително проверка на математическата точност и логика на определени параметри, използвани в изчислението на обезценката за отделни подпортфейли, както и извършване на процедури, на извадкова база, върху съответните входящи данни.
- Проследяване на изчислението на очакваните кредитни загуби от Групата за целите на начислението на обезценка за кредитни загуби към 31 декември 2024 година, включително входване на данни, обработка на данни и изчисление. Направено е независимо преизчисление на очакваните кредитни загуби на кредитите и са проследени резултатите до изчислението, извършено от Групата.
- Извършване на детайлни тестове, на основата на рисково-базиран извадки от кредити на юридически и физически лица от всички фази, за оценка на адекватността и точността на начислените обезценки за кредитни загуби. За съответните експозиции в извадката, са направени следните одиторски процедури:
 - анализ на финансовото състояние и резултати на кредитополучателите, и инспекция на информацията и документите по обслужването на кредитите;
 - преглед на оценителските доклади на обезпеченията по съответните експозиции, като за определени обезпечения ние използвахме експерти по оценки за консултиране относно

приложените допускания и методи при оценките на реализируемата стойност на обезпеченията;

- анализ и оценка на основните допускания и преценки, направени от ръководството на Групата при изчислението на кредитни загуби по индивидуалните експозиции във Фаза 3;
- тестови преизчисления на определени параметри в модела и на сумата на очакваните кредитни загуби на колективно ниво на кредитите в извадката във Фаза 1 и Фаза 2.
- Извършване на аналитични процедури на база на детайлни данни, за да оценим взаимовръзките за тенденциите в отчетените разходи за загуби от обезценка спрямо тенденциите в развитието на кредитния портфейл в Групата.
- Оценка на адекватността, пълнотата и уместността на оповестяванията на Групата, свързани с обезценката за кредитни загуби на предоставени кредити и аванси на клиенти.

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, в т.ч декларация за корпоративно управление, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и другите приложими законови изисквания, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай, че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с МСФО, приложими в ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Групата.

Отговорности на одиторите за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали се дължат на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е в резултат от измама, е по-висок от риска от неразкриване на съществено неправилно отчитане, което е в резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните

обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата.

- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай, че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.
- планираме и извършваме одита на Групата, за да получим достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на предприятията или бизнес единиците в рамките на Групата като база за формиране на мнение относно консолидирания финансов отчет на Групата. Ние носим отговорност за ръководството, надзора и прегледа на одиторската работа, извършена за целите на одита на Групата. Ние носим изключителната отговорност за нашето одиторско мнение.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо и предприетите действия за елиминиране на заплахите или приложените предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в

нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФОИСУ, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 година от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

ДОКЛАД ВЪВ ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗАКОНОВИ И РЕГУЛАТОРНИ ИЗИСКВАНИЯ

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на консолидирания доклад за дейността и консолидираната декларацията за корпоративно управление, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно "Указания относно нови разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложими в България и чл.100н, ал.8, където е приложимо, от Закона за публично предлагане на ценни книжа.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в консолидирания доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет.
- Консолидираният доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- В консолидираната декларация за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и на чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД и РСМ БГ ООД са назначени за задължителни одитори на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2024 година на Групата от Общото събрание на акционерите, проведено на 19 септември 2023 година, за период от три години.
- Одитът на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2024 година на Групата представлява осми пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит, извършен от Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД и трети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит, извършен от РСМ БГ ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на Одитния комитет на Групата, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Групата.

Одиторско дружество №129
Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД

Галина Локмаджиева - Недкова
Регистриран одитор, отговорен за одита
Управител
Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД

30 май 2025 година
Гр. София

ул. Стара планина 5, ет. 5,
София, 1000, България

Одиторско дружество № 173
РСМ БГ ООД

Д-р Мариана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Д-р Мариана Михайлова
Управител
РСМ БГ ООД

30 май 2025 година
Гр. София

Адрес за кореспонденция:
ул. проф. Фритьоф Нансен № 9, 1142 София

ГРУПА ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД
за годината, завършваща на 31 декември 2024 година

	Приложения	2024 BGN'000	2023 BGN'000
Приходи от лихви		82,434	66,932
Разходи за лихви		(8,524)	(3,262)
Нетен доход от лихви	4	73,910	63,670
Приходи от такси и комисиони		13,183	12,600
Разходи за такси и комисиони		(2,658)	(2,183)
Нетен доход от такси и комисиони	5	10,525	10,417
Нетен доход от търговски операции	6	2,453	2,776
Нетна (загуба)/възстановена обезценка на финансови активи	7	1,197	(1,511)
Оперативен доход		88,085	75,352
Други доходи от дейността, нетно	8	5,755	3,144
Административни разходи за дейността			
Разходи за персонал	9	(24,273)	(18,593)
Разходи за амортизация	9,17,18,19	(4,382)	(3,968)
Други административно-оперативни разходи	9	(14,258)	(12,940)
		(42,913)	(35,501)
Печалба преди данък върху печалбата		50,927	42,995
Разход за данък върху печалбата	10	(5,152)	(4,321)
Нетна печалба за годината		45,775	38,674

Приложенията с номера от 1 до 32 са неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Консолидираният финансов отчет на страници 1 до 117 е одобрен за издаване от Управителния съвет на банката и е подписан на 30.05.2025 г. от:

Анна Аспарухова
Главен изпълнителен директор

Мартин Ганчев
Изпълнителен директор

Милена Дунева
Съставител

В съответствие с независимия одиторски доклад:

Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД

Вписано под № 129

в Регистъра на регистрираните одитори

РСМ БГ ООД

Вписано под № 173

в Регистъра на регистрираните одитори

Д-р Мариана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Д-р Мариана Михайлова
Управител

Галина Локмаджиева - Недкова
Регистриран одитор,
отговорен за одита и управител
30.5.2025 г.

ГРУПА ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД**КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД за годината, завършваща на 31 декември 2024 година****Компоненти на другия всеобхватен доход:****Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата:**

Преоценъчен резерв на земя и сгради		10,305	-
Последващи оценки на пасиви по пенсионни планове с дефинирани доходи	26	(17)	5
		10,288	5

Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата:

Нетна печалба от дългови ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход		2,479	3,585
		2,479	3,585

Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци	11	12,767	3,590
---	----	---------------	--------------

ОБЩО ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД ЗА ГОДИНАТА

58,542	42,264
---------------	---------------

Приложенията с номера от 1 до 32 са неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Консолидираният финансов отчет на страници 1 до 117 е одобрен за издаване от Управителния съвет на банката и е подписан на 30.05.2025 г. от:

Анна Аспарухова
Главен изпълнителен директор

Мартин Ганчев
Изпълнителен директор

Милена Дунева
Съставител

В съответствие с независимия одиторски доклад:
Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД
Вписано под № 129
в Регистъра на регистрираните одитори

РСМ БГ ООД
Вписано под № 173
в Регистъра на регистрираните одитори

Д-р Мариана Михайлова,
Регистриран одитор, отговорен за одита

Галина Локмаджиева - Недкова
Регистриран одитор,
отговорен за одита и управител
30.5.2025г.

Д-р Мариана Михайлова
Управител

ГРУПА ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
към 31 декември 2024 година

	Приложения	31 декември 2024 BGN'000	31 декември 2023 BGN'000
АКТИВИ			
Парични средства и вземания от Централната Банка	12	473,611	303,979
Вземания от банки	13	167,526	39,201
Предоставени кредити и аванси на клиенти	14	1,085,215	1,026,145
Ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	15	216,826	68,476
Ценни книжа по амортизирана стойност	16	110,216	123,476
Инвестиционни имоти	17	12,718	10,370
Имоти, оборудване и активи с право за ползване	18	59,692	45,349
Нематериални активи	19	4,710	4,567
Текущи данъчни вземания	20	205	37
Активи по отсрочени данъци	25	-	329
Други активи	21	29,879	32,482
ОБЩО АКТИВИ		2,160,598	1,654,411
ПАСИВИ			
Задължения към банки	22	10,633	7,658
Задължения към клиенти	23	1,884,499	1,431,754
Текущи данъчни задължения	24	45	1,446
Пасиви по отсрочени данъци	25	890	-
Други пасиви	26	14,101	9,665
ОБЩО ПАСИВИ		1,910,168	1,450,523
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Акционерен капитал		90,064	90,064
Резерви		114,912	75,259
Неразпределена печалба		45,454	38,565
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ	27	250,430	203,888
ОБЩО ПАСИВИ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ		2,160,598	1,654,411

Приложенията с номера от 1 до 32 са неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Консолидираният финансов отчет на страници 1 до 117 е одобрен за издаване от Управителния съвет на банката и е подписан на 30.05.2025 г. от:

Анна Аспарухова
 Главен изпълнителен директор

Мартин Ганев
 Изпълнителен директор

Милена Дунева
 Съставител

В съответствие с независимия одиторски доклад:
 Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД
 Вписано под № 129
 в Регистъра на регистрираните одитори

РСМ БГ ООД
 Вписано под № 173
 в Регистъра на регистрираните одитори
 Д-р Мариана Михайлова,
 Регистриран одитор, отговорен за
 одита
 Д-р Мариана Михайлова
 Управител

Галина Локмаджиева - Недкова
 Регистриран одитор,
 отговорен за одита и управител
 30.5.2025г.

ГРУПА ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
за годината, завършваща на 31 декември 2024 година

	Прило- жения	2024 BGN'000	2023 BGN'000
Парични потоци от оперативна дейност			
Печалба преди данъци		50,927	42,995
<i>Корекции за непарични операции</i>			
Нетна загуба/(възстановена) обезценка на финансови активи	7	(1,197)	1,511
Амортизация на ДМА, НДМА, АПП	9	4,180	3,819
Амортизация на инвестиционни имоти	9	202	149
Нетен лихвен доход	4	(73,910)	(63,670)
Обезценка на инвестиционни имоти		11	59
Обезценка на материали за препродажба		13	-
Приходи от дивиденди		(26)	(21)
Приходи от преоценка на имоти, апортирани в дъщерно дружество и продажба на имоти		(698)	-
Приходи от продажби на ДМА, ДНМА и материални запаси		(2,173)	(1,228)
Парични потоци използвани в оперативната дейност преди промени в активите и пасивите от оперативната дейност		(22,671)	(16,386)
<i>Промени в активите, участващи в оперативната дейност</i>			
(Увеличение)/Намаление на ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход		(149,858)	12,807
Увеличение на предоставени кредити и аванси на клиенти		(44,123)	(99,980)
Намаление на активи държани за продажба		-	22
Увеличение на други активи		(1,241)	(6,454)
<i>Промени в пасивите, участващи в оперативната дейност</i>			
Увеличение на задълженията към клиенти		448,916	37,905
Увеличение на други пасиви		935	1,269
Получени дивиденди		27	21
Получени лихви		82,304	57,416
Платени лихви		(1,430)	(1,089)
Нетни парични потоци от/(използвани в) оперативната дейност преди данъци върху печалбата		312,859	(14,469)
Платен данък върху печалбата		(5,152)	(4,756)
Нетни парични потоци от/(използвани в) оперативната дейност		307,707	(19,225)

Приложенията с номера от 1 до 32 са неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Консолидираният финансов отчет на страници 1 до 117 е одобрен за издаване от Управителния съвет на банката и е подписан на 30.05.2025 г. от:

Анна Аспарухова
 Главен изпълнителен директор

Мартин Ганчев
 Изпълнителен директор

Милена Дунева
 Съставител

В съответствие с независимия одиторски доклад:

Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД

Вписано под № 129

в Регистъра на регистрираните одитори

РСМ БГ ООД

Вписано под № 173

в Регистъра на регистрираните одитори

Д-р Мариана Михайлова,
 Регистриран одитор, отговорен за
 одита

Д-р Мариана Михайлова
 Управител

Галина Локмаджиева - Недкова
 Регистриран одитор,
 отговорен за одита и управител

30.5.2025 г.

ГРУПА ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
за годината, завършваща на 31 декември 2024 година

Парични потоци от инвестиционна дейност

Покупки на имоти и оборудване	(7,166)	(2,608)
Постъпления от продажби на имоти и оборудване	1,428	4,101
Постъпления от продажби на инвестиционни имоти	6,556	2,955
Покупки на нематериални активи	(1,018)	(408)
Покупки на ценни книги по амортизирана стойност	(664,330)	(48,140)
Постъпления при падеж на ценни книги по амортизирана стойност	681,545	5,050
Нетни парични потоци от/(използвани в) инвестиционната дейност	17,015	(39,050)

Парични потоци от финансова дейност

Плащания по заеми от банки	(13,100)	(2,160)
Плащания на задължения по договори за лизинг	(1,665)	(1,527)
Платен дивидент	(12,000)	(7,000)
Нетни парични потоци използвани във финансовата дейност	(26,765)	(10,687)

Нетно изменение на парични средства и парични еквиваленти

297,957	(68 962)
----------------	-----------------

Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината 28 **343,180** **412,142**

Парични средства и парични еквиваленти в края на годината 28 **641,137** **343,180**

Приложенията с номера от 1 до 32 са неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Консолидираният финансов отчет на страници 1 до 117 е одобрен за издаване от Управителния съвет на банката и е подписан на 30.05.2025 г. от:

Анна Аспарухова
Главен изпълнителен директор

Мартин Ганчев
Изпълнителен директор

Милена Дунева
Съставител

В съответствие с независимия одиторски доклад:
Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД
Вписано под № 129
в Регистъра на регистрираните одитори

РСМ БГ ООД
Вписано под № 173
в Регистъра на регистрираните одитори

Д-р Мариана Михайлова,
Регистриран одитор, отговорен за
одита

Галина Локмаджиева - Недкова
Регистриран одитор,
отговорен за одита и управител
30.5.2025г.

Д-р Мариана Михайлова
Управител

ГРУПА ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНите В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

за годината, завършваща на 31 декември 2024 година

	Приложения	Основен капитал	Законови резерви	Резерв от финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	Преоценъчен резерв на земя и сгради	Неразпределена печалба	Общо
		BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Салдо към 1 януари 2023 година		90,064	70,660	(10,636)	-	18,536	168,624
<i>Промени в собствения капитал за 2023 г.</i>							
Разпределение на печалбата за:		-	11,650	-	-	(18,650)	(7,000)
* резерви		-	18,650	-	-	(18,650)	-
** изплатен дивидент		-	(7,000)	-	-	-	(7,000)
Общ всеобхватен доход за годината, в т.ч.:		-	-	3,585	-	38,679	42,264
* нетна печалба за годината		-	-	-	-	37,674	44,116
* други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци		-	-	3,585	-	5	3,590
Салдо към 31 декември 2023 година	27	90,064	82,310	(7,051)	-	38,565	203,888
<i>Промени в собствения капитал за 2024 г.</i>							
Разпределение на печалбата за:		-	26,869	-	-	(38,869)	(12,000)
* резерви		-	38,869	-	-	(38,869)	-
** изплатен дивидент		-	(12,000)	-	-	-	(12,000)
Общ всеобхватен доход за годината, в т.ч.:		-	-	2,479	10,305	45,758	58,138
* нетна печалба за годината		-	-	-	-	45,775	45,775
* преоценка на земи и сгради		-	-	-	10,305	-	10,305
* други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци		-	-	2,479	-	(17)	2,462
Салдо към 31 декември 2024 година	27	90,064	109,179	(4,572)	10,305	45,454	250,430

Приложенията с номера от 1 до 32 са неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Консолидираният финансов отчет на страници 1 до 117 е одобрен за издаване от Управителния съвет на банката и е подписан на 30.05.2025 г. от:

Анна Аспарухова
Главен изпълнителен директор

Мартин Ганчев
Изпълнителен директор

Милена Дунева
Съставител

В съответствие с независимия одиторски доклад:

Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД София

Вписано под № 129

в Регистъра на регистрираните одитори

Галина Локмаджиева - Недкова

Регистриран одитор,
отговорен за одита и управител

30.5.2025 г.

РСМ БГ ООД

Вписано под № 173

в Регистъра на регистрираните одитори

Д-р Мариана Михайлова

Регистриран одитор, отговорен за одита

Д-р Мариана Михайлова

Управител

1. КОРПОРАТИВНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА

Групата Търговска банка Д (Групата) се състои от Търговска банка Д АД (Групата/дружество-майка) и нейните четири дъщерни дружества – Д Лизинг ЕАД, Д Застрахователен брокер ЕООД, Д Имоти ЕООД и Д Инвест Парк ЕООД. В Групата се включва и Иванчов Стан ЕООД (100% собственост на Д Имоти ЕООД), което се притежава непряко от дружеството-майка.

1.1.Обща информация

Дружество - майка

Търговска Банка Д АД (предишно наименование Демирбанк (България) АД) е създадена на 15.04.1999 г. като акционерно дружество. Адресът на управление на Групата е гр. София, бул."Ген. Тотлебен" № 8. Търговска Банка Д АД е универсална банка, притежаваща пълен лиценз за извършване на банкови услуги в страната и чужбина, в местна и чужда валута, както и извършване на всички други сделки по чл. 2, ал. 1 и ал.2 от Закона за кредитните институции.

Дъщерни дружества

Д Лизинг ЕАД

Д Лизинг ЕАД е вписано в Търговския регистър към Агенцията по вписванията на 29.07.2014 г. като еднолично акционерно дружество, със 100% акционерно участие на Търговска банка Д АД. Седалището и адресът на управление на дружеството е: гр. София, бул. Ген. Тотлебен № 8.

Д Застрахователен брокер ЕООД

Д Застрахователен брокер ЕООД е еднолично дружество с ограничена отговорност с едноличен собственик на капитала - Търговска банка Д АД. Обстоятелството по придобиване на 100 % от дяловете от капитала на дружеството от страна на Групата е вписано в Търговския регистър към Агенцията по вписванията на 31.07.2013 г. Седалището и адресът на управление на дружеството е: гр. София, район Красно село, бул. Ген. Тотлебен № 8.

Д Имоти ЕООД

Д Имоти ЕООД е еднолично дружество с ограничена отговорност, регистрирано в Търговския регистър към Агенцията по вписванията на 14.10.2013 г. Едноличен собственик на капитала на дружеството е Търговска банка Д АД. Седалището и адресът на управление на дружеството е: гр. София, район Красно село, бул. Ген. Тотлебен № 8.

Д Инвест Парк ЕООД

Д Инвест Парк ЕООД е еднолично дружество с ограничена отговорност, регистрирано в Търговския регистър към Агенцията по вписванията на 15.11.2021 г. Едноличен собственик на капитала на дружеството е Търговска банка Д АД. Седалището и адресът на управление на дружеството е: гр. София, район Красно село, бул. Ген. Тотлебен № 8.

Иванчов Стан ЕООД

Иванчов стан е еднолично дружество с ограничена отговорност, регистрирано в Търговския регистър към Агенцията по вписванията на 09.12.2022 г. Едноличен собственик на капитала е Д Имоти ЕООД, дъщерно дружество на Търговска Банка Д АД.

1.2. Собственост и управление

Дружество - майка

Към 31.12.2024 г. капиталът на Групата (дружеството-майка) е собственост на г-н Фуат Гювен, който притежава пряко 55,52 % (31.12.2023 г.: 55,52 %) от капитала, а останалите 44,48 % (31.12.2023 г.: 44,48 %) - чрез компанията Фортера АД с ЕИК 175194303. Групата има двустепенна система на управление – с Управителен съвет (УС) и Надзорен съвет (НС).

Към 31.12.2024 г. ръководството на дружеството – майка (Групата), в лицето на Управителния съвет се състои от (петима) членове, а именно: Анна Иванова Аспарухова – Председател на УС и Главен Изпълнителен директор; Мартин Емилов Ганчев - Член на УС и Изпълнителен директор; Пламен Иванов Дерменджиев – Член на УС; Валентина Димитрова Борисова – Член на УС; Захари Димитров Алипиев – Член на УС.

Към 31.12.2024 г. лицата, натоварени с общо управление на дружеството – майка (Групата), в лицето на Надзорния съвет, са 3 (трима), а именно: Фуат Гювен – Председател на НС, Валери Борисов - Член на НС, Бахатин Гюрбюз - Член на НС.

Съгласно изискванията на Закона за кредитните институции, разпоредбите на Устава на Търговска Банка Д АД и съдебната регистрация на Групата, тя се представлява от всички членове на УС заедно или заедно от двама изпълнителни директори. Към 31 декември 2024 г. изпълнителни директори на Групата са: Анна Иванова Аспарухова – председател на УС и Главен изпълнителен директор и Мартин Емилов Ганчев – Член на УС и изпълнителен директор.

В дружеството - майка (Групата) функционира одитен комитет, който наблюдава работата на външните ѝ одитори, дейността на вътрешния одит, управлението на риска и счетоводната дейност и финансовата отчетност.

Одитният комитет има следния състав: Тома Стоилов – председател, Василка Иванова – член, Екатерина Мангъфова – Капинчева - член.

Дъщерни дружества

Групата е едноличен собственик и на четирите дъщерни дружества Д Лизинг ЕАД, Д Застрахователен брокер ЕООД, Д Имоти ЕООД и Д Инвест Парк ЕООД и Иванчов Стан ЕООД.

Д Лизинг ЕАД

Ръководството на Д Лизинг ЕАД в лицето на Съвета на директорите към 31.12.2024 г. е в състав: Ивайло Георгиев Иванов, Петя Радева Вълева и Костадин Божилов Мунев. Дружеството се представлява заедно от всеки двама от тримата членове на Съвета на директорите.

Д Застрахователен брокер ЕООД

Дружеството се управлява и представлява от Любомир Светославов Иванов – управител.

Д Имоти ЕООД

Дружеството се управлява и представлява от управителите Явор Николов Терзиев и Ивайло Георгиев Иванов.

Д Инвест Парк ЕООД

Дружеството се управлява и представлява от управителите Явор Николов Терзиев и Ивайло Георгиев Иванов.

Иванчов Стан ЕООД

Дружеството се управлява и представлява от Фуат Гювен.

Към 31.12.2024 г. общият брой на персонала в Групата е 424 служители (31.12.2023 г.: 405 служители).

1.3. Структура на групата и предмет на дейност

1.3.1. Структурата на групата включва Търговска банка Д АД като дружество – майка и посочените по-долу дъщерни дружества:

	Държава	Участие към 31.12.2024 %	Участие към 31.12.2023 %
Д Инвест Парк ЕООД	България	100%	100%
Д Имоти ЕООД	България	100%	100%
Д Лизинг ЕАД	България	100%	100%
Д Застрахователен брокер ЕООД	България	100%	100%
Иванчов Стан ЕООД - непряко	България	100%	100%

Таблицата по-долу представя информация за датата на придобиване на контрол от страна на дружеството-майка върху съответното дъщерно дружество:

	Дата на придобиване на контрол
Д Инвест Парк ЕООД	15.11.2021 г.
Д Лизинг ЕАД	29.07.2014 г.
Д Застрахователен брокер ЕООД	09.07.2013 г.
Д Имоти ЕООД	14.10.2013 г.
Иванчов Стан ЕООД	09.12.2022 г.

1.3.2. Предмет на дейност*Дружество-майка*

Дружеството-майка (Групата) притежава лиценз за банкова дейност, издаден от централната банка на България, Българска народна банка (БНБ), и може да осъществява всички банкови операции, разрешени от българското законодателство.

Основната дейност на Групата през 2024 г. е свързана с привличане на депозити от клиенти, предоставяне на кредити на бизнес клиенти и граждани, обслужване на разплащания на клиенти в страната и в чужбина, сделки с ценни книжа, извършване на репо-сделки на междубанковия пазар, сделки с чуждестранна валута, издаване на акредитиви и гаранции и други финансови услуги в България.

Дъщерни дружества

Д Лизинг ЕАД е финансова институция по смисъла на чл. 3а от Закона за кредитните институции и е вписано в регистъра към БНБ за финансовите институции със заповед № БНБ-135013/01.12.2014 г.

Основният предмет на дейност на дружеството включва извършването на следните видове сделки: финансов лизинг, гаранционни сделки, парично брокерство, придобиване на вземания по кредити и друга форма на финансиране (факторинг, форфетинг и други), придобиване на участия в кредитна институция или в друга финансова институция, отпускане на заеми със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства.

Д Застрахователен брокер ЕООД е с предмет на дейност застрахователно брокерство или осъществяване на посредничество по възлагане за сключване и изпълнение на застрахователни и/или презастрахователни договори и свързаните с тях консултантски услуги (след получаване на лиценз), както и други дейности и сделки, незабранени със закон, без охранителна и сходни с нея дейности.

Д Имоти ЕООД е с предмет на дейност покупко-продажба на недвижими имоти, проектиране, обзавеждане и строеж на недвижими имоти с цел продажба, отдаване под наем.

Д Инвест Парк ЕООД е с предмет на дейност изграждане на индустриална зона, създаване и регистриране на индустриален парк по смисъла на Закона за индустриалните паркове, експлоатиране, управление и развитие на индустриалния парк.

Иванчов Стан ЕООД

Иванчов Стан ЕООД е с предмет на дейност стопанисване на недвижими имоти, посредничество при сделки с тях и всякаква друга дейност незабранена от закона.

Групата и дъщерните дружества извършват изцяло своята дейност на територията на Република България.

1.4. Структура на Групата

Към 31.12.2024 г. Групата има разкрити 40 структурни звена, в т.ч. централно управление, 29 финансови центрове, 4 офиса и 6 изнесени работни места, разположени в отделни градове на страната.

1.5. Правна среда

Дейността на Групата се регулира от Закона за кредитните институции и подзаконовите актове, свързани с него, като БНБ осъществява надзор и контролира спазването на банковото законодателство.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА

2.1. База за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на Търговска банка Д АД е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за

финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2024 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС).

За текущата финансова година Групата е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за нейната дейност.

Консолидираният финансов отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Следните нови стандарти, промени в стандартите и разяснения, одобрени за прилагане от ЕК, не са задължителни за годишния период започващ на 1 януари 2024 г., и не са били приложени при изготвянето на този консолидиран финансов отчет. Групата планира да приложи тези промени, когато те влязат в сила.

Стандарти, разяснения и промени в стандартите, които не са били приложени по-рано – одобрени за прилагане от ЕК

Изменения на МСС 21 Ефекти от промените във валутните курсове: липса на заменяемост (издаден на 15 август 2023 г., в сила от 1 януари 2025 г.)

Съгласно МСС 21 Ефекти от промени във валутните курсове, предприятието използва спот обменен курс при превод на транзакция в чуждестранна валута. В някои юрисдикции не е наличен спот курс, тъй като дадена валута не може да бъде обменена в друга валута.

МСС 21 беше изменен, за да се изясни:

- кога една валута може да се обменя в друга валута; и
- как едно предприятие оценява спот курса, когато валутата не може да бъде обменена.

Измененията включват и допълнителни изисквания за оповестяване, за да се помогне на потребителите да оценят въздействието на използването на прогнозен обменен курс върху финансовите отчети. Групата не очаква тези промени да имат съществен ефект за финансовия отчет, когато бъдат приложени.

Стандарти и разяснения, които все още не са одобрени за прилагане от ЕК

Ръководството счита, че е подходящо да се оповести, че следните нови или ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към отчетната дата са вече издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), но все още не са били одобрени за прилагане от ЕК и съответно не са взети предвид при изготвянето на този консолидиран финансов отчет. Датите на влизане в сила на тези промени ще зависи от решението за одобрение за прилагане на ЕК

МСФО 18 Представяне и оповестяване във финансови отчети (издаден на 9 април 2024 г., в сила от 1 януари 2027 г.)

МСФО 18 заменя МСС 1 Представяне на финансови отчети. Основните промени в изискванията са обобщени по-долу.

По-структуриран отчет за печалбата или загубата

С МСФО 18 се въвеждат нови определения за междинни суми на "оперативна печалба" и "печалба или загуба преди финансиране и данък върху дохода", както и изискване всички приходи и разходи да бъдат разпределени в три нови отделни категории въз основа на основните стопански дейности на дружеството: оперативна, инвестиционна и финансова дейност.

Съгласно МСФО 18 дружествата вече няма да имат право да оповестяват оперативните разходи само в пояснителните бележки. Дружеството ще трябва да представя оперативните разходи по начин, който предоставя "най-полезното структурирано обобщение" на своите разходи:

- по икономически елементи;
- по функционален признак; или
- чрез използване на смесено представяне.

Ако оперативните разходи са представени по функционален признак, тогава се прилагат нови оповестявания.

Измерители на ефективността на управлението – оповестени и обект на одит

МСФО 18 също така изисква някои "различни от общоприетите счетоводни принципи" измерители да се отчитат във финансовите отчети. Той въвежда тясна дефиниция за измерителите за ефективност на управлението, изискваща те да бъдат:

- междинна сума на приходите и разходите;
- използвани в публични комуникации извън финансовите отчети; и
- отразяват позицията на ръководството за финансовото представяне

За всеки представен измерител на ефективността на управлението, предприятията трябва да обяснят в бележка към финансовите отчети защо измерителят предоставя полезна информация, как се изчислява и да направят връзката със сума, определена съгласно МСФО.

По-голяма детайлност на информацията

Новият стандарт включва подобрени насоки за това как предприятията групират информацията във финансовите отчети. Това включва насоки за това дали информацията е включена в основните елементи на финансовите отчети или е допълнително дезагрегирана в пояснителните приложения.

Предприятията не се насърчават да наименоуват позициите във финансовия отчет с "други" и са длъжни да оповестят повече информация, ако продължат да го правят.

Други промени, приложими към основните елементи на финансовите отчети

МСФО 18 определя оперативната печалба като отправна точка за косвения метод за представяне на паричните потоци от оперативна дейност и елиминира възможността за класифициране на паричните потоци от лихви и дивиденди като оперативни дейности в отчета за паричните потоци (това се различава за дружествата с определени основни стопански дейности). Той също изисква търговската репутация да бъде представена на отделен ред в отчета за финансовото състояние.

Преминаване

В годишните си финансови отчети, изготвени за периода, в който новият стандарт се прилага за първи път, предприятието оповестява за сравнителния период, непосредствено предхождащ този

период, равнение за всеки ред в отчета за печалбата или загубата между преизчислените суми, представени при прилагане на МСФО 18 и сумите, представени преди това при прилагане на МСС 1.

Следните изменения и подобрения на стандарти не се очаква да имат съществен ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата.

- *МСФО 19 Дъщерни дружества без публична отчетност: оповестявания (издаден на 9 май 2024 г., в сила от 1 януари 2027 г.);*
- *Договори за електроенергия, зависеща от природата — изменения на МСФО 9 и МСФО 7 (издадени на 18 декември 2024 г., в сила от 1 януари 2026 г.);*
- *Том 11 на годишните подобрения (издаден на 18 юли 2024 г., в сила от 1 януари 2026 г.);*
- *Изменения на Класификация и измерване на финансови инструменти — Изменения на МСФО 9 и МСФО 7 (издадени на 30 май 2024 г., в сила от 1 януари 2026 г.).*

2.2. Сравнителни данни

Групата представя сравнителна информация в този консолидиран финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.3. База за оценяване

Консолидираният финансов отчет на групата е изготвен на база историческата цена с изключение на финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, които са оценени на база справедлива стойност.

2.4. Функционална валута и валута на представяне

Функционалната валута и отчетната валута на представяне в консолидирания финансов отчет на групата е българският лев. От 1 януари 1999 г., с въвеждането на еврото, фиксираното законово съотношение на двете валути е BGN 1.95583:EUR 1.

Групата води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в консолидирания финансов отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

2.5. Прилагане на приблизителни оценки

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството на групата да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати на групата биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност на, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в *Приложение № 2.24*.

2.6. Дефиниции и принципи на консолидация

2.6.1. Дефиниции

Дружество-майка

Дружеството-майка е това дружество - инвеститор, което контролира едно или повече други дружества (предприятия). Притежаването на контрол означава, че инвеститорът е изложен на, или има права върху променливата възвращаемост от неговото участие в дружеството, в което е инвестирано, както и има възможност да окаже въздействие върху размера на тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано.

Дружеството-майка е Търговска банка Д АД (*Приложение № 1*).

Дъщерно дружество

Дъщерно дружество е такова дружество, или друга форма на предприятие, което се контролира директно или индиректно от дружеството-майка.

Дъщерни дружества са: Д Лизинг ЕАД, Д Застрахователен Брокер ЕООД, Д Имоти ЕООД и Д Инвест Парк ЕООД. (*Приложение № 1*). Дружеството-майка притежава непряко 100% от капитала на Иванчов Стан ЕООД чрез Д Имоти ЕООД.

2.6.2. Принципи на консолидация

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на дружеството-майка Търговска банка Д АД и дъщерните дружества Д Лизинг ЕАД, Д Застрахователен брокер ЕООД, Д Имоти ЕООД, Иванчов Стан ЕООД и Д Инвест Парк ЕООД, изготвени към 31 декември, която дата е датата на финансовата година на Групата.

Финансовите отчети на дъщерните дружества за целите на консолидацията са изготвени за същия отчетен период, както този на дружеството-майка и при прилагане на същата счетоводна политика.

Консолидация на дъщерно дружество

Дъщерното дружество се консолидира от датата, на която ефективният контрол е придобит от Групата (крайно, от дружеството-майка) и спира да се консолидира от датата, на която се приема, че контролът се прехвърля извън Групата (крайно, от дружеството-майка).

Дъщерното дружество се консолидира по метода на пълната консолидация като финансовите отчети на дружеството-майка и дъщерното дружество се обединяват ред по ред, при прилагане на еднакви счетоводни принципи и унифицирана счетоводна политика. Инвестициите на дружеството-майка са елиминирани срещу нейния дял в собствения капитал на дъщерното дружество. Елиминирани са всички вътрешно-групови операции и разчети вкл. нереализираната вътрешно-групова печалба или загуба.

Придобиване на дъщерно дружество

При придобиване на дъщерно дружество (предприятие) от Групата се използва методът на покупко-продажба. Цената на придобиване (предоставеното възнаграждение) включва справедливата стойност към датата на размяната на предоставените активи, възникналите или поети задължения и на издадените инструменти на собствен капитал от придобиващото дружество, в замяна на получаването на контрола над придобиваното дружество. Тя включва и справедливата стойност на всеки актив или пасив, който се явява резултат от споразумение за възнаграждение под условие.

Самите разходи, направени във връзка с придобиването, се признават и отчитат директно в състава на текущите разходи за периода, когато се извършат.

Всички придобити разграничими активи, и поети пасиви и условните задължения в бизнес комбинацията, се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност към датата на размяната. Всяко повишение на цената за придобиване на дъщерното дружество (предприятие), над дела на придобиващото дружество в справедливата стойност на нетните придобити разграничими активи, пасиви и условни задължения, се третира и признава като репутация. Ако делът на придобиващото дружество в справедливата стойност на нетните придобити разграничими активи надвишава цената на придобиване на бизнес комбинацията, това повишение се признава незабавно в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на Групата. Всяко неконтролиращо участие при бизнес комбинация се оценява на база “пропорционален дял в нетните активи” на придобиваното дружество.

Когато бизнес комбинацията по придобиването на дъщерно дружество се осъществява на етапи, на датата на придобиване всички предишни инвестиции, държани от придобиващия, се преоценяват до справедлива стойност, като получените ефекти от тази преоценка се признават в текущата печалба или загуба на Групата, вкл. всички предишно отчетени ефекти в другите компоненти на всеобхватния доход се рециклират.

Освобождаване/(продажба) от дъщерно дружество

При продажба или друга форма на загуба (трансфер) на контрол върху дъщерно дружество:

- Отписват се активите и пасивите (вкл. ако има принадлежаща репутация) на дъщерното дружество по балансова стойност към датата на загубата на контрол;
- Отписва се неконтролиращото участие в това дъщерно дружество по балансова стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние към датата на загубата на контрола;
- Признава се полученото възнаграждение по справедлива стойност от сделката, събитието или операцията, довела до загубата на контрол;
- Рекласифицират се към печалби или загуби, или се трансферират директно към натрупани печалби всички компоненти на собствения капитал, представляващи нереализирани доходи или загуби – съгласно изискванията на съответните МСФО, под чиито правила попадат тези компоненти на собствения капитал;
- Признава се всяка резултатна разлика като „печалба или загуба” от освобождаване (продажба) на дъщерно дружество в консолидирания отчет за всеобхвата доход (в текущата печалба или загуба), принадлежаща на дружеството-майка.

Сделки с неконтролиращото участие

Операциите с неконтролиращото участие се третират от Групата като сделки с лица, притежаващи инструменти на собствения капитал на Групата. Ефектите от продажби на дялове на дружеството-майка, без загуба на контрол, към притежатели на неконтролиращи участия не се третират като компоненти на текущата печалба или загуба на Групата, а като движения в компонентите на собствения капитал. И обратно, при покупки от дружеството-майка, без придобиване на контрол, на допълнителни дялове от участието на притежатели на неконтролиращи участия всяка разлика между платената сума и съответния придобит дял от балансовата стойност на нетните активи на дъщерното дружество се признава директно в консолидирания отчет за собствения капитал, обикновено към резерва „натрупана печалба”.

Когато Групата престане да притежава контрол върху дъщерно дружество или значително влияние върху асоциирано предприятие, всяка оставаща инвестиция се преоценява по справедлива стойност към датата на загуба на контрол/значително влияние. Разликата между балансовата и справедливата стойност се признава в текущата печалба или загуба. Всички суми, преди това признати в други компоненти на всеобхватния доход, се прехвърлят в печалбата или загубата, както ако инвестицията е била напълно продадена.

2.7. Валутни операции

При първоначално признаване всяка сделка в чуждестранна валута се отчита във функционалната валута (български лев), като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства и еквиваленти, кредити и вземанията, инвестиции в ценни книжа, задължения по депозити и други задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ ежедневно. Към 31 декември те се оценяват в български лева като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделките с чуждестранна валута по курсове, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) в момента на възникването им към статия *“нетен доход от търговски операции”*.

2.8. Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от лихви и разходите за лихви се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) на база на принципа на начисляване за всички лихвоносни финансови инструменти до степента, до която е вероятно за постъпване на стопанските изгоди за групата и приходът може надеждно да се измери.

Приходите от лихви включват: реализирани лихвени доходи по дългови ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, реализирани лихвени доходи по дългови ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност, лихви по предоставени депозити в други банки, лихви по предоставени кредити и аванси на клиенти и лихви по лизингови договори, включително и такси и комисиони по предоставени кредити и аванси на клиенти, които са неразделна част от ефективния доход на финансовия инструмент.

Разходите за лихви включват: лихвите по привлечени депозити от банки, лихвите по депозити от клиенти, лихвите по други дългосрочно привлечени средства, както и лихви по задължения по лизингови договори.

2.8.1. Метод на ефективния лихвен процент

В съответствие с МСФО 9 при признаването на приходите и разходите за лихви се използва методът на ефективния доход за всички финансови инструменти по амортизирана стойност и по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Ефективният лихвен процент се определя като този процент, който точно дисконтира бъдещите входящи и изходящи потоци, които се очаква да се генерират през целия живот на даден финансов инструмент или за по-кратък период, ако това е уместно, до неговата нетна цена на придобиване. При изчислението на ефективния лихвен процент се вземат предвид всички договорни условия на съответния финансов инструмент, включително такси и други вътрешноприсъщи разходи, които се отнасят пряко до инструмента и са посъщество част от ефективния лихвен процент, но без бъдещи кредитни загуби. Приходите от лихви и разходите за лихви включват амортизация на всеки отбив или премия или други разлики между първоначалната стойност на лихвоносни инструменти и тяхната стойност на падеж, изчислявана на база ефективния лихвен процент.

2.8.2. Признаване на приход от лихви

За финансови активи, класифицирани във Фаза 1 (класификационна рискова група „редовни експозиции“) и Фаза 2 (класификационна рискова група „експозиции с нарушено обслужване“) приходите от лихви се признават на база на ефективния лихвен процент върху брутната балансова стойност на инструмента.

За финансови активи, класифицирани във Фаза 3 (класификационна рискова група „експозиции с кредитна обезценка“) приходите от лихви се признават на база на ефективния лихвен процент върху амортизираната стойност на инструмента. Когато финансовият актив се възстанови (настъпят подобрения) и вече не се оценява като кредитно-обезценен и е налице наблюдаем наличен паричен поток, тогава признаването на лихвения приход отново се прави на брутна база.

Групата притежава финансови активи (текущи сметки в други банки) с отрицателна доходност. Начислените лихви по тези активи се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) като лихвен разход и допълнително се оповестяват в *Приложение № 4*.

2.9. Приходи от и разходи за такси и комисиони

Приходи от такси и комисиони за извършване на банкови и небанкови услуги се признават за периода или към момента на изпълнението съобразно условията за прехвърляне на контрола върху услугата.

Таксите и комисионите по банковите гаранции се признават на системна база през периода на съществуване на експозицията, при осигуряване на съпоставимост с разходите за оказване на услугата. Такси по кредитни ангажименти, за които е по-скоро вероятно да се трансформират в отпуснат кредит, се отлагат за признаване до отпускането и се включват при изчислението на ефективния лихвен процент.

Разходите за такси и комисиони, свързани с обслужването на ностро сметки и други сметки при банки, се признават обичайно към момента на извършването/консумирането от на услугата, за която се отнасят, освен ако не се консумират за период — тогава се признават за периода на систематична база.

2.10. Доходи или загуби от търговски операции

Резултатите от търговски операции включват: приходи от лихви от ценни книжа, държани за търгуване, вкл. дивидентите от тях; печалбите или загубите от операции с ценни книжа държани за търгуване, печалбите или загубите от валутни операции в чуждестранна валута, както и нетната печалба или загуба от преоценки на валутни активи и пасиви.

2.11. Финансови инструменти

2.11.1. Финансови активи

2.11.1.1. Признаване на финансови активи

Обичайно групата признава в отчета за финансовото състояние финансовите активи на “датата на търгуване” – датата, на която се е обвързала да закупи съответните финансови активи. Това включва сделките по регулирана рамка – покупки и продажби на финансови активи, които предполагат уреждането на сделката и прехвърлянето на активите да става по общоприет начин, установен законово или като конвенция на съответния пазар. Кредитите и авансите от клиенти се признават при прехвърляне на средствата по сметката на клиента. Съответно, групата признава задължение към клиенти при постъпване на средства в групата.

2.11.1.2. Първоначална оценка на финансови активи

Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията, с изключение на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата и загубата. Търговски и други вземания се оценяват по тяхната фактурна стойност (цена на сделката).

Когато справедливата стойност на финансовите инструменти при първоначалното признаване се различава от цената на сделката (операцията), тогава групата признава в текущата печалба или загуба при следните условия:

а) ако справедливата стойност е определена чрез оценъчна техника базирана на данни, които са наблюдаеми за пазарните участници, разликата се признава още в ден 1 в текущата печалба или загуба; и

б) ако справедливата стойност е определена чрез оценъчна техника, базирана на данни, които не са наблюдаеми, разликата не се признава в текущата печалба или загуба до момента, докато данните станат наблюдаеми или финансовият инструмент бъде изписан.

2.11.1.3. Класификация и последваща оценка на финансови активи

Групата класифицира и последващо оценява всички свои финансови активи в следните три категории: финансови активи по амортизирана стойност, финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата. Класификацията на финансовите активи се извършва на базата на бизнес модела за тяхното управление и характеристиките на договорените парични потоци.

Бизнес модел за управление на финансовите активи

Бизнес моделите, които са в основата за управление и класификация на финансовите активи на групата, са в пряка взаимовръзка и в съответствие с определените стратегия и планове за развитие и целите на основните банкови дейности, обичайните сделки и операции и рисковия профил. Определени са на ниво група от финансови активи, които се управляват по един и същи начин за постигане на конкретна бизнес цел. Когато в обхвата на един тип финансов инструмент попадат отделни финансови активи, за които конкретният подход и характеристиките на управление може да са различни, съответно стратегията за придобиване и целта на държане - също, групата може да определи повече от един бизнес модел спрямо този тип инструмент, като обособява подпортфейли, с различна класификация и отчитане. В зависимост от стратегията и рисковия профил, групата е установила следните бизнес модели за управление на финансови си активи:

- 1) *Бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци.* Основните характеристики на модела включват:
 - финансови активи, които се управляват, за да се съберат договорените плащания през целия срок на инструмента;
 - фокусът в наблюдението и отчетността до ръководството и пряко отговорните лица е поставен върху кредитното качество на инструмента, степента на кредитния риск и договорената възвращаемост за тази групи активи. Допълнително, в контекста на този фокус, групата следи и тяхната справедлива стойност;
 - историческият анализ или данни не идентифицират (чести или големи) продажби, които са в противоречие с бизнес целите;
 - продажби на финансови активи, свързани с ограничаване на кредитен риск, кредитна концентрация, тестване (демонстриране) на ликвидност или извънредни (включително на значителна стойност), произтичащи от стресови ликвидни ситуации, се изключват и се приема, че те не са в противоречие с дефинирания бизнес модел.
- 2) *Бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажба на финансови активи.* Основните характеристики на модела включват:
 - финансови активи, които се използват за управление и на текущата ликвидност;
 - обхватът и типът им е съобразен и с целта за управление на общата възвращаемост, максимизиране на резултатите в процеса по обезпечаване на ликвидността, и поддържане на необходимото за групата балансиране на входящите и изходящите потоци;
 - исторически се наблюдава и допускат по-чести и по-значителни по обем продажби на активи от тази група, доколкото те представляват основен фактор за постигане на целта на бизнес модела.
- 3) *Бизнес модел, чиято цел е реализиране на парични потоци посредством продажба на актива.* Основните характеристики на модела включват:
 - финансови активи, за които групата има намерение и бизнес мотиви да следи текущо тяхната справедлива стойност, която е в основата на решенията за извършване на сделки по покупко-продажба;

- налице са доказателства за активна дейност по покупко-продажба;
- договорните парични потоци от актива не са съставени единствено от плащания по главница и лихва;
- събирането на договорните парични потоци от такива активи са само в допълнение към постигането на основната цел – реализиране на паричните потоци и добри равнища на доходност от продажбите им.

Характеристики и тестване на договорените парични потоци на финансовите активи

Установяването (тестването) на характеристиките и условията на договорните парични потоци (SPPI) е вторият фактор при определяне класификацията на всеки финансов инструмент. Този процес представлява проверка на набор от избрани характеристики по отношение на очакваните договорени парични потоци по сделката, които имат ключово значение за финансовия инструмент. Целта е да се установят активите, за които договорните парични потоци съдържат единствено плащания по главница и лихва (SPPI тест).

За целите на този тест главницата се определя като справедливата стойност на инструмента на датата на първоначалното му признаване и която може да се променя през периода на живота на инструмента. Също така най-същественият елемент на лихвата, който се изследва при теста е отчетеното в нея възнаграждение на стойността на парите във времето и кредитният риск. При оценките по реда на теста SPPI групата прави редица допускания и преценки, и взема предвид серия от фактори, особено променливостта на паричните потоци и рисковете на съответната експозиция.

Процесът по установяване на характеристиките на договорените парични потоци включва:

- определяне и групиране на съотносителите към съответния бизнес модел финансови активи;
- определяне на подпортфейли от инструменти, обхванати от стандартизирани продукти, за които наличната информация и/или прегледа на продуктовете документации (карти) еднозначно показва съответствие с SPPI теста;
- за хомогенни портфейли SPPI тестът се базира на преглед на приложимите условия по вътрешни правила, общи условия и договори, и/или извършване на експертна оценка;
- в останалите случаи, SPPI тестът се извършва чрез индивидуален преглед характеристиките на ниво отделен договор.

Групата е определила следната периодичност за установяване и тестване на характеристиките на договорените паричните потоци:

- еднократно, на 01.01.2018 г., при влизане в сила на МСФО 9 - за съществуващите финансови активи към тази дата;
- при въвеждане на нови стандартизирани банкови продукти на ниво продуктова документация (карта);
- при възникване на нов инструмент и/или продукт в случаите на специфични и отличаващи се условия от стандартно заложените във вътрешни правила, тарифа, общи условия и договори.

2.11.1.3.1. Финансови активи по амортизирана стойност

Групата отчита в тази категория: паричните средства по разплащателни сметки и депозити при Централната банка; вземанията от банки; предоставените кредити и аванси на клиенти, портфейлът от дългови ценни книжа, който приоритетно се държи до падеж, както и други оперативни вземания.

Групата класифицира и последващо оценява в групата *финансови активи, оценявани по амортизирана стойност* даден финансов актив, ако са изпълнени едновременно следните две условия: а) активът се държи в рамките на бизнес модела, чиято цел е събиране на договорените парични потоци, и б) съгласно договорните условия на финансовия актив на определени дати възникват парични потоци, които са единствените плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Тези финансовите активи се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизирана стойност при прилагането на метода на ефективната лихва, намалена с признатата натрупана обезценка за очаквани кредитни загуби (коректив). Лихвеният доход по тях се измерва и признава на база метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.11.7*). Той се представя в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) на позицията *приходи от лихви*.

Кредитите и авансите, които първоначално са възникнали в групата, се признават при фактическото отпускане на паричните средства или предоставяне на друг финансов или нефинансов актив на кредитополучателите, като първоначално се оценяват по справедлива стойност, която обичайно е равна на стойността на предоставените парични средства и/или други активи.

Придобитите кредити и аванси от страна на групата се признават при получаване в значителна степен на всички ползи и рискове, като първоначално се оценяват по стойността на заплатеното възнаграждение или определената справедлива стойност на прехвърления актив, ако тя е различна.

2.11.1.3.2. Финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Групата класифицира в категорията *финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход* дългови и капиталови ценни книжа. Справедливата им стойност се определя чрез прилагането на различни оценъчни модели, допустими от МСФО 13: котиран пазарни цени, коригирани пазарни цени или модели, базирани на дисконтирани парични потоци.

Групата класифицира и оценява последващо в групата *финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход* даден дългов финансов актив, ако са изпълнени едновременно следните две условия: а) активът се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажба и б) съгласно договорните условия на финансовия актив на определени дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата на този инструмент.

Групата може да избере неотменимо да класифицира даден капиталов финансов актив към групата *финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход* при неговото първоначално признаване, ако той отговаря на определението за капиталов инструмент по смисъла на МСС 32 и намерението е за дългосрочно държане, със специфични бизнес цели. Такава класификация се прави на ниво отделен инструмент.

Нереализираните печалби и загуби, произтичащи от промени в справедливата стойност на дълговите и капиталови ценните книжа, класифицирани в групата на финансовите активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се признават директно в отделен компонент на собствения капитал в отчета за промените в собствения капитал (*резерв от финансови активи, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход*) през друг всеобхватен доход, докато финансовият актив бъде продаден или бъде определен като обезценен. Тогава за: а) дълговите ценни книжа - натрупаните печалби или загуби, включени в предходни периоди в собствения капитал, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за отчетния период (в печалбата или загубата за годината) по статията *“нетен доход от търговски операции”*, и б) капиталовите ценни книжа – натрупаните печалби и загуби не се рециклират през текущата печалба или загуба, а се прехвърлят директно към неразпределена печалба.

Дълговите ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход подлежат на обезценка за кредитни загуби, на месечна база. Провизията за обезценка (коректив) очаквани кредитни загуби се представят в отчета за текущата печалба или загуба и другия всеобхватен доход в статията *разход за обезценка на финансови активи* и като коректив спрямо *резерва по финансови активи*, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в отчета за собствения капитал. Капиталовите инструменти не подлежат на обезценка.

През периода на държане на дългови ценни книжа, класифицирани като по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, Групата признава приходи от лихви по метода на ефективния лихвен процент (*Приложение № 2.11.1.7*).

Дивидентите по капиталови ценни книжа, класифицирани като финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се признават и отчитат в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (печалбата или загубата за годината) по статия *„други доходи от дейността, нетно”*, към момента, когато се установи, че Групата е придобила правото върху тези дивиденди.

2.11.1.3.3. Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата

Групата класифицира в категорията *финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата* инструменти, които са държани за търговия, както и финансови активи, определени при първоначалното им признаване като такива по справедлива стойност през печалбата или загубата, или финансови активи, които задължително се изисква да бъдат оценявани по справедлива стойност съгласно МСФО 9. Финансовите активи се класифицират като държани за търговия, ако са придобити с цел продажба или повторно придобиване в кратък срок. Деривативите, също се класифицират като държани за търговия, освен ако не са определени като ефективни хеджингови инструменти.

Ръководството определя даден инструмент при първоначалното му признаване като такъв по справедлива стойност през печалбата или загубата единствено и само, ако по този начин ще се елиминира или значително намали счетоводно несъответствие, което би се получило при признаването на печалби и загуби от различната база на оценяване на определени активи и пасиви, които има корелационна връзка на оценките. Определянето става на ниво отделен инструмент.

Групата няма практика да инвестира във финансови активи с цел печалби от пазарни флукутации и маржове.

2.11.1.4. Прекласификация на финансови активи

Групата не прекласифицира финансовите си активи след първоначалното им признаване, освен при изключителни обстоятелства, свързани с промяна в бизнес модела за управление им. Прекласификация на финансови активи се прилага перспективно, считано от датата на настъпване на промяната, която е породила като:

а) при прекласификация на финансови активи по амортизирана стойност към финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, справедливата стойност се определя на датата на прекласификацията, и всяка печалба или загуба от разликата между амортизираната стойност и справедливата стойност, се признава в друг всеобхватен доход. Ефективният лихвен процент и оценяването на очакваните кредитни загуби не се коригира в резултат на прекласификацията.

б) при прекласификация на финансови активи по амортизирана стойност към финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата, справедливата стойност се определя на датата на прекласификацията, и всяка печалба или загуба от разликата между амортизираната стойност и справедливата стойност, се признава в печалбата или загубата.

в) при прекласификация на финансов актив по справедлива стойност през друг всеобхватен доход към финансови активи по амортизирана стойност, справедливата стойност на съответния актив на дата на прекласификацията се приема за неговата „намерена” амортизирана стойност. Кумулативната печалба или загуба, натрупана в друг всеобхватен доход, се изписва от собствения капитал (резерв от финансови активи, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход) и се коригира за сметка на справедливата стойност на финансовия актив към датата на прекласификацията. Финансовият актив се оценява на датата на прекласификацията все едно винаги е бил отчитан по амортизирана стойност като корекцията засяга друг всеобхватен доход, но не засяга текущата печалба или загуба. Ефективният лихвен процент и оценяването на очакваните кредитни загуби не се коригира в резултат на прекласификацията.

г) при прекласификация на финансов актив по справедлива стойност през друг всеобхватен доход към финансови активи по справедлива стойност през печалба или загубата, този актив продължава да се оценява по справедлива стойност. Натрупаната печалба или загуба в друг всеобхватен доход се рециклира от собствения капитал (резерв от финансови активи, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход) в текущата печалбата или загуба.

2.11.1.5. Споразумения за репо сделки

Групата сключва договори с ценни книжа по силата на споразумения за обратна продажба/покупка на идентични книжа на предварително определена бъдеща дата по определена фиксирана цена (репо-споразумения). Закупените книжа, подлежащи на обратна продажба (обратно репо) на определена бъдеща дата не се признават в отчета за финансовото състояние. Изплатените суми се отчитат като вземания по репо-споразумения с клиенти и/или банки, обезпечени със съответните ценни книжа. Разликата между закупната цена и цената за обратна продажба се третира като лихва и се начислява за периода на споразумението, като се прилага методът на ефективния лихвен процент.

Ценните книжа, продадени по споразумения за обратно откупуване (репо), продължават да се отчитат в отчета за финансовото състояние като активи по справедлива стойност в печалбата и

загубата или като активи на разположение за продажба. Получените суми от продажбата се отчитат като задължения по репо-сделки. Разликата между продажната цена и тази на обратната покупка се третира като разход за лихва и се начислява за периода на споразумението на база на метода на ефективната лихва.

2.11.1.6. Отписване на финансови активи

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на Групата, когато: а) договорните права за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли; или б) договорните права са прехвърлени от Групата или тя ги държи, но е поела задължение да прехвърли получените от нея парични потоци на трето лице без съществена забава (така нар. pass-through” споразумение). Даден трансфер се счита, че води до отписване когато: а) Групата е прехвърлила по същество съществената част от рисковете и ползите от актива на получателя, или б) тя нито е прехвърлила, нито е задържала съществена част от рисковете и ползите, но тя, обаче, е прехвърлила контрола върху актива. Приема се, че Групата е прехвърлила контрола само ако получателят има практическата възможност да се разпорежда свободно и без всякакви ограничения и продава актива на трети несвързани лица.

Ако Групата продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, или е запазила контрола, тя продължава да признава актива в отчета за финансовото състояние до степеня, до която тя е въввлечена в инструмента, но признава и съответното асоциирано задължение (пасив) за получените средства. И двете, и активът и пасивът се оценяват на база и метод, които да отразяват по най-адекватен начин правата и задълженията, които са останали за Групата. Ако продължаващото участие е под формата на гаранция върху прехвърления актив, то се оценява съгласно политиката за финансови гаранции, а ако е под формата на пут или кол опции – по тяхната справедлива стойност.

2.11.1.6.1 Модифициране поради съществена промяна в сроковете и условията

Групата модифицира финансовия актив, когато сроковете и условията биват предоговорени до степен, при която може да се твърди, че на практика се касае за нов актив, а разликата се отчита като печалба или загуба от отписване, доколкото загубата от обезценка не е вече записана. Новосъздадените активи се класифицират като Фаза 1 за целите на изчисление на очаквана кредитна загуба (ECL). Когато модифицирането на финансов актив, доведе до отписване на съществуващия финансов актив и последващо признаване на модифицирания финансов актив, модифицирания актив се счита за нов.

При оценката дали да се отпише даден актив, Групата отчита и следните допълнителни фактори: промяна във валутата на кредита, промяна в контрагента, дали промяната е такава, че инструментът вече няма да отговаря на критерия за SPPI тестове (плащания по главница и лихва).

2.11.1.7. Обезценка на финансови активи

Подход на очакваните кредитни загуби

Подходът на очакваните кредитни загуби се базира на концепцията, че определят и отчитат кредитната загуба за финансовите инструменти към всяка отчетна дата в размер, равен на очакваните

кредитни загуби за целия срок на инструмента, ако кредитният риск на този финансов инструмент се е увеличил значително след първоначалното признаване. Ако към отчетната дата кредитният риск на финансов инструмент не се е увеличил значително след първоначалното признаване, предприятието оценява коректив за загуби за този финансов инструмент в размер, равен на очакваните кредитни загуби за 12 месеца. За целта банката е разработила свой комплекс от критерии за установяване на наличие на увеличен кредитен риск. 12-месечната очаквана загуба представлява частта от очакваната кредитна загуба за цял живот, която би възникнала в резултат на събития на неизпълнение, свързани със съответния инструмент и които е възможно да се случат в рамките на 12-месечен период от датата на баланса. Както очакваните кредитни загуби за целия живот на финансовия актив, така и 12-месечните, се изчисляват на индивидуална или колективна база, в зависимост от спецификата на всеки портфейл от финансови инструменти.

За целите на прилагане изискванията за обезценка на финансови активи, Групата е приела Политика за обезценка на промени в кредитно качество, определяне на очаквани кредитни загуби, съгласно МСФО 9 и категоризиране на рисковите експозиции, съгласно Регламент (ЕС) №575/2013, която политика представлява рамката от принципи, критерии, правила и подходи за определяне на очаквани кредитни загуби. Банката прилага индивидуален модел и колективен модел за определяне на обезценката, съобразен с особеностите на съответния тип финансов инструмент и неговите рискови характеристики, разработени на база установения с МСФО 9 общ подход. Анализът на промените в кредитното качество на финансовите активи спрямо първоначалното им признаване определя рисковата им класификация в три основни фази, както и последващото признаване на обезценка:

Фаза 1 (редовни експозиции) – класифицират се финансови инструменти без индикация за увеличение на кредитния риск спрямо първоначалната оценка. Групата признава 12-месечна обезценка за очаквани кредитни загуби за финансови активи, класифицирани във Фаза 1. Лихвените доходи се признават по метода на ефективната лихва върху брутната балансова стойност на актива.

Фаза 2 (експозиции с нарушено обслужване) – класифицират се финансови инструменти със значимо увеличение на кредитния риск, но без обективни доказателства за настъпила фактическа обезценка / основания за понесени загуби (експозицията не е в неизпълнение). Групата признава обезценка за очаквани кредитни загуби за целия срок на инструмента при класификация във Фаза 2. Лихвените доходи се признават по метода на ефективната лихва върху брутната балансова стойност на актива.

Фаза 3 (експозиции с кредитна обезценка) – класифицират се финансови инструменти не само със значимо увеличение на кредитния риск, но и с обективни доказателства за наличие на реално настъпила обезценка (експозиции за които е налице „неизпълнение“). Групата признава обезценка за кредитни загуби за целия срок на инструмента при класификация във Фаза 3. Лихвените доходи се признават по метода на ефективната лихва, но върху нетната балансова стойност на инструмента, т.е. след приспадане на коректива за обезценка за кредитни загуби.

Закупен или първоначално създаден финансов актив с кредитна обезценка – отчита се по справедлива стойност към дата на първоначално признаване. Лихвеният приход се признава съгласно коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент. Групата признава допълнителна обезценка/(възстановяване) за очаквани кредитни загуби по тези инструменти доколкото те са предизвикани от последваща промяна в преценката за тях.

Очакваната кредитна загуба на даден финансов инструмент се установява като разлика между договорните парични потоци, и всички парични потоци, които банката очаква да получи, дисконтирани с доближаване до първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват и паричните потоци от продажбата на държаното обезпечение или други кредитни подобрения, които представляват неразделна част от условията на договора.

Признаването на обезценката за очаквани кредитни загуби се извършва на три етапа.

Когато след първоначалното признаване на актива не е настъпило съществено увеличение на кредитния риск, корективът за обезценка се базира на очакваната кредитна загуба, която възниква в резултат на събития по неизпълнение възможни за проявление през следващите 12 месеца (12-месечна очаквана кредитна загуба).

За експозиции, за които е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, провизия за обезценка се признава по отношение на кредитната загуба, очаквана през целия оставащ срок на експозицията, независимо от момента на възникване на неизпълнението (очаквана кредитна загуба за целия срок на инструмента). Поради това оценката на кредитния риск и установяване на значителна промяната в него спрямо периода на първоначално отпускане, представляват ключов момент при определянето и изчислението на обезценката за кредитни загуби. Така изменението на провизията (коректива) за обезценка за кредитни загуби отразява не нивото на кредитен риск изобщо, а относителната му промяна към датата на отчета, като оценката е свързана с множество допускания и предположения.

Когато в последващи периоди кредитното качество на финансовия инструмент се подобри, така че повече не е налице завишен кредитен риск спрямо първоначалното признаване на актива, провизията (корективът) за обезценка се коригира така, че той отново да отразява очакваните кредитни загуби за 12 месеца.

Приетите от групата критерии за значително увеличение на кредитния риск и риска от неизпълнение по видове финансови активи са оповестени в Приложение № 2.25.1.2.

Основните рискови параметри при определянето на очакваните кредитни загуби на ниво тип финансов инструмент включват:

Експозиция при неизпълнение (EAD) – приблизителна оценка на размера на експозицията към бъдещия момент на неизпълнение, вземайки предвид всички бъдещи промени в експозицията след отчетната дата на баланса, плащанията на главница и лихва, бъдещи тегления по кредитни ангажименти и начислената лихва по неизвършени плащания;

Вероятност от неизпълнение (PD) – приблизителна оценка на вероятността даден контрагент да не изпълни договорните клаузи, свързани с изплащане на дълга за определен времеви хоризонт;

Загуба при неизпълнение (LGD) – приблизителна оценка на загубата в случай, че настъпи събитие на неизпълнение към определен момент. Тя се измерва чрез разликата между дължимите договорни парични потоци и тези които кредиторът би очаквал да получи, включително от реализирането на обезпечение;

Ликвидационна стойност (LV) - най-добрата приблизителна оценка на банката за възстановимата стойност на обезпечението към датата на оценка, предвид пазарните условия при сценарий, в който банката веднага започне процедура по принудително изпълнение (нетен паричен

поток от незабавна продажба към датата на оценката);

Дисконтов фактор - е фактор за намиране на настоящите стойности на очакваните парични потоци по кредитните улеснения. При определянето на настоящата стойност на очакваните парични потоци банката използва оригиналния (първоначалния) ефективен лихвен процент.

Исторически зависимости на компоненти от модела и определени макро-икономически показатели за отчитане на влиянието на прогнозите за бъдещето развитие на икономиката върху качеството на кредитния си портфейл.

През 2024 г. групата калкулира PD на база миграционни матрици по години. С всяка приключена календарна година периодите на миграционните матрици се увеличава с един (една матрица) осреднени миграционни матрици от поведенчески и апликационни рейтинги на клиенти физически лица и юридически лица и изчислява 30 годишно PD (Lifetime PD). За PD за целия живот Групата прилага PD от втората година в зависимост от остатъчния срок на експозицията на клиента. Използват се две отделни матрици за юридически лица и за физически лица. При зареждането на матриците в FLI (forward-looking information) модула се използват 2 макроикономически показателя за безработица, който се ползва за матрицата за физически лица и цени на имоти – за матрицата за юридически лица.

Елементите при определяне на очакваните кредитни загуби на финансовите инструменти са обобщени както следва:

Очакваната 12 месечна кредитна загуба (ECL) за редовни експозиции (Фаза 1) се изчислява, съгласно следната формула:

$$ECL = (EAD \text{ обезпечена част} \times PD_{12m} \times LGD) + (EAD \text{ необезпечена част} \times PD_{12m} \times LGD)$$

Където:

EAD обезпечена част – това е частта от експозиция към момента на обезценката, която е обезпечена с ликвидационната стойност на приемливи обезпечения

EAD необезпечена част – това е частта от експозиция към момента на обезценката, която е не е обезпечена с ликвидационната стойност на приемливи обезпечения

Очакваната кредитна загуба (ECL) до края на живота на финансовия инструмент за експозиции с нарушено обслужване (Фаза 2) се изчислява, съгласно следната формула:

$$ECL = (EAD \text{ обезпечена част} \times PD_{lifetime} \times LGD) + (EAD \text{ необезпечена част} \times PD_{lifetime} \times LGD)$$

Очакваната кредитна загуба (ECL) до края на живота на финансовия инструмент за експозиции с кредитна обезценка (Фаза 3) се изчислява, съгласно следната формула:

$$ECL = EAD \times PD_{lifetime} \times LGD \text{ индивидуално}$$

Нетният ефект от изменението на приблизителната оценка на очакваните кредитни загуби по финансовите инструменти се представя в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (печалбата или загубата за годината) по статия „нетна загуба за обезценка на финансови активи”. Всяко възстановяване на обезценка по кредитни загуби също се отразява за сметка на коректива и текущата печалба или загуба за периода на възстановяване.

За финансови активи по амортизирана стойност натрупаният коректив намалява брутната балансова стойност на инструмента в отчета за финансовото състояние. За дългови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, очакваната кредитна загуба е част от негативната промяна в справедливата стойност, дължаща се на увеличен кредитен риск. Тъй като тези активи се представят по справедливата им стойност в отчета за финансовото състояние, нетното изменение в справедливата стойност се представя в собствения капитал (резерв от финансови активи, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход) през друг всеобхватен доход, включително и ефектът от обезценката.

При последващо отписване на инструмента, натрупаният коректив се признава в печалбата или загубата за периода.

Оценка на обезпеченията

С цел да намали съществено своя кредитен риск по отношение на финансовите активи, Групата изисква от своите клиенти обезпечения. Те са под различна форма – парични средства, ипотека върху недвижими имоти и други обезпечения.

За целите на изчислението на очакваните кредитни загуби се определя справедливата стойност на обезпеченията по съответния финансов инструмент, при първоначалното изчисление, и след това – веднъж годишно. В самата формула справедливата стойност допълнително се коригира с комплекс от коефициенти, чрез които се отчитат рисковете по реализацията и стойността на парите във времето. Методите и моделите за определяне на справедливата стойност са: метода на пазарните аналози, метод на капитализиране на бъдещите парични приходи и метод на осъвременена производствената стойност. Доколкото е възможно, Групата използва пазарни данни за оценяване на финансовите активи, държани като обезпечение. Други финансови активи, на които пазарната стойност не може да се определи, се оценяват с помощта на модели. Нефинансовите обезпечения, като недвижими имоти, се признават въз основа на оценките, предоставени от независими оценители. В случаите на жилищни имоти за клиенти граждани и малък бизнес, Групата прилага годишна индексация на база на публична статистическа информация на НСИ за изменението на цените по градове и региони. Индексацията при жилищни имоти се прилага само, когато изменението в цените не индикира годишен спад по-голям от 10%.

Групата е запазила своята политика от предходни години относно придобиването на обезпечения срещу дълг. Към датата на придобиване се определя дали даденият актив ще се използва във вътрешнооперативната дейност или ще се държи за продажба. В зависимост от конкретните намерения той се класифицира или към собствените имоти и други материални дълготрайни активи, или към инвестиционните имоти, респ. към други активи придобити от обезпечения.

Обичайно оценката на обезпеченията, вкл. на активите, придобити срещу дълг подлежат на годишна оценка от независими външни оценители, а през периода на две такива оценки – на задължителен вътрешен преглед от оценителите на Групата.

2.11.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Финансовите пасиви на Групата включват: задължения към банки и клиенти по привлечени депозити, привлечени средства по договори за кредит и други договори, задължения по лизинг и други текущи задължения.

Групата класифицира своите задължения, дълговите инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови пасиви или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти. Групата определя класификацията на финансовите си пасиви в момента на тяхното възникване. Всички финансови пасиви, притежавани от Групата са класифицирани като финансови пасиви, последващо оценявани по амортизирана стойност.

Разликите възникващи от промени в собствения кредитен риск за финансови инструменти, определени за отчитане по справедлива стойност в печалбата или загубата се отчитат в резерв от финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, без последващо рекласифициране в отчета за печалбата и загубата, и другия всеобхватен доход.

Първоначално те се признават в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизирана стойност по метода на ефективната лихва.

Разходите за лихви се отчитат текущо в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (печалбата или загубата за годината) систематично за периода на инструмента.

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението по тях се уреди, отмени или насрещната страна загуби правото си на упражняване.

2.11.3. Нетиране на финансови активи и финансови пасиви

Финансовите активи и пасиви се нетират и нетната сума се представя в отчета за финансовото състояние на Групата само в случаите, когато е налице законно основание признатите суми да се нетират, както и когато съществува намерението те да бъдат уредени на нетна база или реализирането на активите и уреждането на пасивите да бъде извършено едновременно.

2.11.4. Финансови гаранции и неусвоени ангажменти

Условните задължения са задължения възникнали в резултат на минали събития, съществуването на които може да се потвърди само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат напълно контролирани от Групата или не е вероятно да се появи необходимост от изходящ поток от ресурси за погасяване на задължението. Групата предоставя в хода на обичайната си дейност банкови гаранции с характер на заместител на кредит, гаранции за добро изпълнение, тръжни, митнически гаранции, акредитиви на своите клиенти. Тя ги третира като условни ангажменти до настъпване на събитие, което води до възникване на реално задължение за нея да направи плащане към контрагент на нейния клиент, в чиято полза е издадена съответната гаранция. Такова събитие е предявяване към Групата за плащане на поетия ангажмент.

Финансовите гаранции се признават първоначално (към състава на *провизии*) по справедлива стойност, която представлява получената такса (премия). Последващо, задължението на Групата по всяка финансова гаранция се измерва с по-високата сума от двете: а) първоначално признатата стойност минус амортизираната част от нея, призната в печалбата или загубата, и б) обезценката за очаквани кредитни загуби (съгласно МСФО 9).

Нетният ефект от изменението на приблизителната оценка на очакваните кредитни загуби по

предоставени финансови гаранции, акредитиви и неусвоени ангажименти се представя в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (печалбата или загубата за годината) по статията „нетна загуба за обезценка на финансови активи”, а корективът на очакваните кредитни загуби се представя като провизия в отчета за финансовото състояние.

Таксата, събирана за издавани банкови гаранции се амортизира на линейна база за периода на гаранциите и се представя в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход към статията “приходи от такси и комисиони”.

Неусвоените кредитни ангажименти (улеснения) и акредитивите са ангажименти, при които за период от време, Групата се е задължила да осигури на своя клиент кредит по предварително договорени условия.

Номиналната стойност на финансовите гаранции, неусвоените кредитните ангажименти (където кредитът е договорен на пазарни условия) и акредитивите не се признава и отчитат в отчета за финансовото състояние. Тази стойност, заедно с признатите загуби се оповестява в приложенията към финансовия отчет (*Приложение № 29*).

2.11.5. Деривативни инструменти

Групата няма деривативни инструменти към 31.12.2024 г. и към 31.12.2023 г.

2.12. Лизинг

На началната дата на лизинга, която е по-ранната от двете дати - датата на лизинговото споразумение или датата на ангажирането на страните с основните условия на лизинговия договор, Групата прави анализ и оценка дали даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг. Даден договор представлява или съдържа лизинг, ако по силата на него се прехвърлят срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време.

Прехвърляне на контрол върху използването на актива е налице, когато Групата в качеството ѝ на клиент едновременно получава:

- правото да ръководи използването на определения актив – да определя по какъв начин и с каква цел да използва актива през срока на ползването му;
- правото да получи по същество пряко или не пряко всички икономически ползи от употребата на актива през срока на ползването му – чрез използване, държане или преотдаване на лизинг на актива.

2.12.1.1. Групата като лизингополучател

Групата прилага изискванията на МСФО 16 за всички лизингови договори в качеството ѝ на лизингодател и за всички лизингови договори в качеството ѝ на лизингополучател, с изключение на договорите за ползване на софтуерни лицензи за целите на банковата дейност, лизингови договори със срок под 12 месеца и лизингови договори с ниска стойност на ползвания актив, които се признават директно като текущи разходи в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на база линеен метод за периода на лизинга.

Групата не се е възползвала от практическата целесъобразна мярка на МСФО 16, която позволява на лизингополучателя за всеки клас идентифициран актив да не отделя нелизинговите от

лизинговите компоненти, а вместо това да отчита всеки лизингов компонент и свързаните с него нелизингови компоненти като отделен лизингов компонент. За договори, които съдържат лизинг на един или повече лизингови и нелизингови компоненти, Групата прилага политика да разпределя възнаграждението по договори, които съдържат лизингови и нелизингови компоненти, на база относителните единични цени на лизинговите компоненти и съвкупната единична цена на нелизинговите компоненти.

Първоначално признаване

Групата признава актив с „право на ползване” и „задължение по лизинг” в отчета за финансовото състояние на датата на стартиране на лизинговите договори (датата, на която основният актив е на разположение за ползване от страна на Групата-лизингополучател).

Активи с „право на ползване“

Активът с право на ползване се отчита първоначално по цена на придобиване, която включва сумата на първоначалната оценка на пасива по лизинга, първоначалните преки разходи, разходите за демонтаж, преместване и възстановяване, както и извършени предишни плащания минус суми за предоставени стимули.

При последващо оценяване на актива с право на ползване се прилагат изискванията на МСС 16 като се използва модела по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и начислените обезценки. Групата амортизира актива с „право на ползване” за по-краткият период от полезния живот и срока на лизинговия договор. Ако собствеността върху актива се прехвърля по силата на лизинговия договор до края на срока на договора, тя го амортизира за полезния му живот.

Всички корекции на задължението за лизинг коригират и актива с право на ползване, а ако той е напълно амортизиран – се отчитат като текущ разход в текущата печалба или загуба.

Активите с „право на ползване” се тестват за обезценка в съответствие с МСС 36 Обезценка на активи, като се прилага политика за определяне и отчитане на обезценката, аналогична на тази при имотите и оборудването (дълготрайните материални активи). Възстановимата стойност на активите с „право на ползване” е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се определят като разлика между възстановимата и балансовата стойност (когато възстановимата стойност е по-ниска от балансовата), и се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като други административно-оперативни разходи.

Активите с „право на ползване” са представят към “имоти, оборудване и активи с право на ползване” в отчета за финансовото състояние, а тяхната амортизация – към разходи за амортизация в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Задължение по лизинг

Задължение по лизинг се признава първоначално по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата. Те включват:

- фиксирани плащания (включително фиксирани по същество лизингови плащания), намалени с подлежащите на получаване лизингови стимули;
- променливи лизингови плащания, зависещи от индекси или проценти първоначално оценени, използвайки индексите или процентите на датата на стартиране на лизинга;
- цената за упражняване на опцията за покупка, ако е достатъчно сигурно, че Групата-лизингополучател ще ползва тази опция;
- плащания на санкции за прекратяване на лизинговите договори, ако в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на Групата-лизингополучател;
- сумите, които Групата очаква да плати на лизингодателите като гаранции за остатъчна стойност.

Променливите лизингови плащания, които не зависят от индекси или проценти, а са свързани с изпълнение или с използването на основния актив, не се включват в оценката на задължението по лизинг и в актива с „право на ползване“. Те се признават като текущ разход в периода, в който настъпи събитието или обстоятелството, довело до тези плащания и се включват към други административно-оперативни разходи, в печалбата и загубата за годината.

Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в договора, ако той може да бъде непосредствено определен или с диференциален лихвен процент на Групата, която тя би плащала в случай, че заеме финансови средства, необходими за получаването на актив със сходна стойност на актива с „право на ползване“, за сходен период от време, при сходно обезпечение и в сходна икономическа среда. Групата прилага като диференциален лихвен процент лихвените проценти по срочни депозити съгласно лихвения си бюлетин, съответстващи на сроковете и на видовете контрагенти по лизинговите договори.

Лизинговите плащания (вноски) съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихва) и припадащата се част от лизинговото задължение (главница). Финансовите разходи се начисляват в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на Групата през периода на лизинга на периодична база, така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение, като се представят като „разход за лихва“.

Задълженията по лизинг се представя в отчета за финансово състояние в статията „други пасиви“.

Групата оценява последващо задължението по лизинг като:

- увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по задълженията по лизинг;
- намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизингови плащания;
- преоценява балансовата стойност на задълженията по лизинг, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор;
- гаранциите за остатъчна стойност се преразглеждат и коригират, ако е необходимо към края на всеки отчетен период.

Групата преоценява задълженията си по лизинг (при което извършва и кореспондиращи записвания към съответните активи „право на ползване“), когато:

- има промяна в срока на лизинга или е възникнало събитие или обстоятелство, което е довело до промяна в оценката на опцията за закупуване, при което коригираните задължения по лизинг се преизчисляват с коригиран дисконтов процент;
- има промяна в плащанията за лизинг, произтичаща от промяна в индекс или процент или има промяна в сумите, които се очаква да бъдат дължими по гаранции за остатъчна стойност, при което коригираните задължения по лизинг се преизчисляват с непроменения (оригиналния) дисконтов процент (освен когато промяната в лизинговите плащания, произтича от промяна в плаващите лихвени проценти, в този случай се използва коригиран дисконтов процент, който отразява промените в лихвения процент);
- лизинговият договор е изменен и това изменение не е отразено като отделен лизинг, в този случай задължението по лизинг се преизчислява като се базира на срока на променения лизингов договор, дисконтирайки променените лизингови плащания с коригиран дисконтов процент към датата на влизане в сила на изменението.

Краткосрочни лизингови договори и лизингови договори, по които основният актив е с по-ниска стойност

Групата прилага освобождаването по реда на МСФО 16 от изискването за признаване на актив с „право на ползване“ и задължение по лизинг за лизинговите си договори на активи на ниска стойност, представляващи наем на банкомати (АТМ), които Групата счита, че са на ниска стойност като нови и се използват самостоятелно в Групата, без да са зависими и тясно свързани с други активи.

Плащанията във връзка с краткосрочни лизингови договори и лизингови договори, по които основният актив е с ниска стойност се признават директно като текущ разход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

2.12.1.2. Групата като лизингодател

Групата класифицира всеки от своите лизингови договори като договор за оперативен или договор за финансов лизинг. Когато с договора за лизинг се прехвърлят по същество всички съществени рискове и стопански изгоди от собствеността върху основния актив, той се класифицира като договор за финансов лизинг, всички останали договори се класифицират като договори за оперативен лизинг.

Когато Групата е междинен лизингодател, тя отчита основния лизинг и договорът за преотдаване като два отделни договора. Договорът за преотдаване се класифицира като финансов или оперативен в зависимост от актива с „право на ползване“, възникнал по основния договор.

Оперативен лизинг

Приходите от наем от оперативните лизинги се признават от Групата на линейна база за периода на лизинговия договор. Първоначалните преки разходи, извършени във връзка с постигането на оперативния лизинг, се прибавят към балансовата стойност на основния актив и се признават като разход през срока на лизинговия договор на линейна база.

Основният актив, предмет на лизинговия договор, остава и се представя в отчета за финансовото състояние на Групата.

Финансов лизинг

Групата признава и представя активите, държани по силата на договор за финансов лизинг, в своя отчет за финансово състояние под формата на лизингово вземане, чиято сума е равна на нетната инвестиция в лизинговия договор. Лизинговите вземания са представени в отчета за финансово състояние на Групата към статията Предоставени кредити и аванси на клиенти.

Групата признава финансов доход (лихва по лизинг) през срока на лизинговия договор по модела на постоянна периодична норма на възвръщаемост от нетната си инвестиция в лизинга. Лихвените приходи се включват в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи на база ефективен лихвен процент.

Когато договорът съдържа лизингов и нелизингов компоненти Групата прилага МСФО 15, за да разпреди общото възнаграждение по договора между отделните компоненти.

2.13. Имоти, оборудване и активи с право на ползване

2.13.1. Имоти и оборудване

Имотите и оборудването (дълготрайните материални активи) на Групата са представени във финансовия отчет по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите и оборудването се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

Групата е определила стойностен праг от 150 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се третират като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

От 01.01.2024 г. след първоначално признаване Групата прилага преоценъчен модел по справедлива стойност за земя и сгради. Всички останали класове дълготрайни активи се признават по себестойност или цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Справедливата стойност на земя и сгради се определя на база на оценки на лицензирани външни оценители и доказателства, основаващи се пазара на недвижими имоти. Основните приложими методи за оценка включват:

- Разходен подход и съответните методи: „Амортизационно възстановителна стойност“ и „Амортизационно възпроизводителна стойност“

- Приходен подход и съответните методи: „Метод на дисконтираните парични потоци“ и „Метод на капитализация“
- Сравнителен подход и съответно: „Метод на пазарните сравнения (аналози)“.

Честотата на преоценките зависи от промените в справедливите стойности на отчетните обекти от категорията на имотите, машините и съоръженията, които се преоценяват. Когато справедливата стойност на преоценяван актив значително се различава от балансовата му стойност, се изисква допълнителна преценка. Някои отчетни обекти от категорията на имотите, машините и съоръженията са изложени на значителни и чести промени в справедливата стойност и това налага ежегодна преценка. Такива чести преценки не са необходими за имоти, машини и съоръжения, чиито справедливи стойности търпят само незначителни промени. За тях преоценката на всеки три или пет години може да е достатъчна.

Преоценъчен модел – С третиране на корекцията като натрупаната амортизация се отписва за сметка на брутната балансова стойност на актива. На датата на преценка, нетната (балансиовата) стойност на актива се променя до неговата преоценена стойност като се коригира натрупаната амортизация, като в случаите, в които сумата на натрупаната амортизация е по-малка от ефекта на преоценката, брутната стойност на актива се коригира с разликата. Вземат се предвид и последвалите натрупани загуби от обезценка. Ако в резултат на преоценката стойността на актива е увеличена, увеличението, нетно от данъци, се признава в друг всеобхватен доход и се натрупва като Преоценъчен резерв. Увеличението от преценка се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход до степента, до която тя възстановява негативната преценка на същия актив, която преди това е призната в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. Когато балансовата стойност на един актив се намалява в резултат на преценка, намалението се признава първо в друг всеобхватен доход до степента, до която преди това е признат положителен преоценъчен резерв от преоценката на същия дълготраен актив и впоследствие в отчета за печалбата или загубата, ако кредитното салдо на преоценъчния резерв не е достатъчно.

Методи на амортизация

Групата използва линеен метод на амортизация на имоти и оборудване. Ползният живот по групи активи е определен в съответствие с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване и е както следва:

	години	%
▪ Сгради	65	1,5
▪ Машини, компютърна техника и оборудване	6,7-7	15-50
▪ Инвентар	6,7	15
▪ Автомобили	4	25
▪ Подобрения на наети помещения - за срока на наемния договор		

Определеният срок на годност на оборудването се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира проспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини, съоръжения и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части или на преустройство и реконструкция, се капитализират към стойността на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от стойността на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имоти и оборудване в отчета за финансовото състояние подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че те биха могли да се отличават трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната стойност в отчета за финансовото състояние, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имоти и оборудване е по-високата от двете: справедливата стойност без разходите за продажба или стойността в употреба. За определянето на стойността в употреба на активите, бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (печалбата или загубата за годината), по статия „други административно-оперативни разходи“.

Печалби и загуби от продажба

Имотите и оборудването се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат – при прехвърляне на контрола към получателя на актива.

Печалбите или загубите от продажба на активи се определят чрез сравняването на приходите от продажбата, определени по реда на МСФО15, и балансовата стойност в отчета за финансовото състояние на актива към датата на продажбата. Печалбите и загубите от продажба се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (печалбата или загубата за годината) по статия „други доходи от дейността, нетно“.

2.13.2. Активи с право на ползване

Активите с право на ползване се представят заедно с имоти и оборудване в отчета за финансовото състояние като прилаганата счетоводна политика е оповестена в *Приложение 2.12.1.1*. Групата използва линеен метод на амортизация на активите с право на ползване до живота на лизинговия договор.

2.14. Инвестиционни имоти

Групата третира като инвестиционни имоти, притежавани от нея недвижими имоти, които представляват сгради и части от сгради, отдавани под наем, земи, принадлежащи към отдаваните под наем сгради и такива, придобивани и държани с трайна инвестиционна цел.

Групата придобива имоти, които са служили и като обезпечение по необслужвани кредити, като ги класифицира като инвестиционни, когато нейното намерение е да ги отдава дългосрочно под

наем или заради очаквано в бъдеще нарастване на стойността на имота, поради определени негови качества и предимства.

Първоначално оценяване

Инвестиционните имоти първоначално се оценяват по цена на придобиване. Цената на придобиване на закупен инвестиционен имот включва неговата покупна цена и всички разходи, които могат пряко да бъдат отнесени към актива - професионални хонорари, комисиони за брокери, данъци по придобиване на имота и др. В първоначалната оценка се включват всички трайно прикрепени дълготрайни материални активи и други активи, без които инвестиционният имот не би могъл да осъществява предназначението си. Цената на придобиване на инвестиционните имоти, придобити като обезпечение по необслужвани кредити обичайно е цената определена на публичната продан или договорената между двете страни цена.

Последващо оценяване

Инвестиционните имоти са представени в отчета за финансовото състояние по историческа цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Последващите разходи, свързани с инвестиционен имот, се отразяват като увеличение на балансовата му стойност, когато водят до увеличаване на очакваните икономически изгоди спрямо първоначално определените. Всички други последващи разходи по поддръжката на имота се признават като текущи разходи за периода, през който са направени.

Методи на амортизация

Групата използва *линеен метод на амортизация* на сградите, включени в групата на инвестиционните имоти. Полезният живот по сградите, компоненти на инвестиционните имоти е в рамките на диапазона от 25-65 години. Земята не се амортизира.

Трансфери от и към групата “инвестиционните имоти” се прави когато има промяна в употребата на даден имот.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на инвестиционните имоти в отчета за финансовото състояние подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че те биха могли да се отличават трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната стойност в отчета за финансовото състояние, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (печалбата или загубата за годината) към статията „*други административно-оперативни разходи*”.

Печалби и загуби от продажба

Инвестиционните имоти се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди, или се продадат – при прехвърляне на контрола на получателя.

Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “инвестиционните имоти” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата, определени по реда на МСФО 15, и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към статията

“други доходи от дейността, нетно” в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината).

2.15. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Методи на амортизация

В Групата се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот по групи активи, както следва:

	Години	%
▪ Програмни продукти	5,10	20-10
▪ Лицензи	6,7	15

Обезценка на активи

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) към статията „други административно-оперативни разходи”.

Печалби и загуби от продажба

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди, или се продават – при прехвърляне на контрола на получателя. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата, определени по реда на МСФО 15, и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) към статията “други доходи от дейността, нетно”.

2.16. Нетекущи активи държани за продажба

Нефинансови активи се класифицират като държани за продажба, ако тяхната балансова стойност ще бъде възстановена чрез продажба, а не чрез продължаваща употреба в дейността на Групата. Тези активи, обичайно, са били първоначално приети от Групата като обезпечения и се придобиват в следствие от нея в резултат на замяна “дълг срещу собственост” от кредитополучатели, които не обслужват своите задължения съгласно договорните условия по кредита.

Нетекущи активи, класифицирани в тази група, са налични за незабавна продажба в тяхното настоящо състояние. Те се класифицират в тази категория само тогава, когато ръководството на Групата има ясни намерения и приоритети да извърши продажбата в обозримо бъдеще (до 1 година) като за целта са и започнати процедури по активно търсене на купувачи.

Нетекущи активи, класифицирани като държани за продажба, се представят в отчета за финансовото състояние отделно и се оценяват по по-ниската от балансовата стойност (първоначално, цена на придобиване) и справедливата им стойност, намалена с преките очаквани разходи по продажбата. Признатата обезценка се представя към статията „други административно-оперативни

разходи” в отчета за печалбите или загубите и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината).

Активите от тази класификационна група не се амортизират.

2.17. Активи, придобити от обезпечения

Активи, представляващи имоти и оборудване, придобити срещу дълг под формата на пълно или частично удовлетворение по даден кредит, първоначално се оценяват по цена на придобиване, включваща разходите по сделката.

След първоначалното си признаване, тези активи се оценяват по по-ниската от: тяхната балансова стойност или нетната им продажна цена.

Активите, придобити от обезпечения се представят в отчета за финансовото състояние към позицията „други активи” (Приложение № 21). Печалбите или загубите, свързани с реализацията на тези активи се представят в отчета за печалбите или загубите и другия всеобхватен доход (печалбата или загубата за годината) по статия „други доходи от дейността, нетно”.

2.18. Провизии

Провизии се признават, когато Групата има настоящо конструктивно или правно задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно че уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към датата на отчета за финансовото състояние за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен.

2.19. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения със служителите в Групата се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналят е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за печалбата или загубата или другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет Групата прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсирани отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено социално и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Доходи при прекратяване

Основно задължение на Групата като работодател в България е да извършва задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ), фонд “Гарантиране вземания на работниците и служителите” (ГВРС) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски са регламентирани в Кодекса за социално осигуряване (КСО), както и в Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Към Групата няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от Групата вноски по плановите с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Съгласно Кодекса на труда Групата в качеството ѝ на работодател е задължена да изплаща на персонала си обезщетение в размер на brutното трудово възнаграждение на съответния служител за два месеца при прекратяване на трудовото правоотношение с него поради пенсиониране. В случай, че служителят е придобил в Групата или в същата група предприятия десет години трудов стаж през последните двадесет години, обезщетението е в размер на brutното трудово възнаграждение за шест месеца. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал”, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, в статията „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет Групата назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните ѝ задължения към персонала за обезщетения при прекратяване на трудовото правоотношение при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква

да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиращи в България, където функционира и самата банка.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на трудовото и осигурително законодателство в България, Групата като работодател има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор на служители, преди пенсиониране, определени видове обезщетения.

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, вкл. и на база публично анонсиран план, (напр. за реструктуриране), да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите в случаите на доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.20. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на Групата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка в България за 2024 г. е 10 % (2023 г.: 10%).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението относно всички временни разлики на Групата към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или капиталова позиция в отчет за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансовата капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на

сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата (РБългария), в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Към 31.12.2024 г. отсрочените данъци върху печалбата на Групата са оценени при ставка, валидна и за 2024 г., която е в размер на 10% (31.12.2023 г.: 10%).

2.21. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти за целите на отчета за паричните потоци се състоят от парични средства в брой, по разплащателни сметки в други банки, предоставени депозити на други банки - на виждане и/или с оригинален срок до 3 месеца, както и салда по сметките с Централната банка, които са свободни от всякакви ограничения.

2.22. Акционерен капитал и резерви

Групата е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на **акционерен капитал**, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на Групата. Акционерите отговарят за задълженията на Групата до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.

Акционерният капитал представлява неподлежащия на разпределение капитал на Групата и е представен по номиналната стойност на издадените акции.

Групата е задължена да формира **Фонд Резервен (законов резерв)**, съгласно изискванията на Търговския закон от разпределение на печалбата (*Приложение 27*).

Резервът от финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход е формиран от разликата между балансовата стойност на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката.

Преоценъчният резерв се прехвърля към текущите печалби и загуби в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, когато финансовите активи се продадат или при наличие на трайни и продължителни обезценки. От 1 януари 2018 г. преоценъчният резерв на капиталовите инструменти при тяхното отписване не се рециклира в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в текущия резултат за периода.

Преоценъчен резерв на земя и сгради

От 01.01.2024 г. след първоначално признаване Групата прилага преоценъчен модел по справедлива стойност за земя и сгради. Ако в резултат на преоценката стойността на актива е увеличена, увеличението, нетно от данъци, се признава в друг всеобхватен доход и се натрупва като Преоценъчен резерв. То се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход до степента, до която тя възстановява негативната преоценка на същия актив, която преди това е призната в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. Когато балансовата стойност на един актив се намалява в резултат на преоценка, намалението се признава в друг всеобхватен доход до размера на положителния преоценъчен резерв. Ако кредитното салдо на преоценъчния резерв не е достатъчно, остатъкът от обезценката се признава в отчета за печалбата или загубата.

Дивиденди върху обикновените акции се признава като задължение и се намалява за сметка на натрупаните печалби, когато има решение на Общото събрание на акционерите.

2.23. Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на Групата се оценяват и представят на повтаряща се база и/или само се оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са:

а) за целите на оценката и представянето по справедлива стойност във финансовия отчет:

- ✓ *финансови активи* – ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход;
- ✓ *земя и сгради по преоценена стойност*

б) за целите на оповестяването по справедлива стойност във финансовия отчет:

- ✓ *финансови инструменти* – отчитани по амортизирана стойност, съгласно МСФО 9: ценни книжа по амортизирана стойност; вземания от банки, предоставени кредити и аванси на клиенти; задължения към банки и задължения към клиенти;
- ✓ *нефинансови активи* - инвестиционните имоти; активи държани за продажба.

Също така Групата определя справедлива стойност и на получаваните от нея обезпечения.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които Групата задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

В Групата са разработени вътрешни правила и процедури по измерването на справедливата стойност на различните видове активи и пасиви.

Групата прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. – да минимизира използването на ненаблюдаема информация.

Тя използва и трите допустими подхода, *пазарния, приходния и разходния подход*, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котирувани пазарни цени, пазарни аналози и дисконтирани парични потоци.

При наличие на активен пазар, Групата използва директни котирувани (некоригирани) цени за

определяне на справедливата стойност на съответния финансов инструмент.

В случаите, когато пазарът за даден финансов инструмент не е активен, Групата установява справедливата стойност, използвайки определена техника за оценка. Техниките за оценка включват използване на скорошни преки сделки между информирани, съгласни страни (ако има такива), справка с текущата справедлива стойност на други инструменти, които са сходни по същество, дисконтирани парични потоци и модели с цени на опции. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, разчита възможно най-малко на специфични за Групата оценки, включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при определянето на цена, и е съвместима с приетите икономически методологии за ценообразуване на финансови инструменти. Данните за техниките за оценка разумно представят пазарните очаквания и измервания за факторите на риск и доходност, присъщи на финансовия инструмент. Групата проверява техниките за оценка и тества валидността им, използвайки цени от явни текущи пазарни транзакции със същия инструмент или основани на други налични явни пазарни данни.

Справедливите стойности отразяват кредитния риск на инструмента и включват корекции за отчитане на кредитния риск на Групата и на отсрещната страна при необходимост. Оценките на справедливата стойност, получени от модели, се коригират според всички останали фактори, като ликвиден риск или несигурност на модела, до степента, в която според Групата трето лице, участващо на пазара, би ги взело под внимание при оценяване на сделка.

Определянето на справедливата стойност на нефинансови активи се прилага периодично (ежегодно). При определяне на справедливата стойност на инвестиционните имоти за целите на оповестяване във финансовия отчет, Групата използва експертизата на външни независими лицензирани оценители. Изборът на оценители се прави на база следните критерии: прилагани професионални стандарти, професионален опит и познания; репутация и пазарен статус. Периодично се преценява необходимостта от ротация на външните оценители. Приложението на оценъчните подходи и техники, както и използваните входящи данни за всеки случай на измерване на справедлива стойност, са обект на задължително обсъждане и координиране между външните експерти-оценители и съответните отговорни лица на Групата. Финалните оценки на справедливата стойност подлежат на одобрение от Групата. Справедливата стойност на активите, държани за продажба е договорената продажна цена между Групата и съответния купувач.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовите отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котирани (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котирани цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

Групата прилага справедлива стойност и от трите нива на йерархията.

За активите и пасивите, които се оценяват по справедлива стойност във финансовите отчети на повтаряема база, Групата прави преценка към датата на всеки отчет дали е необходим трансфер в

нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

За целите на оповестяванията на справедливата стойност, Групата групира съответните си активи и пасиви на база тяхната същност, основни характеристики и рискове, както и на съответното йерархично ниво на справедливата стойност (*Приложение № 2.24.2.1 и Приложение № 2.24.2.2*).

2.24. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на Групата. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

При изготвянето на финансовите отчети на Групата, нейното ръководство е необходимо да направи множество преценки, приблизителни оценки и допускания, които пряко оказват ефект върху стойностите на отчетените приходи, разходи, активи и пасиви, респ. на показатели в приложените оповестявания, вкл. на условните пасиви. Несигурностите, свързани с тези допускания и преценки могат да доведат до съществени корекции в балансовите стойности на засегнатите активи и пасиви.

Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени по-долу както следва:

2.24.1. Очаквани кредитни загуби

2.24.1.1. Определяне на очаквани кредитни загуби за финансови активи с нисък кредитен риск

За инструменти с нисък кредитен риск се приемат такива, за които рискът от неизпълнение е нисък, способността на контрагента да изпълнява договорните си задължения в краткосрочен план е стабилна, негативни промени в дългосрочен план на икономическите условия е малко вероятно да променят способността за изплащане на задълженията. За вземанията от банки и дълговите инструменти, отчитани по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, Групата приема към отчетната дата, че вероятността от настъпване на неизпълнение е малко вероятна, поради което определя за тях 12 месечни кредитни загуби. В случай, че в последващи отчетни периоди критериите за нисък кредитен риск престанат да бъдат изпълнени, банката извършва анализ по отношение на промяната в кредитния риск спрямо първоначалното признаване, за да прецени необходимостта от определяне на обезценка за загуби за целия срок на инструмента. Определянето на инструментите като такива с нисък кредитен риск изисква преценка. При формирането на тази преценка, Групата използва цялата разумна и аргументирана и уместна информация, която е достъпна без извършване на излишни разходи или усилия.

2.24.1.2. Определяне на очаквани кредитни загуби по видове финансови активи

Измерването на очакваната кредитна загуба за финансовите активи е област, която изисква съществени предположения за бъдещите икономически условия и поведение на контрагентите, клиентите и длъжниците (например вероятността контрагентите да не изпълнят задълженията си и произтичащите от тях загуби). За прилагането на тези предположения ръководството на банката прави редица важни преценки, като:

- определяне на критерии за идентифициране и оценка на значително увеличение на кредитния риск;
- избор на подходящи модели и предположения за измерване на очакваните кредитни загуби;
- установяване и оценка за взаимовръзката между историческите проценти на неизпълнение и поведението на определени макропоказатели, за да се отразят ефектите от прогнозите за тях в бъдеще при изчисленията на очакваните кредитни загуби.

Групата е разработила цялостна Политика за обезценка на промени в кредитно качество, определяне на очаквани кредитни загуби, съгласно МСФО 9 и категоризиране на рисковите експозиции, съгласно Регламент (ЕС) №575/2013, вкл. модели и конкретни техники, допускания и установени взаимовръзки между използваните във формулите величини, съгласно МСФО 9. Тя класифицира рисковите си активи в три рискови фази в зависимост от промените в кредитния риск след първоначалното признаване на актива и съответно оценява очакваните кредитни загуби на база 12-месечната вероятност от неизпълнение, ако няма промяна на кредитното качество (фаза 1) и на база на вероятността от неизпълнение за целия срок на инструмента (фаза 2 и фаза 3), при наличие на значително увеличение на кредитния риск. При определяне доколко значително е увеличен кредитният риск спрямо първоначалното признаване на актива банката използва цялата разумна и аргументирана информация, която е достъпна без извършване на излишни разходи или усилия.

Загубата при неизпълнение е преценка за вредите, които би претърпяла групата при настъпване на събитие по неизпълнение и се базира на разликата между договорните парични потоци и паричните потоци, които тя очаква реално да получи, включително от обезпечения и други кредитни улеснения. Съществена е преценка, която се прави при определянето на времето и размера на очакваните парични потоци по периоди, включително при определяне на стойността на обезпечението и факторите, които влияят на сумите на паричните потоци. Ръководството формира своите преценки на база исторически опит от загуби за активи, на които е присъщ кредитен риск и видовете обстоятелства, водещи до обезценка, сходни с онези в текущия портфейл, за да дефинира бъдещите парични потоци. Допълнително, при определяне размера на очакваните кредитни загуби банката използва и прогнозна информация относно очакваните промени в бъдеще на определени макроикономически условия и показатели.

Изчисленията на групата на очакваните кредитни загуби са резултат от комплексни модели, съдържащи набор от основополагащи допускания за избор на съответни входящи променливи и техните взаимовръзки. Елементите на моделите за очаквани кредитни загуби, които предполагат съществени допускания и преценки, са:

- Възприетите критерии за оценка дали е налице значително увеличение на кредитния риск и тяхното конкретно приложение, особено базиращите се на качествени характеристики;

- Разработването на самия модел на очаквани кредитни загуби, вкл. изборът и прилагането на конкретни формули и данни;
- Конкретното обвързване и усредняване на показателите за вероятностите на неизпълнение на база поведенчески рейтинг с помощта на миграционни матрици;
- Избор на прогнозни макроикономически показатели за участие във формулите за изчисление на очакваните кредитни загуби;

2.25.1.2.1. Моделиране и рискови параметри при определянето на очакваните кредитни загуби, свързани с вземания от банки

Групата прилага общия подход установен от МСФО 9 при определяне на очакваните кредитни загуби, свързани с вземанията от банки. Възприет е рейтинговият модел. Очакваните кредитни загуби се определят на индивидуално ниво (ниво отделен финансов инструмент-контрагент). Промяната в оценката на кредитния риск на финансовия инструмент е измервана чрез комплекс от критерии.

Групата обичайно използва публично наличната информация за присъдени рейтинги на банките-контрагенти от международно признати рейтингови агенции като Moody's, Standard & Poor's и Fitch. Групата е усъвършенствала модела си в частта за финансови инструменти без присъдена кредитна оценка от Moody's, Fitch и Standard & Poor's. При тях се взима предвид и наличието на кредитната оценка на друга призната организация АВКО (БАКР за българските банки и др.). Това се извършва при спазване на изискванията съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/1799 на комисията от 7 октомври 2016 година за определяне на технически стандарти за изпълнение по отношение на съотнасянето на кредитните оценки на агенциите за външна кредитна оценка за кредитния риск в съответствие с член 136, параграф 1 и член 136, параграф 3 от Регламент (ЕС) №575/2013. В предходни години финансовите инструменти без такъв кредитен рейтинг се оценяваха в зависимост от степента на кредитно качество за експозициите съотнесени спрямо съответното централно правителство на юрисдикцията, в която е учредена институцията. При липса на кредитна оценка от АВКО се присъжда кредитното качество в следната последователност - първо на компанията - майка (когато има такава), а в останалите случаи се прилага експертна оценка от компетентното рисково звено на база индивидуален анализ и преглед на външна кредитна оценка на институции от същата юрисдикция, опериращи в същия икономически сектор със сходни финансови и риск показатели и сходен бизнес модел. За финансови инструменти, при които не е възможно да се определи кредитен рейтинг се използва PD за категория SG базирана на публичната информация на Агенцията за външна кредитна оценка Moody's. Финансовите инструменти с определен външен кредитен рейтинг на банката-контрагент като „инвестиционен” се приема, че са с нисък кредитен риск, респ. за тях се изчисляват 12 месечни очаквани кредитни загуби. През 2024 г. Групата въведе промяна в Политика за обезценка на промени в кредитно качество, определяне на очаквани кредитни загуби, съгласно МСФО 9 и категоризиране на рисковите експозиции, съгласно Регламент(ЕС) №575/2013, а именно при спад в рамките на една година с повече от две степени на официалните външни кредитни оценки присъдени от следните международни рейтингови агенции: Moody's,

Standard & Poor's, Fitch или еквивалентна оценка за кредитоспособност (присъдена или одобрена от Агенция за външна кредитна оценка съгласно чл. 135 от Регламент (ЕС) №575/2013), в резултат на което финансовия инструмент получи под инвестиционен рейтинг, може да бъде самостоятелен индикатор за завишен кредитен риск и за категоризиране във Фаза 2 или Фаза 3.

Приетите от групата критерии за наличие на значително нарастване на кредитния риск и риск от неизпълнение спрямо първоначалната оценка на риска при признаването на финансовия инструмент включват: а) автоматични критерии: дни просрочие; затруднена комуникация (обмен), водещ до вероятно евентуално неизпълнение; обявяване в несъстоятелност на банката-контрагент; и б) допълнителен критерии (активиращи се само в комбинация с автоматичните критерии): всяко намаление на официалния външен кредитен рейтинг на банката-контрагент спрямо първоначалния рейтинг, присъден от съответните международни рейтингови агенции.

Групата използва публична информация за определяне на основните рискови параметри - вероятност от неизпълнение (PD) и загуба при неизпълнение (LGD), базирана на Агенцията за външна кредитна оценка Moody's (Annual Default Study: Corporate Default and Recovery Rates и Sovereign Default and Recovery Rates). За финансовите инструменти, класифицирани във Фаза 3 LGD се определя в зависимост от наличието на обезпечение и очакваните парични потоци, договорени с контрагента в извънсъдебно споразумение, като се разглеждат и претеглят различни сценарии.

Очакваната 12 месечна кредитна загуба (ECL) за редовни експозиции по вземания от банки (Фаза 1) се изчислява, съгласно следната формула:

$$ECL = EAD * PD * LGD$$

Очакваната кредитна загуба (ECL) до края на живота на вземания от банки за експозиции с нарушено обслужване (Фаза 2) и за експозиции с кредитна обезценка (Фаза 3) се изчислява, съгласно следната формула:

$$ECL = EAD * PDLifetime * LGD$$

2.25.1.2.2. Моделиране и рискови параметри при определянето на очакваните кредитни загуби, свързани с предоставени кредити и аванси на клиенти

Групата прилага общия подход на МСФО 9 за определянето на очакваните кредитни загуби на предоставени кредити и аванси на клиенти на база вътрешно разработени политики, правила, модели и техники за изчисление. Ежемесечно се извършва преглед и анализ на всички кредити за оценка на рисковите експозиции, като се анализират всички настъпили нови събития, обстоятелства и факти.

Очакваните кредитни загуби се определят на индивидуално (експозиция и/или свързана група експозиции) и колективно ниво (подпортфейли). При изчисленията и анализите се вземат предвид наличието или отсъствието на обективни индикатори за значително нарастване (намаление) на кредитния риск и риска от неизпълнение. Такива индикатори са тези събития, които са възникнали след първоначалното признаване на експозицията и които оказват влияние върху очакваните бъдещи

парични потоци по експозицията. Групата текущо наблюдава основно следните индикатори, за да оцени промяната в кредитния риск, като използва вътрешна и външна информация, а именно: дни просрочие, наличие на мерки по реструктуриране, анализ на финансови показатели на кредитополучателя, взаимоотношения с банката, наличие на задължнялост в други банки, наличие на запори, наличие на репутационен риск и т.н. През 2024 г. групата продължи задълбочения преглед на качеството на количествените критерии за кредитен риск, в това число наблюдаваше тенденции за влошаване на финансовите показатели в междинните финансови отчети на компаниите.

Приетите от групата критерии за измерване наличието на значително нарастване на кредитния риск и риск от неизпълнение спрямо нивото на риска при първоначалното признаване на финансовия инструмент, са свързани със спецификата на продукта, респ. характеристиките на обособения подпортфейл при използване на достъпна, аргументирана и разумна информация. Приетите критерии от групата са обособени в две групи: а) *автоматични критерии*: дни просрочие; мерки по реструктуриране и финансови показатели (където е приложимо) и б) *допълнителни критерии*: започнато принудително събиране от други контрагенти на кредитополучателя или от държавата; открита процедура за обявяване в несъстоятелност или ликвидация; наличие на съществена промяна в основни показатели и коефициенти за финансов анализ; установено просрочие по експозиции на кредитополучателя в други институции над 90 дни; неизпълнение на задължения за постигане на определени финансови показатели, съгласно първоначално одобрение на предоставения кредит.

Определянето на очакваните кредитни загуби по рисковите експозиции се извършва на колективна основа (на ниво подпортфейл с общи рискови характеристики) за кредитите, класифицирани във Фаза 1 и Фаза 2. Основните критерии при сегментирането на подпортфейлите за целите на колективната обезценка включват: съпоставимост на продуктови и/или рискови параметри; вътрешна клиентска сегментация, определена в зависимост от размера на исканото финансиране и генерираните годишни приходи от продажби; начин на погасяване и вид обезпеченост; размер на обща експозиция на един клиент.

Кредитните експозиции, класифицирани във Фаза 3, се оценяват на индивидуална основа.

Основните рискови параметри при приложението на модела за определяне на очакваните кредитни загуби включват:

➤ Експозиция при неизпълнение (EAD) – експозицията при неизпълнение е приблизителна оценка на експозицията при бъдеща дата на неизпълнение, като се вземат предвид и се отчетат очакваните промени в експозицията след отчетната дата, включително погасявания на главница и лихви, усвоени суми и начислени лихви от пропуснати плащания;

➤ Дисконтов фактор - при определянето на настоящата стойност на очакваните парични потоци банката използва оригиналния (първоначалния) ефективен лихвен процент. За експозиции в портфейла ѝ, за които не е налична информация за оригиналния (първоначалния) ефективен лихвен процент, се прилага ефективен лихвен процент определен към 31.12.2024 г.

➤ Вероятност от неизпълнение (PD):

Определяне на 12 месечно PD

• Комбинираното действие на три сценария върху осреднени миграционни матрици от рейтинги на клиенти физически лица и юридически лица изчислява 30 годишно PD(Lifetime PD). За 12 месеца. PD Групатата прилага PD за първата година.

- Индивидуално оценявани експозиции – за експозиции към контрагенти с присъден външен рейтинг, стойността на 12 м. PD се определя въз основа на публични данни за съответствието между рейтинга и вероятността от неизпълнение в следващите 12 месеца.

Определяне на PD за целия живот на кредита (Lifetime PD).

- Комбинираното действие на три сценария върху осреднени миграционни матрици от рейтинги на клиенти физически лица и юридически лица изчислява 30 годишно PD(Lifetime PD). За PD за целия живот Групата прилага PD от втората година в зависимост от остатъчния срок на експозицията на клиента.

- За експозиции във Фаза 3 стойността на PD за целия живот (Lifetime PD) е равна на 100%.

При овърдрафтите и кредитните карти групата определя PDlifetime на база на направен анализ и предишен опит по отношение на средния остатъчен живот на кредитите в тези подпортфейли. За овърдрафтите и кредитните карти групата е приела, че този срок е 1080 дни.

За експозиции във Фаза 3 стойността на PD за целия живот на кредита е приета за 100%.

➤ **Загуба при неизпълнение (LGD)**

Параметърът LGD при колективно обезценяваните кредитни експозиции във Фаза 1 и Фаза 2 е определен на база историческа информация, включваща всички кредити, които имат поне веднъж първоначална дата на неизпълнение. Анализът изследва размерът на събраните суми, считано от първата дата на неизпълнение на кредитната сделка, като са изключени периодите в които кредита не е в статус неизпълнение. Параметърът се изчислява като съотношение между нетна настояща стойност на входящите парични потоци по кредити в неизпълнение от датата на първото неизпълнение. Във входящите парични потоци се включват погашения по главници, лихви, такси, реализация на обезпечение и разходи по изпълнение. Входящите парични потоци се дисконтират с ефективния лихвен процент по всяка кредитна сделка към датата на неизпълнение. LGD параметърът се определя за всеки подпортфейл.

Параметърът LGD при кредитните експозиции във Фаза 3 се определя на индивидуално ниво, като отчита ефекта на полученото обезпечение, както и очакваните парични потоци, договорени с кредитополучателя по извънсъдебно споразумение, където е приложимо. За определяне стойността на LGD банката определя реализируемата стойност на обезпечението, за каквато приема неговата ликвидационна стойност.

➤ **Макроикономически прогнозни показатели**

За отразяване ефекта на икономическите прогнози при определянето на очакваните кредитни загуби, банката извършва допълнителна корекция за тригодишен период на изчислените исторически показатели за вероятност от неизпълнение (12 месечно PD и PD за целия живот на кредита). Това се постига чрез отчитане ефекта от влиянието на определени макроикономически показатели, за които е установена връзка и е изследвана регресионна зависимост с индикатора за неизпълнение.

Основните макроикономически показатели, включени в модела за обезценка на предоставените кредити на клиенти, са както следва:

- Индекси на потребителските цени (Harmonised Index of Consumer Prices)
- Коефициент на безработица (Unemployment rate)

Очакваната 12 месечна кредитна загуба (ECL) за редовни експозиции по предоставени кредити и аванси на клиенти (Фаза 1) се изчислява, съгласно следната формула:

$$ECL = (EAD \text{ обезпечена част} \times PD_{12m} \times LGD) + (EAD \text{ необезпечена част} \times PD_{12m} \times LGD)$$

Очакваната кредитна загуба (ECL) до края на живота на финансов инструмент - предоставени кредити и аванси на клиенти - за експозиции с нарушено обслужване (Фаза 2) се изчислява, съгласно следната формула:

$$ECL = (EAD \text{ обезпечена част} \times PD_{lifetime} \times LGD) + (EAD \text{ необезпечена част} \times PD_{lifetime} \times LGD)$$

Очакваната кредитна загуба (ECL) до края на живота на финансовия инструмент - предоставени кредити и аванси на клиенти - за експозиции с кредитна обезценка (Фаза 3) се изчислява, съгласно следната формула:

$$ECL = EAD \times PD_{lifetime} \times LGD \text{ индивидуално}$$

Към 31.12.2024 г. и към 31.12.2023 г. групата няма закупени експозиции, които са закупени първоначално обезценени и са в неизпълнение (POCI – purchased originally credit impaired).

През 2024 г. Групата актуализира политиката за определяне на очакваната кредитна загуба поотделно за обезпечената и необезпечената част от експозицията през 2024 г.

2.24.1.2.3. Моделиране и рискови параметри при определянето на очакваните кредитни загуби, свързани с дългови ценни книжа по амортизирана стойност

Групата прилага общия подход съгласно МСФО 9 при определяне на очакваните кредитни загуби, свързани с дългови ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност. Възприет е рейтингов модел. Очакваните кредитни загуби се определят на индивидуално ниво (ниво финансов инструмент-контрагент). Промяната в кредитния риск на финансовия инструмент се измерва чрез комплекс критерии, приети от банката.

Групата обичайно използва публично наличната информация за присъдени рейтинги на съответните емитенти от международно признати рейтингови агенции като Moody's, Standard & Poor's и Fitch. През 2021 г. банката е усъвършенствала модела си в частта за финансови инструменти без присъдена кредитна оценка от Moody's, Fitch и Standard & Poor's. При тях се взима предвид и наличието на кредитната оценка на друга призната организация АВКО (БАКР за българските банки и др.). Това се извършва при спазване на изискванията съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/1799 на комисията от 7 октомври 2016 година за определяне на технически стандарти за изпълнение по отношение на съотнасянето на кредитните оценки на агенциите за външна кредитна оценка за кредитния риск в съответствие с член 136, параграф 1 и член 136, параграф 3 от Регламент (ЕС) №575/2013 на Европейския парламент и на Съвета. В предходни години финансовите инструменти без такъв кредитен рейтинг се оценяваха в зависимост от степента на кредитно качество за експозициите съотнесени спрямо съответното централно правителство на юрисдикцията, в която е учредена институцията. От 2023 година при липса на кредитна оценка от АВКО се присъжда кредитното качество в следната последователност - първо на компанията майката (когато има такава), а в останалите случаи се прилага експертна оценка от компетентното рисково звено на база индивидуален анализ и преглед на външна кредитна оценка на институции от същата юрисдикция, опериращи в същия икономически сектор със сходни финансови и риск показатели и сходен бизнес

модел. За финансови инструменти, при които не е възможно да се определи кредитен рейтинг се използва PD за категория SG базирана на публичната информация на Агенцията за външна кредитна оценка Moody's.

Когато дадени инструменти са с определен външен кредитен рейтинг на емитента като „инвестиционен”, се приема, че са с нисък кредитен риск, респ. за тях се изчисляват 12 месечни очаквани кредитни загуби. За тези с кредитен рейтинг по-нисък от инвестиционния се извършват допълнителни анализи, свързани с емитента на финансовия инструмент, характеристиките на финансовия инструмент, процеса на търговия на финансовия инструмент и други индикатори за наблюдение. През 2024 г. Групата въведе промяна в Политика за обезценка на промени в кредитно качество, определяне на очаквани кредитни загуби, съгласно МСФО 9 и категоризиране на рисковите експозиции, съгласно Регламент(ЕС)№575/2013, а именно при спад в рамките на една година с повече от две степени на официалните външни кредитни оценки присъдени от следните международни рейтингови агенции: Moody's, Standard & Poor's, Fitch или еквивалентна оценка за кредитоспособност (присъдена или одобрена от Агенция за външна кредитна оценка съгласно чл. 135 от Регламент(ЕС) №575/2013г.), в резултат на което финансовия инструмент получи под инвестиционен рейтинг, може да бъде самостоятелен индикатор за завишен кредитен риск и за категоризиране във Фаза 2 или Фаза 3.

Приетите от групата критерии за наличие на значително нарастване на кредитния риск и риск от неизпълнение спрямо първоначалната оценка на риска при признаването на финансовия инструмент включват: а) *автоматични критерии*: дни просрочие; затруднена комуникация (обмен), водеща до вероятно неизпълнение и/или предлагане на нов или реструктуриран дълг или нов пакет от ценни книжа, които намаляват първоначалното задължение; обявяване в несъстоятелност на емитента; промяна в условията за плащане на договорно споразумение, наложено от суверена, водещо до намаляване на финансовото задължение и б) *допълнителен критерий* (активиращ се само в комбинация с автоматичните критерии): всяко намаление на официални външни кредитни рейтинги на емитента, присъдени от международни рейтингови агенции.

Групата използва публична информация за определяне на основните рискови параметри - вероятност от неизпълнение (PD) и загуба при неизпълнение (LGD), базирана на Агенцията за външна кредитна оценка Moody's (Annual Default Study: Corporate Default and Recovery Rates и Sovereign Default and Recovery Rates). Коефициентът на възстановяване (Recovery Rates) при дългови финансови инструменти отразява степента, до която могат да бъдат възстановени главницата и начислената лихва по дългов инструмент в неизпълнение. Процентът на възстановяване позволява да се направи прогноза за загубата, която би възникнала в случай на неизпълнение, изчислена като 1 минус процент на възстановяване. За финансовите инструменти, класифицирани във Фаза 3 LGD се определя в зависимост от наличието на обезпечение и очакваните парични потоци, договорени с контрагента в извънсъдебно споразумение, като се преценяват възможните сценарии.

Очакваната 12 месечна кредитна загуба (ECL) за редовни експозиции – дългови ценни книжа (Фаза 1) се изчислява, съгласно следната формула:

$$ECL = PD * LGD * EAD$$

Очакваната кредитна загуба (ECL) до края на живота на съответната дългова ценна книга - за експозиции с нарушено обслужване (Фаза 2) и за експозиции по дългови ценни книжа с кредитна обезценка (Фаза 3) се изчислява, съгласно следната формула:

$$ECL = EAD * PD_{Lifetime} * LGD$$

Същността на модела се основава на транзакционна матрица на рейтингите и на макроикономически времеви серии. Рейтингите са изградени на база макроикономически профил, финансов профил и качествени показатели. Макроикономически времеви серии включват показатели като безработица и спред спрямо безрискова доходност. Моделът е валидиран, чрез извършване на backtesting, изчисляване на коефициент на точност, стабилност на модела и др.

2.24.1.2.5. Моделиране и рискови параметри при определянето на очакваните кредитни загуби, свързани с Други финансови активи

Групата прилага общият подход при определянето на очакваните кредитни загуби за другите финансови активи.

2.24.1.2.6. Моделиране и рискови параметри при определянето на очакваните кредитни загуби, свързани с предоставени финансови гаранции, акредитиви и неусвоени ангажменти

Групата прилага общия подход съгласно МСФО 9 на очакваните кредитни загуби, свързани с предоставените финансови гаранции, акредитиви на клиенти и неусвоени ангажменти. Възприет е модел за оценка, идентичен на прилагания модел при предоставените кредити. При определянето на очакваните кредитни загуби, свързани с неусвоените ангажменти се използва кредитен конверсионен фактор, изчислен на база вътрешна историческа информация, обхващаща период от десет години.

В Групата ежемесечно се извършва преглед на издадените гаранции и акредитиви, като се анализират всички настъпили нови събития, обстоятелства и факти след датата на издаването им.

Групата е приела стойност на LGD равно на нула, на база исторически петгодишен анализ за наблюдение на несъщественост на сумите на предявени и платени гаранции и акредитиви.

За 2024 г. и 2023 г. няма отчетен ефект от изменението на приблизителната оценка на очакваните кредитни загуби за финансови гаранции.

2.24.2. Определяне на справедлива стойност

2.24.2.1. Определяне на справедлива стойност на финансови инструменти

а) финансови инструменти, оценявани по справедлива стойност във финансовия отчет

Притежаваните от Групата ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, представляващи: а) дългови ценни книжа с фиксирани или определяеми плащания и фиксирани матуритетни дати (корпоративни облигации и държавни ценни книжа) и б) корпоративни акции или дялове в капитала на други дружества и предприятия (малцинствено участие) се оценяват и представят в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност (Ниво 1). Възприетата от Групата политика на оценяване предвижда определяне на средна цена между котировки „купува“ и „продава“ за последния работен ден от отчетния период (година), публикувани от международна информационна система в областта на финансовите инструменти, като се елиминират най-високата и най-ниската котировка (екстремни стойности).

б) финансовите инструменти, които не се оценяват по справедлива стойност във финансовия отчет

Групата категоризира финансовите инструменти, които се оценяват по амортизирана

стойност във финансовия отчет, но за които се изисква оповестяване на справедливата стойност в следните категории: *парични средства и вземания от Централната банка; вземания от банки; предоставени кредити и аванси на клиенти; ценни книжа по амортизирана стойност; други финансови активи, задължения към банки, задължения към клиенти, други финансови пасиви.*

Групата определя справедливата стойност на тези групи финансови активи и пасиви, като са използвани следните техники и предположения:

Парични средства и вземания от Централната банка

Тази позиция включва парични средства в брой и наличности по разплащателни сметки в БНБ, включително минимални задължителни резерви.

Справедливата стойност *на паричните средства в брой* съвпада изцяло с тяхната балансова и номинална стойност. За тази позиция, Групата класифицира справедливата ѝ стойност в Ниво 1 от йерархията на справедливата стойност.

Справедливата стойност *на наличностите по разплащателни сметки в БНБ*, включително минималните задължителни резерви е близка или съвпада с балансовата (амортизираната) им стойност. Групата класифицира тези позиции в Ниво 2 от йерархията на справедливата стойност.

Вземания от банки

Вземанията от банки включват междубанкови депозити и ностро сметки.

Справедливата стойност на позициите с плаващ или фиксиран лихвен процент и оригинален матуритет *до 3 месеца*, съвпада или е близка с тяхната балансова (амортизирана) стойност.

Справедливата стойност на позициите с плаващ или фиксиран лихвен процент и оригинален матуритет *над 3 месеца* е определена чрез метода на дисконтираните парични потоци при прилагане на осреднени актуални лихвени проценти, котиран на паричния пазар за инструменти с подобен риск и матуритет.

Групата класифицира *вземанията от банки* в Ниво 2 от йерархията на справедливата стойност.

Предоставени кредити и аванси на клиенти

Предоставените кредити и аванси на клиенти са представени нетно, след приспадане на начислената обезценка. Определянето на справедливата стойност *на кредитите и аванси на клиенти* се базира на оценъчни модели, като техники на дисконтирани парични потоци и е класифицирана от Групата в Ниво 3 от йерархията на справедливата стойност.

Входящите данни за оценъчните техники включват очаквани парични потоци за живота на кредита и осреднени лихвени нива за съответната срочност и валута, публикувани от БНБ. За кредити, класифицирани като загуба, Групата признава за справедлива стойност дисконтираната балансова стойност на кредита.

Ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност

Справедливата стойност *на ценните книжа, отчитани по амортизирана стойност*, представляващи дългови ценни книжа с фиксирани или определяеми плащания и фиксирани матуритетни дати, се базира на осреднени пазарни котировки на активен пазар и е класифицирана в Ниво 1 от йерархията на справедливата стойност. Тя е определена от Групата като средна цена между котировки „купува” и „продава” за последния работен ден от отчетния период (година), публикувани

от международна информационна система в областта на финансовите инструменти, като са елиминирани най-високата и най-ниската котировка (екстремни стойности).

Други финансови активи

Другите финансови активи основно включват вземания по договор за наем и разплащания по картови транзакции.

Справедливата стойност на тези позиции съвпада или е близка с тяхната балансова (амортизирана) стойност, доколкото характерът им е краткосрочен.

Групата класифицира *другите финансови активи* в Ниво 3 от йерархията на справедливата стойност.

Задължения към банки

Задълженията към банки включват получени депозити и привлечени средства под формата на кредити.

Справедливата стойност на позициите с плаващ или фиксиран лихвен процент и оригинален матуритет до 3 месеца, съвпада или е близка с тяхната балансова (амортизирана) стойност.

Справедливата стойност на позициите с плаващ или фиксиран лихвен процент и оригинален матуритет над 3 месеца се базира на дисконтираните парични потоци при прилагане на осреднени лихвени проценти, котиращи на паричния пазар за инструменти с подобен риск, валута и матуритет.

За тези активи Групата класифицира справедливата им стойност в Ниво 2 от йерархията на справедливата стойност.

Задължения към клиенти

Задълженията към клиенти включват привлечени средства от физически, юридически лица и общини под формата на срочни депозити и разплащателни сметки.

Справедливата стойност на позициите с плаващ или фиксиран лихвен процент и оригинален матуритет до 3 месеца, съвпада или е близка с тяхната балансова (амортизирана) стойност. Справедливата стойност на позициите с плаващ или фиксиран лихвен процент и оригинален матуритет над 3 месеца е изчислена чрез използване на техниката на дисконтираните парични потоци при прилагане на осреднени лихвени проценти за съответната срочност и валута, публикувани от БНБ.

За тези задължения Групата класифицира справедливата им стойност в Ниво 2 от йерархията на справедливата стойност.

Други финансови пасиви

Другите финансови пасиви основно включват преводи за изпълнение, гаранции по договор за цесии и акредитиви, задължения по лизинг и начисления по приблизителни оценки.

Справедливата стойност на тези позиции съвпада или е близка с тяхната балансова (амортизирана) стойност, доколкото характерът им е краткосрочен.

Групата класифицира *другите финансови пасиви* в Ниво 3 от йерархията на справедливата стойност.

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за годината, завършваща на 31 декември 2024 година

Към 31.12.2024 г.

Към 31.12.2024 г.	Приложение	Балансова стойност			Справедлива стойност			
		Финансови инструменти по амортизирана стойност	Финансови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност								
Ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	15	-	216,826	216,826	216,826	-	-	216,826
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност								
Парични средства и вземания от Централната банка	12	473,611	-	473,611	32,248	441,363	-	473,611
Вземания от банки	13	167,526	-	167,526	-	167,526	-	167,526
Предоставени кредити и аванси на клиенти	14	1,085,215	-	1,085,215	-	-	1,099,185	1,099,185
Ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност	16	110,216	-	110,216	110,179	-	-	110,179
Други финансови активи	21	2,214	-	2,214	-	-	2,214	2,214
Общо		1,838,782	216,826	2,055,608	359,253	608,889	1,101,399	2,069,541
Финансови пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност								
Задължения към банки	22	10,633	-	10,633	-	10,633	-	10,633
Задължения към клиенти	23	1,884,499	-	1,884,499	-	1,885,537	-	1,885,537
Други финансови пасиви	26	12,280	-	12,280	-	-	12,280	12,280
Общо		1,907,412	-	1,907,412	-	1,896,170	12,280	1,908,450

Таблицата по-долу представя балансовите и справедливите стойности на финансовите инструменти, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности.

Към 31.12.2023 г.

Към 31.12.2023 г.		Балансова стойност			Справедлива стойност			
Приложение		Финансови инструменти по амортизирана стойност	Финансови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
		BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност								
Ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	15	-	68,476	68,476	68,476	-	-	68,476
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност								
Парични средства и вземания от Централната банка	12	303,979	-	303,979	27,081	276,898	-	303,979
Вземания от банки	13	39,201	-	39,201	-	39,201	-	39,201
Предоставени кредити и аванси на клиенти	14	1,026,145	-	1,026,145	-	-	1,040,595	1,040,595
Ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност	16	123,476	-	123,476	73,819	-	-	73,819
Други финансови активи	21	2,006	-	2,006	-	-	2,006	2,006
Общо		1,494,807	68,476	1,563,283	169,376	316,099	1,042,601	1,528,076
Финансови пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност								
Задължения към банки	22	7,658	-	7,658	-	7,658	-	7,658
Задължения към клиенти	23	1,431,754	-	1,431,754	-	1,433,000	-	1,433,000
Други финансови пасиви	26	7,857	-	7,857	-	-	7,857	7,857
Общо		1,447,269	-	1,447,269	-	1,440,658	7,857	1,448,515

2.24.2.2. Определяне на справедливата стойност на нефинансови активи**а) справедлива стойност на активи, държани за продажба**

Справедливата стойност на активите, държани за продажба е определена от групата на база очаквана продажна цена на съответните активи, за които съществува висока степен на сигурност, че те ще бъдат реализирани в краткосрочен период (до 1 година). Активите за продажба са категоризирани в Ниво 3 от йерархията на справедливата стойност.

б) справедлива стойност на инвестиционни имоти

Справедливата стойност на инвестиционните имоти е изчислена със съдействието на външни за групата, независими лицензирани оценители. Категоризирана е като справедлива стойност от Ниво 3 на база входящите данни за използваната техника за оценяване. Определената справедлива стойност представлява сумата на претеглените стойности в резултат на прилагането на отделни методи за оценка. Използвани са следните техники и методи на оценка: пазарен подход, приходен подход и разходен подход. Значимите ненаблюдаеми входящи данни при определянето на справедливата стойност на инвестиционните имоти включват: разходи за стопанисване на имота, определен като процент от brutния му годишен приход; норма на възвръщаемост на приходите от имота; коригиращи коефициенти по отношение на аналогични пазарни сделки.

Таблицата по-долу представя балансовите и справедливите стойности на нефинансовите активи, класифицирани в ниво 3 от йерархията на справедливите стойности:

Нефинансови активи	Приложение	Балансова	Справедлива	Балансова	Справедлива
		стойност	стойност	стойност	стойност
		31.12.2024	Ниво 3	31.12.2023	Ниво 3
		BGN '000	31.12.2024	BGN '000	31.12.2023
			BGN '000		BGN '000
Инвестиционни имоти	17	12,718	21,799	10,370	22,428
Земя и сгради	18	48,834	49,439	37,995	-
Общо		61,552	71,238	48,365	22,428

2.24.3. Актюерски изчисления

За определянето на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани актюерски тип изчисления, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които ръководството е приело за разумни и адекватни за банката (Приложение № 27).

2.24.4. Лизинг**2.24.4.1. Определяне дали даден договор съдържа лизинг или лизингови елементи**

При идентифициране и класифициране на лизинг или на лизингов елемент в даден договор, групата преценява дали договорът съдържа идентифициран актив и дали по силата на него се прехвърля правото на контрол над използването на същия актив за съответния по договора срок. Групата е идентифицирала договорите за наем на офисни помещения като съдържащи елементи на лизинг. Групата получава всички икономически изгоди от ползването на помещенията и определя начина, времето, мястото и степента на експлоатация на офисите.

2.24.4.2. Определяне на срока на лизингови договори с опции за подновяване и прекратяване - като лизингополучател

Групата определя срока на лизинга като неотменимния период на лизинга, заедно с а) периодите, по отношение, на които съществува опция за удължаване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурна, че банката ще упражни тази опция и б) периодите, по отношение, на които съществува опция за прекратяване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурна, че групата няма да упражни тази опция.

При определянето на срока на лизинговите договори, ръководството на групата взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимули за упражняване на опция за удължаване или за не упражняване на опция за прекратяване като значителни подобрения на основния актив, разходи, свързани с прекратяване на лизинговия договор като разходи за договаряне, преместване и определяне на друг актив, съответстващ на нуждите на банката, значението на основния актив за дейността на дружеството. Опциите за удължаване (или периодите, след опцията за прекратяване) се включват в срока на лизинга само, ако е достатъчно сигурно да бъдат удължени (или да не бъдат прекратени). Оценката на опциите се преразглежда, ако настъпи съществено събитие или съществена промяна в обстоятелствата, които да са под дискрецията на банката и същевременно да окажат влияние върху оценката.

След датата на стартиране на лизинга групата прави повторна оценка на срока на договора, при настъпване на важно събитие или съществено изменение в обстоятелствата, което е под нейния контрол и засяга това доколкото е достатъчно сигурно, че групата ще упражни опция, която не е била отразена при определяне на срока или няма да упражни опция, която преди това е била отразена при определяне на срока на договора.

Опциите за прекратяване на договора са включени като част от срока на лизинга, когато групата притежава разумна степен на сигурност, че няма да упражнява тези опции.

2.24.4.3. Тълкуване на неустойка при определяне на срока на договорите за лизинг

Групата отчита няколко договори (отменяеми), в които няма специфично определен срок на лизинга, като срокът продължава докато която и да е от страните – лизингополучател и лизингодател не заяви неговото прекратяване. В някои от договорите има включен и период в който следва да се заяви прекратяването – например не повече от три месеца и съответно договорът може да не изисква нито една от страните да заплаща суми при прекратяването, както и договори с опция за многократно предоговаряне – които включват първоначален период и неопределен брой предоговаряния, след края на първоначалния период, освен ако не се прекрати, от която и да е от страните. За тези два типа договори групата прилага презумпцията за по-широк смисъл на думата санкция, извън обхвата на описаните в договора такива, като се позовава на разумно обосновани икономически стимули или фактори, имащи възпиращ характер и играещ роля на санкция (като например: значителни разходи по намирането на алтернативен основен актив, съществени разходи по преместване и реалокиране, същественото значението на основния актив за дейността на банката). Целта на групата в тези два

типа договори е срокът на лизинга да отговаря на неговата реалистична преценка за използването на основния актив.

2.24.4.4. Определяне на диференциален лихвен процент на договори за лизинг, в които банката е лизингополучател

В случаите, в които групата е лизингополучател и не може непосредствено от договорите да определи лихвения процент, необходим ѝ за дисконтиране на задълженията по лизинг, то използва диференциалния лихвен процент, който би плащала в случай, че заеме финансови средства, необходими за получаването на актив със сходна стойност на актива с „право на ползване“, за сходен период от време, при сходно обезпечение и в сходна икономическа среда.

2.24.4.5. Преглед за индикатори за обезценка на активите „право на ползване“

Към датата на всеки отчет ръководството на групата извършва преглед за обезценка на активите с „право на ползване“. Ако са налице индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност то последната се изписва до възстановимата стойност на активите.

Групата е направила преглед и е установила, че няма налице индикатори за обезценка към 31.12.2024 г.

2.25. Доверени активи на отговорно пазене

Групата съхранява активи от името на клиентите си в качеството си на инвестиционен посредник. Такива активи не се признават в отчета за финансовото състояние, защото групата не притежава контрол върху тях.

3.ОПОВЕСТЯВАНЕ НА ПОЛИТИКИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

В хода на обичайната си стопанска дейност групата е изложена на различни финансови рискове, най-важните от които са: кредитен риск, пазарен риск (включващ лихвен и валутен риск) и ликвиден риск. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите на прогнозиране на финансовите пазари и за постигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на групата. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на банковите услуги и видовете продукти и на привлечените от нея средства на клиенти, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от нея инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск. Групата управлява своите търговски операции според вида риск и на базата на различните категории притежавани търговски инструменти.

Структура за управление на рисковете

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете в банката са следните:

Надзорен съвет – извършва общ надзор върху управлението на рисковете в това число, изпълняващ и функциите на комитет по риска;

Управителен съвет – отговаря за общият подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите и принципите за управление на рисковете;

Комитет за управление на активите и пасивите – анализира текущото състояние на активите и пасивите на банката, наблюдава рисковете свързани с управление на ликвидността, пазарен, лихвен и валутен риск на банката и пазара на финансови инструменти и предлага конкретни мерки в случай на отклонение от приетите лимити;

Кредитен комитет и Комитет за определяне на очаквани кредитни загуби – осъществява текущ анализ на кредитните сделки от гледна точка на управление на кредитния риск;

Комисия за оценка на рискови събития - взема решения за окончателно регистриране на настъпили събития, извършва оценка на загубите, анализира регистрираните данни;

Изпълнителни директори – осъществяват оперативен контрол на всички банкови операции от гледна точка спазване и текущо поддържане на определените лимити за конкретните видове риск.

Централната банка осъществява допълнителен надзор върху управлението на рисковете в банката чрез изискване на периодични отчети и последващ контрол по спазването на нормативно определените максимални нива за експозиция към определени видове рискове.

Измерване и управление на основните рискове

Ръководството на групата е приело различни вътрешни правила и методики за измерване на рисковете, които са основани на статистически модели и/или на емпирични наблюдения, анализи и преценки, базирани и на резултатите от исторически опит за тенденции и взаимовръзки между различни фактори и условия.

Контролът и управлението на рисковете е структуриран основно на базата на лимити по видове операции. Тези лимити рефлектират върху стратегията на групата и пазарната ѝ позиция, както и нивото на конкретния риск, който банката определя като приемлив за нейните операции.

Периодично се изготвят отчети за конкретните видове риск за извършване на последващ анализ и евентуална корекция на определените вече лимити по отделни видове операции и сделки.

3.1.Кредитен риск

Кредитен риск е рискът, при който клиентите/контрагентите няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло дължимите на групата суми в предвидения срок.

Управлението на специфичния кредитен риск се осъществява от Комитет за определяне на очаквани кредитни загуби на групата и се наблюдава от Управителния съвет. Функцията по управление на кредитния риск осигурява прилагането на подходяща политика и съответствието на тази политика със свързаните процедури и контроли за текущо наблюдение на всеки вид кредитна експозиция.

Вземания от банки

Групата управлява кредитния риск по отношение на банките-контрагенти чрез приемане на инвестиционна бенчмарк рамка, която определя лимити по отношение на експозициите в тях. Лимитите се формират посредством комплексна оценка, базирана на: 1) официални външни кредитни оценки присъдени от следните международни рейтингови агенции: Moody's, Standard & Poor's, Fitch или еквивалентна оценка за кредитоспособност (присъдена или одобрена от Агенция за външна

кредитна оценка съгласно чл. 135 от Регламент 575/2013 г.); 2) периодичен финансов анализ за състоянието на банката на базата на одитирани годишни отчети; 3) резултати от извършени стрес тестове от регулатори, теста за качеството на активите; 4) друга публична информация.

Предоставени кредити на клиенти

Рисковата експозиция на кредитния портфейл се управлява чрез редовен анализ на способността на кредитополучателите да спазват задълженията си по плащане на дължимите главници и лихви и чрез механизмите на определяне на подходящи кредитни ограничения. Кредитният риск се намалява частично и чрез изискване и получаване на различни видове обезпечения.

Процесът по наблюдение и преглед на качеството на кредитния портфейл е дефиниран в Инструкцията за провеждане на периодичен (тримесечен) мониторинг в групата. Този мониторинг има за цел да установи дали са налице изменения в дейността и статуса на бизнес клиентите и доколко се спазват заложените изисквания при одобрението на сделката. Прегледът на качеството на кредитния портфейл се осъществява на месечна база.

Групата направи цялостна оценка на риска и счита, че включените в моделите на очакваната кредитна загуба, критерии за увеличение на кредитния риск съгласно МСФО 9 в достатъчна степен прогнозираят оценката на риска на клиентите поради следните причини:

Според промените в кредитното качество, кредитните експозиции се класифицират в три фази, така както са оповестени в *Приложение № 2.11.1.7*.

Политика и процес на оценяване на загуби от обезценка на предоставените кредити на клиенти

Посочените по-долу референции представят къде в настоящия консолидиран финансов отчет са оповестени политиките и процесът, установени в групата, по оценката и обезценката на рисковите експозиции, свързани с предоставените кредити на клиенти съгласно МСФО 9 Финансови инструменти:

- Обяснение на системата на Групата за вътрешна оценка на рисковите експозиции - индивидуален и колективен подход за обезценка (*Приложение № 2.11.1.3.1* и *Приложение № 2.11.1.7*);

- Как групата определя, изчислява и следи значително нарастване на кредитен риск и риск от неизпълнение при индивидуално и колективно оценяването експозиции (*Приложение № 2.11.1.7* и *Приложение № 2.24.1.2.2*);

- Подробности при калкулацията на очакваните кредитни загуби във всяка от фазите за обезценка (*Приложение № 2.11.1.7* и *Приложение № 2.24.1.2.2*).

Определение на неизпълнение и възстановяване

Групата е приела, че е настъпило неизпълнение, когато:

1) Налице е малка вероятност длъжникът да изплати изцяло своите кредитни задължения, освен ако не се предприеме поне едно от следните действия от страна на Групата:

- принудителна реализация на обезпечението;

- непризнаване на лихвен приход;
- извършване на специфична кредитна корекция вследствие на констатирано съществено влошаване на кредитното качество, настъпило след като банката е поела експозицията към длъжника;
- продаване на кредитното задължение със съществена икономическа загуба във връзка с кредита;
- съгласие за принудително реструктуриране на кредитното задължение, което е вероятно да доведе до намаление на размера на финансовото задължение посредством съществено опрощаване или отлагане на плащането на главница, лихви или, където е приложимо, на такси;
- откриване на процедура за обявяване на длъжника в несъстоятелност или на подобна процедура във връзка с кредитно задължение на длъжника;
- длъжникът е поискал или е обявен в несъстоятелност или е потърсил друга подобна защита и това би довело до забавяне на погасяването или до неизпълнение на кредитното задължение към банката или някое от нейните дъщерни дружества.

2) Длъжникът е допуснал просрочие при обслужването на главница, лихва или такса над 90 дни.

Една експозиция престава да се категоризира като неизпълнение, след като е изпълнено всяко едно от условията:

- Групата счита, че вече не съществуват предпоставки за продължаване на статуса в неизпълнение за експозиция, която преди това е била в неизпълнение, когато са минали най-малко 3 месеца от момента, в който са престанали да бъдат изпълнени условията за неизпълнение.
- Групата взема под внимание поведението на длъжника през периода на наблюдение;
- Групата взема предвид финансовото състояние на длъжника през периода на наблюдение;
- След изтичане на срока на наблюдение следва да се извърши оценка и ако Групата все още счита, че е малко вероятно длъжникът да изплати изцяло задълженията си, без да прибегва до реализиране на обезпечение, експозициите следва да продължат да бъдат класифицирани като експозиции в неизпълнение, докато Групата не отчете, че подобряването на кредитното качество е действително и постоянно;
- Условията трябва да бъдат изпълнени и по отношение на нови експозициите към длъжника, по-конкретно когато предишните експозиции в неизпълнение към този длъжник са били продадени или отписани;

Експозиция при неизпълнение

Експозицията при неизпълнение представлява брутната балансова стойност на финансовия инструмент обект на калкулация за обезценка. Групата оценява възможността от събития по неизпълнение през целия живот на инструментите. За да се калкулира EAD за кредит във Фаза 1,

Групата оценява възможността от събития по неизпълнение в следващите 12 месеца. За финансовите активи от Фаза 2, Фаза 3, банката оценява възможността от събития по неизпълнение през целия живот на инструментите. На база направеният от банката модел, за всяка от фазите се залагат изчисленията (PD).

Загуба при неизпълнение

Загубата при неизпълнение (LGD) е съотношението на загуба по експозицията, дължаща се на неизпълнение на контрагента, към размера на експозицията при неизпълнение. За определяне на параметъра LGD Групата изчислява потенциалната загуба, която би възникнала ако дадена експозиция премине в неизпълнение и единствения източник за събиране на вземането е реализацията на обезпеченията. Загубата се измерва като разлика между размера на експозицията при неизпълнение (EAD) и реализируемата стойност на обезпечението и се представя като процент от EAD. Параметърът LGD се определя индивидуално за всяка експозиция във Фаза 3 на кредитния портфейл. По отношение на Фаза 1 и Фаза 2 Групата прилага LGD на колективна база по стандартизирана рамка за оценка на LGD. Стойностите на LGD се преразглеждат най-малко веднъж годишно от специализиран отдел за кредитен риск в Групата.

Значително увеличение на кредитния риск

Към всяка отчетна дата групата оценява дали кредитния риск се е увеличил значително след първоначалното признаване, съответно отчита промяната в риска от настъпване на неизпълнение чрез сравнение на неговото ниво към датата на финансовия отчет спрямо нивото на риска при първоначалното признаване на кредитната експозиция.

Допълнително групата текущо извършва регулярен мониторинг и оценка нивото на кредитния риск за всички финансови активи в обхвата за обезценка на МСФО 9 при следните *задължителни критерии*: а) наличие на просрочие над 30 дни; б) приложени мерки по реструктуриране; в) наличие на влошени ключови за банката финансови критерии и *допълнителни критерии*: а) задължнялост над 90 дни в други институции, б) наличие на запори по сметки както и др. критерии по мониторингова форма на доклад.

Групиране на финансовите активи оценявани на колективна база

Групата извършва групиране на финансови активи, оценявани на колективна база чрез сегментация на подпортфейли с общи рискови характеристики. Основните параметри, които се отчитат в преценката за обособяване на „еднотипни“ портфейли с общи рискови характеристики включват: а) съпоставимост на продуктови и/или рискови параметри; б) вътрешна клиентска сегментация, определена съобразно размера на исканото финансиране и генерираните годишни приходи от продажби; в) начин на погасяване и вид обезпеченост и г) размер на обща експозиция на един клиент.

Категоризация на кредитните експозиции – предоговорени и реструктурирани експозиции

Предоговорена експозиция за Групата е инструмент по отношение, на който групата е направила промени в първоначалните условия на длъжника, които не водят до съществена промяна в паричните потоци по кредита и не облагодетелстват в по-силна степен длъжника, като кредита не се третира като реструктуриран по смисъла на Регламент за изпълнение 1278/2015 – чл. 163-183. Експозицията не е идентифицирана като влошена и няма основание да се счита, че Групата няма да

може да събере главницата и лихвата. Не са налице обстоятелства, показващи влошаване във финансовото състояние на длъжника, които биха довели до невъзможност за изплащане на задълженията си към банката. Ръководството постоянно наблюдава предоговорените кредити, за да се гарантира, че всички критерии са изпълнени и че има вероятност бъдещите плащания да не се просрочват. Кредитите продължават да бъдат обект на индивидуална или колективна обезценка. След като условията са предоговорени, всяка обезценка се изчислява, като се използва оригиналния ефективен лихвен процент, както е изчислен преди промяната на условията. След предоговарянето на кредитите, те се категоризират в класификационната рискова група, към която са принадлежали преди предоговарянето.

Преструктурирана експозиция за групата е договор по отношение, на който са наложени мерки по реструктуриране. Мярка за реструктуриране е облекчение, предоставено от групата на неин длъжник, който изпитва или има вероятност да изпита затруднения при изпълнението на финансовите си задължения. Облекчението може да доведе до загуба за групата и представлява едно от следните действия:

- промяна в условията на задължението по дълга, която не би била направена, ако длъжникът не срещаше затруднения при изпълнението на своите финансови задължения;
- цялостно или частично рефинансиране на задължението по дълга, което не би било извършено, ако длъжникът не срещаше затруднения при изпълнението на своите финансови задължения.

Най-малко следните случаи се считат за мерки за реструктуриране на експозиции:

- новите договорни условия са по-благоприятни за длъжника от предходните, когато длъжникът среща или има вероятност да срещне затруднения при изпълнението на своите финансови задължения;
- новите договорни условия са по-благоприятни за длъжника от договорните условия, които групата е предложила на длъжници със сходен рисков профил към момента, когато длъжникът среща или има вероятност да срещне затруднения при изпълнението на своите финансови задължения;
- при първоначалните договорни условия експозицията е била класифицирана като необслужвана преди промяната на договорните условия или би била класифицирана като необслужвана, ако договорните условия не са променени.
- мярката води до пълна или частична отмяна на задължението по дълга;
- групата разрешава изпълнението на договорни клаузи, които дават на длъжника възможност да променя договорните условия, и експозицията е била класифицирана като необслужвана преди изпълнението на тези клаузи или би била класифицирана като необслужвана, ако тези клаузи не са изпълнени;
- към момента на предоставяне на дълга или приблизително към този момент длъжникът е извършил плащания по главницата или лихвата за друго задължение по дълг към групата, който е класифициран като необслужвана експозиция или би бил класифициран като необслужвана експозиция, ако тези плащания не са извършени;

- изменение в договорните условия включва погасителни плащания, извършени чрез реализиране на обезпечение, когато това изменение представлява облекчение.

Преструктурираните кредити са обект на индивидуална или колективна обезценка. За целите на изчисленията на индивидуалната обезценка се използва оригиналният ефективен лихвен процент по кредита.

Класифицирането като преструктурирана експозиция се преустановява, когато са изпълнени следните условия:

- преструктурираната експозиция се счита за обслужвана, включително когато е била прекласифицирана от категория „необслужвана“, след като анализът на финансовото състояние на длъжника показва, че вече не отговаря на условията, за да се счита за необслужвана;
- изтекъл е минималният две годишен изпитателен срок от датата, на която е било счетено, че преструктурираната експозиция е обслужвана;
- в рамките на най-малко половината от изпитателния срок са били извършвани редовни плащания на суми, които не са незначителни по размер, средно по главницата или лихвата;
- никоя от експозициите към длъжника не е в просрочие от повече от 30 дни в края на изпитателния срок.

Вътрешен процес за оценка и класификация на кредитни експозиции

Съгласно вътрешния процес за оценка и в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета на ЕС от 26 юни 2013 г., групата разделя клиентския си портфейл на обслужвани кредити (тези, при които не е установено неизпълнение) и необслужваните кредити (тези, при които е установено неизпълнение). Обслужвани експозиции за банката са тези експозиции, които отговарят на следните критерии:

- Длъжникът няма просрочия по кредитното си задължение към банката или ако са налице просрочия по главница, лихва или такса (която е лихвен приход), то те са не повече от 90 дни.
- Групата счита, че е малко вероятно длъжникът да не може да изплати изцяло своите кредитни задължения без последваща реализация на обезпечението.

Необслужвани експозиции за групата са тези експозиции, които отговарят на следните критерии:

- Групата счита, че е малко вероятно длъжникът да изплати изцяло своите кредитни задължения освен ако не се предприемат допълнителни действия от нейна страна;
- Длъжникът е в просрочие по главница, лихва или такса над 90 дни.

Дългови и капиталови ценни книжа

За управление на риска на експозициите по дългови и капиталови ценни книжа групата на

Търговска банка Д АД използва рейтинги от агенции за външна кредитна оценка като Standard&Poor's, Moodys, Fitch. Активното управление на рискът от инвестиции в ценни книжа се осъществява чрез въвеждане на инвестиционна рамка – Бенчмарк. Тя представлява система от лимити и инвестиционни ограничения за портфейлите от ценни книжа и инвестиции в банки контрагенти за съответен времеви период. Бенчмаркът е оптималното решение на оптимизационна задача при зададените инвестиционни ограничения и направения избор. Бенчмаркът отразява дългосрочната инвестиционна стратегия по отношение на комбинацията между пазарен и кредитен риск, който ръководството е склонно да поеме за постигането на поставените пред групата инвестиционни цели.

Финансови гаранции, акредитиви и неусвоени кредити

Основната цел на инструментите под формата на гаранции и акредитиви е да се осигурят средства на клиента, съобразно появата на необходимост от тях. Гаранции и акредитиви, представляващи неотменяем ангажимент, че групата ще извърши плащания в случай, че клиент не може да изпълни задълженията си към трета страна, и носят същия кредитен риск, както и кредитите. Документарните и търговски акредитиви, представляващи писмено поемане на задължения от банката от името на клиент, оторизират трето лице да получи средства до определена сума при спазване на определени условия. Те са обезпечени с определено количество стоки, поради което са с по-нисък риск от прякото кредитиране.

Неусвоените средства по одобрени кредитни споразумения под формата на кредити, гаранции или акредитиви представляват ангажименти на групата. По отношение на кредитния риск групата е потенциално изложена на загуба в размер на общата сума на неусвоените кредити. Вероятният размер на загубата, обаче е по-нисък от всички неусвоени средства, тъй като повечето от този тип ангажименти предполагат изисквания за поддържане на определени кредитни стандарти от страна на клиента. Групата текущо следи сроковете за усвояване на кредитите, тъй като дългосрочните задължения обикновено са с по-висока степен на кредитен риск от краткосрочните.

Максимална експозиция на кредитен риск

Експозицията към кредитен риск, произтичащи от финансови активи, признати в отчета за финансовото състояние е както следва:

Финансови активи	31.12.2024	31.12.2023
	BGN '000	BGN '000
Парични средства и вземания от Централната Банка	473,611	303,979
Вземания от банки	167,526	39,201
Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,085,215	1,026,145
Ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	216,826	68,476
Ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност	110,216	123,476
Други финансови активи	2,214	2,006
Общо финансови активи	2,055,608	1,563,283

Експозицията към кредитен риск, произтичащ от условни ангажименти, отчетени задбалансово е както следва:

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за годината, завършваща на 31 декември 2024 година

	31.12.2024 BGN '000	31.12.2023 BGN '000
Банкови гаранции и акредитиви	20,960	19,397
Неусвоен размер на разрешени кредити	127,040	149,832
	148,000	169,229
Максимален кредитен риск	2,203,608	1,732,512

Към 31 декември максималната експозиция към кредитен риск, покритието на максималната кредитна експозиция с приетите от банката обезпечения, оценени по справедлива стойност и нетната експозиция към кредитен риск по видове финансови активи, са представени както следва:

31.12.2024 г.	Максимална експозиция към кредитен риск	Покритие на максималната кредитна експозиция с приетите от банката обезпечения оценени по справедлива стойност					Нетна експозиция към кредитен риск
		Парични средства	Недвижими имоти	Други приемливи обезпечения	Общо приемливи обезпечения		
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000		BGN'000
Парични средства и вземания от Централната Банка	473,611	-	-	-	-		473,611
Вземания от банки	167,526						167,526
Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,085,215	10,385	763,023	21,384	794,792		290,423
Ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	216,826	-	-	-	-		216,826
Ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност	110,216	-	-	-	-		110,216
Други финансови активи	2,214	-	-	-	-		2,214
Общо	2,055,608	10,385	763,023	21,384	794,792		1,260,816

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за годината, завършваща на 31 декември 2024 година

31.12.2023 г.	Максимална експозиция към кредитен риск	Покритие на максималната кредитна експозиция с приетите от банката обезпечения, оценени по справедлива стойност				Нетна експозиция към кредитен риск
		Парични средства	Недвижими имоти	Други приемливи обезпечения	Общо приемливи обезпечения	
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Парични средства и вземания от Централната Банка	303,979	-	-	-	-	303,979
Вземания от банки	39,201	-	-	-	-	39,201
Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,026,145	13,825	636,267	22,173	672,265	353,880
Ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	68,476	-	-	-	-	68,476
Ценни книжа по амортизирана стойност	123,476	-	-	-	-	123,476
Други финансови активи	2,006	-	-	-	-	2,006
Общо	1,563,283	13,825	636,267	22,173	672,265	891,018

Вземания от банки

Таблицата по – долу представя вземанията от банки към 31.12.2024 г. и 31.12.2023 г., въз основа на рейтинга на контрагента, публикуван от рейтингова агенция Moody's.

	31.12.2024 BGN '000	31.12.2023 BGN'000
Aa1 до A3	142,632	35,955
Baa1 до Ba3	24,888	3,112
Без рейтинг	6	134
	167,526	39,201

Съгласно Регламент № 575/2013 на Европейския парламент на съвета от 26 юни 2013 година експозиции към банкови институции без присъдена кредитна оценка от призната агенция за външна кредитна оценка /ABKO/ се приравняват към степента на кредитно качество на съответното централно правителство на юрисдикцията – в конкретния случай Република България с кредитен рейтинг - Baa2.

Предоставени кредити и аванси на клиенти

Таблицата по-долу представя информация за балансовата стойност на предоставените кредити и аванси на клиенти, покритието на максималната кредитна експозиция с приетите от банката обезпечения, оценени по справедливата стойност и нетната експозиция към кредитен риск към 31 декември, разпределени съгласно вътрешно рисковите групи на групата:

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за годината, завършваща на 31 декември 2024 година

31.12.2024 г.

	Балансова стойност	Категория, съгласно МСФО 9			Покритие на максималната кредитна експозиция с приетите от банката обезпечения оценени по справедлива стойност				Нетна експозиция към кредитен риск
		Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Парични средства	Недвижими имоти	Други приемливи обезпечения	Общо приемливи обезпечения	
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Обслужвани експозиции	1,053,941	966,589	87,352	-	10,292	734,898	21,126	766,316	287,625
Необслужвани експозиции	31,274	-	-	31,274	93	28,125	258	28,476	2,798
	1,085,215	966,589	87,352	31,274	10,385	763,023	21,384	794,792	290,423
<i>в т.ч.:</i>									
Експозиции към предприятия	817,646	704,136	83,883	29,626	9,567	539,553	21,384	570,504	247,142
Експозиции към физически лица	267,569	262,453	3,469	1,648	818	223,470	-	224,288	43,281

31.12.2023 г.

	Балансова стойност	Категория, съгласно МСФО 9			Покритие на максималната кредитна експозиция с приетите от банката обезпечения оценени по справедлива стойност				Нетна експозиция към кредитен риск
		Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Парични средства	Недвижими имоти	Други приемливи обезпечения	Общо приемливи обезпечения	
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Обслужвани експозиции	988,849	909,617	79,232	-	13,718	600,026	21,663	635,407	353,442
Необслужвани експозиции	37,296	-	3,009	34,287	107	36,241	510	36,858	438
	1,026,145	909,617	82,241	34,287	13,825	636,267	22,173	672,265	353,880
<i>в т.ч.:</i>									
Експозиции към предприятия	803,544	692,460	77,525	33,559	13,059	457,709	22,173	492,941	310,603
Експозиции към физически лица	222,601	217,157	4,716	728	766	178,558	-	179,324	43,277

Обезпечения

Групата приема като обезпечение различни видове недвижими имоти, като жилищни, търговски и административни, хотелски и др. имоти, както и в отделни случаи производствени сгради, незастроени парцели или земеделски земи. Стойността на ипотекирания имот в повечето случаи покрива изцяло размера на кредита. Приеманите обезпечения първоначално се оценяват по текущата им справедлива стойност, която се определя от независими лицензирани оценители по утвърден от ръководството на банката списък или от вътрешни оценители на банката. При периодичните прегледи на състоянието на кредитите, се извършва и преоценка на приетото обезпечение по същия ред. В случаите на жилищни имоти за клиенти граждани и малък бизнес, банката прилага годишна индексация на база на публична статистическа информация на НСИ за изменението на цените по

градове и региони. Индексацията при жилищни имоти се прилага само, когато изменението в цените не индикира годишен спад по-голям от 10%.

Другите обезпечения включват залози върху движимо имущество, поръчителство и записи на заповед. Групата изисква процентът на покритие при обезпеченията от вида поръчителство и запис на заповед да бъде 100%, докато залозите върху движимо имущество се приемат като допълнителни към основното обезпечение.

Таблицата по-долу представя справедливата стойност на *всички видове обезпечения*, държани от банката към 31 декември 2024 г. и към 31 декември 2023 г.:

	Кредити и аванси на клиенти	
	31.12.2024	31.12.2023
	BGN '000	BGN '000
По индивидуално и портфейлно провизирани кредити:		
Ипотеки върху недвижими имоти	218,938	185,292
Парични депозити	5,546	7,076
Други обезпечения	2,176,349	1,604,672
	2,400,833	1,797,040
По просрочени, но непровизирани кредити:		
Ипотеки върху недвижими имоти	71,189	89,546
Парични депозити	4	131
Други обезпечения	180,845	253,900
	252,038	343,577
По непросрочени и непровизирани кредити:		
Ипотеки върху недвижими имоти	1,580,221	1,332,829
Парични депозити	13,779	19,753
Други обезпечения	3,227,506	3,066,484
	4,821,506	4,419,066

Кредитни експозиции към предприятия

Кредитните експозиции към предприятия са предмет на колективна или индивидуална оценка за кредитен риск и тестване за обезценка. Кредитоспособността на дадено предприятие обикновено е най-подходящият показател за качеството на експозицията към него. Въпреки това, обезпечението осигурява допълнителна сигурност и банката изисква такова да бъде предоставено от клиентите си. Групата приема обезпечения във формата на първа по ред ипотека на недвижим имот, права върху всички техни активи, както и други гаранции и права на собственост.

Групата периодично анализира предоставените обезпечения от гледна точка на евентуални изменения в стойността им, дължащи се на промени в пазарната среда, нормативната уредба или вследствие разпоредителни действия на длъжника. В случай, че тези изменения водят до нарушаване на изискванията за достатъчност на обезпечението, банката изисква допълването му в определен срок.

Групата разглежда всички отделни случаи от страна на клиентите и преценява рисковете свързани с възможностите за преговаряне на първоначалните условия по сключени договори при поискване от страна на контрагентите. Обичайно тези условия са свързани с: удължаване сроковете за усвояване на кредитите, поради нарушение в план-графика на строителните работи или

инвестиционния проект, размера на отпуснатия кредит в посока на увеличение и респ. намаление, лихвените равнища, особено на заемите с променлив лихвен процент или погасителните планове от гледна точка размерите на конкретни погасителни вноски и отделните падежи, както и в отделни случаи – промени в приетото обезпечение.

Кредитни експозиции към физически лица

Жилищно ипотечно кредитиране

Таблицата по-долу представя кредитните експозиции по ипотечни кредити към клиенти – физически лица - в зависимост от стойността на коефициента loan-to-value (LTV). LTV се изчислява като съотношение от брутната стойност на кредита към стойността на обезпечението. В брутната стойност не се включва начислената обезценка. Оценката на обезпечението не включва бъдещи разходи за придобиването и реализацията на обезпечението. Стойността на обезпечението по жилищните ипотечни кредити се основава на стойността на обезпечението при възникване на кредита, обновена на база оценка на промените в цените на жилищата

	31.12.2024 BGN '000	31.12.2023 BGN '000
Loan to value (LTV) коефициент		
По-малко от 50%	60,732	41,913
Над 50% до 70%	58,227	60,936
Над 70% до 90%	35,149	34,720
Над 90% до 100%	2,691	3,099
Повече от 100%	2,096	877
Общо	158,895	141,545

Вътрешно рискови групи на предоставените кредити и аванси на клиенти

Таблиците по-долу представят информация за брутната балансова стойност на предоставените кредити и аванси, очакваната кредитна загуба и амортизираната стойност след обезценка към 31 декември, разпределени по вътрешните рискови групи на групата и фази за обезценка:

31.12.2024 г.	Фаза 1 колективна база BGN '000	Фаза 2 колективна база BGN '000	Фаза 3 индивидуална база BGN '000	Общо BGN '000
Обслужвани експозиции	971,292	90,246	-	1,061,538
Необслужвани експозиции	-	-	44,382	44,382
Очаквана кредитна загуба	(4,703)	(2,894)	(13,108)	(20,705)
Амортизирана стойност след обезценка	966,589	87,352	31,274	1,085,215

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРЕНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за годината, завършваща на 31 декември 2024 година

31.12.2023 г.	Фаза 1 колективна база BGN'000	Фаза 2 колективна база BGN'000	Фаза 3 индивидуална база BGN'000	Общо BGN'000
Обслужвани експозиции	913,830	81,335	-	995,165
Необслужвани експозиции	-	3,009	50,725	53,734
Очаквана кредитна загуба	(4,213)	(2,103)	(16,438)	(22,754)
Амортизирана стойност след обезценка	<u>909,617</u>	<u>82,241</u>	<u>34,287</u>	<u>1,026,145</u>

Таблицата по-долу представя информация за брутната балансова стойност на предоставените кредити и аванси, начислената обезценка и амортизираната стойност след обезценка към 31 декември, разпределени по вътрешните рискови групи на групата и просрочия:

31.12.2024 г.	Непросрочени и непровизирани BGN '000	Индивидуално провизирани BGN '000	Портфейлно провизирани BGN '000	Просрочени, но непровизирани BGN '000	Общо BGN '000
Обслужвани експозиции	608,749	-	442,349	10,440	1,061,538
Необслужвани експозиции	3,620	22,638	-	18,124	44,382
Очаквана кредитна загуба	-	(12,926)	(7,590)	(189)	(20,705)
Амортизирана стойност след обезценка	<u>612,369</u>	<u>9,712</u>	<u>434,759</u>	<u>28,375</u>	<u>1,085,215</u>

31.12.2023 г.	Непросрочени и непровизирани BGN '000	Индивидуално провизирани BGN '000	Портфейлно провизирани BGN '000	Просрочени, но непровизирани BGN '000	Общо BGN '000
Обслужвани експозиции	480,492	-	493,294	21,379	995,165
Необслужвани експозиции	7,485	26,314	-	19,935	53,734
Очаквана кредитна загуба	-	(16,438)	(6,316)	-	(22,754)
Амортизирана стойност след обезценка	<u>487,977</u>	<u>9,876</u>	<u>486,978</u>	<u>41,314</u>	<u>1,026,145</u>

Балансовата стойност на *просрочените, но непровизирани кредити и аванси на клиенти* към 31 декември, разпределена по брой дни просрочие е както следва:

Брой дни просрочие	31.12.2024 BGN '000	31.12.2023 BGN '000
до 30 дни	9,935	21,825
30-60 дни	5,844	836
60-90 дни	1,354	10,033
90-180 дни	2,985	6,954
над 180 дни	8,257	1,666
Балансова стойност	<u>28,375</u>	<u>41,314</u>

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

за годината, завършваща на 31 декември 2024 година

Таблицата по-долу представя анализ на балансовата стойност на предоставените кредити и аванси на клиенти с приложени мерки по реструктуриране:

31.12.2024 г.	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	BGN '000	BGN'000	BGN '000	BGN '000
Реструктурирани финансови активи	100	8,999	17,938	27,037
в т.ч. реструктурирани през 2024 г.	-	8,323	8,140	16,463

31.12.2023 г.	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	BGN '000	BGN'000	BGN '000	BGN '000
Реструктурирани финансови активи		3,388	15,695	19,083
в т.ч. реструктурирани през 2023 г.	-	3,032	8,154	11,186

Дългови и капиталови ценни книжа, оценени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Таблицата по – долу представя балансовата стойност на дългови и капиталови ценни книги оценени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, групирани спрямо рейтинга на съответната ценна книга, публикуван от рейтингова агенция Moody's към 31 декември 2024 г. и 31 декември 2023 г.:

	31.12.2024 BGN'000	31.12.2023 BGN'000
Ааа	107,506	-
Аа1 до А3	48,896	-
Ваа1 до Ва3	60,076	58,518
По-ниско от Ва3	-	9,685
Без рейтинг	348	273
	216,826	68,476

Дълговите ценни книжа, оценени по амортизирана стойност в размер на 110,216 хил.лв. са с рейтинг Ваа1 (31.12.2023 г.: 74,963 хил.лв. са с рейтинг Ваа1 и 48,513 хил.лв. с рейтинг Аа2), определен спрямо рейтинга на съответната ценна книга, публикуван от рейтингова агенция Moody's.

Кредитен риск - концентрация*Вземания от банки*

Групата текущо следи риска от концентрация към отделни контрагенти на база на утвърдени лимити. Те са определени като следва:

✓ Общ лимит към банка-контрагент – определен на база официалния рейтинг на банката, присъден от международно признати агенции за кредитен рейтинг. Той включва лимити по следните видове сделки: депозитен лимит, форекс лимит, търговски/портфейлен лимит;

✓ Вътрешен рейтинг на страните и банките-контрагенти - определен на база разработената в банката „Методика за определяне на вътрешен рейтинг на страните и банките-контрагенти” чрез оценка на финансовото им състояние;

Определянето и контролът по изпълнение и спазване на лимитите към банки са част от общата система на „Търговска банка Д“ АД за управление на риска. Концентрацията се следи чрез:

✓ Оценяване нивото на потенциалния риск от формиране на допустима рискова експозиция от необезпечени вземания към банки контрагенти;

✓ Определяне на лимити за фиксиране размера на допустимата рискова експозиция от необезпечени вземания към всяка банка контрагент в зависимост от степента на нейната кредитоспособност;

✓ Определяне на лимити за фиксиране размера на допустимата рискова експозиция от необезпечени вземания - чуждестранни облигации емитирани от чуждестранни банки, финансови институции и чуждестранни корпорации, с които банката не поддържа/поддържа кореспондентски отношения;

✓ Определяне на лимити за фиксиране на допустима рискова експозиция по видове финансови инструменти;

✓ Определяне на лимити за фиксиране размера на допустимата рискова експозиция от обезпечени вземания - предоставен ресурс срещу обезпечение държавни ценни книжа (репо сделки) на регистрирани в България банки, с които банката не поддържа/поддържа кореспондентски отношения;

Концентрацията на риск от контрагента по вземания от банки е представен в таблицата по-долу:

	31.12.2024	%	31.12.2023	%
	BGN '000		BGN '000	
Вземания от български банки	161,812	97%	32,901	84%
Вземания от чуждестранни банки	5,738	3%	6,311	16%
Общо преди обезценка	167,550	100%	39,212	100%
Обезценка за кредитни загуби	(24)		(11)	
Общо	167,526		39,201	

Предоставени кредити и аванси на клиенти

Ръководството на групата текущо следи кредитния риск от концентрация на предоставените кредити и аванси на клиенти по сектори на икономиката, а така също и по отделни контрагенти на база на утвърдени лимити. Те са определени, както следва:

✓ Лимит за максимални експозиции към едно лице или икономически свързани лица - определя се по отношение на кредитните експозиции на клиенти - нефинансови институции по смисъла на чл. 395 от Регламент (ЕС) № 575/2013;

✓ Лимит по целеви отрасъл на кредитиране и основен предмет на дейност на кредитополучателите – определен на база анализ и констатации по отношение на специфичните отрасли, които групата на „Търговска банка Д“ АД финансира съобразно стратегията си (състояние, перспективи, доходност, тенденции за развитие в краткосрочен и средносрочен план), и нивото на класифицираните кредити за съответния целеви отрасъл и съответния основен предмет на дейност на кредитополучателя;

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

за годината, завършваща на 31 декември 2024 година

✓ Лимити по срочност – определени на база анализ и констатации относно статистически данни на БНБ за разпределение на кредити по срочност, матуритетната структура на пасива и очакванията на групата на „Търговска банка Д“ АД за развитие на депозитната и дейност, и класифицираните експозиции;

✓ Лимити по размер – определени на база анализ и констатации относно статистически данни на БНБ за разпределението на кредитите по размер, стратегия на групата на „Търговска банка Д“ АД за развитие на пазарната ѝ позиция, и нивото на класифицираните експозиции.

✓ Лимити по валути – определени на база на статистически данни на БНБ за разпределението на кредити по валути, структурата на пасива по валути, и нивото на класифицираните кредити по валути.

Регулаторните лимити и вътрешнобанковите лимити за максимални експозиции към едно лице и икономически свързани лица, в т.ч. към банки-контрагенти се оценяват и анализират периодически, като се докладват на Управителния Съвет на групата. Концентрацията на кредитен риск по целеви отрасли на кредитиране е представен в таблицата по-долу:

	31.12.2024	%	31.12.2023	%
	BGN '000		BGN '000	
Търговия и услуги	128,192	12%	129,515	12%
Граждани и домакинства	241,131	22%	224,295	21%
Строителство - сгради	135,957	12%	94,219	9%
Агропроизводство и търговия	84,861	8%	118,156	11%
Производство	83,253	7%	84,250	8%
Туризм	44,200	4%	33,573	3%
Застраховане/Лизинг/Финанси	34,653	3%	58,505	6%
Търговия горива / енергоносители	31,200	3%	63,469	6%
Фармация, Здравеопазване	54,787	5%	70,037	7%
Строителство - пътища, съоръжения, мрежи	24,442	2%	29,764	3%
Държавно и местно управление	94,346	8%	83,137	8%
Транспорт и комуникации	18,159	2%	16,865	2%
ВЕИ - Фотоволтаични централи	28,484	2%	30,718	3%
Търговия скрап	28,382	3%	3,252	0%
Други	73,873	7%	9,144	1%
Общо преди обезценка	1,105,920	100%	1,048,899	100%
Обезценка	(20,705)	-	(22,754)	
Общо	1,085,215		1,026,145	

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за годината, завършваща на 31 декември 2024 година

Концентрацията на кредитен риск по основен предмет на дейност на клиентите е представен в таблицата по-долу:

	31.12.2024	%	31.12.2023	%
	BGN '000		BGN '000	
Търговия	151,623	14%	139,579	13%
Граждани и домакинства	269,233	24%	224,244	21%
Строителство	131,620	12%	112,733	11%
Лека промишленост	34,174	3%	54,812	5%
Туризм	59,903	5%	54,193	5%
Недвижими имоти/Лизинг	79,356	7%	43,383	4%
Земеделие	97,810	9%	86,298	8%
Застраховане/Финанси	5,649	0%	49,763	5%
Публични	94,257	9%	99,499	9%
Тежка промишленост	25,966	2%	24,971	2%
Здравеопазване/Фармация	62,851	6%	57,360	5%
Енергетика	7,644	1%	14,443	1%
Отпадъци/Отпадни води	6,307	1%	10,636	1%
Транспорт	33,625	3%	31,611	3%
Дърво/Хартия/Опаковане	1,779	0%	1,729	0%
Транспортни средства	3,928	0%	7,998	1%
Услуги	3,167	0%	4,860	0%
Телекомуникации	10,053	1%	5,040	0%
Компютри и технологии	673	0%	717	0%
Издателска дейност	13,196	2%	15,288	1%
Култура/Развлечения	957	0%	1,109	0%
Други	12,149	1%	8,633	1%
Общо преди обезценка	1,105,920	100%	1,048,899	100%
Обезценка	(20,705)		(22,754)	
Общо	1,085,215		1,026,145	

Таблицата по-долу представя информация за концентрация в големите кредитни експозиции на групата към 31 декември:

	31.12.2024		31.12.2023	
	BGN'000	% от капитала	BGN'000	% от капитала
Най-голяма обща кредитна експозиция*	42,988	19,72%	24,506	13,53%
Общ размер на петте най-големи кредитни експозиции*	163,335	74,95%	145,550	80,38%
Общ размер на всички кредитни експозиции* - над 10% от капитала	237,310	108,89%	333,577	184,22%

* С включени свързани клиенти - по Брутна балансова стойност и задбалансов ангажимент

Голяма експозиция е всяка експозиция, която представлява 10 или повече процента от капиталовата база на групата на банката, определена по смисъла на Регламент 575/2013.

Дългови и капиталови ценни книжа

За минимизиране концентрацията в портфейлите от ценни книжа групата е приела лимити, определени в зависимост от кредитния риск, вида, размера и емитента на финансовите инструменти.

Видовете ценни книжа, с които групата оперира, включват:

- ✓ Дългови инструменти на централно държавно управление (дългови инструменти емитирани от национални централни банки);
- ✓ Дългови инструменти на местни и регионални органи на управление (дългови инструменти на правителствени агенции и наднационални институции);
- ✓ Дългови инструменти на кредитни институции;
- ✓ Дългови инструменти на други емитенти
- ✓ Корпоративни акции;

За всеки от тях групата е приела лимити по отношение на тяхната максимална експозиция.

Концентрацията на притежаваните от групата видове дългови и капиталови ценни книжа, определена според емитента е представена в таблицата по-долу:

	31.12.2024	%	31.12.2023	%
	BGN '000		BGN '000	
Емитирани от правителството на Република България	160,383	49%	127,599	66%
Емитирани от чуждестранни правителства и правителствени агенции	156,402	48%	54,394	28%
Република Франция	48,896		-	
Република Румъния	-		5,881	
Република Хървания	-		48,513	
Европейски съюз	107,506			
Други – Република България	10,257	3%	9,959	5%
Общо	327,042	100%	191,952	100%

Обобщен анализ на експозициите за кредитен риск по вид финансов актив и задбалансов ангажимент, сегмент на индустрия, географски признак и фази за оценка на кредитния риск е представен в таблицата по-долу:

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за годината, завършваща на 31 декември 2024 година

31.12.2024 г.	Фаза 1 Индивидуален	Фаза 1 Колективен	Фаза 2 Индивидуален	Фаза 2 Колективен	Фаза 3 Индивидуален	Общо
Портфейли						
Ценни книги оценени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	216,826	-	-	-	-	216,826
Ценни книги оценени по амортизирана стойност	110,216	-	-	-	-	110,216
Вземания от банки	167,526	-	-	-	-	167,526
Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	966,590	-	87,350	31,275	1,085,215
Неусвоени ангажименти по кредитни договори	-	122,310	-	4,705	25	127,040
Гаранции и акредитиви	-	17,502	-	3,046	412	20,960
Сегмент на индустрия						
Финанси	167,873	6,233	-	-	659	174,765
Правителство	316,785	92,061	-	1,505	-	410,351
Граждани и домакинства	-	235,207	-	3,353	1,648	240,208
Търговия	9,910	139,502	-	23,282	6,299	178,994
Строителство	-	131,090	-	20,254	8,149	159,493
Горива	-	56,338	-	2,374	371	59,083
Производство	-	141,213	-	10,196	12,218	163,626
Услуги	-	164,946	-	26,386	1,930	193,263
Регион						
Наднационални						-
Европа	493,483	964,011	-	87,350	31,275	1,576,119
Америка	689	-	-	-	-	689
Азия	396	,579	-	-	-	2,975

31.12.2023 г.	Фаза 1 Индивидуален	Фаза 1 Колективен	Фаза 2 Индивидуален	Фаза 2 Колективен	Фаза 3 Индивидуален	Общо
Портфейли						
Ценни книги оценени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	68,476	-	-	-	-	68,476
Ценни книги оценени по амортизирана стойност	123,476	-	-	-	-	123,476
Вземания от банки	39,201	-	-	-	-	39,201
Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	909,569	-	82,240	34,336	1,026,145
Неусвоени ангажименти по кредитни договори	-	142,319	-	6,930	583	149,832
Гаранции и акредитиви	-	14,342	-	5,035	20	19,397
Сегмент на индустрия						
Финанси	39,475	49,859	-	4	-	89,338
Правителство	181,993	80,497	-	1,768	-	264,258
Граждани и домакинства	-	217,082	-	4,893	1,045	223,020
Търговия	9,685	96,283	-	18,044	17,450	141,462
Строителство	-	105,616	-	4,069	6,429	116,114
Горива	-	90,385	-	2,921	-	93,306
Производство	-	163,577	-	22,864	9,154	195,595
Услуги	-	106,270	-	27,677	258	134,205
Регион						
Наднационални						
Европа	230,197	907,081	-	82,240	34,336	1,253,854
Америка	507	-	-	-	-	507
Азия	449	2,488	-	-	-	2,937

3.2. Пазарен риск

Пазарният риск е рискът от негативното движение на лихвените проценти, валутните курсове между различните валути и цените на капиталовите инструменти. Тези движения оказват влияние върху рентабилността на групата.

Групата управлява притежаваните от нея портфейли от финансови инструменти отчитайки променящите се пазарни условия. Експозицията по отношение на пазарен риск се управлява в съответствие с лимитите за риск, определени от ръководството на групата посредством покупко-продажба на финансови инструменти или чрез откриване на компенсираща позиция за хеджиране на риска.

3.2.1 Лихвен риск

Банковата дейност води до непрекъснато поддържане на позиции, чувствителни спрямо движението на пазарните лихвени проценти, което оказва влияние върху финансовото ѝ състояние и динамиката на паричните потоци. Лихвен риск е вероятността от потенциално изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж и пазарната стойност на собствения капитал, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища.

Лихвените проценти за активи и пасиви, деноминирани в български лева, обичайно се определят на база на движението на основния лихвен процент, определян от БНБ. Лихвените проценти за активи и пасиви, деноминирани в евро, са базирани на котировките на Европейската централна банка.

В случаите на активи и пасиви с плаващи лихвени проценти, банката е изложена на риск от промени в основните лихвени пунктове, служещи за определяне на лихвените проценти, които се определят като разлика между характеристиките на променливите лихвени индекси, като например основния лихвен процент, шестмесечен LIBOR или различни лихвени проценти. Политиката по управление на риска цели оптимизиране на нетните приходи от лихви и постигане на пазарни лихвени равнища, съответстващи на стратегията на групата.

Процедурите по управление на лихвения риск са свързани с текущото поддържане на разумен лихвен марж между приложимите лихвени проценти за привлечения ресурс и към активните банкови операции и се прилагат от гледна точка на чувствителността на банката спрямо промени в лихвените равнища.

Банката постоянно следи движенията при чуждестранните валути, несъответствията в лихвените нива и в матуритетната структура на своите активи и пасиви. Също така текущо наблюдава промените в цените и доходността на търгуваните държавни ценни книжа. Лихвеният риск се следи активно от отделите за анализ, управление на риска и ликвидност, за да се осигури съответствие с пазарните рискови ограничения. Комитетът за управление на активите и пасивите следи текущо лихвения риск, на който е изложена банката и взема решения за промяна на лихвените нива.

Таблицата по-долу обобщава лихвения риск на групата. В нея са включени финансовите активи и пасиви на групата по балансова стойност съгласно лихвените клаузи заложи в договорите и матуритетната им структура и чувствителността им спрямо поведението на лихвените проценти по периоди:

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за годината, завършваща на 31 декември 2024 година

Анализ на лихвената чувствителност

31 декември 2024 г.	Финансови активи и пасиви						
	Балансова стойност	До 3 мес.	3 - 6 мес.	6 - 12 мес.	1 - 5 години	Над 5 години	Безлихвени
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Парични средства и вземания от Централната Банка	473,611	473,611	-	-	-	-	-
Вземания от банки	167,526	167,526	-	-	-	-	-
Кредити и аванси на клиенти	1,085,215	1,069,088	3,847	1,988	5,296	4,996	-
Ценни книги оценени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	216,826	157,064	9,909	24	29,348	20,133	348
Ценни книги оценени по амортизирана стойност	110,216	25,438	10,013	66	72,708	1,991	-
Други финансови активи	2,214	-	-	-	-	-	2,214
Общо активи	2,055,608	1 892 727	23,769	2,078	107,352	27,120	2,562
Задължения към банки	(10,638)	(10,638)	-	-	-	-	-
Задължения към клиенти	(1,884,499)	(1,247,784)	(103,474)	(191,558)	(341,683)	-	-
Други финансови пасиви	(12,280)	(262)	(320)	(595)	(2,087)	(565)	(8,451)
Общо пасиви	(1,907,417)	(1,258,684)	(103,794)	(192,153)	(343,770)	(565)	(8,451)
Разлика	148,191	634,043	(80,025)	(190,075)	(236,418)	26,555	(5,889)

31 декември 2023 г.	Финансови активи и пасиви						
	Балансова стойност	До 3 мес.	3 - 6 мес.	6 - 12 мес.	1 - 5 години	Над 5 години	Безлихвени
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Парични средства и вземания от Централната Банка	303,979	303,979	-	-	-	-	-
Вземания от банки	39,201	39,201	-	-	-	-	-
Кредити и аванси на клиенти	1,026,145	967,904	6,547	9,922	11,357	30,415	-
Ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	68,476	660	175	9,834	38,464	19,069	274
Ценни книжа по амортизирана стойност	123,476	20,012	28,960	10,091	64,413	-	-
Други финансови активи	2,006	-	-	-	-	-	2,006
Общо активи	1,563,283	1,331,756	35,682	29,847	114,234	49,484	2,280
Задължения към банки	(7,658)	(7,658)	-	-	-	-	-
Задължения към клиенти	(1,431,754)	(886,363)	(93,010)	(171,154)	(281,228)	-	-
Други финансови пасиви	(7,857)	(262)	(320)	(595)	(1,770)	(565)	(4,345)
Общо пасиви	(1,447,269)	(894,283)	(93,330)	(171,749)	(282,998)	(565)	(4,345)
Разлика	116,014	437,473	(57,648)	(141,902)	(168,764)	48,919	(2,065)

Чувствителност на финансовия резултат към промяна на лихвените нива

Таблицата по-долу показва чувствителността на банката при възможни промени с 0.10 и 0.20 пункта в лихвения процент, изчислени на база поддържана от банката средно месечна структура на лихвено чувствителни активи и пасиви и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Ефектът е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

Валута на лихвено чувствителни активи и пасиви	Увеличение/ (намаление) на лихвения %	Ефект върху финансовия резултат след облагане с данъци 2024 BGN '000	Ефект върху собствения капитал 2024 BGN '000
Лева	10 bp/(10 bp)	696/(696)	696/(696)
други валути	10 bp/(10 bp)	240/(240)	240/(240)
Лева	20 bp/(20 bp)	1389/(1389)	1389/(1389)
други валути	20 bp/(20 bp)	478/(478)	478/(478)
Валута на лихвено чувствителни активи и пасиви	Увеличение/ (намаление) на лихвения %	Ефект върху финансовия резултат след облагане с данъци 2023 BGN '000	Ефект върху собствения капитал 2023 BGN '000
Лева	10 bp/(10 bp)	572/(572)	572/(572)
други валути	10 bp/(10 bp)	246/(246)	246/(246)
Лева	20 bp/(20 bp)	1,145/(1,145)	1,145/(1,145)
други валути	20 bp/(20 bp)	493/(493)	493/(493)

3.2.2.Валутен и ценови риск**Валутен риск**

Валутният риск е риск от влиянието на колебания в преобладаващите валутни курсове върху финансовото състояние и паричните потоци на групата в резултат на открити валутни позиции. Нетната позиция във всяка валута се следи постоянно от ръководството на групата и Дирекция "Финансови пазари и инвестиции", както и от членовете на Комитета за управление на активите и пасивите. Групата е изложена на валутен риск при извършване на сделки с финансови инструменти, деноминирани в чуждестранна валута. След въвеждането на Валутен борд в Република България, българският лев е фиксиран към еврото, поради което не съществува открит валутен риск, свързан с еврото като влияние върху показателите в отчетите оказват движенията в обменните курсове на лева спрямо валутите извън Еврозоната. Валутният риск е риск от негативното влияние на колебания в преобладаващите валутни курсове върху финансовото състояние и паричните потоци на банката. Политика на групата е основната част от активите и пасивите да са деноминирани в евро или левове. Допълнително групата не извършва съществени сделки и не държи открити позиции във валути

различни от евро.

Дирекция "Финансови пазари и инвестиции" управлява активите и пасивите на групата в рамките на определените лимити за постигане на заложените цели и показатели за възвращаемост на инвестициите. Ежедневно се следи размера на откритата валутна позиция на банката по отделни валути и се предприемат необходимите действия за минимизиране на евентуалните загуби за групата от промяна на валутните курсове. Анализите показват, че групата е изложена на минимален валутен риск, тъй като поддържа ежедневно лимитирани открити позиции по отделните видове валута, различна от еврото, което е с фиксиран курс спрямо българския лев. Следващата таблица обобщава експозицията на групата към валутен риск. В нея са включени финансовите инструменти и условните задължения и ангажименти на групата по балансова стойност, категоризирани по вид валута.

31 декември 2024 г.	В щатски долари	В евро	В лева	В други валути	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Финансови активи					
Парични средства и вземания от Централната Банка	2,437	27,948	442,857	369	473,611
Вземания от банки	23,564	82,582	59,668	1,712	167,526
Кредити и аванси на клиенти	669	308,852	775,694	-	1,085,215
Ценни книги оценени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	216,512	314	-	216,826
Ценни книги оценени по амортизирана стойност	-	12,293	97,923	-	110,216
Други финансови активи	867	722	625	-	2,214
Общо финансови активи	27,537	648,909	1,377,081	2,081	2,055,608
Финансови пасиви					
Задължения към банки	-	334	10,299		10,633
Задължения към клиенти	27,528	467,279	1,387,611	2,081	1,884,499
Други финансови пасиви	156	479	11,639	6	12,280
Общо финансови пасиви	27,684	468,092	1,409,548	2,087	1,907,412
Нетна балансова валутна позиция	(147)	180,817	(32,467)	(6)	148,197
Задбалансова валутна позиция	160	175,865	-	-	176,025
Открита валутна позиция	13	-	-	(6)	7
Условни задължения и ангажименти	-	32,925	115,075	-	148,000

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

за годината, завършваща на 31 декември 2024 година

31 декември 2023 г.	В щатски долари BGN'000	В евро BGN'000	В лева BGN'000	В други валути BGN'000	Общо BGN'000
Финансови активи					
Парични средства и вземания от Централната Банка	2,149	90,879	210,703	248	303,979
Вземания от банки	30,746	5,053	1,105	2,297	39,201
Кредити и аванси на клиенти	2,539	285,001	738,605	-	1,026,145
Ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	68,236	240	-	68,476
Ценни книжа по амортизирана стойност	-	64,900	58,576	-	123,476
Други финансови активи	550	232	1,224	-	2,006
Общо финансови активи	35,984	514,301	1,010,453	2,545	1,563,283
Финансови пасиви					
Задължения към банки	-	4	7,654	-	7,658
Задължения към клиенти	35,521	414,965	978,833	2,435	1,431,754
Други финансови пасиви	443	1,230	6,180	4	7,857
Общо финансови пасиви	35,964	416,199	992,667	2,439	1,447,269
Нетна балансова валутна позиция	20	98,102	17,786	106	116,014
Задбалансова валутна позиция	-	58,810	(58,675)	(135)	-
Открита валутна позиция	20	-	-	(29)	(9)
Условни задължения и ангажименти	-	44,461	124,768	-	169,229

По отношение на паричните активи и пасиви в чуждестранна валута, които не са хеджирани, банката поддържа приемлива нетна експозиция като купува и продава чуждестранна валута на спот курсове, когато определи за подходящо.

Анализ на валутната чувствителност

Валутната чувствителност се определя от промяната във валутните курсове на валутите, в които банката поддържа открити позиции. Към отчетната дата това е основно щатския долар. Анализът на чувствителността на групата спрямо промените във валутните курсове е направен на база състоянието и структурата на валутните активи и пасиви и откритата валутна позиция към 31 декември. Ефектът от валутната чувствителност при 10 % увеличение/намаление на текущите обменни курсове на българския лев спрямо щатския долар и спрямо другите валутни експозиции на база структурата на валутните активи и пасиви към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

Влиянието на щатския долар и другите валути при 10 % увеличение на курсовете им спрямо българския лев е незначително върху печалбата на банката (след облагане).

Ръководството е на мнение, че посочения по-горе анализ на валутната чувствителност на база балансова структура на валутните активи и пасиви отразява и валутната чувствителност на групата през годината.

Ценови риск на ценните книжа

Ценовият риск е един от пазарните рискове, който е свързан с намаляване стойността на инвестицията в резултат на неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени. Основните

фактори, оказващи влияние върху цените са макроикономически, отразяващи цялостното състояние на емитента, политическата конюнктура, особеностите на дадения отрасъл, очакванията на местния и международния пазар и участниците на него базирани както на реална информация, така и на чисто субективни обстоятелства. Рязкото понижение на цената на ценните книжа, би било неблагоприятно в няколко отношения, както реализиране на финансови загуби, така и евентуално влошаване на ликвидността, загуба на пазарни позиции. Групата управлява този вид риск като включва в портфейла различни видове ценни книжа и само ценни книжа на първокласни емитенти, със средно и високо кредитно качество. При всяко решение за покупка на финансови инструменти, както и периодично след това, задължително се изследват формалните критерии за ликвидност на финансовите инструменти, съгласно вътрешните правила на групата.

3.3. Ликвиден риск

Ликвидният риск е риска, при който групата не може да посрещне своите задължения, когато те са дължими като резултат от тегления от депозанти, парични изисквания от ангажименти по договори или други парични изходящи потоци. Подобни изходящи парични потоци биха намалили наличните парични средства на банката за предоставяне на кредити на клиенти, търговски дейности и инвестиране. При извънредни обстоятелства липсата на ликвидност може да рефлектира в намаления в отчета на финансовите позиции и продажба на активи или в потенциалната невъзможност от страна на групата да изпълни заемните си ангажименти. Рискът от невъзможността на групата на банката да посрещне своите задължения е присъщ на всички банкови операции и може да бъде повлиян от различни специфични за групата или по-обща пазарни събития включително, но без да се ограничават, до кредитни събития, системни шокове и природни бедствия.

Процесът по управление на ликвидността на групата, се осъществява под надзора на управление “Финансови пазари и инвестиции” и включва:

- ежедневно осигуряване на средства чрез контрол на бъдещите парични потоци, за да бъдат посрещнати нуждите от ресурс. Това включва привличане на средства при падежиране на наличните ресурси или при заемане от клиенти.
- контрол на ликвидните коефициенти от отчета за финансовото състояние срещу вътрешни или регулаторни изисквания; и
- управление на концентрацията и профила на падежиране на задълженията на групата.

Мониторингът и отчитането се осъществява под формата на измерване и прогнозиране на паричния поток към следващия ден, седмица или месец, тъй като това са ключови периоди за управление на ликвидността. Изходната точка за тези преценки е анализ на договорения падеж на финансовите пасиви и очакваната дата за събиране на финансови активи.

Групата разработва подходящи политики, които да осигуряват следното:

- поддържане на достатъчно ликвидни активи, които да покрият съответните пасиви;
- разумно съотношение на средносрочни активи, финансирани със средносрочни пасиви; и
- ежедневен контрол на ликвидността.

Управителният съвет на групата определя Комитета за управление на активите и пасивите (КУАП) като отговорен орган за управление на ликвидността, пазарен, лихвен и валутен риск.

КУАП е постоянно действащ колективен орган, който отговаря за управлението на активите и пасивите, както и за разработването и използването на системата за управление на ликвидността на групата на Търговска Банка Д АД. В качеството си на орган за управление на ликвидността, е компетентен да подготвя планове за действие в случаи на непредвидено изтичане на парични средства, дължащо се на неочаквани събития или неблагоприятни обстоятелства, като отчита възможното въздействие на алтернативни сценарии по отношение на групата или на пазара като цяло, както и комбинация от тях. КУАП анализира всички отчети по ликвидността, стрес-тестовите и сценариите при ликвидна криза в съответствие с изискванията на банковото законодателство и Правилата за управление на ликвидността. Комитетът следи отчетите за валутните структури по активи и пасиви, отчетите за открити позиции и рисковата структура на портфейла от ценни книжа.

Изискванията за ликвидност във връзка с издадени гаранции са значително по-малки в сравнение със сумата на ангажиментите, тъй като групата обичайно не очаква трето лице да изтегли средствата по договора. Общата непогасена договорена сума на тези ангажименти не винаги представлява бъдещи потребности от парични средства, тъй като срокът на голяма част от тези ангажименти ще изтече или ще бъде прекратен без да бъдат финансирани.

Дирекция “Финансови пазари и инвестиции” в банката контролира непокритите средносрочни активи, нивото и типа на неусвоените кредитни ангажименти, използването на овърдрафти и влиянието на задбалансовите пасиви като гаранции и стенд-бай акредитиви.

Източниците на финансиране се наблюдават редовно с цел поддържане на разнообразие по валути, географско местонахождение, доставчици, продукт и срок.

В таблицата по-долу са представени стойностите в проценти на съотношението за краткосрочна ликвидност

	2024	2023
	%	%
Към 31 декември	544,14%	258,72%
Средна стойност за периода	408,70%	396,95%
Най-високо за периода	544,14%	728,58%
Най-ниско за периода	305,24%	220,74%

Таблицата по-долу представя матуритетната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност и задбалансовите ангажименти на банката към 31 декември по остатъчен матуритет:

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за годината, завършваща на 31 декември 2024 година

31 декември 2024 г.	Балансова стойност	По-малко от 1 месец	От 1-3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 - 5 години	Над 5 години
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Парични средства и вземания от						
Централната Банка	473,611	473,611	-	-	-	-
Вземания от банки	167,526	167,526	-	-	-	-
Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,085,215	18,007	43,407	217,884	465,745	340,172
Ценни книжа на разположение за продажба	216,826	156,749	-	9,910	30,010	20,157
Ценни книжа държани до падеж	110,216	24,978	-	9,880	73,359	1,999
Други финансови активи	2,214	-	2,214	-	-	-
Общо активи	2,055,608	840,871	45,621	237,674	569,114	362,328
Задължения към банки	10,633	383	726	2,395	4,355	2,774
Задължения към клиенти	1,884,499	1,508,386	74,897	236,735	61,892	2,589
Други финансови пасиви	12,280	128	7,413	1,039	3,269	431
Общо пасиви	1,907,412	1,508,897	83,036	240,169	69,516	5,794
Неусвоени ангажименти по кредити и условни ангажименти	148,000	82,666	2,448	39,688	21,572	1,626

31 декември 2023 г.	Балансова стойност	По-малко от 1 месец	От 1-3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 - 5 години	Над 5 години
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Парични средства и вземания от						
Централната Банка	303,979	303,979	-	-	-	-
Вземания от банки	39,201	39,201	-	-	-	-
Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,026,145	16,815	40,697	219,224	449,453	299,956
Ценни книжа на разположение за продажба	68,476	274	-	9,810	39,299	19,093
Ценни книжа държани до падеж	123,476	-	-	58,604	64,872	-
Други финансови активи	2,006	-	2,006	-	-	-
Общо активи	1,563,283	360,269	42,703	287,638	553,624	319,049
Задължения към банки	7,658	100	45	6,273	1,240	-
Задължения към клиенти	1,431,754	1,077,639	77,987	219,196	51,282	5,650
Други финансови пасиви	7,857	122	3,192	1,024	2,713	806
Общо пасиви	1,447,269	1,077,861	81,224	226,493	55,235	6,456
Неусвоени ангажименти по кредити и условни ангажименти	169,229	89,300	12,288	45,185	21,871	585

По-долу са представени финансовите активи и пасиви и задбалансовите ангажименти на групата, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет към датата на отчета за финансово състояние. Таблицата е изготвена на база на недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви за балансовите позиции, а неусвоените ангажименти по кредити и условни ангажименти са представен по задбалансовата стойност на ангажимента.

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за годината, завършваща на 31 декември 2024 година

31 декември 2024 година	По-малко от 1 месец	От 1-3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 - 5 години	Над 5 години	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '001
Парични средства и вземания от Централната Банка	473,611		-	-	-	473,611
Вземания от банки	167,526		-	-	-	167,526
Предоставени кредити и аванси на клиенти	67,575	50,055	252,058	523,791	397,716	1,291,197
Ценни книжа на разположение за продажба	156,749	191	10,145	32,748	20,246	220,079
Ценни книжа държани до падеж	25,036	236	10,956	76,407	-	112,635
Други финансови активи	-	2,214	-	-	-	2,214
Общо активи	890,497	52,696	273,159	632,946	417,962	2,267,262
Задължения към банки	558	1,209	5,128	3,748	1,056	11,699
Задължения към клиенти	1,520,337	75,030	236,467	56,741	-	1,888,575
Други финансови пасиви	303	8,371	1,039	3,269	431	13,413
Общо пасиви	1,521,198	84,610	242,634	63,758	1,487	1,913,687
Неусвоени ангажименти по кредити и условни ангажименти	82,666	2,448	39,688	21,572	1,626	148,000

31 декември 2023 г.	По-малко от 1 месец	От 1-3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 - 5 години	Над 5 години	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Парични средства и вземания от Централната банка	303,979	-	-	-	-	303,979
Вземания от банки	39,201	-	-	-	-	39,201
Предоставени кредити и аванси на клиенти	61,158	52,733	258,555	529,782	355,008	1,257,236
Ценни книжа на разположение за продажба	274	194	10,267	43,244	19,272	73,251
Ценни книжа държани до падеж	58	36	59,154	66,910	-	126,158
Други финансови активи	-	2,006	-	-	-	2,006
Общо активи	404,670	54,969	327,976	639,936	374,280	1,801,831
Задължения към банки	100	65	6,379	1,299	-	7,843
Задължения към клиенти	1,093,789	78,530	215,412	47,061	-	1,434,792
Други финансови пасиви	120	9,197	900	2,046	571	12,834
Общо пасиви	1,094,009	87,792	222,691	50,406	571	1,455,469
Неусвоени ангажименти по кредити и условни ангажименти	89,300	12,288	45,185	21,871	585	169,229

3.4. Доверени активи на отговорно пазене

Банката, като част от групата е регистрирана като инвестиционен посредник и извършва операции за клиенти в съответствие с изисквания на Наредба 38 на КФН. Банката има одобрена политика, във връзка с доверителните си операции за клиенти, която е изготвена на база изискванията на чл.28-31 на Наредба 38 на КФН.

Банката поддържа отчетност и условия относно държането на финансови инструменти и парични средства по начин, който ѝ позволява във всеки момент незабавно да разграничи държаните за един клиент активи от активите на останалите клиенти и от собствените активи на банката. Банката като инвестиционен посредник полага дължимата грижа при:

- избора на депозитарна институция, в която да съхранява финансовите инструменти на своите клиенти, и при определяне на условията по договора с нея;
- извършване на периодичен преглед и оценка на депозитарната институция и на условията по сключения договор с нея във връзка със съхранението на финансовите инструменти на своите клиенти, най-малко веднъж годишно.

3.5. Управление на собствения капитал

От 2014 година е в сила пакет ДКИ IV (Директива 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 575/2013), който включва изисквания за изчисляване и отчетност във връзка с капиталовите изисквания и финансовата информация. Обхватът, честотата и сроковете за предоставяне на тази информация пред регулаторния орган са въведени чрез Регламент (ЕС) № 680/2014 от 16 април 2014 г. В резултат на това регулаторните изисквания за капитал на групата на Търговска Банка Д АД са базирани на разпоредбите на пакет ДКИ IV, Отчетни изисквания по Регламент(ЕС) №680/2014 – Собствен капитал и капиталови изисквания – COREP.

(1) Регулаторен капитал

Собственият капитал за регулаторни цели на групата се състои от следните елементи:

- Капитал от първи ред (цялата сума се класифицира като базов собствен капитал от първи ред), който се състои от емитиран капитал, премийни резерви и общи резерви намалени със следните отбивы – положителна репутация, нематериални активи и други регулаторни корекции свързани с елементи, които се включват в счетоводния капитал или активите на банката, но се третират по различен начин за регулиране на капиталовата адекватност.
- Капитал от втори ред: резервите от преоценка на недвижимите имоти, използвани за банкова дейност, намалени с регулаторни корекции свързани с елементи, които се включват в счетоводния капитал или активите на банката, но се третират по различен начин за регулиране на капиталовата адекватност.

Отношението на общата капиталова адекватност не може да бъде по-малко от 16.25% (минимален процент на обща капиталова адекватност – 8%, предпазен капиталов буфер - 2,5%, буфер за системен риск - 3%, антицикличен капиталов буфер, приложим за кредитни рискови експозиции в Република България - 2%, допълнително капиталово изискване от процес по надзорен преглед и оценка – 0,75%).

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за годината, завършваща на 31 декември 2024 година

Капиталови показатели

Собствен капитал (капиталова база)	Базел III 31.12.2024 BGN '000	Базел III 31.12.2023 BGN '000
Базов собствен капитал от първи ред		
Изплатени капиталови инструменти	90,064	90,064
Резерви	109,179	82,310
Натрупан друг всеобхватен доход	5,733	(7,051)
Приемлива печалба или загуба	18,724	
Намаления на базовия собствен капитал от първи ред:	-	
Нематериални активи	(4,710)	(4,568)
Други преходни корекции на Базов собствен капитал от първи ред	-	(318)
Инструменти на базовия собствен капитал от първи ред на предприятия от финансовия сектор, когато институцията има значителни инвестиции	-	-
Инструменти на базовия собствен капитал от първи ред на предприятия от нефинансовия сектор, когато институцията има значителни инвестиции	-	-
Инструменти на капитала от втори ред на предприятия от финансовия сектор, когато институцията няма значителни инвестиции	-	-
Превਿશение на сумата, която се приспада от позициите на допълнителния капитал от първи ред над допълнителния капитал от първи ред	-	-
(-) Недостатъчно покритие за необслужваните експозиции	(1,051)	(1)
Общо	217,939	160,436
Капитал от втори ред		
Собствен капитал	217,939	160,436
Рисково претеглени активи	31.12.2024 BGN '000	31.12.2023 BGN '000
Размер на балансова рисково претеглена експозиция	852,630	753,593
Размер на задбалансова рисково претеглена експозиция	53,256	49,188
Общо рисково претеглени активи за кредитен риск	905,886	802,781
Общ размер на рисковите експозиции за операционен риск	108,313	82,075
Общ размер на рисковите експозиции	1,014,199	884,856
Капиталови съотношения	31.12.2024	31.12.2023
Отношение на обща капиталова адекватност	21,49%	18,13%
Отношение на адекватност на капитала от първи ред	21,49%	18,13%

Политиката на групата на Търговска Банка Д АД по управление и разпределение на капитала се определя от Управителния съвет. Разпределението на капитала между различните операции и дейности има за задача да оптимизира доходността от алокирания капитал. Процесът се осъществява под ръководството на Комитета за управление на активите и пасивите, като се прави преглед на нивата на поетия от групата кредитен, пазарен и оперативен риск.

4. НЕТЕН ДОХОД ОТ ЛИХВИ*Нетният доход от лихви, включва:*

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Приходи от лихви		
Предоставени кредити и аванси на клиенти	58,437	54,976
Ценни книжа по амортизирана стойност	3,990	1,770
Ценни книжа, отчитани по справедлива стойност	1,276	795
Депозити в банки	18,731	9,391
	82,434	66,932
Разходи за лихви		
Депозити от клиенти	(8,253)	(2,812)
Активи	-	(164)
Депозити от банки	(212)	(252)
Лихви по активи за ползване	(59)	(34)
	(8,524)	(3,262)
Нетен доход от лихви	73,910	63,670

5. НЕТЕН ДОХОД ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ*Нетният доход от такси и комисиони, включва:*

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Приходи от такси и комисиони		
Касови операции и парични преводи	4,964	4,876
Такси за комуникации	3,739	3,684
Такси и комисиони по кредити	745	329
Обслужване на клиентски сметки	3,391	3,363
Банкови гаранции и акредитиви	214	240
Други	131	108
	13,183	12,600
Разходи за такси и комисиони		
Такси по електронни дебитни карти	(2,207)	(1,769)
Обслужване на ностро сметки в други банки	(326)	(299)
Освобождаване от касови наличности	(33)	(29)
Операции с ценни книжа	(64)	(49)
Други	(28)	(37)
	(2,658)	(2,183)
Нетен доход от такси и комисиони	10,525	10,417

6. НЕТЕН ДОХОД ОТ ТЪРГОВСКИ ОПЕРАЦИИ*Нетният доход от търговски операции, включва:*

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Нетна печалба от операции в чуждестранна валута	2,494	2,762
Нетна печалба/(загуба) от преценка на валутни активи и пасиви	(41)	14
Нетен доход от търговски операции	2,453	2,776

7. НЕТНА (ЗАГУБА)/ВЪЗСТАНОВЕНА ОБЕЗЦЕНКА НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ*Нетната (загуба)/възстановена обезценка на финансови активи, включва:*

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
(Начислена) обезценка на кредити и аванси	(6,527)	(9,075)
Възстановена обезценка на кредити и аванси	7,945	7,741
Нетно изменение на загубите за обезценка и несъбираемост на кредити и аванси	1,418	(1,334)
Нетно изменение на загуба от обезценка по ностро сметки и междубанкови депозити	(173)	(206)
Нетна възстановена обезценка за очаквани кредитни загуби по ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	3	64
Нетна (загуба)/възстановена обезценка за очаквани кредитни загуби по други финансови активи	(16)	1
Начислена обезценка на други финансови вземания	(35)	(36)
Нетна (загуба)/възстановена обезценка на финансови активи	1,197	(1,511)

Нетната (загуба)/възстановена обезценка по предоставени кредити и аванси на клиенти е както следва:

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Обезценки по кредити на индивидуален принцип, нетно	(2,822)	3,265
Обезценки по кредити, свързани с общ кредитен риск, на портфейлен принцип	1,404	(1,931)
	(1,418)	1,334

8. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО*Другите доходи от дейността на Групата включват:*

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Приходи от наеми на инвестиционни имоти	245	105
Приходи от продажба на нефинансови услуги	485	518
Приходи от продажба на инвестиционни имоти	879	2 823
Балансова стойност на продадени инвестиционни имоти	(498)	(1 897)
Печалба от продажба на инвестиционни имоти	381	926
Приходи от продажба на други активи	1,428	4 101
Балансова стойност на продадени други активи	(730)	(3 821)
Печалба от продажба на други активи	698	280
Приходи от продажба на активи държани за продажба	-	44
Балансова стойност на продадени активи държани за продажба	-	(22)
Печалба от продажба на активи държани за продажба	-	22
Приходи от продажба на активи, предоставени на лизинг	6,812	-
Балансова стойност на активи, предоставени на лизинг	(6,812)	-
Други оперативни приходи	3,946	1,293
	5,755	3,144

9. АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА*Административните разходи за дейността включват:*

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Разходи за персонал	24,273	18,593
Разходи за амортизации	4,382	3,968
Други административни разходи	14,258	12,940
	42,913	35,501

Разходите за персонала включват:

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Текущи възнаграждения	20,112	15,231
Вноски по социалното осигуряване	3,507	2,777
Начислени суми за дългосрочни задължения на персонала при пенсиониране	141	105
Начислени суми за неизползвани отпуски	513	480
Общо	24,273	18,593

Другите административни разходи включват:

	2024	2023
	BGN '000	BGN '000
Наем	254	217
Други данъци и такси	2,924	2,235
Годишна вноска във Фонд за гарантиране на влоговете в банки и Фонд за реструктуриране на банките	1,842	1,776
Комуникации и ИТ услуги	3,194	2,742
Охрана и инкасова дейност	1,206	1,043
Материали	903	882
Консултантски, одит и правни услуги	826	863
Поддръжка на офис, офис техника, автомобили	594	541
Реклама и представителни мероприятия	727	705
Застраховки	159	131
Командировки	92	71
Членство	204	59
Други разходи	348	762
Почистване на офиси	358	298
SMS известяване	331	235
Спонсорство и дарение	241	155
Оценителски услуги	55	105
Провизии по съдебно дело	-	120
Общо	14,258	12,940

Фондът за гарантиране на влоговете в банките определя дължимите премийни вноски за всяка банка, като отчита рисковия ѝ профил и сумата на гарантираните влогове в банката за предходната година, изчислена като средна стойност от размера на гарантираните влогове към края на всяко тримесечие. Премийните вноски могат да бъдат годишни, извънредни, годишни премийни вноски в намален размер.

Начислените суми през 2024 г. за предоставените услуги от регистрираните одитори за задължителен съвместен независим финансов одит са 183 хил. лева без ДДС (2023 г.: 174 хил.лв.). През 2024 г. Групата е начислила суми за други услуги, предоставени от регистрираните одитори са 45 хил. лева без ДДС (2023 г.: 40 хил.лв.).

Договорите за независим финансов одит за 2024 г. и докладване съгласно изискванията на чл. 76, ал. 7, т. 1 и ал. 8 от Закона за кредитните институции и чл. 5 от Наредба 14 на БНБ от 4 февруари 2010 г. за съдържанието на одиторския доклад за надзорни цели, относно организацията на системите за вътрешен контрол на групата на „Търговска Банка Д“ АД за годината, завършваща на 31 декември 2024 г. са сключени в края на 2024 г.

10. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА

Основните компоненти на разхода за данък за периодите, завършващи на 31 декември са:

	2024 BGN'000	2023 BGN'000
Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (печалба или загуба за годината)		
Текущ разход за данък върху печалбата за годината – 10% (2023 г.: 10 %)	(5,357)	(5,295)
Възникване и обратно проявление на временни разлики	205	974
Общо разход за данък от печалбата, отчетен в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината)	(5,152)	(4,321)
	2024 BGN'000	2023 BGN'000
<u>Равнение на разхода за данък върху печалбата определен спрямо счетоводния резултат</u>		
Счетоводна печалба за годината	51,529	42,989
Данъци върху печалбата – 10% (2023 г.: 10%)	(5,153)	(4,342)
	-	
От непризнати суми по данъчни декларации свързани с:		
увеличения	(28)	(34)
намаления	29	55
Общо разход за данък върху печалбата, отчетен в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината)	(5,152)	(4,321)

11. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Другият всеобхватен доход включва:

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата		
Увеличение в преоценъчен резерв на земя и сгради	10,305	-
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи (Приложение № 27)	(17)	5
	10,288	5
Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата		
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба	2,482	3,649
Нетна промяна в коректива за очаквани кредитни загуби на дългови ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(3)	(64)
	2,479	3,585
Общо друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци	12,767	3,590

12. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ВЗЕМАНИЯ ОТ ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА

Паричните средства и вземания от Централната банка включват:

	31.12.2024	31.12.2023
	BGN '000	BGN '000
Парични средства в каса (Приложение 28)	32,248	27,081
Вземания от Централната Банка (Приложение № 28), в т.ч.:	441,363	276,898
Разплащателна сметка	213,147	131,122
Минимален задължителен резерв в лева	228,216	145,776
	473,611	303,979

Българската народна банка може да начислява лихва в левове върху задължителните минимални резерви и свръхрезервите в размер, определен от Управителния съвет на БНБ. Лихвата върху свръхрезервите може да бъде отрицателна величина, освен ако свръхрезервите са наложени в резултат на надзорна мярка.

13. ВЗЕМАНИЯ ОТ БАНКИ

Брутната балансова стойност, корективът за кредитни загуби и амортизираната стойност на вземанията от банки, по видове, към 31 декември са както следва:

	31.12.2024	31.12.2023
	BGN '000	BGN '000
Срочни депозити	161,390	32,174
Разплащателни сметки и депозити на виждане	6,161	7,038
Местни банки	806	1,155
Чуждестранни банки	5,355	5,883
Очаквана кредитна загуба	(25)	(11)
	167,526	39,201

Към 31.12.2024 г. и към 31.12.2023 г. вземанията от банки са класифицирани във Фаза 1. Очакваните кредитни загуби са калкулирани на индивидуална основа (Приложение № 7).

Движението в коректива за очаквани кредитни загуби на вземанията от банки е както следва:

	2024	2023
	BGN'000	BGN'000
Салдо на 1 януари	(11)	(21)
Изменение на обезценката за очаквани кредитни загуби, признато в печалбата или загубата за годината	504	(321)
Изменение на обезценката за очаквани кредитни загуби, признато в печалбата или загубата за годината	(518)	331
Салдо на 31 декември	(25)	(11)

14. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ

Към 31 декември балансовата стойност на предоставените кредити и аванси на клиенти включва:

	31.12.2024	31.12.2023
	BGN '000	BGN '000
Кредити	1,066,402	1,016,784
Вземания по финансов лизинг	39,518	32,115
	1,105,920	1,048,899
Обезценка на кредити и вземания по финансов лизинг	(20,705)	(22,754)
	1,085,215	1,026,145

Таблицата по-долу представя брутната балансова стойност на предоставените кредити и вземания по финансов лизинг по вид клиент:

Анализ по видове клиенти	31.12.2024	31.12.2023
	BGN '000	BGN '000
Предприятия	829,048	814,926
Физически лица		
- потребителски	110,150	82,318
- жилищни ипотечни кредити	158,895	141,559
Общо физически лица	269,045	223,877
Земеделски производители	7,827	10,096
	1,105,920	1,048,899

Движението на коректива за кредитни загуби по предоставените кредити и аванси на клиенти и вземания по финансов лизинг е както следва:

	Фаза 1 (колективна обезценка)	Фаза 2 (колективна обезценка)	Фаза 3 (индивидуална обезценка)	2024	2023
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Салдо на 1 януари	(4,213)	(2,103)	(16,438)	(22,754)	(21,464)
Начислена обезценка	(3,610)	(2,215)	(702)	(6,527)	(9,075)
Възстановена обезценка	2,988	1,521	3,435		7,672
Отписани	132	(97)	597	7,944 632	113
Салдо на 31 декември	(4,703)	(2,894)	(13,108)	(20,705)	(22,754)

Към 31 декември салдото на коректива за кредитни загуби по предоставени кредити и аванси на клиенти и вземания по финансов лизинг, включва:

	31.12.2024 BGN '000	31.12.2023 BGN '000
Обезценка на индивидуална основа	13,108	16,438
Обезценка на портфейлна основа	7,597	6,316
	20,705	22,754

Лизинг

Нетната инвестиция във финансов лизинг представлява разликата между брутната инвестиция във финансов лизинг, намалена с нереализирания финансов приход и начислената обезценка и е както следва:

Нетна инвестиция във финансов лизинг

	31.12.2024 BGN '000	31.12.2023 BGN '000
Брутна инвестиция във финансов лизинг	45,592	40,183
Нереализиран финансов доход	(6,074)	(7,587)
Нетни минимални лизингови плащания	39,518	32,596
Обезценка	(765)	(481)
Нетна инвестиция във финансов лизинг	38,753	32,115

Нетната инвестиция във финансов лизинг се разпределя, както следва:

	31.12.2024 BGN '000	31.12.2023 BGN '000
Нетна инвестиция във финансов лизинг		
С падеж до 1 година	6,046	-
С падеж от 1 до 5 години	20,079	19,064
С падеж над 5 години	12,628	13,051

Концентрацията на групата в петнадесетте най-големи групи експозиции към клиенти е както следва:

	31.12.2024 BGN '000	31.12.2023 BGN '000
Обща брутна балансова стойност на петнадесетте най-големи експозиции към клиенти *	394,629	257,572
Процент от сумата на брутните кредити и задбалансовите ангажименти	31,47%	21,55%

* С включени свързани клиенти, балансов и задбалансов ангажимент

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за годината, завършваща на 31 декември 2024 година

15. ЦЕННИ КНИЖА ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Ценните книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход към 31 декември 2024 г., са както следва:

	номинална стойност	справедлива стойност	лихвен процент (купон)	ефективен лихвен процент	падеж
	31.12.2024 BGN '000	31.12.2024 BGN '000	31.12.2024 BGN '000	31.12.2024 BGN '000	31.12.2024 BGN '000
Държавни облигации – Република България					
Дългосрочни облигации, деноминирани в евро	52,690	50,167	0.375% - 3.00%	0.21% - 0.48%	март 2027 - септември 2030
	52,690	50,167			
Държавни облигации – Република Франция					
Краткосрочни облигации, деноминирани в евро	48,896	48,896	0.00%	2,94%	януари 2025
	48,896	48,896			
Държавни облигации – Европейски съюз	107,571	107,506	0.00%	2,95%	януари 2025
Краткосрочни облигации, деноминирани в евро	107,571	107,506			
Корпоративни акции					
Акции деноминирани в лева	20	314	-	-	-
Акции деноминирани в евро	-	34	-	-	-
	20	348			
Корпоративни облигации					
Средносрочни облигации, деноминирани в евро	9,779	9,909	3,50%	3.07%	юни 2025
	9,779	9,909			
Общо	218,956	216,826			

	номинална стойност	справедлива стойност	лихвен процент (купон)	ефективен лихвен процент	падеж
	31.12.2023 BGN '000	31.12.2023 BGN '000	31.12.2023 BGN '000	31.12.2023 BGN '000	31.12.2023 BGN '000
Държавни облигации – Република България					
Средносрочни облигации, деноминирани в евро	3,912	3,929	2.95%	0.79%	септември 2024
Дългосрочни облигации, деноминирани в евро	52,690	48,707	0.375% - 3.00%	0.21% - 0.48%	март 2027 - септември 2030
	56,602	52,636			
Корпоративни облигации					
Средносрочни облигации, деноминирани в евро	9,779	9,685	-	3,07%	Юни 2025
Корпоративни акции					
Акции деноминирани в лева	20	240	-	-	-
Акции деноминирани в евро	-	34	-	-	-
	20	274			
Държавни облигации – Румъния					
Средносрочни облигации, деноминирани в евро	5,868	5,881	-	-	Октомври 2024
Общо	72,269	68,476			

Движението в справедливата стойност на ценните книжа по справедлива стойност през друг

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за годината, завършваща на 31 декември 2024 година

всеобхватен доход е както следва:

	31.12.2024	31.12.2023
Салдо на 1 януари	68,476	84 161
Увеличение (покупки)	429,475	-
Намаление (продажби и/или падежиране)	(284,463)	(18,795)
Нетно увеличение от преоценки на ценни книжа на разположение за продажба до справедлива стойност	2,757	4,055
Изменение в начислените лихви	581	(945)
Салдо на 31 декември	216,826	68,476

Към 31.12.2024 г. и към 31.12.2023 г. дълговите ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход са класифицирани във Фаза 1. Очакваните кредитни загуби са определени на индивидуална основа (Приложение № 7)

Движението на коректива за кредитни загуби на дълговите ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход е както следва:

	2024 BGN'000	2023 BGN'000
Салдо на 1 януари	(84)	(148)
Увеличение на обезценката за кредитни загуби по дългови ценни книжа, призната в друг всеобхватен доход	(8)	(61)
Намаление на обезценката за кредитни загуби при дългови ценни книжа, призната в друг всеобхватен доход	11	125
Салдо на 31 декември	(81)	(84)

Към 31.12.2024 г. банката има блокирани ценни книжа, предоставени като обезпечение на бюджетни сметки с балансова стойност в размер на 50,167 хил.лв. (31.12.2023 г.: 52,636 хил.лв.).

16. ЦЕННИ КНИЖА ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ

Към 31 декември 2024 година балансовата стойност на дълговите ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност, включва:

	номинална стойност	брутна балансирана стойност	очаквана кредитна загуба	Амортизиру- ема стойност	справедлива стойност	лихвен процент (купон)	ефективен лихвен процент	падеж
	31.12.2024 BGN '000	31.12.2024 BGN '000	31.12.2024 BGN '000	31.12.2024 BGN '000	31.12.2024 BGN '000	31.12.2024 BGN '000	31.12.2024 BGN '000	31.12.2024 BGN '000
<i>Държавни облигации</i>								
Държавни облигации – Република България - в лева	99,000	98,017	84	97,933	98,172	0.00% - 3.25 %	0.15% - 4.18 %	януари 2025 - май 2030
Държавни облигации – Република България - в евро	11,735	12,293	10	12,283	12,007	2.625 % - 4.125 %	1.03 % - 3.49%	март 2027 - септември 2029
	110,735	110,310	94	110,216	110,179			

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за годината, завършваща на 31 декември 2024 година

	номинална стойност	брутна балансова стойност	очаквана кредитна загуба	амортизиру- ема стойност	справедлива стойност	лихвен процент (купон)	ефективен лихвен процент	падеж
	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
<i>Държавни облигации</i>								
Държавни облигации – Република България - в лева	60,000	58,635	(46)	58,589	58,085	0.01% - 2,25%	0.15%-4.18%	януари 2025- юли 2026
Държавни облигации – Република България - в евро	15,762	16,386	(13)	16,374	15,635	2.625 % - 2.95 %	0.75 % -1,33%	септември 2024-март 2027
Държавни облигации – Република Турция – в евро	48,896	48,513	-	48,513	48,538	-	3,22%-3,71%	януари 2024- май 2024
	<u>124,658</u>	<u>123,534</u>	<u>(59)</u>	<u>123,476</u>	<u>122,258</u>			

Движението в брутната балансова стойност на ценните книжа, отчитани по амортизирана стойност е както следва:

	2024	2023
Салдо на 1 януари	123 476	76 722
Придобити през годината	664,330	50,459
Падежирали през годината	(679,121)	(4,182)
Изменение в обезценката за кредитни загуби	(35)	(36)
Изменение в начислените лихви	1,566	513
Салдо на 31 декември	110,216	123,476

Движението на коректива за кредитни загуби на дълговите ценни книжа по амортизирана стойност е както следва:

	2024 BGN'000	2023 BGN'000
Салдо на 1 януари	<u>(59)</u>	<u>(23)</u>
Увеличение на обезценката за кредитни загуби по дългови ценни книжа по амортизирана стойност	(45)	(61)
	-	25
Намаление (възстановяване) на обезценката за кредитни загуби по дългови	10	-
ценни книжа по амортизирана стойност		
Салдо на 31 декември	(94)	(59)

Към 31.12.2024 г. инвестициите, отчитани по амортизирана стойност, са на обща стойност 110,216 хил.лв. (31.12.2023 г.: 74,963 х.лв.) са блокирани за обезпечаване на бюджетни средства.

17.ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	31.12.2024	31.12.2023
BGN '000	BGN '000	BGN '000
<i>Отчетна стойност</i>		
Салдо към 1 януари	10,690	16,356
Придобити	3,074	176
Отписани	(591)	(5,842)
Салдо към 31 декември	13,173	10,690
<i>Амортизация и загуби от обезценка</i>		
Салдо към 1 януари	320	1,432
Амортизация за периода	202	149
Отписани	(67)	(1,202)
Обезценка	-	(59)
Салдо към 31 декември	455	320
Балансова стойност към 1 януари	10,370	14,924
Балансова стойност към 31 декември	12,718	10,370

Към 31.12.2024 г. справедливата стойност на инвестиционните имоти е 21,775 хил.лв. (2023 г.: 15,460 хил.лв.) (Приложение № 2.25.2.2).

18.ИМОТИ, ОБОРУДВАНЕ И АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ

	Земя и сгради	Информационно оборудване	Стопански инвентар	Други	В процес на придобиване	Активи с право на ползване	Общо
	2024	2024	2024	2024	2024	2024	2024
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
<i>Отчетна стойност</i>							
Салдо на 1 януари	42,899	5,951	3,366	4,804	1,012	7,143	65,175
Придобити	83	699	33	548	2,836	2,937	7,136
Отписани	-	(134)	(84)	(411)	(862)	(940)	(2,431)
Преоценка при промяна на счетоводната политика	11,450	-	-	-	-	-	11,450
Отписани при промяна на счетоводната политика	(4,903)	-	-	-	-	-	(4,903)
Салдо на 31 декември	49,529	6,516	3,315	4,941	2,986	9,140	76,427

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за годината, завършваща на 31 декември 2024 година

<i>Амортизация и загуби от обезценка</i>							
Салдо на 1 януари	4,904	4,768	3,056	3,727	5	3,366	19,826
Начислена амортизация за годината	694	477	93	421	-	1,620	3,305
Отписани	-	(134)	(84)	(334)	-	(941)	(1,493)
Отписани при промяна на счетоводната политика	(4,903)	-	-	-	-	-	(4,903)
Салдо на 31 декември	695	5,111	3,065	3,814	5	4,045	16,735
<i>Балансова стойност</i>							
Балансова стойност на 31 декември	48,834	1,405	250	1,127	2,981	5,095	59,692
Балансова стойност на 1 януари	37,995	1,183	310	1,077	1,007	3,777	45,349
	Земя и сгради	Информационно оборудване	Стопански инвентар	Други	В процес на придобиване	Активи с право на ползване	Общо
	2023	2023	2023	2023	2023	2023	2023
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
<i>Отчетна стойност</i>							
Салдо на 1 януари	42,786	5,661	3,367	4,152	402	7,212	63,58
Придобити	113	542	19	771	613	369	2,427
Отписани	-	(252)	(20)	(119)	(3)	(438)	(832)
Салдо на 31 декември	42,899	5,951	3,366	4,804	1,012	7,143	65,175
<i>Амортизация и загуби от обезценка</i>							
Салдо на 1 януари	4,262	4,622	2,968	3,547	5	2,332	17,736
Начислена амортизация за годината	642	398	108	258	-	1,467	2,873
Отписани	-	(252)	(20)	(78)	-	(433)	(783)
Салдо на 31 декември	4,904	4,768	3,056	3,727	5	3,366	19,826
<i>Балансова стойност</i>							
Балансова стойност на 31 декември	37,995	1,183	310	1,077	1,007	3,777	45,349
Балансова стойност на 1 януари	38,524	1,039	399	605	397	4,88	45,844

Към 31.12.2024 г. дълготрайните материални активи на групата включват: земи на стойност 11,186 хил.лв. (31.12.2023 г.: 2,464 хил.лв.) и сгради с балансова стойност 37,648 хил.лв. (31.12.2023 г.: 35,531 хил.лв.).

Към 31.12.2024 г. дълготрайните материални активи на групата включват: земи на стойност 11,186 хил.лв. (31.12.2023 г.: 2,464 хил.лв.) и сгради с балансова стойност 37,648 хил.лв. (31.12.2023 г.: 35,531 хил.лв.).

Към 31.12.2024 г. в състава на дълготрайните материални активи са включени активи с отчетна стойност в размер на 9,631 хил.лв. (31.12.2023 г.: 9,850 хил.лв.), които са напълно амортизирани, но продължават да се използват в дейността на групата.

Към 31.12.2024 активите с право на ползване са свързани с лизингови договори за ползване на офисни помещения.

Към 1.1.2024 г. е извършена оценка на справедливата стойност на имотите, собственост на Банката, като са ползвани пазарни оценки, изготвени от независим външен оценител.

В йерархията на справедливите стойности, земите и сградите са класифицирани в ниво 3 с използване на оценителски техники за определяне на справедливите стойности.

Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Пазарен подход – метод на сравнителните продажби	Ограничения в наличието на действителни данни за сделки или борсови цени на подобни активи на активен пазар	Справедливата стойност ще се промени, ако се използват по-голям или по-малък брой аналози
	Корекция за липса на информация за сключени сделки от 10%	Справедливата стойност ще се промени, ако:
	Корекции на аналози, като коефициенти за:	- се прилагат по-малко или повече коефициенти за корекция; - коефициентите за корекция на техническите параметри и текущо състояние са по-високи или по-ниски
Приходен подход – метод на капитализиране на дохода	Оценки на аналози, като коефициенти за:	Оценката на справедливата стойност ще бъде по-достоверна, когато предимно се прави сравнение със сравними цени на сделки, отколкото с цени на офери
	- Технически параметри	
	- Текущо състояние	
	Определяне на потенциалния брутен годишен приход, който е най-вероятно да се получава от имот при отдаването му под наем или аренда на пазарни цени	Справедливата стойност ще се промени, ако:
	Определяне на приспаданията от очаквания приход, свързани с:	- се промени очаквания потенциален брутен годишен приход, като при него не се вземат предвид бъдещи евентуални промени в стойността на наемите
	- риск от отпадане на наем поради незаетост или несъбрани вноски - фиксирани разходи – данък сгради, такса смет, застраховки и други - оперативни разходи – управление и поддръжка на имота - определяне на чистия паричен поток - определяне на периода, през който имотът ще носи приходи - определяне нормата на капитализация от очаквания доход и анюитетния фактор за нетна настояща стойност на бъдещите приходи	- при по-висок или по-нисък процент на незаетост или отпадане на наем, или несъбрани вноски - при промени в стойността на фиксираните и оперативните разходи - при промяна на периода, в който се очаква имотът да носи приходи - при използване на по-ниска или по-висока норма на капитализация на очаквания доход и анюитетния фактор

19. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Софтуер	
	31.12.2024	31.12.2023
	BGN '000	BGN '000
<i>Отчетна стойност</i>		
Салдо на 1 януари	8,650	7,805
Придобити	2,666	957
Отписани	(1,648)	(112)
Салдо на 31 декември	9,668	8,650
<i>Амортизация и загуби от обезценка</i>		
Салдо на 1 януари	4,083	3,250
Начислена амортизация за годината	875	946
Отписани	-	(113)
Салдо на 31 декември	4,958	4,083
<i>Балансова стойност на 1 януари</i>	4,567	4,555
<i>Балансова стойност на 31 декември</i>	4,710	4,567

20. ТЕКУЩИ ДАНЪЧНИ ВЗЕМАНИЯ

Текущите данъчни вземания към 31.12.2024 г. са в размер на 205 хил.лв. (31.12.2023 г.: 37 хил.лв.) включват:

21. ДРУГИ АКТИВИ

Другите активи включват:

	31.12.2024	31.12.2023
	BGN '000	BGN '000
Активи придобити от обезпечения	8,251	7,666
Начислена обезценка	(731)	(744)
	7,520	6,922
Гаранционни депозити при доставчици	972	1,099
Предплатени разходи	1,674	717
Други активи	1,473	2,019
Материални запаси	18,203	21,725
Данък добавена стойност	37	-
Общо	29,879	32,482

От които

	31.12.2024	31.12.2023
	BGN '000	BGN '000
финансови активи	2,214	2,006
нефинансови активи	27,665	30,476
	29,879	32,482

22.ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ БАНКИ

Задълженията към банки представляват привлечени средства, свързани с кредитни линии с балансова стойност към 31 декември 2024 г.: 10,638 х.лв. (31.12.2023 г.: 7,658 х.лв.). Вземанията по кредити, които са отпуснати на клиенти на банката по програма на ББР са заложени в полза на ББР.

Договорените условия по задълженията към банки са както следва:

	Размер	Валута	Падеж	31.12.2024	31.12.2023
				BGN '000	BGN '000
Българска банка за развитие АД	15,000	BGN '000	31.05.2025	1,001	3,004
Интернешънал Асет Банк АД	9,619	BGN '000	31.07.2029	9,632	4,654
Общо				10,633	7,658

Промени в пасивите, произтичащи от финансова дейност

В следващата таблица е представено равнението между началните и крайните салда в отчета за финансовото състояние на пасивите, произтичащи от финансова дейност за годината, приключваща на 31 декември 2024 г.:

	Усвоени главници	Изплатени главници и лихви	Плащания по банкови заеми	Начисления по метода на ефективен лихвен процент	Други непарични и промени		
01.01.2024						31.12.2024	
Българска банка за развитие АД	3,004	-	(146)	(1,992)	135	-	1,001
Интернешънал Асет Банк АД	4,654	11,130	(350)	(6,152)	350	-	9,632
Задължения към банки	7,658	11,130	(496)	(8,144)	485	-	10,633
Задължения по лизинг	3,834	-	(1,692)	-	59	2,923	5,124
Общо пасиви от финансова дейност	11,492	11,130	(2,188)	(8,144)	544	2,923	15,757

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

за годината, завършваща на 31 декември 2024 година

	Усвоени главници	Изплатени главници и лихви	Плащания по банкови заеми	Начисления по метода на ефективен лихвен процент	Други непарични и промени		
	01.01.2023					31.12.2023	
Задължения към банки	5,012	5,038	(258)	(2,437)	303	-	7,658
Задължения по лизинг	4,905	-	(1,476)	-	34	371	3,834
Общо пасиви от финансова дейност	9,917	5,038	(1,734)	(2,437)	337	371	11,531

23.ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ КЛИЕНТИ

	31.12.2024	31.12.2023
	BGN '000	BGN '000
Физически лица		
- срочни	424,604	363,661
- спестовни	104,092	105,820
- безсрочни	202,117	169,286
	730,813	638,767
Частни предприятия и ДФИ		
- срочни	23,392	55,970
- безсрочни	1,130,294	737,017
	1,153,686	792,987
	1,884,499	1,431,754

Към 31 декември 2024 г. от общата сума на задълженията към клиенти 2% (31.12.2023 г.: 2%) представляват средства на акционера-едноличен собственик и на свързани с него лица.

В депозитите от клиенти са включени блокирани от банката средства на клиенти: за обезпечение на кредити и на издадени банкови гаранции в размер на 19,328 хил.лв. (31.12.2023 г.: 26,961 хил.лв.), както и сметки при по-специални условия: набирателни сметки в размер на 675 хил. лв. (31.12.2023 г.: 720 хил. лв.).

24.ТЕКУЩИ ДАНЪЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Текущите данъчни задължения към 31.12.2024 г. са в размер на 45 хил.лв. (31.12.2023 г.: 1,446 хил.лв.)

До датата на издаване на настоящия отчет са извършени ревизии и проверки както следва:

- ревизия по ДДС – до 31.12.2023 г.; проверка – за периода 01.01.2022 г.– 31.08.2023 г.
- корпоративен данък до 31.12.2022 г.
- пълна данъчна ревизия – до 31.12.2009 г.;
- Национален осигурителен институт – до 31.01.2015 г.

Данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на данъчно задълженото лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

25. ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 декември са свързани със следните обекти в отчета за финансовото състояние:

	временна разлика	данък	временна разлика	данък
	31.12.2024	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2023
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Имоти, оборудване и инвестиционни имоти	(3,589)	(359)	(2,615)	(262)
Отсрочени данъчен пасив - преоценка на земя и сгради	(11,449)	(1,145)	-	-
Активи с право на ползване	-	-	(17)	(1)
Общо пасиви по отсрочени данъци	(15,038)	(1,504)	(2,632)	(263)
Данъчна загуба	622	62	340	34
Начисления за неизползван отпуск на персонала и бонуси	716	71	692	70
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	757	75	648	65
Други активи (придобити обезпечения)	575	57	587	59
Други активи (материлни запаси)	3,454	346	3,454	346
Провизии по съдебни дела	34	3	182	18
Активи с право на ползване	2	-	-	-
Общо активи по отсрочени данъци	6,160	614	5,903	592
Нетни активи/(пасиви) по отсрочени данъци върху печалбата	(8,878)	(890)	3,271	329

При признаване на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на Групата да генерира достатъчна данъчна печалба.

Изменението в салдото на отсрочените данъци за 2024 година е както следва:

<i>Отсрочени данъчни (пасиви)/активи</i>	<i>1.1.2024</i>	<i>Признати в преоценъчен резерв</i>	<i>Признати в текущата печалба и загуба</i>	<i>31.12.2024</i>
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Имоти, оборудване и инвестиционни имоти	(262)	-	(97)	(359)
Отсрочен данъчен пасив - преоценка на земя и сгради	-	(1,145)	-	(1,145)
Начисления за платен отпуск на персонала и бонуси	70	-	1	71
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	65	-	10	75
Данъчна загуба	34	-	28	62
Други активи (придобити обезпечения)	59	-	(2)	57
Други активи (материални запаси)	346	-	-	346
Провизии по съдебни дела	18	-	(15)	3
Активи с право на ползване	(1)	-	1	-
Общо	329	(1,145)	(74)	(890)

Изменението в салдото на отсрочените данъци за 2023 година е както следва:

<i>Отсрочени данъчни (пасиви)/активи</i>	<i>01.01.2023</i>	<i>Признати в текущата печалба и загуба</i>	<i>31.12.2023</i>
	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Имоти, оборудване и инвестиционни имоти	(461)	199	(262)
Начисления за платен отпуск на персонала и бонуси	57	13	70
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	60	5	65
Данъчна загуба	20	14	34
Други активи (придобити обезпечения)	63	(4)	59
Други активи (материални запаси)	-	346	346
Провизии по съдебни дела	20	(2)	18
Активи с право на ползване	1	(2)	(1)
Общо	(240)	569	329

26. ДРУГИ ПАСИВИ*Другите пасиви включват:*

	31.12.2024 BGN '000	31.12.2023 BGN '000
Преводи за изпълнение	947	1 473
Предплатени такси за управление на кредити	29	76
Получени аванси по продажба на активи придобити от обезпечения	-	3
Текущи задължения към персонала и социалното осигуряване	889	700
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	759	649
Гаранции по договори за цесии и акредитиви	490	506
Други задължения	5,864	2,424
Задължения по договори за лизинг	5,124	3,834
	14,102	9,665

От които

	31.12.2024 BGN '000	31.12.2023 BGN '000
финансови пасиви	12,280	7,857
нефинансови пасиви	1,822	1,808
	14,102	9,665

Промяната на задълженията по договорите за лизинг през 2024 г. е представена в следващата таблица:

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Към 1 януари	3,834	4,900
Придобити	4,289	675
Начислена лихва за периода	59	34
Плащания	(1,692)	(1,476)
Прекратени	(1,366)	(299)
към 31 декември	5,124	3,834

Текущите задължения към персонала включват начисления по непозвани отпуски и свързаните с тях социалните осигуровки.

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на банката за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст.

Съгласно Кодекса на труда в България всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

за годината, завършваща на 31 декември 2024 година

10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. Това е план с дефинирани доходи. (Приложение № 2.20).

За определяне на тези задължения групата е направила актюерска оценка към 31.12.2024 г. и 31.12.2023 г., като е ползвало услугите на сертифициран актюер.

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Сегашна стойност на задължението на 1 януари	649	595
Разход за лихви	23	16
Разход за текущ трудов стаж	103	83
Плащания през годината	(32)	(40)
Ефекти от последващи оценки за годината	16	(5)
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	759	649

Начислените суми в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход по дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране са както следва:

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Разход за текущ стаж	104	83
Разход за лихви	23	16
Разходи за минал стаж	-	-
Нетна актюерска загуба, призната през периода	-	-
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в печалбата или загубата	127	99
Ефекти от последващи оценки на задълженията към персонала при пенсиониране в т.ч. от:	-	(5)
Актюерски загуби от промени във финансовите предположения	(26)	13
Актюерски загуби от промени в демографските предположения	(10)	(33)
Актюерски загуби от корекции, дължащи се на минал опит	51	15
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в други компоненти на всеобхватния доход (Приложение № 11)	15	(5)
Общо	142	94

При определяне на стойността към 31.12.2024 г. са направени следните актюерски предположения:

- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението в България за периода 2021 г. - 2023 г. (31.12.2023 г.: 2020 г. - 2022 г.);

- темп на текучество – приложена е вероятност за предсрочно напускане преди пенсиониране в размер на 8,00% годишно (2023 г.: 7,50 %).
- дисконтов фактор - използвана е норма на база ефективен годишен лихвен процент 0,50% (31.12.2023 г.: 0.50 %). Той се основава на доходността на емисиите на дългосрочните ДЦК (с 10 годишен матуритет). Като се има предвид, че средният срок до пенсиониране е по-дълъг от 11 години, дисконтовата норма е определена чрез екстраполация;
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на банката и е в размер на 3,0 % годишен ръст за 2024 г. за първите три години и 2,5 % за целия останал период (2023 г.: 3 %).

27.КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Основен акционерен капитал

Към 31.12.2024 г. регистрираният акционерен капитал на Търговска банка Д АД възлиза на 90,064 х.лв. (31.12.2023 г.: 90,064 х.лв.), разпределени в 90,064 обикновени поименни безналични акции с право на глас с номинална стойност хиляда лева за акция.

Структурата на основния акционерен капитал е както следва:

Акционер	Притежавани акции към 31.12.2024	Процент	Притежавани акции към 31.12.2023	Процент
Фуат Гювен	50,000	55,52%	50,000	55,52%
Фортера АД	40,064	44,48%	40,064	44,48%
Общо	90,064	100%	90,064	100%

През 2024 година и 2023 година няма изменение в основния капитал на Групата.

Резерви

Резервите на Групата са обобщено представени в таблицата по-долу:

	31.12.2024 BGN '000	31.12.2023 BGN '000
Законови резерви (Фонд резервен)	109,179	82,310
Реверв по финансови активи на разположение и за продажба	(4,572)	(7,051)
Преоценъчен резерв на земя и сгради	10,305	-
Общо	114,912	75,259

Законови резерви (Фонд Резервен)

Законът за кредитните институции не предвижда специални правила относно формирането на *Законови резерви (Фонд Резервен)*. Групата формира този вид резерв по общия ред на Търговския закон, а именно: да заделя най-малко една десета от печалбата след данъци, средствата платени над номинална стойност при емитиране на капитал, сумата на допълнителните плащания направени срещу предоставени им предимства за придобитите акции, други източници предвидени в устава или по решение на общото събрание, докато средствата на фонда не достигнат до 1/10 от определения по устав капитал. Също така съгласно Закона за кредитните институции банките не могат да изплащат дивиденди преди да са акумулирали изисквания по закон или устав минимален размер на резервите им, или при условие, че с изплащането на дивидентите ще се наруши спазването на регулаторните съотношения за обща капиталова адекватност.

Групата може да използва средствата от *Законови резерви (Фонд Резервен)* за покриване на текущи загуби или за покриване на загуби от предходни периоди като не могат да бъдат използвани за разпределяне на дивиденди без разрешение на БНБ.

Към 31.12.2024 г. *Законовите резерви (Фонд Резервен)* на Групата са в размер на 109,179 х.лв. (31.12.2023 г.: 82,310 х. лв.) като минимално изискваната сума по Търговския закон е достигната.

Движението на *Законовите резерви (Фонд резервен)* е както следва:

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Салдо на 1 януари	82,310	70,660
Разпределение на печалбата	38,869	18,650
Разпределен дивидент	(12,000)	(7,000)
Салдо на 31 декември	109,179	82,310

Резервът от финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход е формиран от ефектите при последваща оценка на ценните книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. При отписване на дълговите ценни книжа, формираният резерв се рециклира през отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (през печалбата или загубата за периода). При отписване на капиталовите ценни книжа, формираният резерв не се рециклира през отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (през печалбата или загубата за периода).

Към 31.12.2024 г. резервът от финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход е в размер (4,572) х. лв. (31.12.2023 г.: (7,051) х.лв.).

Движението на *резерва по финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход* е както следва:

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Салдо на 1 януари	(7,051)	(10,636)
Печалби от преценка до справедлива стойност възникнали през годината	2,482	3,649
Нетна промяна в обезценката за очаквани кредитни загуби на финансови активи по справедлива стойност през друг всеохватен доход	(3)	(64)
Салдо на 31 декември	(4,572)	(7,051)

Преоценъчен резерв на земя и сгради

От 01.01.2024 г. след първоначално признаване Групата прилага преоценъчен модел по справедлива стойност на земя и сгради. В резултат на преоценката, направена към 31.12.2024 г., стойността на земите и сградите е увеличена и се формира Преоценъчен резерв.

Движението на преоценъчния резерв на земи и сгради е както следва:

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Салдо на 1 януари	-	-
Преоценка на земи и сгради	11,450	-
Начислен данък	(1,145)	-
Салдо на 31 декември	10,305	-

Към 31 декември 2024 г. *неразпределената печалба* е в размер на 45,454 х.лв. (31.12.2023 г.: 38,565 х.лв.).

Движението на неразпределената печалба е както следва:

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Салдо на 1 януари	38,565	18,536
Нетна печалба за годината	45,775	38,674
Разпределение на печалбата за резерви	(38,869)	(18,650)
Актюерски печалби/(загуби) от последващи оценки	(17)	5
Салдо на 31 декември	45,454	38,565

28. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

За целите на отчета за паричните потоци, паричните средства и паричните еквиваленти включват следните салда с оригинален срок до 3 месеца:

	31.12.2024 BGN '000	31.12.2023 BGN '000
Парични средства в каса (<i>Приложение № 12</i>)	32,248	27,081
Разплащателни сметки при Централната банка (<i>Приложение № 12</i>)	213,147	131,122
Минимален задължителен резерв (<i>Приложение № 12</i>)	228,216	145,776
Вземания от банки с оригинален матуритет до 90 дни (<i>Приложение № 13</i>)	167,526	39,201
Парични средства и парични еквиваленти посочени в отчета за паричните потоци	641,137	343,180

29. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ*Финансови гаранции и акредитиви*

Групата предоставя финансови гаранции и акредитиви, с цел гарантиране за изпълнението на ангажименти на свои клиенти пред трети страни. Тези споразумения имат фиксирани лимити и обикновено имат период на валидност до една година.

Сумите по сключени споразумения за поети ангажименти и условни задължения са представени в таблицата по-долу:

	31.12.2024 BGN '000	31.12.2023 BGN '000
Условни задължения		
Банкови гаранции и акредитиви		
- в лева	19,630	18,026
- в чуждестранна валута	1,330	1,371
	20,960	19,397
Неотменяеми ангажименти		
Неусвоен размер на разрешени кредити		
- в лева	95,445	106,742
- в чуждестранна валута	31,595	43,090
	127,040	149,832
	148,000	169,229

Към 31.12.2024 г. и 31.12.2023 г. сумата на очакваните кредитни загуби, свързана с предоставените гаранции, акредитиви и неотменяеми ангажименти е несъществена по размер и не е отчетена в настоящия финансов отчет.

Характер на инструментите и кредитен риск

Тези ангажименти с условен характер са носители на задбалансов кредитен риск, тъй като само таксите за ангажимент и провизиите за евентуални загуби се отразяват в отчета за финансовото състояние до момента на изтичане срока на поетия ангажимент или неговото изпълняване. Сумите, отразени в таблицата по-горе като гаранции, представляват максималната счетоводна загуба, която би била призната към датата на индивидуалните финансовите отчети, ако контрагентите не изпълнят изцяло договорните си задължения. Срокът на много от условните задължения ще бъде изтекъл без същите да бъдат частично или изцяло авансирани. Ето защо, сумите не представляват очаквани бъдещи парични потоци. Обезпеченията за издаване на банкови гаранции и акредитиви е 100% и представлява основно блокирани депозити в банката, ипотекирана недвижима собственост, банкови гаранции от други банки и записи на заповед.

При възникване условия за активиране на издадена гаранция Групата преценява възможността за регресно вземане към контрагента и евентуално реализиране на предоставените обезпечения.

Съдебни производства

Към 31 декември 2024 г., респ. към 31 декември 2023 г., няма предявени съществени съдебни иски срещу групата на Търговска банка Д АД, които биха могли да имат значителни последици за всички дружества и/или за финансовото им състояние.

30. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Дружества, които са свързани с Търговска Банка Д АД и вида на тяхната свързаност са както следва:

Свързани лица

г-н Фуат Гювен
Фортера АД
Д Застрахователен Брокер ЕООД
Д Лизинг ЕАД
Д Имоти ЕООД
Д Инвест Парк ЕООД
Емелда Текстил Санай Дъш Тиджарет
Лимитед Ширкетирест АД
Елкабел АД
Аидатур АД
Магазин Шипка Фуат Гювен-Турция
Магазин Шипка Фуат Гювен ООД
Емелда ЕООД
Тракия -97 ЕООД
Стил-93 ООД
Елефорс ООД
Гама Инвест АД
Кърджали – Табак АД
Свиленград – Газ АД
Шипка – Ойл ЕООД
Братя Василеви ООД
Шипка – Фуат – Гювен - Варна ООД

Вид на свързаност

Основен акционер
Акционер със значително влияние
Дъщерно дружество
Дъщерно дружество
Дъщерно дружество
Дъщерно дружество
Предприятие под общ контрол чрез основен акционер
Предприятие под общ контрол чрез основен акционер
Предприятие под общ контрол чрез основен акционер
Предприятие под общ контрол чрез основен акционер
Предприятие под общ контрол чрез основен акционер
Предприятие под общ контрол чрез основен акционер
Предприятие под общ контрол чрез основен акционер
Предприятие под общ контрол чрез основен акционер
Предприятие под общ контрол чрез основен акционер
Предприятие под общ контрол чрез основен акционер
Предприятие под общ контрол чрез основен акционер
Предприятие под общ контрол чрез основен акционер
Предприятие под общ контрол чрез основен акционер
Предприятие под общ контрол чрез основен акционер

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

за годината, завършваща на 31 декември 2024 година

Иванчов стан	Предприятие под общ контрол чрез основен акционер
Иванчов хан	Предприятие под общ контрол чрез основен акционер
Адвокатско дружество Борисов и Борисов	Ключов управленски персонал

Физическите лица, част от ключовия управленски персонал, са оповестени в *Приложение 1.2*.

(а) Разчети със свързани лица

Вид сметка	Вид на свързаност	31.12.2024 BGN '000	31.12.2023 BGN '000
Депозити, разплащателни и набирателни сметки	Предприятие под общ контрол чрез основен акционер	23,361	14,494
Депозити и разплащателни сметки	Акционер	6,242	14,403
Депозити и разплащателни сметки	Ключов управленски персонал	1,885	1,705
		<u>31,488</u>	<u>30,602</u>
Предоставени кредити	Предприятие под общ контрол чрез основен акционер	17,218	2,719
Предоставени кредити	Ключов управленски персонал	2,664	2,770
Предоставени кредити	Акционер	1	-
		<u>19,883</u>	<u>5,489</u>
Издадени гаранции и акредитиви	Предприятие под общ контрол чрез основен акционер	490	520
		<u>490</u>	<u>520</u>

(б) Сделки със свързани лица

Вид приход/разход	Вид на свързаност	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Приходи от лихви	Предприятие под общ контрол чрез основен акционер	511	163
Приходи от лихви	Ключов управленски персонал	58	61
		<u>569</u>	<u>224</u>
Приходи от комисиони	Предприятие под общ контрол чрез основен акционер	58	43
Приходи от комисиони	Ключов управленски персонал	1	1
Приходи от комисиони	Акционер	-	1
		<u>59</u>	<u>45</u>
Разходи за лихви	Предприятие под общ контрол чрез основен акционер	7	11
Разходи за лихви	Акционер	5	8
Разходи за лихви	Ключов управленски персонал	4	1
		<u>16</u>	<u>20</u>

(в) Възнаграждения на ключов управленски персонал

	2024	2023
	BGN '000	BGN '000
Възнаграждения на ключов управленски персонал	5,703	3,169

Съставът на ключовия персонал е оповестен в Приложение № 1.

31.ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Информация за оповестяване, съгласно изискванията на чл.70 ал.6 от ЗКИ.

Предоставените данни за Банката и дъщерните ѝ дружества са към 31 декември 2024 г. и не включват консолидационни елиминации:

Наименование	Търговска банка Д АД	Д Лизинг ЕАД	Д Имоти ЕООД *консолидиран	Д Застрахователен Брокер ЕАД	Д Парк ЕООД
Описание на дейността	Банкова дейност	дъщерно дружество Лизингова дейност	дъщерно дружество Операции с недвижими имоти	дъщерно дружество Застрахователно посредничество	дъщерно дружество Операции с недвижими имоти
Седалище	София	София	София	София	София
Оперативен доход	87,696	855	6,292	567	152
Брой служители	414	5	2	3	-
Печалба/(загуба) преди данъци	50,418	487	219	389	(2,050)
Начислен данък	(5,047)	(49)	(26)	(39)	9
Доходност на активите	2,10%	1,56%	0,63%	95,37%	(13,05)%
Получени държавни субсидии	няма	няма	няма	няма	няма

*Данните, представени в Д Имоти ЕООД, са консолидирани с тези на Иванчов стан ЕООД.

32.СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

На 07.01.2025 г. Търговска Банка Д АД и Д Инвест Парк ЕООД учредиха „Имоти Славянска“ ООД с капитал 3 521 900 лв., включващ парична вноска и непарични вноски под формата на собственост върху имот в гр. София, разпределени съответно 40% от банката и 60% от Д Инвест Парк. На 04.03.2025 г. дяловете на „Имоти Славянска“ ООД бяха продадени на трети лица за 3 521 900 лв., като на Търговска Банка Д АД бяха изплатени 1 138 600 лв., а на Д Инвест Парк ЕООД – 2 368 000 лв.

На 21.03.2025 г. банката е уведомила БНБ, че е готова да стартира процеса на надзорен диалог във връзка с капиталовите планове и планиране на извършване на разпределение на дивидент в размер на 14 300 000 лева от реализирана печалба след данъци за 2024 година.

Не са възникнали коригиращи събития или други значителни некоригиращи събития между датата на консолидирания финансов отчет и датата на оторизирането му за издаване, с изключение на описаното по-горе некоригиращо събитие.

